

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Κληρονομιά>Κληρονομική διαδοχή

Κληρονομική διαδοχή

Οι εθνικές διατάξεις περί κληρονομικής διαδοχής διαφέρουν σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο (π.χ. ως προς τα πρόσωπα των εξ αδιαθέτου κληρονόμων, τις κληρονομικές μερίδες, τη νόμιμη μοίρα, τον τρόπο διαχείρισης της κληρονομιάς, την έκταση της ευθύνης των κληρονόμων για χρέη του κληρονομηθέντος κ.λπ.).

Γενικές πληροφορίες

Σημαντικό βήμα για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών κληρονομικών διαδοχών υπήρξε η θέσπιση, στις 4 Ιουλίου 2012, νέων ενωσιακών κανόνων οι οποίοι έχουν σχεδιαστεί για να απλουστεύσουν την αντιμετώπιση των νομικών πτυχών μιας διεθνούς κληρονομικής διαδοχής από τους πολίτες. Οι νέοι αυτοί κανόνες εφαρμόζονται στην κληρονομική διαδοχή αυτών που αποβιώνουν από τις 17 Αυγούστου 2015 και μετά.

Ο **κανονισμός** διασφαλίζει ότι μια διασυνοριακή κληρονομική διαδοχή αντιμετωπίζεται συνεκτικά, βάσει ενός δικαίου και από μια και μόνο αρχή. Κατ' αρχήν, τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο οι πολίτες είχαν την τελευταία συνήθη διαμονή τους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθούν της κληρονομικής διαδοχής και θα εφαρμοστεί το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Ωστόσο, οι πολίτες μπορούν να επιλέξουν το δίκαιο της χώρας της οποίας έχουν την ιθαγένεια ως δίκαιο που θα πρέπει να εφαρμοστεί στην κληρονομική διαδοχή τους. Με την εφαρμογή ενός δικαίου από μια και μόνο αρχή σε διασυνοριακή κληρονομική διαδοχή αποφεύγονται παράλληλες διαδικασίες με ενδεχομένως αντικρουόμενες δικαστικές αποφάσεις. Επίσης, διασφαλίζεται ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται σε όλη την Ένωση χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία.

Ο κανονισμός καθιερώνει επίσης το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο. Αυτό το έγγραφο το οποίο εκδίδεται από την αρχή που επιλαμβάνεται της κληρονομικής διαδοχής μπορεί να χρησιμοποιείται από τους κληρονόμους, κληροδόχους, διαχειριστές της κληρονομιάς και εκτελεστές διαθήκης, για να αποδεικνύουν την ιδιότητά τους και να ασκούν τα δικαιώματα ή τις εξουσίες τους σε άλλα κράτη μέλη. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο μόλις εκδοθεί, θα αναγνωρίζεται σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία.

Στις 9 Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε **εκτελεστικό κανονισμό** για τη σύνταξη των εντύπων που θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο του κανονισμού για την κληρονομική διαδοχή:

- Word (346 Kb)

- PDF (827 Kb)

Η διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice) παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας PDF του εντύπου V (Ευρωπαϊκό κληρονομητήριο) [εδώ](#).

Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχουν στον κανονισμό. Ως εκ τούτου, οι διασυνοριακές διαδικασίες κληρονομικής διαδοχής τις οποίες χειρίζονται οι αρχές των εν λόγω τριών κρατών μελών θα εξακολουθούν να διέπονται από τους εθνικούς τους κανόνες.

Τα θέματα που αφορούν τη φορολόγηση κληρονομιών αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Θα βρείτε πληροφορίες για τους νέους κανόνες κληρονομικής διαδοχής στο παρόν ενημερωτικό [φυλλάδιο](#).

Για να συμβουλευθείτε τα ενημερωτικά δελτία που αφορούν **το εθνικό δίκαιο και τις διαδικασίες για την κληρονομική διαδοχή σε κάθε κράτος μέλος** επιλέξτε τη σχετική εθνική σημαία στην παρούσα σελίδα. Τα ενημερωτικά αυτά δελτία εκπονήθηκαν από το **Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις** (ΕΔΔ-αστικές υποθέσεις) σε συνεργασία με το **Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (CNUe).

Ο δικτυακός τόπος **Successions in Europe** που προτείνεται από το CNUe, μπορεί να σας βοηθήσει να βρείτε απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με την κληρονομική διαδοχή σε 22 κράτη μέλη.

Εάν επιθυμείτε να βρείτε έναν συμβολαιογράφο σε ένα κράτος μέλος, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο αναζήτησης **Εξεύρεση συμβολαιογράφου** που παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τους συμμετέχοντες συμβολαιογραφικούς συλλόγους.

Οι εθνικοί κανόνες σχετικά με την καταχώριση διαθηκών σε μητρώο διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό. Σε ορισμένα κράτη μέλη, το άτομο που συντάσσει διαθήκη («ο διαθέτης») πρέπει να την καταχωρίσει σε μητρώο. Σε άλλα κράτη μέλη, η καταχώριση σε μητρώο απλώς συνιστάται ή αφορά μόνον ορισμένα είδη διαθηκών. Σε μερικά κράτη μέλη, δεν υπάρχουν μητρώα διαθηκών.

Εάν σας ενδιαφέρει το πώς θα καταχωρίσετε μια διαθήκη στο μητρώο διαθηκών σε ένα κράτος μέλος ή εάν επιθυμείτε να ελέγξετε εάν ένας αποβιώσας είχε συντάξει διαθήκη, μπορείτε να συμβουλευθείτε [τα ενημερωτικά δελτία](#) που εκπονήθηκαν από την **Ένωση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μητρώων Διαθηκών** (ENRWA) και διατίθενται σε 3-4 γλώσσες. Τα εν λόγω ενημερωτικά δελτία εξηγούν πώς θα καταχωρίσετε μια διαθήκη στο μητρώο κάθε κράτους μέλους και δίνουν συμβουλές για την αναζήτηση διαθηκών σε κάθε κράτος μέλος.

Σχετικοί σύνδεσμοι

Κληρονομική διαδοχή – κοινοποιήσεις των κρατών μελών και ένα εργαλείο αναζήτησης για τον εντοπισμό των αρμόδιων δικαστηρίων/αρχών

Οδηγός του πολίτη : πως με τους κανόνες της ΕΕ απλοποιούνται οι διεθνείς κληρονομίες

Αποτελέσματα του έργου «Περαιτέρω εξελίξεις στον τομέα της διασύνδεσης των μητρώων διαθηκών», που εστιάστηκε στις δυνατότητες αύξησης της αποτελεσματικότητας των διασυνοριακών διαδικασιών κληρονομικής διαδοχής με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και το οποίο υλοποιήθηκε υπό την ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Εσθονίας και σε συνεργασία με την Ένωση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μητρώων Διαθηκών, το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εσθονικό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο, το εσθονικό Κέντρο Μητρώων και Πληροφοριακών Συστημάτων και τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- Η μελέτη σκοπιμότητας (755 Kb)

- Τελική έκθεση (507 Kb)

- Συστάσεις (153 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/12/2018

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Γενικές πληροφορίες - Βέλγιο

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η βελγική νομοθεσία αναγνωρίζει κατά βάση τις εξής 3 μορφές διαθήκης: τη **Δημόσια διαθήκη** ή **διαθήκη ενώπιον συμβολαιογράφου**, την **ιδιόγραφη διαθήκη** (η οποία πρέπει να έχει συνταχθεί, χρονολογηθεί και υπογραφεί από τον διαθέτη μόνο) και τη **διεθνή διαθήκη**.

Ο διαθέτης πρέπει να είναι ικανός να εκφράσει τις επιθυμίες του έγκυρα και ελεύθερα (άρθρα 901-904 του Αστικού Κώδικα).

Κατ' αρχήν και πλην εξαιρέσεων, οι κληρονομικές συμβάσεις απαγορεύονται.

Σε διασυνοριακές περιπτώσεις, μια διαθήκη είναι, κατ' αρχήν, έγκυρη στο Βέλγιο, εάν είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία του τόπου στον οποίο συντάχθηκε («locus regit actum») ή με άλλους νόμους που ορίζονται από τη σύμβαση της Χάγης της 5ης Οκτωβρίου 1961.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Ο συμβολαιογράφος ο οποίος συντάσσει μια δημόσια ή διεθνή διαθήκη ή στον οποίο κατατίθεται μια ιδιόγραφη διαθήκη υποχρεούται να την καταχωρήσει στο μητρώο διαθηκών, που τελεί υπό την εποπτεία του βελγικού συλλόγου συμβολαιογράφων (Fédération Royale du Notariat). Στην περίπτωση των ιδιόγραφων διαθηκών που κατατίθενται σε συμβολαιογράφο, ο διαθέτης μπορεί να αρνηθεί την καταχώριση της διαθήκης του στο εν λόγω μητρώο.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Η βελγική νομοθεσία αναγνωρίζει την αρχή της νόμιμης μοίρας, σύμφωνα με την οποία, ένα ελάχιστο ποσοστό (νόμιμη μοίρα) της κληρονομιάς περιέρχεται υποχρεωτικά στον/στην επιζώντα σύζυγο, στα τέκνα και στον πατέρα και τη μητέρα του θανόντος.

Όσον αφορά τα τέκνα (ή τους κατιόντες), αυτή η νόμιμη μοίρα ανέρχεται στο ήμισυ της κληρονομιάς, εάν υπάρχει ένα τέκνο, στα 2/3 εάν υπάρχουν δύο τέκνα και στα 3/4 εάν υπάρχουν τρία ή περισσότερα τέκνα.

Ο πατέρας και η μητέρα έχουν έκαστος δικαίωμα στο ένα τέταρτο της κληρονομιάς, εάν δεν υπάρχουν κατιόντες συγγενείς. Στην περίπτωση αυτή, ωστόσο, η δωρεά στον επιζώντα σύζυγο μπορεί να περιλαμβάνει το σύνολο της κληρονομιάς.

Ο/η επιζών σύζυγος κληρονομεί πάντα κατ' ελάχιστο είτε την επικαρπία επί του μισού των αγαθών που απαρτίζουν την κληρονομιά, είτε την επικαρπία επί του ακινήτου που αποτελεί την κύρια κατοικία και επί της οικοσκευής, έστω και αν η αξία τους υπερβαίνει το ήμισυ της κληρονομιάς.

Εάν ο διαθέτης επιλέξει να μην λάβει υπόψη τη νόμιμη μοίρα στη διαθήκη του και οι κληρονόμοι συμφωνούν να αποδεχτούν τις επιθυμίες του, η διαθήκη μπορεί να εκτελεστεί. Τα πρόσωπα, όμως, των οποίων δεν έγινε σεβαστή η νόμιμη μοίρα και τα οποία προτίθενται να τη διεκδικήσουν, έχουν δικαίωμα προσβολής της διαθήκης.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ο κληρονομούμενος ήταν άγαμος και άκληρος, οι ανιόντες και οι πλάγιοι συγγενείς δεύτερου βαθμού (αδέλφια) κληρονομούν σε πρώτη τάξη. Ο πατέρας και η μητέρα λαμβάνουν ένα τέταρτο έκαστος και τα αδέλφια ή, κατά περίπτωση, οι κατιόντες τους, το υπόλοιπο. Εάν ο ένας ή και οι δύο γονείς έχουν αποβιώσει, το μερίδιό τους περιέρχεται στα αδέλφια. Εάν δεν υπάρχουν ανιόντες και αδέλφια ή κατιόντες τους, η κληρονομιά περιέρχεται κατά το ήμισυ στους συγγενείς από την πλευρά της μητέρας και κατά το ήμισυ στους συγγενείς από την πλευρά του πατέρα (θείος, θεία, ξαδέλφια...).

Εάν ο κληρονομούμενος είναι άγαμος αλλά αφήνει τέκνα, αποκλείονται όλα τα άλλα μέλη της οικογένειας. Μοιράζονται την κληρονομιά κατά πλήρη κυριότητα και κατ' ισομοιρία. Ωστόσο, εάν ένα τέκνο απεβίωσε πριν από τον κληρονομούμενο (ή αποποιείται την κληρονομιά ή είναι ανάξιο να κληρονομήσει) και αφήνει κατιόντες, οι τελευταίοι καθίστανται κληρονόμοι υποκαθιστώντας το τέκνο που προαπεβίωσε, αποποιήθηκε την κληρονομιά ή ήταν ανάξιο να κληρονομήσει.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο και τέκνα, ο επιζών σύζυγος αποκτά δικαίωμα επικαρπίας (το δικαίωμα προσώπου να χρησιμοποιεί ένα πράγμα και να απολαμβάνει τα οφέλη του) επί του συνόλου των αγαθών που απαρτίζουν την κληρονομιά. Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία την ψιλή κυριότητα.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο αλλά είναι άκληρος, ο επιζών σύζυγος καθίσταται μοναδικός κληρονόμος, εάν δεν υπάρχουν κατιόντες, ανιόντες και πλάγιοι συγγενείς έως και τετάρτου βαθμού του θανόντος. Εάν υπάρχουν συγγενείς, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει, κατ' αρχήν, την επικαρπία και οι λοιποί κληρονόμοι την ψιλή κυριότητα. Το μερίδιο που κληρονομεί, ωστόσο, ο επιζών σύζυγος εξαρτάται επίσης από το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων: σε περίπτωση γάμου με καθεστώς κοινοκτημοσύνης, ο επιζών σύζυγος κληρονομεί το μερίδιο του προαποβιώσαντος στο πλαίσιο αυτής της κοινοκτημοσύνης κατά πλήρη κυριότητα.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει κληρονόμο ένα άτομο με το οποίο είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, η μορφή του συμφώνου συμβίωσης που αναγνωρίζεται στο Βέλγιο είναι η «νόμιμη συγκατοίκηση». Ο επιζών νομίμως συγκατοίκων έχει κληρονομικό δικαίωμα επικαρπίας επί της κοινής κατοικίας της οικογένειας, η οποία αποκτήθηκε στη διάρκεια του κοινού τους βίου, καθώς και επί των κινητών που την συνοδεύουν. Ο επιζών νομίμως συγκατοίκων ενδέχεται, ωστόσο, να στερηθεί αυτού του δικαιώματος επικαρπίας με διαθήκη ή με δωρεές εν ζωή προς άλλα πρόσωπα.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύντροφο με τον οποίο/την οποία δεν είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης – ελεύθερη συμβίωση (εκ των πραγμάτων συμβίωση, μη καταχωρημένη) -, ο σύντροφος δεν αποκτά κληρονομικό δικαίωμα, εκτός εάν ο κληρονομούμενος το έχει προβλέψει με διαθήκη. Η βελγική νομοθεσία δεν παραχωρεί αυτόματα στον σύντροφο κανένα κληρονομικό δικαίωμα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Καμία συγκεκριμένη αρχή δεν είναι αρμόδια για τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής.

Ωστόσο, ο νόμος προβλέπει τη συμμετοχή συμβολαιογράφου σε περίπτωση ιδιόγραφης ή διεθνούς διαθήκης. Εξάλλου, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι αναγκαία η παρέμβαση του Πρωτοδικείου (ή του ειρηνοδίκειου), και ιδίως: σε περίπτωση επαγωγής σε ανίκανους (ανηλίκους, κ.λπ), σε περίπτωση αποδοχής κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής, σε περίπτωση σχολάζουσας κληρονομιάς, όταν απαιτείται παράδοση της νομής ή κληροδοσίας, σε περίπτωση δικαστικής εκκαθάρισης/διανομής της περιουσίας με την παρέμβαση συμβολαιογράφου οριζόμενου από το δικαστήριο.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

Ο θάνατος ενός προσώπου συνεπάγεται ότι η κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζεται στους κληρονόμους.

Οι κληρονόμοι έχουν δυνατότητα επιλογής: να αποδεχθούν την κληρονομιά, με απλό και σαφή τρόπο ή με το ευεργέτημα της απογραφής ή να την αποποιηθούν.

Η αποδοχή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή: είναι ρητή όταν ο κληρονόμος αποκτά τον τίτλο ή την ιδιότητα του κληρονόμου με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο και είναι σιωπηρή όταν ο κληρονόμος προβαίνει σε πράξη που προϋποθέτει αναγκαστικά την πρόθεσή του να αποδεχθεί και στην οποία δεν θα μπορούσε να προβεί παρά μόνο με την ιδιότητα του κληρονόμου.

Είναι δυνατή η αποδοχή με το «ευεργέτημα της απογραφής» με την τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 793 επ. του Αστικού Κώδικα.

Ο κληρονόμος που επιθυμεί την αποδοχή κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής πρέπει να κάνει ειδική δήλωση στη **γραμματεία του Πρωτοδικείου** της περιοχής επαγωγής της κληρονομιάς ή **ενώπιον συμβολαιογράφου**.

Μπορεί επίσης να αποποιηθεί την κληρονομιά υποβάλλοντας αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης θανάτου στη **γραμματεία του Πρωτοδικείου** της περιοχής που βρίσκεται η κατοικία του θανόντος και υπογράφοντας πράξη αποποίησης της κληρονομιάς (άρθρα 784 επ. του Αστικού Κώδικα) ή **ενώπιον συμβολαιογράφου**.

Οι δηλώσεις πρέπει να καταχωρίζονται σε μητρώο που τηρείται στη Γραμματεία του πρωτοδικείου του τόπου επαγωγής της κληρονομιάς.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Βλ. κατωτέρω (σημείο 7).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν υπάρχει ειδική διαδικασία (βλ. ανωτέρω σημείο 3).

6 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Ο βελγικός Αστικός Κώδικας αναγνωρίζει την αρχή της αυτόματης μεταβίβασης της κληρονομιάς χωρίς την τήρηση διαδικασίας.

Ο θάνατος ενός προσώπου συνεπάγεται ότι τα περιουσιακά στοιχεία του περιέρχονται αυτοδικαίως στους κληρονόμους του, με την υποχρέωση να καταβάλουν τον φόρο κληρονομιάς (άρθρα 718-724 του αστικού κώδικα). [Υπάρχουν, ωστόσο, εξαιρέσεις: βλ. κατωτέρω, σημείο 7].

Σε περίπτωση δικαστικής εκκαθάρισης/διανομής της κληρονομιάς, η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής διεξάγεται από συμβολαιογράφο που ορίζεται από το Πρωτοδικείο και ολοκληρώνεται με την απογραφή του ενεργητικού και του παθητικού. Σε περίπτωση εκουσίας εκκαθάρισης/διανομής, μόνον η διανομή των ακινήτων θα πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφική πράξη.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Το βελγικό δίκαιο διέπεται από την αρχή ότι ο θάνατος συνεπάγεται ότι το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικό και παθητικό) του θανόντος περιέρχεται στους κληρονόμους του. Ωστόσο :

οι δικαιούχοι καθολικών κληροδοτημάτων που κληροδοτούνται με ιδιόγραφη ή διεθνή διαθήκη οφείλουν να λάβουν διαταγή «παράδοσης της νομής» από τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου (άρθρο 1008 του Αστικού Κώδικα).

οι δικαιούχοι ειδικού κληροδοτήματος (άρθρο 1014 του αστικού κώδικα), οι δικαιούχοι κληροδοτήματος επί ποσοστού της κληρονομιάς (άρθρο 1011 του Αστικού Κώδικα) και, εάν υπάρχουν δικαιούχοι νόμιμης μοίρας, οι δικαιούχοι καθολικού κληροδοτήματος που ορίζονται με δημόσια διαθήκη (άρθρο 1004 του Αστικού Κώδικα) πρέπει να ζητήσουν την έκδοση διαταγής «παράδοσης κληροδοτήματος».

σε ορισμένες κατηγορίες κληροδόχων πρέπει επίσης να χορηγείται άδεια από δημόσια αρχή να αποδεχθούν το κληροδοτήμα τους (π.χ. κληροδοτήματα σε δήμους, σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε ίδρυμα ή ένωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, εφόσον αποδεχθούν απλώς την κληρονομιά. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να επιβαρυνθούν με όλες τις δαπάνες και τα χρέη της κληρονομιάς (άρθρο 724 του Αστικού Κώδικα).

Εάν οι κληρονόμοι αποδεχθούν την κληρονομιά με το ευεργέτημα της απογραφής, βαρύνονται μόνο με τις υποχρεώσεις της κληρονομιάς μόνο μέχρι το ύψος του ενεργητικού που έχουν αποδεχθεί (άρθρο 802 του Αστικού Κώδικα). Ο κληρονόμος που επιθυμεί να αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής οφείλει να κάνει ειδική δήλωση στη γραμματεία του Πρωτοδικείου της περιοχής επαγωγής της κληρονομιάς ή ενώπιον συμβολαιογράφου.

Όχι, εφόσον αποποιηθούν την κληρονομιά με δήλωση στη γραμματεία του Πρωτοδικείου ή ενώπιον συμβολαιογράφου (άρθρο 785 του Αστικού Κώδικα).

Επιπλέον, ο ειδικός κληροδόχος δεν βαρύνεται, κατ' αρχήν, με τις υποχρεώσεις της κληρονομιάς (άρθρο 1024 του Αστικού Κώδικα), σε αντίθεση με τον καθολικό κληροδόχο και τον κληροδόχο που κληρονομεί μέρος της περιουσίας του κληροδοτούμενου.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο νόμος περί υποθηκών της 16ης Δεκεμβρίου 1851 ρυθμίζει τις διατυπώσεις δημοσιότητας των συναλλαγών επί ακινήτων, ορίζοντας στο άρθρο 1 ότι «όλες οι δικαιοπραξίες μεταξύ ζώντων, επαχθείς ή χαριστικές που αφορούν τη μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, πέραν των προνομίων και των υποθηκών, μεταγράφονται σε ειδικό μητρώο στο υποθηκοφυλακείο του διοικητικού διαμερίσματος όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία».

Το άρθρο 2 του ίδιου νόμου διευκρινίζει, συναφώς, ότι «είναι αποδεκτές για μεταγραφή μόνον οι δικαστικές αποφάσεις, τα δημόσια έγγραφα και ιδιωτικά συμφωνητικά που αναγνωρίζονται με δικαστική απόφαση ή ενώπιον συμβολαιογράφου». Τα πληρεξούσια που αφορούν τέτοιες πράξεις πρέπει να παρέχονται στην ίδια μορφή».

Ο νόμος της 16ης Δεκεμβρίου 1851 δεν προβλέπει, ωστόσο, διατυπώσεις δημοσιότητας για τις μεταβιβάσεις κυριότητας αιτία θανάτου.

Εντούτοις, ο νόμος προβλέπει τη μετεγγραφή των πράξεων διανομής. Ως προς αυτό, όλοι οι κληρονόμοι, ανεξαρτήτως του εάν αποκτούν δικαιώματα επί ακινήτων, θα προσδιορίζονται στην πράξη η οποία θα καταχωρίζεται στα μητρώα υποθηκών. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση πώλησης με δημοπρασία ή απευθείας ακινήτων που ανήκουν εξ αδιαιρέτου στους κληρονόμους.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Κατ' αρχήν, δεν υπάρχει στο Βέλγιο σύστημα διαχείρισης της κληρονομιάς.

Ωστόσο, το άρθρο 803α του αστικού κώδικα ορίζει ότι ο κληρονόμος που έχει αποδεχθεί κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωση διαχείρισης και να προβεί στην εκκαθάριση της κληρονομιάς. Οφείλει προηγουμένως να ορίσει κατόπιν αιτήσεως, με διάταξη του προέδρου του Πρωτοδικείου, διαχειριστή στον οποίο θα μεταβιβάσει όλα τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, με την υποχρέωση να τα εκποιήσει σύμφωνα με ορισμένους κανόνες.

Επιπλέον, το άρθρο 804 ορίζει ότι, σε περίπτωση που θα διακυβεύονταν τα συμφέροντα των δανειστών των κληρονόμων ή των κληροδόχων λόγω της αμέλειας ή της περιουσιακής κατάστασης του κληρονόμου, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να προκαλέσει την αντικατάστασή του από διαχειριστή υπεύθυνο για την εκκαθάριση της περιουσίας. Ο εν λόγω διαχειριστής διορίζεται με διάταξη ασφαλιστικών μέτρων, αφού προηγηθεί ακρόαση ή κλήση του κληρονόμου. Επιπλέον, ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή διαθήκης, υπεύθυνο για την διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης της διαθήκης.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλ. προηγούμενη ερώτηση

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής που διορίζεται δυνάμει των άρθρων 803α και 804 διαθέτει τις ίδιες εξουσίες με εκείνες που διέθετε ο κληρονόμος δικαιούχος. Υπέχει τις ίδιες υποχρεώσεις με αυτές του κληρονόμου και απαλλάσσεται από την υποχρέωση να παράσχει εγγύηση.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Η ιδιότητα κληρονόμου αποδεικνύεται με ένορκη βεβαίωση ή με πιστοποιητικό/πράξη κληρονομιάς (= αυτός είναι ο συνηθέστερος τρόπος). Η πράξη αυτή εκδίδεται από τον συμβολαιογράφο ή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από τον υπάλληλο της υπηρεσίας που είναι αρμόδια για την είσπραξη του φόρου κληρονομιάς και για την κατάθεση της δήλωσης φόρου κληρονομιάς του θανόντος (άρθρο 1240α του Αστικού Κώδικα).

Μια συμβολαιογραφική πράξη αποτελεί πράξη η οποία αντικατοπτρίζει την αλήθεια. Έχει αποδεικτική ισχύ: τα όσα δηλώνει αυτός που τη συντάσσει πρέπει να θεωρούνται ακριβή. Ο συμβολαιογράφος βεβαιώνει ορισμένα πραγματικά περιστατικά, δηλώνοντας την ταυτότητα των προσώπων που παρουσιάστηκαν ενώπιόν του και διαπιστώνοντας αυτό που του ζητούν να καταγράψει. Η συμβολαιογραφική πράξη πιστοποιεί τη γνησιότητα του περιεχομένου της.

Επιπλέον, το δημόσιο έγγραφο έχει ημερομηνία αδιαμφισβήτητη. Η απόδειξη της πλαστότητας μιας βεβαίωσης προστατευόμενης με το τεκμήριο της αυθεντικότητας είναι δυνατόν πραγματοποιηθεί μόνο με διαδικασία προσβολής λόγω πλαστότητας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 29/09/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Γενικές πληροφορίες - Βουλγαρία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUJ).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και είναι πνευματικά υγιές έχει δικαίωμα να ορίζει τη διάθεση της περιουσίας του μετά τον θάνατό του, συντάσσοντας διαθήκη. Ο διαθέτης έχει δικαίωμα να διαθέσει το σύνολο της περιουσίας του με τη διαθήκη. Η διαθήκη μπορεί να είναι ιδιόγραφη (δηλ. να γραφτεί εξ ολοκλήρου και να υπογραφεί από τον διαθέτη αυτοπροσώπως) ή να περιβληθεί τον συμβολαιογραφικό τύπο, δηλ. να καταρτιστεί από συμβολαιογράφο ενώπιον δύο μαρτύρων.

Η ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να έχει συνταχθεί στο σύνολό της από τον διαθέτη ιδιοχείρως. Πρέπει επίσης να φέρει ημερομηνία και την υπογραφή του διαθέτη. Η υπογραφή του διαθέτη πρέπει να τίθεται κάτω από τις οδηγίες διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων. Η διαθήκη μπορεί να εγχειριστεί σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη, σε σφραγισμένο φάκελο. Σε αυτή την περίπτωση, ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη παρακαταθήκης επί του φακέλου. Η πράξη αυτή υπογράφεται από τον διαθέτη και τον συμβολαιογράφο και καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο.

Η συμβολαιογραφική διαθήκη καταρτίζεται από τον συμβολαιογράφο ενώπιον δύο μαρτύρων.

Ο διαθέτης διατυπώνει προφορικά τους όρους της διαθήκης στον συμβολαιογράφο και εκείνος τους καταγράφει όπως διατυπώνονται από τον διαθέτη και εν συνέχεια τους διαβάζει στον τελευταίο ενώπιον δύο μαρτύρων. Ο συμβολαιογράφος σημειώνει την τήρηση των ανωτέρω διατυπώσεων στη διαθήκη, προσδιορίζοντας επίσης τον τόπο και την ημερομηνία της διαθήκης. Εν συνέχεια η διαθήκη υπογράφεται από τον διαθέτη, τους μάρτυρες και τον συμβολαιογράφο. Κατά τη σύνταξη της συμβολαιογραφικής διαθήκης ο συμβολαιογράφος ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 578 παράγραφοι 1 και 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Σε περίπτωση που ο διαθέτης αδυνατεί να υπογράψει τη διαθήκη, οφείλει να δηλώσει την αιτία, ο δε συμβολαιογράφος σημειώνει τη σχετική δήλωση του διαθέτη προτού διαβάσει μεγαλόφωνα τη διαθήκη.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Μετά την τροποποίηση των κανόνων μεταγραφής, της 1ης Ιανουαρίου 2001, το κείμενο δημοσιευμένης διαθήκης που αφορά ακίνητη περιουσία ή δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας πρέπει να καταχωρίζεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο επιζών σύζυγος και τα τέκνα του θανόντος, ή οι γονείς του θανόντος σε περίπτωση που δεν υπάρχουν κατιόντες, έχουν δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα. Εάν ο διαθέτης έχει κατιόντες, επιζώντες γονείς ή σύζυγο, δεν έχει δικαίωμα να προβεί σε διάθεση ή δωρεά της περιουσίας του κατά τρόπο ο οποίος παραβιάζει το δικαίωμα των ανωτέρω προσώπων στη νόμιμη μοίρα. Το συνολικό άθροισμα των δικαιωμάτων νόμιμης μοίρας όλων των δικαιούχων μπορεί να φτάνει τα πέντε έκτα της περιουσίας, εφόσον υπάρχει επιζών σύζυγος και δύο ή περισσότερα τέκνα. Η περιουσία που απομένει μετά τη διανομή των δικαιωμάτων νόμιμης μοίρας μπορεί να διατεθεί ελεύθερα από τον διαθέτη.

Εφόσον δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, οι κατιόντες (συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων) έχουν τα κατώτερω δικαιώματα νόμιμης μοίρας: στην περίπτωση ενός τέκνου, το ίδιο ή οι κατιόντες του έχουν δικαίωμα στο ένα δεύτερο της περιουσίας στην περίπτωση δύο ή περισσότερων τέκνων, τα ίδια ή οι κατιόντες τους έχουν δικαίωμα στα δύο τρίτα της περιουσίας του διαθέτη.

Εάν υπάρχουν κατιόντες και επιζών σύζυγος, η νόμιμη μοίρα του συζύγου είναι ίση προς τη νόμιμη μοίρα κάθε τέκνου. Σε αυτή την περίπτωση, η διανεμητέα περιουσία αντιστοιχεί στο ένα τρίτο της περιουσίας εάν υπάρχει ένα τέκνο, σε ένα τέταρτο της περιουσίας εάν υπάρχουν δύο τέκνα και σε ένα έκτο της περιουσίας εάν υπάρχουν τρία ή περισσότερα τέκνα.

Εάν ο διαθέτης δεν έχει κατιόντες, η νόμιμη μοίρα του συζύγου αντιστοιχεί σε ένα δεύτερο της περιουσίας εάν ο σύζυγος είναι ο μοναδικός κληρονόμος, ή σε ένα τρίτο της περιουσίας εάν υπάρχουν επιζώντες γονείς του θανόντος.

Η νόμιμη μοίρα του επιζώντος γονέα ή των επιζώντων γονέων είναι ίση με το ένα τρίτο της περιουσίας.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Στην εξ αδιαθέτου διαδοχή ισχύουν οι κατώτερω κανόνες, ανάλογα με την περίπτωση:

Εάν ο θανών ήταν άγαμος και άτεκνος, κληρονομούν οι επιζώντες γονείς ή ο επιζών γονέας, στην πρώτη περίπτωση κατ' ισομοιρία (άρθρο 6 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής – «3Н»). Σε περίπτωση που υπάρχουν μόνο ανιόντες του θανόντος, κληρονομούν οι εγγύτεροι του θανόντος ανιόντες, κατ' ισομοιρία (άρθρο 7 3Н). Εάν υπάρχουν μόνο επιζώντα αδέρφια, κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 8 παράγραφος 1 3Н). Εάν υπάρχουν επιζώντα αδέρφια και ανιόντες, τα πρώτα λαμβάνουν τα δύο τρίτα της περιουσίας και οι δευτεροί το ένα τρίτο (άρθρο 8 παράγραφος 2 3Н).

Εάν ο θανών ήταν άγαμος, όμως υπάρχουν τέκνα, αυτά κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 5 παράγραφος 1 3Н). Το μερίδιο προθανόντος τέκνου περιέρχεται στους γαμίοντες του κατά τη σειρά της διαδοχής (υποκατάσταση).

Εάν υπάρχει επιζών σύζυγος όχι όμως τέκνα, ανιόντες, αδέρφια ή κατιόντες αυτών, ο σύζυγος κληρονομεί το σύνολο της περιουσίας (άρθρο 9 3Н).

Στις περιπτώσεις όπου σύζυγος κληρονομεί την περιουσία του θανόντος από κοινού με ανιόντες ή αδέρφια του θανόντος ή κατιόντες αυτών, ο σύζυγος κληρονομεί το ένα δεύτερο της περιουσίας εφόσον η διαδοχή επέλθει εντός 10 ετών από τον γάμο. Διαφορετικά, ο σύζυγος λαμβάνει τα δύο τρίτα της περιουσίας. Στις περιπτώσεις όπου σύζυγος κληρονομεί την περιουσία του θανόντος από κοινού με ανιόντες και αδέρφια του θανόντος ή κατιόντες αυτών, ο σύζυγος κληρονομεί το ένα τρίτο της περιουσίας στην πρώτη περίπτωση και τα δύο τρίτα στη δεύτερη περίπτωση.

Εάν υπάρχουν σύζυγος και τέκνα, ο σύζυγος και τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισμοιορία (άρθρο 9 παράγραφος 1 3Η).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Δεν προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία για την αποδοχή της κληρονομίας εκ μέρους του κληρονόμου.

Το πρόσωπο που έχει στην κατοχή του ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να την εγχειρίσει σε συμβολαιογράφο προς δημοσίευση το συντομότερο δυνατό αφότου λάβει γνώση του θανάτου του διαθέτη.

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το τοπικό δικαστήριο του τόπου διαδοχής να τάξει προθεσμία για την υποβολή της διαθήκης σε συμβολαιογράφο προς δημοσίευση.

Ο συμβολαιογράφος δημοσιεύει τη διαθήκη καταρτίζοντας δήλωση η οποία περιέχει περιγραφή του είδους της διαθήκης και σημειώνει την απουσία της. Η σχετική δήλωση υπογράφεται από το πρόσωπο το οποίο εγχειρίζει τη διαθήκη και από τον συμβολαιογράφο. Το έγγραφο της διαθήκης επισυνάπτεται στη δήλωση και μονογράφεται σε κάθε σελίδα από τα ανωτέρω πρόσωπα.

Εάν η διαθήκη έχει εγχειριστεί στον συμβολαιογράφο προς φύλαξη (άρθρο 25 παράγραφος 2 3Η), οι ανωτέρω ενέργειες εκτελούνται από τον συμβολαιογράφο.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η διαδοχή επέρχεται με την αποδοχή της κληρονομίας. Η αποδοχή ισχύει από τον χρόνο επαγωγής.

Αποδοχή μπορεί να λάβει χώρα με τη μορφή έγγραφης αίτησης προς το τοπικό δικαστήριο του τόπου επαγωγής. Σε αυτή την περίπτωση, η αποδοχή καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο.

Αποδοχή θεωρείται επίσης ότι έχει λάβει χώρα όταν κληρονόμος προβεί σε ενέργεια η οποία υποδηλώνει σαφώς την πρόθεσή του να αποδεχθεί την κληρονομία ή όταν αποκρύπτει κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία. Στη δεύτερη περίπτωση, ο κληρονόμος εκπίπτει του κληρονομικού του δικαιώματος επί των κληρονομιών στοιχείων τα οποία έχει αποκρύψει.

Κατόπιν αιτήματος οποιοσδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον, το τοπικό δικαστήριο, αφότου επιδώσει κλήση προς το πρόσωπο το οποίο έχει κληρονομικό δικαίωμα, τάσσει προθεσμία σε αυτό να αποδεχθεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Εάν έχει ασκηθεί αγωγή κατά του κληρονόμου, η προθεσμία τάσσεται από το δικαστήριο το οποίο δικάζει την αγωγή.

Σε περίπτωση που ο κληρονόμος δεν απαντήσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας, εκπίπτει του δικαιώματος αποδοχής της κληρονομίας.

Η δήλωση αποδοχής καταχωρίζεται σε ειδικό δικαστικό μητρώο.

Η αποποίηση της κληρονομίας διενεργείται με την ίδια διαδικασία και καταχωρίζεται με τον ίδιο τρόπο.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ισχύει η διαδικασία αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν προβλέπεται ειδική διαδικασία αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας. Νόμιμος μεριδιούχος ο οποίος δεν είναι σε θέση να λάβει το σύνολο της νόμιμης μοίρας του λόγω κληροδοσίας ή δωρεάς, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να μειώσει την κληροδοσία ή δωρεά στο μέτρο που απαιτείται προκειμένου να λάβει τη νόμιμη μοίρα του, αφού ανακτήσει την κληροδοσία ή δωρεά από τον αντίστοιχο δικαιούχο, με εξαίρεση τις κοινές δωρεές.

Σε περίπτωση που κληρονόμος του οποίου θίγεται η νόμιμη μοίρα ασκήσει τα κληρονομικά του δικαιώματα κατά προσώπων τα οποία δεν είναι νόμιμοι κληρονόμοι, αυτός πρέπει να έχει αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής.

Για τον προσδιορισμό της διανεμητέας περιουσίας και του ποσού της νόμιμης μοίρας του κληρονόμου, όλα τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκαν στον διαθέτη κατά τον χρόνο θανάτου του συγκεντρώνονται στην περιουσία, αφού αφαιρεθούν τυχόν χρέη και τυχόν αύξηση της κληρονομίας σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής. Εν συνέχεια προστίθενται οι δωρεές, με εξαίρεση τις κοινές δωρεές, ανάλογα με την κατάσταση τους κατά τον χρόνο που έγιναν και την αξία τους κατά τον χρόνο επαγωγής, στην περίπτωση ακίνητης περιουσίας, ή κατά τον χρόνο που έγιναν, στην περίπτωση κινητής περιουσίας.

Τα περιουσιακά στοιχεία που διανεμήθηκαν δυνάμει της διαθήκης μειώνονται αναλογικά χωρίς διάκριση μεταξύ κληρονόμων και κληροδόχων, εκτός εάν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης.

6 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι κυριότεροι τρόποι εκκαθάρισης της κληρονομίας είναι η δικαστική και η εκούσια διανομή. Κάθε συνδικαιούχος περιουσιακού στοιχείου έχει δικαίωμα διανομής, ανεξαρτήτως του μεγέθους του μεριδίου του.

Η εκούσια διανομή διενεργείται με τη συναίνεση όλων των συνδικαιούχων και λαμβάνει τη μορφή σύμβασης. Σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1 του νόμου περί εμπράγματων δικαιωμάτων, η εκούσια διανομή κινητής περιουσίας αξίας άνω των 50 BGN ή ακίνητης περιουσίας διενεργείται εγγράφως με συμβολαιογραφική θεώρηση των υπογραφών. Στην περίπτωση της εκούσιας διανομής, το νοητό μερίδιο κάθε συνδικαιούχου στην κοινή περιουσία μετατρέπεται σε χωριστό και αυτοτελές δικαίωμα κυριότητας επί πραγματικού μεριδίου των κοινών περιουσιακών στοιχείων.

Η δικαστική διανομή λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της ειδικής διαδικασίας των άρθρων 341 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Δεν προβλέπεται χρόνος παραγραφής του δικαιώματος υποβολής αίτησης για τη διανομή περιουσιακών στοιχείων. Η σχετική κατ' αντιμωλία διαδικασία περιλαμβάνει δύο στάδια.

Το πρώτο στάδιο αφορά το παραδεκτό της διανομής.

Ο συγκληρονόμος που αιτείται την διανομή υποβάλλει έγγραφη αίτηση στο τοπικό δικαστήριο, εσωκλείοντας:

1. το πιστοποιητικό θανάτου του διαθέτη και πιστοποιητικό διαδοχής,
2. πιστοποιητικό ή άλλο έγγραφο που αποδεικνύει την κληρονομία,
3. αντίγραφα της αίτησης και των συνημμένων σε αυτή εγγράφων, για διανομή στους συγκληρονόμους.

Κατά την πρώτη συζήτηση οποιοσδήποτε συγκληρονόμος μπορεί να αιτηθεί εγγράφως να συμπεριληφθούν στην κληρονομία και άλλα περιουσιακά στοιχεία. Επίσης κατά την πρώτη συζήτηση οποιοσδήποτε συγκληρονόμος μπορεί να αμφισβητήσει είτε το δικαίωμα άλλου συγκληρονόμου να συμμετέχει στη διανομή είτε το μέγεθος του μεριδίου του είτε την ένταξη συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων στην κληρονομία.

Κατά τη διαδικασία δικαστικής διανομής το δικαστήριο αποφαινεται επί τυχόν διαφορών σχετικά με προέλευση, υιοθεσίες, διαθήκες, την εγκυρότητα αποδεικτικών εγγράφων ή αιτήσεων μείωσης του ποσού των περιουσιακών στοιχείων που διανέμονται με τη διαθήκη ή του ποσού οποιασδήποτε δωρεάς.

Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας ολοκληρώνεται με την έκδοση απόφασης επί του παραδεκτού της διανομής. Το δικαστήριο ορίζει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία θα διανεμηθούν, τα πρόσωπα προς τα οποία θα διανεμηθούν και το μερίδιο κάθε συγκληρονόμου. Εφόσον κριθεί ότι η διανομή κινητής περιουσίας είναι παραδεκτή, το δικαστήριο ορίζει επίσης τον συγκληρονόμο που θα διατηρήσει τα αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία.

Στην ίδια ή μεταγενέστερη απόφαση, εφόσον ένας ή περισσότεροι κληρονόμοι δεν κάνουν χρήση της περιουσίας σύμφωνα με το κληρονομικό τους δικαίωμα, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε κληρονόμου, να ορίσει τους κληρονόμους οι οποίοι θα χρησιμοποιούν κάθε περιουσιακό στοιχείο ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία της διανομής, ή τα ποσά τα οποία οφείλουν να καταβάλουν στους λοιπούς κληρονόμους οι κληρονόμοι που κάνουν χρήση περιουσιακών στοιχείων.

Το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας είναι το στάδιο της διανομής. Ορίζονται τα μερίδια των κληρονόμων, και συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία διατίθενται αποκλειστικά σε συγκεκριμένους συγκληρονόμους. Οι ανωτέρω ενέργειες λαμβάνουν χώρα με τη σύνταξη πράξης διανομής και τη διενέργεια κλήρου. Το δικαστήριο συντάσσει την πράξη διανομής βάσει εμπειρογνομosύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής. Μετά τη σύνταξη του σχεδίου πράξης διανομής, το δικαστήριο κλητεύει τα μέρη να εμφανιστούν προκειμένου να τους ανακοινώσει το περιεχόμενο της πράξης και να εισακούσει τυχόν αντιρρήσεις τους. Εν συνεχεία το δικαστήριο συντάσσει και δημοσιεύει την τελική πράξη διανομής με δικαστική απόφαση. Αφότου τεθεί σε ισχύ η απόφαση της πράξης διανομής, το δικαστήριο κλητεύει τα μέρη για τη διενέργεια κλήρου. Το δικαστήριο μπορεί να διανείμει τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία μεταξύ των συγκληρονόμων χωρίς κλήρο, όταν είναι αδύνατος ή εξαιρετικά δυσχερής ο καθορισμός μεριδίων και η διενέργεια κλήρου. Σε περίπτωση που κάποιο περιουσιακό στοιχείο είναι αδιαίρετο και δεν μπορεί να αποδοθεί σε συγκεκριμένο μερίδιο, το δικαστήριο διατάσσει την πώλησή του σε δημόσιο πλειστηριασμό. Τα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία διανομής έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στον δημόσιο πλειστηριασμό.

Σε περίπτωση που το αδιαίρετο περιουσιακό στοιχείο είναι κατοικία η οποία αποτελούσε τη συζυγική στέγη του θανόντος έως τον χρόνο θανάτου του ή την έκδοση διαζυγίου, και εφόσον ο επιζών σύζυγος ή πρώην σύζυγος ασκεί τη γονική μέριμνα επί τέκνων τα οποία έχουν γεννηθεί εντός του γάμου και δεν διαθέτει δική του κατοικία, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω συζύγου, να ορίσει την κατοικία ως μερίδιο, συμψηφίζοντας τα μερίδια άλλων συγκληρονόμων με άλλα περιουσιακά στοιχεία ή με χρηματική καταβολή.

Σε περίπτωση που το αδιαίρετο περιουσιακό στοιχείο είναι κατοικία, οποιοσδήποτε συγκληρονόμος ο οποίος διέμενε σε αυτή κατά τον χρόνο της διαδοχής και δεν διαθέτει άλλη κατοικία, μπορεί να ζητήσει τη διάθεση της κατοικίας στο δικό του μερίδιο, με συμψηφισμό των μεριδίων άλλων συγκληρονόμων με άλλα περιουσιακά στοιχεία ή με χρηματική καταβολή. Σε περίπτωση που περισσότεροι συγκληρονόμοι πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις και διεκδικούν το περιουσιακό στοιχείο, αυτό διατίθεται στο πρόσωπο το οποίο προσφέρει το υψηλότερο τίμημα.

Η αίτηση για διάθεση του περιουσιακού στοιχείου μπορεί να υποβληθεί έως την πρώτη συζήτηση αφότου καταστεί εκτελεστή η απόφαση του δικαστηρίου επί του παραδεκτού της διανομής. Το περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται στην πραγματική του αξία.

Στην περίπτωση συμψηφισμού έναντι χρηματικής καταβολής, το σχετικό ποσό συν τον νόμιμο τόκο πρέπει να καταβληθεί εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της απόφασης διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου.

Ο συγκληρονόμος ο οποίος λαμβάνει το περιουσιακό στοιχείο στο μερίδιό του καθίσταται κύριος του περιουσιακού στοιχείου από τον χρόνο καταβολής του χρηματικού ποσού του συμψηφισμού, συν τον νόμιμο τόκο, εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Μη εμπρόθεσμη καταβολή του ανωτέρω ποσού συνεπάγεται την εκ του νόμου ακυρότητα της απόφασης διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, στην οποία περίπτωση αυτό πωλείται σε δημόσιο πλειστηριασμό. Το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να διατεθεί σε άλλο συγκληρονόμο ο οποίος πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις και έχει ζητήσει τη διάθεσή του εντός της σχετικής προθεσμίας, χωρίς αυτό να πωληθεί σε δημόσιο πλειστηριασμό, εφόσον ο εν λόγω συγκληρονόμος καταβάλει άμεσα την αποτιμηθείσα αξία του περιουσιακού στοιχείου μείον την αξία του μεριδίου που έχει επ' αυτού. Το τίμημα διανέμεται μεταξύ των λοιπών συγκληρονόμων αναλογικά.

Η διαδικασία δικαστικής διανομής μπορεί να περατωθεί και η κληρονομία να εκκαθαριστεί δυνάμει συμφωνίας των μερών η οποία εγκρίνεται από το δικαστήριο.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο καθίσταται κληρονόμος ή κληροδόχος από και δια της αποδοχής της κληρονομίας. Πριν από την αποδοχή της κληρονομίας, πρόσωπο που έχει δικαίωμα να κληρονομήσει περιουσιακά στοιχεία μπορεί να διαχειρίζεται την περιουσία και να ασκεί αγωγές προστασίας της νομής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Αποκτώντας το αντίστοιχο μερίδιο (αδιαίρετο μερίδιο) επί της περιουσίας του θανόντος, κάθε κληρονόμος ή κληροδόχος αποκτά νοητό μερίδιο επί των περιουσιακών στοιχείων και χρεών του διαθέτη, τα οποία συμπεριλαμβάνονται στην κληρονομία.

Οι κληρονόμοι που έχουν αποδεχθεί την κληρονομία ευθύνονται για τα χρέη που βαρύνουν την κληρονομία αναλογικά με το μέγεθος του κληρονομικού τους μεριδίου.

Κληρονόμος ο οποίος έχει αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής ευθύνεται μόνο έως την αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχει λάβει.

Η αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής πρέπει να δηλωθεί εγγράφως στο τοπικό δικαστήριο εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο κληρονόμος έλαβε γνώση της επαγωγής της κληρονομίας. Το τοπικό δικαστήριο μπορεί να χορηγήσει παράταση της προθεσμίας έως τρεις μήνες. Η δήλωση αποδοχής καταχωρίζεται σε ειδικό δικαστικό μητρώο.

Νομικά ανίκανα πρόσωπα, το Δημόσιο και μη κυβερνητικές οργανώσεις μπορούν να αποδεχθούν την κληρονομία μόνο με το ευεργέτημα της απογραφής.

Σε περίπτωση που ένας κληρονόμος αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής, οι λοιποί κληρονόμοι μπορούν να επωφεληθούν από αυτό, με την επιφύλαξη του δικαιώματος αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας.

Η απογραφή της κληρονομίας διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Έγγραφα δημοσιευμένων διαθηκών που αφορούν ακίνητη περιουσία και δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας, πρέπει να καταχωρίζονται. Στην περίπτωση καθολικής διαθήκης, η ύπαρξη ακίνητης περιουσίας εντός της σχετικής δικαστικής περιφέρειας πιστοποιείται δυνάμει δήλωσης η οποία φέρει συμβολαιογραφικά θεωρημένα υπογραφή του δικαιούχου, στην οποία ορίζονται τα ακίνητα τα οποία γνωρίζει ο δικαιούχος ότι υπάρχουν εντός της σχετικής δικαστικής περιφέρειας. Η δήλωση υποβάλλεται μαζί με τη διαθήκη στον αρμόδιο για την καταχώριση δικαστή της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο. Ο αρμόδιος για την καταχώριση δικαστής δίνει εντολή στην υπηρεσία καταχωρίσεων του τόπου του ακινήτου να το καταχωρίσει καθιστώντας τις πράξεις που υπόκεινται σε καταχώριση προσβάσιμες στο κοινό.

Στην αίτηση καταχώρισης επισυνάπτονται δύο συμβολαιογραφικά θεωρημένα αντίγραφα των διαθηκών που αφορούν ακίνητο και δικαιώματα επί ακινήτου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός. Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει ένα ή περισσότερα νομικά ικανά πρόσωπα ως διαχειριστές.

Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε ενδιαφερομένου, το τοπικό δικαστήριο του τόπου επαγωγής μπορεί να ορίσει προθεσμία για την αποδοχή του διορισμού εκ μέρους του αντίστοιχου προσώπου. Εάν παρέλθει η προθεσμία χωρίς το αντίστοιχο πρόσωπο να έχει αποδεχθεί τον διορισμό του, θεωρείται ότι έχει αποποιηθεί τον διορισμό.

Το τοπικό δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον διαχειριστή από τα καθήκοντά του σε περίπτωση που αυτός είναι αμελής ή τεθεί υπό απαγόρευση ή ενεργεί κατά τρόπο που δεν συνάδει με τις εξουσίες που του έχουν ανατεθεί ως διαχειριστή.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.

Σε περίπτωση της εξ αδιαθέτου διαδοχής ή στην περίπτωση που ο κληρονομούμενος δεν όρισε διαχειριστή της κληρονομίας, οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει κληρονομικό δικαίωμα μπορεί να διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας και να ασκεί αγωγές προστασίας της νομής ενόσω εκκρεμεί η αποδοχή της κληρονομίας.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής οφείλει να διενεργήσει απογραφή της κληρονομίας, καλώντας τους κληρονόμους και κληροδόχους να παραστούν.

Ο διαχειριστής λαμβάνει στην κατοχή του την περιουσία και ενεργεί πράξεις διαχείρισης στο μέτρο που αυτό απαιτείται για τη διάθεση της κληρονομίας σύμφωνα με τη διαθήκη.

Ο διαχειριστής δεν έχει εξουσία διάθεσης των κληρονομιών περιουσιακών στοιχείων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου αυτό απαιτείται και επιτρέπεται από το τοπικό δικαστήριο, το οποίο αποφαινεται κατόπιν ακρόασης των κληρονόμων.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Σε περίπτωση ιδιόγραφης διαθήκης, ο συμβολαιογράφος δημοσιεύει τη διαθήκη συντάσσοντας σχετική πράξη, στην οποία ορίζεται το είδος της διαθήκης, και σημειώνοντας την αποσφράγιση της διαθήκης.

Οι νόμιμοι κληρονόμοι πιστοποιούνται δυνάμει πιστοποιητικού διαδοχής που εκδίδει το δημαρχείο της τελευταίας διεύθυνσης μόνιμης κατοικίας του θανόντος. Το πιστοποιητικό διαδοχής εκδίδεται μόνο σε σχέση με πρόσωπα τα οποία υπάγονται σε καταχώριση στα δημοτολόγια κατά την ημερομηνία θανάτου του κληρονομούμενου, και στα οποία έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό θανάτου.

Το πιστοποιητικό εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 του νόμου περί μεταγραφής και το άρθρο 9 των κανόνων έκδοσης πιστοποιητικών, με βάση τα δημοτολόγια. Το πιστοποιητικό χορηγείται στον νόμιμο κληρονόμο, στον νόμιμο εκπρόσωπό του ή σε τρίτους, εφόσον είναι απαραίτητο στους τελευταίους για την άσκηση νόμιμων δικαιωμάτων τους ή εφόσον αυτοί διαθέτουν σχετική εξουσία δυνάμει ειδικού συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου.

Για την έκδοση του πιστοποιητικού απαιτούνται τα κατωτέρω έγγραφα:

- αίτηση υπό τη μορφή του εντύπου που διατίθεται από το κέντρο ληξιαρχικών πληροφοριών («ΓΡΑΟ»), στην οποία ορίζονται τα στοιχεία των κληρονόμων του θανόντος και η οποία υποβάλλεται από κληρονόμο ή πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από κληρονόμο
- αντίγραφο του πιστοποιητικού θανάτου (εφόσον έχει εκδοθεί από άλλο δημαρχείο)
- το έγγραφο ταυτοποίησης (ταυτότητα) του αιτούντος
- συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, εάν η αίτηση υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/12/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Τσεχική Δημοκρατία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUJΕ).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Γενικές προϋποθέσεις έγκυρης σύνταξης διαθήκης

Με την επιφύλαξη εξαιρετικών περιπτώσεων, η διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως. Η διαθήκη δεν απαιτείται να φέρει χρονολογία, παρά μόνο σε δύο περιπτώσεις: 1) σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει συντάξει περισσότερες διαθήκες οι οποίες είναι αντιφατικές και δεν μπορούν να εκτελεστούν σωρευτικά 2) σε περίπτωση που οι έννομες συνέπειες της διαθήκης εξαρτώνται από τον χρόνο σύνταξης αυτής. Σύμφωνα με το τσεχικό δίκαιο δεν επιτρέπεται η κατάρτιση συνδιαθήκης.

Σύμφωνα με το τσεχικό δίκαιο η διαθήκη συντάσσεται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

- α) με έγγραφο το οποίο καταρτίζεται και υπογράφεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη
- β) ο διαθέτης μπορεί να συντάξει μη ιδιόγραφη διαθήκη εφόσον αυτή υπογράφεται από τον ίδιο και εφόσον πιστοποιείται από δύο ταυτοχρόνως παριστάμενους μάρτυρες ότι αυτή περιέχει την τελευταία βούληση του διαθέτη. Οι μάρτυρες υπογράφουν το έγγραφο και επισυνάπτουν σε αυτό δήλωση ότι εκτελούν χρέη μάρτυρα, η οποία περιέχει επαρκή στοιχεία ταυτοποίησής τους
- γ) ο διαθέτης είναι τυφλός και συντάσσει τη διαθήκη του ενώπιον τριών ταυτοχρόνως παριστάμενων μαρτύρων, με έγγραφο το οποίο διαβάζεται μεγαλοφώνως από έναν μάρτυρα ο οποίος δεν είναι εκείνος που έχει καταγράψει το περιεχόμενό της. Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν έχει ικανότητα γραφής ή ανάγνωσης λόγω οποιασδήποτε άλλης αναπηρίας, το περιεχόμενο της διαθήκης πρέπει να επικοινωνείται σε αυτόν με τρόπο ο οποίος είναι κατανοητός στον ίδιο και σε όλους τους μάρτυρες
- δ) ο διαθέτης μπορεί επίσης να συντάξει διαθήκη με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης.

Σύνταξη διαθήκης σε ειδικές περιπτώσεις

Για τη σύνταξη διαθήκης υπό εξαιρετικές συνθήκες, ιδίως υπό συνθήκες όπου υφίσταται κίνδυνος ζωής, ισχύουν ειδικοί κανόνες.

α) Σε περίπτωση που, λόγω απρόσμενων συνθηκών, υφίσταται σαφής και επικείμενος κίνδυνος για τη ζωή του διαθέτη ή σε περίπτωση που αυτός βρίσκεται σε τόπο όπου, λόγω έκτακτων περιστάσεων (πολέμου, φυσικών καταστροφών κ.λπ.), καθίστανται αδύνατες οι κοινωνικές επαφές σε βαθμό ώστε να μην είναι δυνατή η σύνταξη διαθήκης με άλλο τρόπο, ο διαθέτης μπορεί να συντάξει διαθήκη προφορικά ενώπιον τριών ταυτοχρόνως παριστάμενων μαρτύρων. Η προφορική διαθήκη καθίσταται αυτοδικαίως άκυρη μετά την παρέλευση δύο εβδομάδων από την ημερομηνία σύνταξής της, εάν ο διαθέτης παραμείνει εν ζωή.

β) Εφόσον υπάρχει εύλογη ανησυχία για ενδεχόμενο θάνατο του διαθέτη πριν από τη σύνταξη διαθήκης ενώπιον συμβολαιογράφου, επιτρέπεται η σύνταξη διαθήκης ενώπιον δύο μαρτύρων από τον δήμαρχο της περιοχής όπου βρίσκεται ο διαθέτης. Το εν λόγω είδος διαθήκης ισχύει για χρονικό διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο διαθέτης καθίσταται για πρώτη φορά ικανός να συντάξει διαθήκη ενώπιον συμβολαιογράφου. Η εν λόγω διαθήκη είναι γνωστή ως «διαθήκη ενώπιον της δημοτικής αρχής».

γ) Επιτρέπεται η σύνταξη διαθήκης επί τσεχικού αεροσκάφους ή ποντοπόρου πλοίου, εφόσον υπάρχει σοβαρός λόγος. Η σχετική διαθήκη συντάσσεται παρουσία δύο μαρτύρων από τον κυβερνήτη του αεροσκάφους ή τον πλοίαρχο, ή από εκπρόσωπό του. Η εν λόγω διαθήκη ισχύει επίσης για χρονικό διάστημα τριών μηνών.

δ) Η τελευταία βούληση στρατιώτη μπορεί να καταγραφεί, εάν αυτός (ή αυτή) εμπλέκεται σε ένοπλη σύγκρουση, από τον επικεφαλής της μονάδας ή άλλον αξιωματούχο, παρουσία δύο μαρτύρων. Όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις, η σχετική διαθήκη ισχύει για χρονικό διάστημα τριών μηνών.

Κληρονομική σύμβαση

Με την κληρονομική σύμβαση ο διαθέτης ο οποίος έχει τη νόμιμη ηλικία και πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, υποδεικνύει ως κληρονόμο ή κληροδόχο τον αντισυμβαλλόμενο του ή τρίτο πρόσωπο. Ο διαθέτης δεν μπορεί να ακυρώσει μονομερώς την κληρονομική σύμβαση.

Με την κληρονομική σύμβαση ο διαθέτης μπορεί να διαθέσει την περιουσία του κατά ποσοστό το οποίο δεν υπερβαίνει τα τρία τέταρτα αυτής ένα τέταρτο της περιουσίας του πρέπει να παραμείνει αδιάθετο, ωστόσο ο διαθέτης μπορεί να συντάξει διαθήκη για αυτό.

Οι σύζυγοι μπορούν να υποδείξουν αλλήλους ως κληρονόμους, δυνάμει κληρονομικής σύμβασης. Επιτρέπεται να συμφωνηθεί ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την κληρονομική σύμβαση θα καθίστανται άκυρα σε περίπτωση διαζυγίου.

Επιτρέπεται η κατάρτιση κληρονομικής σύμβασης μόνο υπό τη μορφή δημοσίου εγγράφου, δηλ. υπό τον τύπο συμβολαιογραφικής πράξης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πώς;

Το κεντρικό μητρώο διαθηκών θεσπίστηκε το 2001. Από την 1η Ιανουαρίου 2014, μετά τη γενική επανακωδικοποίηση του ιδιωτικού δικαίου στην Τσεχική Δημοκρατία, το μητρώο διαθηκών αντικαταστάθηκε από το μητρώο νομικών πράξεων τελευταίας βούλησης. Το εν λόγω μητρώο είναι απύρρητος μηχανογραφημένος κατάλογος τον οποίο τηρεί και διαχειρίζεται το Επιμελητήριο Συμβολαιογράφων της Τσεχικής Δημοκρατίας. Οι κατωτέρω νομικές πράξεις, οι οποίες συντάσσονται από τους διαθέτες σε περίπτωση θανάτου, καταγράφονται στο μητρώο νομικών πράξεων τελευταίας βούλησης:

α) διαθήκες, κωδικέλλοι ή κληρονομικές συμβάσεις

β) δήλωση αποκλήρωσης ή δήλωση με την οποία αποκλείεται από την κληρονομία περιουσία εξ αδιαθέτου κληρονόμος

γ) εντολή συμψηφισμού κληρονομικής μερίδας, εφόσον η εντολή δεν περιέχεται σε διαθήκη

δ) διορισμός διαχειριστή, εφόσον αυτός δεν έχει διοριστεί με τη διαθήκη

ε) συμφωνία παραίτησης από κληρονομικό δικαίωμα

στ) ακύρωση των νομικών πράξεων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε).

Σε περίπτωση που οι ανωτέρω πράξεις καταρτιστούν από συμβολαιογράφο υπό μορφή συμβολαιογραφικής πράξης ή καταρτιστούν με άλλη μορφή και παραδοθούν σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη, ο συμβολαιογράφος εισάγει στο ανωτέρω μητρώο ηλεκτρονικά τα στοιχεία της πράξης και του προσώπου το οποίο την έχει καταρτίσει.

Έγγραφα τα οποία αποτελούν δηλώσεις τελευταίας βούλησης και τα οποία δεν έχουν περιβληθεί τον συμβολαιογραφικό τύπο, καταχωρίζονται μόνο εφόσον έχουν παραδοθεί σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Νόμιμη μοίρα - γενικές πληροφορίες

Οι αναγκαίοι κληρονόμοι ενός διαθέτη είναι οι κατιόντες του. Αναγκαίος κληρονόμος ο οποίος *i)* δεν έχει παραιτηθεί του κληρονομικού δικαιώματος ή έχει δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα, *ii)* είναι νόμιμος κληρονόμος και *iii)* δεν έχει αποκληρωθεί νομίμως, έχει δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα ή στο συμπλήρωμα αυτής, εφόσον έχει αποκλεισθεί εν όλω ή εν μέρει από τον διαθέτη δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης, δηλ. δεν έχει λάβει δυνάμει της εξ αδιαθέτου διαδοχής ή δυνάμει διαθήκης, περιουσιακά στοιχεία αξίας τουλάχιστον ίσης προς τη νόμιμη του μοίρα. Ο επιζών σύζυγος και τυχόν ανιόντες του κληρονομούμενου δεν αποτελούν αναγκαίους κληρονόμους. Οι ανήλικοι κατιόντες δικαιούνται μερίδας η οποία είναι τουλάχιστον ίση προς τα τρία τέταρτα του εξ αδιαθέτου δικαιωμάτος τους. Ενήλικοι κατιόντες δικαιούνται μερίδας η οποία είναι τουλάχιστον ίση προς το ένα τέταρτο του εξ αδιαθέτου δικαιωμάτος τους. Σε περίπτωση που η διαθήκη προβλέπει διαφορετικά και ο διαθέτης δεν έχει αποκληρώσει αναγκαίο κληρονόμο για λόγους οι οποίοι προβλέπονται στον νόμο, ο αναγκαίος κληρονόμος δικαιούται να εισπράξει χρηματικό ποσό ίσο προς την αξία της νόμιμής του μοίρας. Σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει χρεώσει και έχει δύο τέκνα, το εξ αδιαθέτου μερίδιο κάθε τέκνου αντιστοιχεί σε ένα δεύτερο. Σε περίπτωση που κάποιο τέκνο είναι ανήλικο, η νόμιμή του μοίρα αντιστοιχεί σε τρία όγδοα. Η νόμιμη μοίρα των ενήλικων κατιόντων είναι ένα όγδοο.

Ειδικές περιπτώσεις

Σε περίπτωση που αναγκαίος κληρονόμος εξαιρείται (συνειδητά) από διαθήκη χωρίς να έχει αποκληρωθεί, ωστόσο η συμπεριφορά και οι πράξεις του στοιχειοθετούν δικαίωμα αποκλήρωσης σύμφωνα με τον νόμο, η εξαίρεσή του θεωρείται ως σιωπηρή νόμιμη αποκλήρωση, οπότε ο κατιών στερείται της νόμιμής του μοίρας.

Σε περίπτωση που αναγκαίος κληρονόμος εξαιρείται από διαθήκη αποκλειστικά επειδή ο διαθέτης δεν γνώριζε την ύπαρξή του κατά τον χρόνο σύνταξης της διάταξης τελευταίας βούλησης (π.χ. ο διαθέτης είχε την εντύπωση ότι ο εν λόγω κατιών συγγενής έχει αποβιώσει, ή δεν γνώριζε ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο αποτελεί κατιόντα του), ο εν λόγω αναγκαίος κληρονόμος δικαιούται τη νόμιμή του μοίρα σύμφωνα με τον νόμο.

Δικαίωμα παραίτησης από τη νόμιμη μοίρα

Οποιοσδήποτε αναγκαίος κληρονόμος έχει δικαίωμα να παραιτηθεί από τη νόμιμή του μοίρα δυνάμει επίσημης συμφωνίας με τον διαθέτη, η οποία περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο. Παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα χωρίς επίσης υπέρ οποιουδήποτε προσώπου, με τον ίδιο τρόπο.

Παραίτηση υπέρ τρίτου προσώπου είναι έγκυρη εφόσον το εν λόγω πρόσωπο καταστεί κληρονόμος.

Η παραίτηση και αποποίηση κληρονομίας (αποποίηση χωρίς από κληρονόμο ο οποίος δεν έχει παραιτηθεί του κληρονομικού δικαιώματος) πρέπει να διακρίνεται από την παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα ή δικαίωμα νόμιμης μοίρας δυνάμει συμφωνίας με τον διαθέτη (όσο ο τελευταίος βρίσκεται εν ζωή) με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης. Η παραίτηση ή αποποίηση κληρονομίας είναι έγκυρη μόνο μετά τον θάνατο του διαθέτη.

Λοιποί περιορισμοί

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει στη διαθήκη του προϋποθέσεις, χρονικούς περιορισμούς, εντολές, ή οδηγίες για την επαγωγή της κληρονομίας σε τρίτο πρόσωπο μετά τον θάνατο ενός αρχικού κληρονόμου (καταπίστευμα). Ωστόσο, οι εν λόγω ρήτρες δεν πρέπει να έχουν ως στόχο την προφανή ενόχληση του κληρονόμου ή κληροδόχου λόγω αυθαίρετης εμπάθειας του διαθέτη ούτε να προσκρούουν προδήλως στη δημόσια τάξη.

Μολονότι ο διαθέτης δεν μπορεί να απαιτήσει από τον κληρονόμο ή κληροδόχο να τελέσει ή να μην τελέσει γάμο ή να παραμείνει σε γάμο με κάποιο πρόσωπο, ο διαθέτης μπορεί να ορίσει δικαίωμα ενός προσώπου το οποίο να διαρκεί έως τον χρόνο του γάμου του.

Σε περίπτωση που όλοι οι κληρονόμοι (ή διάδοχοι καταπιστευματοδόχοι) είναι συνομήλικοι του διαθέτη, δεν υπάρχουν περιορισμοί ως προς τη σειρά με την οποία αυτοί θα διαδεχθούν αλλήλους σύμφωνα με την διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη (με την επιφύλαξη ορισμένων προϋποθέσεων). Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη κάποιος κληρονόμος δεν έχει ακόμη γεννηθεί, η σειρά διαδοχής που ορίζεται από τον διαθέτη λήγει όταν ο πρώτος τέτοιος κληρονόμος υπεισέλθει στη σειρά διαδοχής.

Η διαδοχή των καταπιστευματοδόχων λήγει το αργότερο με την παρέλευση εκατό ετών από τον θάνατο του διαθέτη. Ωστόσο, σε περίπτωση που ένας κληρονόμος στη σειρά διαδοχής των καταπιστευματοδόχων πρόκειται να διαδεχθεί συνομήλικο του διαθέτη κληρονόμο μετά τον θάνατο του τελευταίου, η διαδοχή λήγει μόνο όταν ο πρώτος τέτοιος κληρονόμος υπεισέλθει στη σειρά διαδοχής.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βούλησας, ποιος κληρονομεί και π;

Σε περίπτωση που ο κληρονομούμενος απεβίωσε αδιάθετος, επέρχεται εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή σε έξι τάξεις. Τα πρόσωπα τα οποία εμπίπτουν στις εν λόγω τάξεις λαμβάνονται υπόψη ως διαδοχικοί κληρονόμοι, με βάση την τάξη τους. Δεν καλείται στην κληρονομία πρόσωπο που μετέχει σε μία τάξη, εφόσον υπάρχει άλλο πρόσωπο από προηγούμενη τάξη που καλείται στην κληρονομία π.χ. εφόσον υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης τάξης δεν καλούνται οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης. Οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης καλούνται στην κληρονομία μόνο εφόσον δεν υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης τάξης. Τα εκ του νόμου εξ αδιαθέτου μερίδια των κληρονόμων ισχύουν μόνο εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική συμφωνία των κληρονόμων ενώπιον της δικαστικής αρχής. Σε περίπτωση που ο θανών δεν έχει καταρτίσει διάταξη τελευταίας βούλησης για τη διάθεση της περιουσίας του (διαθήκη, κληρονομική σύμβαση ή κωδικέλλο) ή εφόσον το επιτρέπει (ή δεν το απαγορεύει) ο διαθέτης με τη διάταξη τελευταίας βούλησής του, οι κληρονόμοι μπορούν να διανεμήσουν την περιουσία με οποιονδήποτε τρόπο επιθυμούν, με κοινή συμφωνία τους ενώπιον της δικαστικής αρχής.

Τάξεις διαδοχής

Στην πρώτη τάξη καλούνται τα τέκνα και η σύζυγος του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που ο θανών/η θανούσα και ο/η σύζυγος του/της έχουν συγκυριότητα επί περιουσιακών στοιχείων, το δικαστήριο πρώτα διανέμει τα κοινά περιουσιακά στοιχεία κατά τρόπο ώστε μέρος αυτών να επάγεται στον/στην επιζώντα/-ύσα σύζυγο και το υπόλοιπο (συνήθως το ένα δεύτερο) να περιέρχεται στην κληρονομία περιουσία. Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιέρχονται στην κληρονομία κληρονομούνται από τον/την σύζυγο και τα τέκνα του θανόντος/της θανούσας κατ' ισομοιρία. Η κληρονομική μερίδα του/της συζύγου δεν περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία απέκτησε κατά τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων. Ο Αστικός Κώδικας της Τσεχικής Δημοκρατίας δεν διακρίνει μεταξύ τέκνων γεννημένων εντός ή εκτός γάμου, ούτε μεταξύ βιολογικών και υιοθετημένων τέκνων.

Σε περίπτωση που κάποιο τέκνο του θανόντος δεν κληρονομεί (π.χ. εάν έχει αποποιηθεί την κληρονομική του μερίδα ενόσω ο διαθέτης βρισκόταν εν ζωή ή έχει παραιτηθεί από το κληρονομικό του δικαίωμα ή έχει προαποβιώσει του διαθέτη) το κληρονομικό του μερίδιο κληρονομείται από τα τέκνα του εν λόγω τέκνου κατ' ισομοιρία. Ο ίδιος κανόνας ισχύει για τους απώτερους κατιόντες του θανόντος.

Σε περίπτωση που ο θανών δεν είχε σύζυγο, είχε όμως τέκνα, το σύνολο της περιουσίας του κληρονομείται από τα τέκνα του (ή από τους κατιόντες αυτών – βλ. ανωτέρω). Ωστόσο, σε περίπτωση που ο θανών είχε σύζυγο, όχι όμως τέκνα, ο/η σύζυγος δεν κληρονομεί ολόκληρη την περιουσία αλλά καλείται στη δεύτερη τάξη κληρονόμων.

Στην δεύτερη τάξη καλούνται ο/η σύζυγος του θανόντος, οι γονείς του και τα πρόσωπα τα οποία έχουν συμβιώσει με τον θανόντα τουλάχιστον για χρονικό διάστημα ενός έτους πριν από τον θάνατό του σε κοινό νοικοκυριό, οπότε είχαν και τη φροντίδα του νοικοκυριού που μοιράζονταν με τον θανόντα, ή ήταν εξαρτώμενα πρόσωπα του θανόντος. Όλα τα ανωτέρω πρόσωπα, με εξαίρεση τον/την σύζυγο, κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Ο/η σύζυγος του θανόντος, ωστόσο, κληρονομεί τουλάχιστον το ήμισυ της περιουσίας του. Επομένως, σε περίπτωση που τόσο ο/η σύζυγος του θανόντος και αμφότεροι οι γονείς του ήταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του, ο/η σύζυγος κληρονομεί το ήμισυ της περιουσίας και έκαστος των γονέων το ένα τέταρτο αυτής.

Ο/η σύζυγος και κάθε γονέας μπορεί να κληρονομήσει ολόκληρη την περιουσία καλούμενος στη δεύτερη τάξη διαδοχής. Ωστόσο, σε περίπτωση που ο θανών δεν είχε σύζυγο ούτε γονείς, αλλά συμβίωσε με κάποιο πρόσωπο, το πρόσωπο αυτό δεν κληρονομεί το σύνολο της περιουσίας, αλλά καλείται στην τρίτη τάξη διαδοχής.

Στην τρίτη τάξη καλούνται τα αδέρφια και ο/η συμβιών του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που κάποιος των αδελφών δεν κληρονομεί, το μερίδιό του περιέρχεται στα τέκνα του, δηλ. στους ανιψιούς και ανιψιές του θανόντος (πάλι κατ' ισομοιρία). Οποιοσδήποτε από αυτούς τους κληρονόμους μπορεί να κληρονομήσει το σύνολο της περιουσίας.

Σε περίπτωση που δεν κληρονομούν τα αδέρφια ή ο συμβιών του θανόντος, καλούνται στην τέταρτη τάξη οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία.

Σε περίπτωση που δεν κληρονομούν οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, καλούνται στην πέμπτη τάξη οι παππούδες και γιαγιάδες των γονέων του θανόντος (δηλ. οι προπαππούδες και προγιαγιάδες). Οι παππούδες του πατέρα του θανόντος κληρονομούν το ένα δεύτερο της κληρονομιαίας περιουσίας και εκείνοι της μητέρας του το υπόλοιπο ένα δεύτερο. Τα δύο ζεύγη παππούδων και γιαγιάδων μοιράζονται κατ' ισομοιρία μεταξύ τους το μερίδιο που τους αντιστοιχεί.

Σε περίπτωση που ένας παππούς ή γιαγιά δεν κληρονομεί, το ένα όγδοο που του/της αντιστοιχεί περιέρχεται στον/στην σύζυγό του. Σε περίπτωση που το ένα ζεύγος δεν κληρονομεί, το ένα τέταρτο που του αντιστοιχεί περιέρχεται στο άλλο ζεύγος της ίδιας ρίζας. Σε περίπτωση που κανένα ζεύγος της ίδιας ρίζας δεν κληρονομεί, η κληρονομία περιέρχεται στα ζεύγη της άλλης ρίζας κατά το ποσοστό με το οποίο διανεμήθηκε το ένα δεύτερο της κληρονομίας που περιήλθε σε αυτό το ζεύγος απευθείας.

Τέλος, στην έκτη τάξη καλούνται, εφόσον δεν κληρονομεί κανείς από τους ανωτέρω, τα τέκνα των τέκνων των αδελφών του θανόντος (τα τέκνα των ανιψιών του θανόντος) και τα τέκνα των παππούδων και γιαγιάδων του θανόντος (θείοι και θείες). Σε περίπτωση που δεν κληρονομεί κάποιος θείος ή θεία, το μερίδιό του/της περιέρχεται στα τέκνα του/της (εξαδέρφια του θανόντος).

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία περιέρχεται στο Δημόσιο, το οποίο θεωρείται ως κληρονόμος.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Το τοπικό δικαστήριο είναι αρμόδιο για όλες τις κληρονομικές υποθέσεις (συμπεριλαμβανομένης της παραίτησης από το κληρονομικό δικαίωμα, της αποδοχής της κληρονομίας, της κληροδοσίας και της διεκδίκησης νόμιμης μοίρας). Σύμφωνα με προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα εργασίας, το δικαστήριο δίδει εντολή σε συμβολαιογράφο να διαχειριστεί τις κληρονομικές υποθέσεις. Ο εν λόγω συμβολαιογράφος εν συνεχεία ενεργεί και αποφασίζει σε σχέση με τις κληρονομικές υποθέσεις για λογαριασμό του δικαστηρίου. Η σχετική νομοθεσία δεν επιτρέπει στους διαδίκους σε κληρονομική διαφορά να διορίσουν συμβολαιογράφο της επιλογής τους.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Τα τσεχικά δικαστήρια δικάζουν κληρονομικές διαφορές εφόσον ο θανών είχε κατά τον χρόνο θανάτου τη συνήθη διαμονή του, ή διέθετε ακίνητη περιουσία, στην Τσεχική Δημοκρατία.

Συνεπώς, τα σχετικά ακίνητα υπάγονται στη δικαιοδοσία των τσεχικών δικαστηρίων, ακόμη και εάν ο θανών δεν είχε τη συνήθη διαμονή του στην Τσεχική Δημοκρατία.

Κατά τα λοιπά, τα τσεχικά δικαστήρια δικάζουν τις κληρονομικές διαφορές σε περίπτωση που:

- α) καταλείπεται ακίνητη περιουσία στην Τσεχική Δημοκρατία από τσέχο υπήκοο ο οποίος είχε τη συνήθη διαμονή του στο εξωτερικό και εφόσον οποιοσδήποτε κληρονόμος του ο οποίος έχει συνήθη διαμονή στην Τσεχική Δημοκρατία υποβάλει σχετικό αίτημα ενώπιον των δικαστηρίων αυτών ή
- β) άλλο κράτος (του οποίου τα δικαστήρια θα είχαν άλλως δικαιοδοσία να δικάσουν κληρονομικές διαφορές) αρνείται να αποφανθεί επί της κληρονομικής διαφοράς ή δεν παρέχει οποιαδήποτε σχετική απάντηση ή
- γ) δεν υπάρχουν αμοιβαίες σχέσεις επί κληρονομικών θεμάτων μεταξύ του κράτους του οποίου τα δικαστήρια θα είχαν άλλως δικαιοδοσία να δικάσουν κληρονομικές διαφορές και της Τσεχικής Δημοκρατίας, δηλ. σε περίπτωση που το εν λόγω κράτος δεν παραπέμπει προς εκδίκαση στα τσεχικά δικαστήρια τις κληρονομικές υποθέσεις διαθετών οι οποίοι είχαν συνήθη διαμονή στην Τσεχική Δημοκρατία και δεν προσδίδει νομική ισχύ σε αποφάσεις τις οποίες έχουν εκδώσει τα τσεχικά δικαστήρια.

Δικαιοδοσία

Σε περίπτωση που κατά τόπον αρμόδια είναι τα δικαστήρια της Τσεχικής Δημοκρατίας, καθ' ύλην αρμόδιο είναι το τοπικό δικαστήριο της περιοχής στην οποία διατηρούσε ο θανών τη μόνιμη κατοικία ή διαμονή του, όπως αυτή προκύπτει από το σχετικό πληροφοριακό σύστημα. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει καταχωρισμένη ή διεύθυνση μόνιμης κατοικίας ή διαμονής του θανόντος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιοχής όπου ζούσε ο θανών (όπου είναι δυνατό να εντοπιστεί η διεύθυνση κατοικίας του). Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατό να εντοπιστεί ούτε ο τελευταίος αυτός τόπος κατοικίας του θανόντος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της τελευταίας περιοχής στην οποία έζησε αποδεδειγμένα ο θανών.

Σε περίπτωση που ο θανών δεν ήταν κάτοικος της Τσεχικής Δημοκρατίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιοχής στην οποία αυτός διέθετε ακίνητη περιουσία. Σε περίπτωση που ο θανών δεν διέθετε ακίνητη περιουσία στην Τσεχική Δημοκρατία (και εφόσον η δικαιοδοσία δεν μπορεί να καθορισθεί με καμία από τις προαναφερόμενες μεθόδους), αρμόδια είναι τα δικαστήρια της περιοχής όπου αποβίωσε ο θανών (δηλ. της περιοχής όπου βρέθηκε η σορός του).

Επίσπευση κληρονομικής διαδικασίας από τα δικαστήρια της Τσεχικής Δημοκρατίας

Το δικαστήριο επισπεύδει αυτεπαγγέλτως την κληρονομική διαδικασία, ευθύς μόλις λάβει γνώση του θανάτου του κληρονομούμενου. Οι θάνατοι κοινοποιούνται στο αρμόδιο δικαστήριο από το μητρώο. Ωστόσο, το δικαστήριο ενδέχεται να λάβει γνώση του θανάτου ενός προσώπου και με άλλα μέσα, π. χ. από την αστυνομία, από νοσηλευτικό ίδρυμα ή από τους κληρονόμους.

Το δικαστήριο επισπεύδει επίσης την κληρονομική διαδικασία κατόπιν σχετικού αιτήματος οποιουδήποτε προσώπου το οποίο έχει δικαίωμα επί της κληρονομίας ως κληρονόμος. Σε περίπτωση που το δικαστήριο αποφανθεί ότι δεν διαθέτει κατά τόπον αρμοδιότητα, παραπέμπει την κληρονομική διαφορά στο αρμόδιο δικαστήριο. Παραπομπή της κληρονομικής διαφοράς σε άλλο δικαστήριο επιτρέπεται και στις περιπτώσεις όπου αυτό κρίνεται ενδεδειγμένο, π. χ. όταν οι κληρονόμοι του θανόντος κατοικούν στην περιοχή αρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου.

Εξέλιξη της διαδικασίας

Αρχικά, κατά την προδικασία, το δικαστήριο επαληθεύει τις πληροφορίες που αφορούν τον θανόντα, τα περιουσιακά του στοιχεία ή χρέη και την ομάδα των κληρονόμων, ενώ επίσης διερευνά κατά πόσο ο θανών διέθεσε την περιουσία του με διαθήκη ή άλλη διάταξη τελευταίας βούλησης. Το δικαστήριο συνήθως αντλεί αυτές τις πληροφορίες από δημόσιους καταλόγους, από το μητρώο διατάξεων τελευταίας βούλησης, από το μητρώο εγγράφων περιουσιακών στοιχείων συζύγων, καθώς και από το πρόσωπο το οποίο έχει αναλάβει την κηδεία του θανόντος.

Όπου απαιτείται από τον νόμο ή για άλλους λόγους, το δικαστήριο λαμβάνει επίσης επείγοντα μέτρα για την προστασία της κληρονομιάς περιουσίας, ιδίως διενεργώντας απογραφή και σφραγίζοντας την κληρονομία.

Μετά το πέρας της προδικασίας, το δικαστήριο διατάσσει ακρόαση και επισημαίνει στους δυνητικούς κληρονόμους το κληρονομικό τους δικαίωμα και το δικαίωμα να απαιτήσουν τη διενέργεια απογραφής της κληρονομίας. Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους κληρονόμους ζητήσει τη διενέργεια απογραφής, αυτή διατάσσεται από το δικαστήριο.

Σε περίπτωση που ο θανών διέθετε περιουσιακά στοιχεία από κοινού με τον/τη σύζυγο του, το δικαστήριο, έπειτα από σχετικό αίτημα των μερών, καταρτίζει κατάλογο των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και των κοινών υποχρεώσεων των συζύγων και ορίζει την αξία των περιουσιακών αυτών στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αμφισβητούνται από τους διαδίκους δεν λαμβάνονται υπόψη. Ο επιζών σύζυγος έχει εν συνεχεία τη δυνατότητα να καταρτίσει συμφωνία με τους κληρονόμους σχετικά με τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων. Στην εν λόγω συμφωνία ορίζεται ποια περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται στην κληρονομία και ποια θα παραμείνουν υπό την κυριότητα του επιζώντος συζύγου (δεν απαιτείται η τήρηση της αρχής ότι οι σύζυγοι έχουν ίσα μερίδια). Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να καταρτιστεί συμφωνία δυνάμει της οποίας όλα τα κοινά περιουσιακά στοιχεία των συζύγων να περιέρχονται στον επιζώντα σύζυγο, χωρίς κανένα από αυτά να αποτελεί μέρος της κληρονομίας.

Η συμφωνία σχετικά με τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων μεταξύ των κληρονόμων και του επιζώντος συζύγου δεν πρέπει να προσκρούει στον νόμο ή στις οδηγίες του θανόντος όπως αυτές παρατίθενται στη διάταξη τελευταίας βούλησής του. Σε αντίθετη περίπτωση το δικαστήριο δεν εγκρίνει τη συμφωνία.

Σε περίπτωση που το δικαστήριο δεν εγκρίνει τη συμφωνία διανομής των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων ή σε περίπτωση που δεν υπάρξει σχετική συμφωνία, το δικαστήριο διανέμει τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:

- α) κάθε σύζυγος έχει ίσο μερίδιο επί των κοινών περιουσιακών στοιχείων
- β) κάθε σύζυγος αναπληρώνει τους πόρους από τα κοινά περιουσιακά στοιχεία οι οποίοι αναλώθηκαν στη δική του αποκλειστική περιουσία
- γ) κάθε σύζυγος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για τους πόρους από τη δική του αποκλειστική περιουσία οι οποίοι αναλώθηκαν για τα κοινά περιουσιακά στοιχεία
- δ) λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των εξαρτώμενων τέκνων
- ε) λαμβάνει υπόψη τον βαθμό στον οποίο κάθε σύζυγος προσέφερε στην οικογένεια, ιδίως τον βαθμό στον οποίο προσέφερε στα τέκνα και στο οικογενειακό νοικοκυριό
- στ) λαμβάνει υπόψη τον βαθμό στον οποίο κάθε σύζυγος συνεισέφερε στην κτήση και διατήρηση των κοινών περιουσιακών στοιχείων.

Μετά τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων το δικαστήριο καταρτίζει κατάλογο των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της κληρονομίας. Προς τον σκοπό αυτό, το δικαστήριο αντλεί πληροφορίες κυρίως από τους κληρονόμους και, σε περίπτωση που έχει διαταχθεί η διενέργεια απογραφής, από την εν λόγω απογραφή της κληρονομίας. Τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αμφισβήτηση δεν λαμβάνονται υπόψη.

Το δικαστήριο εκτιμά την αξία των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας κατά κανόνα με βάση τις συγκλίνουσες δηλώσεις των κληρονόμων. Σε σπάνιες περιπτώσεις διατάσσεται ο διορισμός πραγματογνώμονα.

Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν έχει καταρτίσει διάταξη τελευταίας βούλησης, οι κληρονόμοι μπορούν να συμφωνήσουν τη διανομή της κληρονομίας με όποιον τρόπο επιθυμούν. Το δικαστήριο επικυρώνει την επαγωγή της κληρονομίας στους κληρονόμους με βάση την εν λόγω συμφωνία. Ελλείψει σχετικής

συμφωνίας, το δικαστήριο επικυρώνει την επαγωγή της κληρονομίας με βάση τα ποσοστά που προβλέπονται στον νόμο. Κατόπιν αιτήματος των κληρονόμων, το δικαστήριο διανέμει την κληρονομία στους κληρονόμους.

Σε περίπτωση που η διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη παρέχει οδηγίες σχετικά με την διανομή της κληρονομιάς περιουσίας, το δικαστήριο επικυρώνει την επαγωγή της κληρονομίας στους κληρονόμους σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες. Άλλως, οι κληρονόμοι μπορούν να συμφωνήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα διανεμηθεί η περιουσία μεταξύ τους. Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να ορίσουν διαφορετικά ποσοστά κληρονομίας μόνον εφόσον αυτή η δυνατότητα παρέχεται ρητά από τον διαθέτη.

Σε περίπτωση που αναγκαίος κληρονόμος διεκδικεί το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα, οι υπόλοιποι κληρονόμοι μπορούν να συμφωνήσουν με αυτόν τη διανομή της νόμιμης μοίρας (αποζημίωση αποχώρησης). Διαφορετικά, πρέπει να διαταχθεί η διενέργεια απογραφής της κληρονομίας για τον υπολογισμό της νόμιμης μοίρας.

Πριν από την έκδοση της σχετικής απόφασης πρέπει να προσκομιστούν στο δικαστήριο αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη νόμιμη εκτέλεση όλων των κληροδοσιών και την ενημέρωση των υπόλοιπων κληροδόχων για το κληροδοτικό τους δικαίωμα.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Με τον θάνατο του διαθέτη, οι κληρονόμοι του αποκτούν δικαίωμα κληρονομικής διαδοχής. Εφόσον η διανομή της κληρονομικής περιουσίας δεν μετατίθεται σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο δυνάμει της διάταξης τελευταίας βούλησης του διαθέτη, π.χ. λόγω αίρεσης (κληρονόμος θα κληρονομήσει όταν αποφοιτήσει από το πανεπιστήμιο) ή χρονικών περιορισμών (μετά την παρέλευση συγκεκριμένης χρονικής περιόδου), η επαγωγή της κληρονομίας στον /στους κληρονόμο(-ους) επέρχεται κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη. Το δικαστήριο ορίζει τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα με βάση το αποτέλεσμα της κληρονομικής διαδικασίας. Σε περίπτωση που ο διαθέτης μεταθέτει χρονικά την επαγωγή της κληρονομίας με τη διάταξη τελευταίας βούλησης (δυνάμει αίρεσης ή χρονικών περιορισμών), ένας ή περισσότεροι αρχικοί κληρονόμοι κληρονομούν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, ενώ ένας ή περισσότεροι μεταγενέστεροι κληρονόμοι κληρονομούν κατά την πλήρωση της αίρεσης (την παρέλευση δεδομένης χρονικής περιόδου). Το δικαστήριο ορίζει την επαγωγή της κληρονομίας από τους αρχικούς κληρονόμους στους μεταγενέστερους σε χωριστή διαδικασία.

Οι αποφάσεις σε υποθέσεις κληρονομίας εκδίδονται εξ ονόματος του δικαστηρίου από συμβολαιογράφο ο οποίος ορίζεται από το αρμόδιο τοπικό δικαστήριο για την εκτέλεση πράξεων της κληρονομικής διαδικασίας. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων δικαστικού επιτρόπου, ο συμβολαιογράφος, ο συμβολαιογραφικός υπάλληλος ή ασκούμενος συμβολαιογράφος ασκεί όλες τις εξουσίες του δικαστηρίου ως δημόσιας αρχής απονομής δικαιοσύνης.

Ο κληροδόχος αποκτά δικαίωμα επί του κληροδοτήματος κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη και πρέπει να λάβει γνώση του εν λόγω δικαιώματος πριν από το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας. Οι νόμιμες κληροδοσίες πρέπει να εκτελούνται έως το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας.

Αποποίηση, παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα

Παραίτηση από το κληρονομικό δικαίωμα εκ των προτέρων είναι δυνατή μέσω συμφωνίας με τον διαθέτη, με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης.

Μετά τον θάνατο του διαθέτη, ο κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα με ρητή δήλωση προς το δικαστήριο, εντός ενός μήνα από την ημερομηνία κατά την οποία ο κληρονόμος έλαβε γνώση του κληρονομικού του δικαιώματος. Κληρονόμος ο οποίος διαμένει στο εξωτερικό μπορεί να αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα εντός τριών μηνών από τον χρόνο κοινοποίησης σε αυτόν του κληρονομικού του δικαιώματος. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παραταθεί για σοβαρό λόγο, όχι όμως κατά τη λήξη της (δεν χωρεί παραίτηση από την προθεσμία). Μετά την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας, ο κληρονόμος θεωρείται ότι δεν έχει αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα.

Αναγκαίος κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα επιφυλασσόμενος του δικαιωμάτος του στη νόμιμη μοίρα, π.χ. μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα το οποίο απορρέει από τη διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη, χωρίς να παραιτηθεί από το δικαίωμα νόμιμης μοίρας.

Αυτό αποτελεί από μια άποψη εξαίρεση στον γενικό κανόνα ότι οι κληρονόμοι δεν μπορούν να απαλλαγούν από τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε αυτούς από την διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη παραιτούμενοι από το σχετικό κληρονομικό δικαίωμα, και ταυτόχρονα να διεκδικούν τα δικαιώματά τους ως νόμιμοι κληρονόμοι - μπορούν να καθίστανται κληρονόμοι δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης ή να παραιτούνται από το δικαίωμα διαδοχής. Η δήλωση αποποίησης ή αποδοχής είναι ανέκκλητη.

Δεν χωρεί αποποίηση από πρόσωπο το οποίο έχει καταστήσει σαφές μέσω των πράξεών του ότι δεν έχει πρόθεση αποποίησης, ιδίως διαθέτοντας δικαιωσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν στην κληρονομία.

Χωρεί επίσης παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα προς όφελος άλλου κληρονόμου. Αναγκαίος κληρονόμος ο οποίος παραιτείται από το κληρονομικό του δικαίωμα παραιτείται και από το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα. Η απόφαση αυτή ισχύει και για τους κατόντες. Η παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα υπέρ άλλου κληρονόμου ισχύει εφόσον ο τελευταίος συναινεί. Κληρονόμος ο οποίος παραιτείται του δικαιωμάτος του δεν απαλλάσσεται, δυνάμει της παραίτησης, από την υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις εντολές ή οδηγίες κληροδοσίας ή προς λοιπές οδηγίες ή εντολές οι οποίες, σύμφωνα με την διαθήκη, μπορούν και πρέπει να εκτελεστούν μόνο προσωπικά από αυτόν.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι μπορούν να επιλέξουν να ασκήσουν ή να μην ασκήσουν το δικαίωμά τους να ζητήσουν απογραφή της κληρονομίας. Κληρονόμοι οι οποίοι δεν ασκούν αυτό το δικαίωμα ευθύνονται πλήρως για τα χρέη της κληρονομίας. Σε περίπτωση που περισσότεροι κληρονόμοι δεν ασκούν το δικαίωμα απογραφής, αυτοί ευθύνονται από κοινού και εις ολόκληρον για τα χρέη της κληρονομίας. Κληρονόμος ο οποίος δεν ασκεί το δικαίωμα απογραφής ευθύνεται για όλα τα χρέη της κληρονομίας ακόμη και αν το δικαστήριο καταρτίσει κατάλογο περιουσιακών στοιχείων για άλλους λόγους (π.χ. κατόπιν άσκησης του δικαιώματος απογραφής από άλλο κληρονόμο).

Σε περίπτωση που κληρονόμος ζητήσει απογραφή, το δικαστήριο διενεργεί απογραφή της κληρονομιάς περιουσίας. Κληρονόμος ο οποίος ασκεί το δικαίωμα απογραφής ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος μόνο έως το ύψος του ενεργητικού της κληρονομικής του μερίδας. Σε περίπτωση που περισσότεροι κληρονόμοι διεκδικούν αυτό το δικαίωμα, ευθύνονται από κοινού και εις ολόκληρον, ωστόσο καθένας από αυτούς ευθύνεται έως το ύψος του ενεργητικού της κληρονομικής του μερίδας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαστήριο διατάσσει απογραφή της κληρονομίας ακόμη και χωρίς σχετικό αίτημα των κληρονόμων, κυρίως προς τον σκοπό προστασίας των ανήλικων κληρονόμων, των κληρονόμων αγνώστου διαμονής και των δανειστών του διαθέτη.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει, στη θέση της απογραφής, την κατάρτιση καταλόγου περιουσιακών στοιχείων από τον διαχειριστή, ή την κατάρτιση κοινής δήλωσης σχετικά με την κληρονομία περιουσία και την υπογραφή της από όλους τους κληρονόμους.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Η μεταγραφή στο υποθηκοφυλακείο διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 256/2013 σχετικά με το υποθηκοφυλακείο (νόμος περί κτηματολογίου).

Στο υποθηκοφυλακείο μεταγράφονται τα κατωτέρω:

εκτάσεις γης υπό τη μορφή αγροτεμαχίων

κτίσματα στα οποία έχει δοθεί αριθμός κτιρίου ή αριθμός κτηματολογίου, με εξαίρεση τα τμήματα οικοπέδων και τα δικαιώματα επί κτισμάτων

κτίσματα στα οποία δεν έχει δοθεί αριθμός κτιρίου ή αριθμός κτηματολογίου, με εξαίρεση τα τμήματα οικοπέδων και τα δικαιώματα επί κτισμάτων, εφόσον αποτελούν την κύρια κατασκευή επί του οικοπέδου και δεν χαρακτηρίζονται ως «μικροκατασκευές»

μονάδες οι οποίες ορίζονται στον Αστικό Κώδικα

μονάδες οι οποίες ορίζονται σύμφωνα με τον νόμο 72/1994, ο οποίος διέπει ορισμένες σχέσεις συγκυριότητας επί κτισμάτων και ορισμένες σχέσεις κυριότητας επί διαμερισμάτων και μη οικιστικών εγκαταστάσεων και εισάγει τροποποιήσεις σε συγκεκριμένους νόμους (νόμος περί κυριότητας κατοικιών), όπως τροποποιήθηκε δικαιώματα δόμησης εγκαταστάσεις ύδρευσης.

Εμπράγματα δικαιώματα τα οποία έχουν αποκτηθεί με κληρονομική διαδοχή μεταγράφονται στο υποθηκοφυλακείο δυνάμει απόφασης ή δημοσίου εγγράφου κληρονομικής διαδοχής που έχει εκδοθεί σε κράτος μέλος, καθώς και δυνάμει πιστοποιητικού το οποίο έχει εκδοθεί από δικαστική ή άλλη αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης ή δυνάμει ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (τα «έγγραφα»).

Το υποθηκοφυλακείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο είναι τοπικά αρμόδιο για την εκτέλεση της διαδικασίας μεταγραφής.

Το ακίνητο πρέπει να ορίζεται στα έγγραφα που προσκομίζονται για τη μεταγραφή δικαιωμάτων στο υποθηκοφυλακείο (απόφαση κληρονομίας, δημόσιο έγγραφο, και/ή ευρωπαϊκό κληρονομητήριο) σύμφωνα με το άρθρο 8 του νόμου αριθ. 256/2013.

Οι εκτάσεις γης ορίζονται με τον αριθμό οικοπέδου και ένδειξη περί του αν πρόκειται για οικοδομήσιμες εκτάσεις, καθώς και με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας στην οποία ανήκουν.

Οι εκτάσεις γης οι οποίες υπόκεινται σε απλουστευμένη μεταγραφή, ορίζονται με τον αριθμό οικοπέδου σύμφωνα με το προηγούμενο κτηματολόγιο, με ένδειξη περί του αν πρόκειται για αριθμό οικοπέδου ο οποίος έχει δοθεί από το κτηματολόγιο, και σύμφωνα με το σχέδιο διανομής, το σχέδιο συνένωσης ή το υποθηκοφυλακείο, καθώς και με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας στην οποία ανήκουν.

Κτίσματα, τα οποία δεν χαρακτηρίζονται ως τμήματα οικοπέδου ή δικαιώματα δόμησης, ορίζονται με τον αριθμό οικοπέδου επί του οποίου έχουν κατασκευαστεί, τον αριθμό οικίας ή τον αριθμό κτηματολογίου (εάν δεν υπάρχει σχετικός αριθμός, ορίζεται η χρήση της κατασκευής) καθώς και με το όνομα του δήμου στον οποίο ανήκουν.

Οι μονάδες ορίζονται με την ένδειξη του κτιρίου στο οποίο οριοθετούνται ή την ένδειξη του οικοπέδου ή δικαιώματος δόμησης, εφόσον το κτίριο στο οποίο οριοθετούνται χαρακτηρίζεται ως τμήμα του αντίστοιχου οικοπέδου, καθώς και με τον αριθμό και το όνομα μονάδας, και, όπου ισχύει, με την ένδειξη ότι πρόκειται για ημιτελή μονάδα.

Τα δικαιώματα δόμησης ορίζονται με τον αριθμό οικοπέδου και ένδειξη περί του αν πρόκειται για οικοδομήσιμες εκτάσεις, καθώς και με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας στην οποία ανήκουν.

Οι εγκαταστάσεις ύδρευσης ορίζονται με τον αριθμό οικοπέδου και ένδειξη περί του αν πρόκειται για οικοδομήσιμες εκτάσεις, με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας και με τη χρήση τους.

Τα έγγραφα που υποβάλλονται για τη μεταγραφή δικαιωμάτων στο υποθηκοφυλακείο πρέπει να πληρούν τους όρους των εγγράφων τα οποία προορίζονται για μεταγραφή στο υποθηκοφυλακείο. Το περιεχόμενό τους πρέπει να δικαιολογεί την προτεινόμενη μεταγραφή του δικαιώματος, η δε προτεινόμενη μεταγραφή του δικαιώματος πρέπει να διασφαλίζει τη συνέχεια με τις προηγούμενες καταχωρίσεις στο υποθηκοφυλακείο.

Στα έγγραφα πρέπει να ορίζονται οι κληρονόμοι και λοιποί δικαιούχοι κατά όνομα, διεύθυνση κατοικίας, αριθμό ταυτότητας ή ημερομηνία γέννησης (ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, κατά επωνυμία, διεύθυνση έδρας και αριθμό μητρώου, εφόσον υπάρχει). Στα έγγραφα πρέπει να ορίζονται το μερίδιο κάθε κληρονόμου επί του ακινήτου, και, κατά περίπτωση, τα εμπράγματα δικαιώματα τα οποία ιδρύονται καθώς και οι αντίστοιχοι δικαιούχοι ή υπόχρεοι. Κατά την κληρονομική διαδικασία, πέραν των δικαιωμάτων κυριότητας, μπορούν να συσταθούν δικαιώματα δόμησης, δουλείες, δικαιώματα ενεχύρου, μελλοντικά δικαιώματα ενεχύρου, δευτερεύοντα δικαιώματα ενεχύρου, δικαιώματα προαίρεσης, δικαιώματα ισόβιας επικαρπίας, δικαιώματα συγκυριότητας, καταπιστεύματα και περιορισμοί μεταβίβασης και βαρών.

Στην περίπτωση που το μεταγραφτέο δικαίωμα με βάση το σχετικό έγγραφο αφορά τμήμα μόνο ενός οικοπέδου, το σχετικό έγγραφο πρέπει να συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο να ορίζει το αντίστοιχο τμήμα του οικοπέδου. Το εν λόγω τοπογραφικό διάγραμμα θεωρείται ότι αποτελεί τμήμα του εγγράφου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει διαχειριστή και/ή εκτελεστή της διαθήκης στη διάταξη τελευταίας βούλησής του.

Το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή για την εκτέλεση της τελευταίας βούλησής του διαθέτη, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε κληρονόμου ο οποίος δεν επιθυμεί να δαπανήσει χρόνο και ενέργεια για την εκτέλεση της διαθήκης. Το σχετικό αίτημα πρέπει να περιέχει τα γενικά στοιχεία κάθε δικογράφου, δηλ. να ορίζονται με σαφήνεια το δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται, το πρόσωπο που το υποβάλλει, το αντικείμενο το οποίο αφορά και τον επιδιωκόμενο σκοπό, ενώ πρέπει να φέρει υπογραφή και ημερομηνία.

Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει διαχειριστή αυτεπαγγέλτως, σε περίπτωση που:

- α) δεν έχει διοριστεί εκτελεστής διαθήκης ή αυτός αρνείται να διαχειριστεί την κληρονομία περιουσία ή είναι προδήλως ακατάλληλος για αυτόν τον σκοπό, και εφόσον οι κληρονόμοι δεν είναι σε θέση να διαχειριστούν ορθά την κληρονομία περιουσία
- β) είναι απαραίτητο να καταρτιστεί κατάλογος της κληρονομιαίας περιουσίας ή
- γ) υπάρχουν άλλοι σοβαροί λόγοι ή
- δ) ο προηγούμενος διαχειριστής έχει αποβιώσει, παυθεί από τα καθήκοντά του, παραιτηθεί ή απολέσει την δικαιοπρακτική του ικανότητα, και εξακολουθεί να υφίσταται ανάγκη εκτέλεσης των σχετικών καθηκόντων.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησής του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο εκτελεστής της διαθήκης (εφόσον έχει διοριστεί από τον διαθέτη) είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησής του θανόντος. Σε περίπτωση που δεν έχει διοριστεί διαχειριστής, ο εκτελεστής της διαθήκης είναι υπεύθυνος και για τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας.

Εφόσον έχουν διοριστεί και διαχειριστής και εκτελεστής της διαθήκης, ο πρώτος διαχειρίζεται την κληρονομία περιουσία σύμφωνα με τις εντολές του εκτελεστή.

Σε περίπτωση που έχει διοριστεί διαχειριστής όχι όμως και εκτελεστής της διαθήκης, η διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας διενεργείται από τον διαχειριστή. Με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου, το δικαστήριο επίσης διατάσσει τον διαχειριστή να εκτελέσει τη διάταξη τελευταίας βούλησής του θανόντος.

Εάν δεν έχει διοριστεί ούτε διαχειριστής ούτε εκτελεστής, η διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας διενεργείται από όλους τους κληρονόμους από κοινού.

Οι κληρονόμοι μπορούν επίσης να αναθέσουν με συμφωνία τους τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας σε έναν από αυτούς.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής ευθύνεται μόνο για τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας. Αυτό σημαίνει ότι ο ίδιος διενεργεί μόνο τις πράξεις οι οποίες είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της κληρονομιαίας περιουσίας. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο διαχειριστής μπορεί να ασκεί όλα τα δικαιώματα που σχετίζονται με τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία. Ο διαχειριστής μπορεί να μεταβιβάζει περιουσιακά στοιχεία ή να συστήνει ενέχυρο επί αυτών εφόσον αυτό απαιτείται για τη διατήρηση της αξίας τους ή της ουσίας των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή έναντι αντιπώμου. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, ο διαχειριστής μπορεί να μεταβάλει τη χρήση των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.

Ο διαχειριστής ή ο εκτελεστής μπορεί να λάβει μέτρα πέραν της απλής διαχείρισης, εφόσον συναινούν σε αυτό οι κληρονόμοι. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να έλθουν σε σχετική συμφωνία, ή σε περίπτωση που κληρονόμος χαρακτηριστεί ως πρόσωπο το οποίο τελεί υπό ειδική προστασία, απαιτείται έγκριση από το δικαστήριο.

Ο εκτελεστής είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησης του θανόντος με τη δέουσα επιμέλεια. Ο ίδιος έχει δικαίωμα να ασκεί όλα τα απαραίτητα δικαιώματα για την εκτέλεση των καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να υπερασπίζεται δικαστικά την εγκυρότητα της διαθήκης και να επικαλείται την ανικανότητα κάποιου κληρονόμου ή κληροδόχου, καθώς και να διασφαλίζει την εκτέλεση όλων των εντολών του διαθέτη. Ο διαθέτης μπορεί στη διαθήκη του να ορίσει πρόσθετα καθήκοντα του εκτελεστή.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Η κληρονομική διαδικασία περατώνεται με την έκδοση απόφασης κληρονομικής διαδοχής, στην οποία ορίζονται ρητά τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που σχετίζονται με την κληρονομία. Οι διάδοχοι έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν έφεση κατά της εν λόγω απόφασης εντός δεκαπέντε ημερών από την επίδοσή της. Με την εκπνοή της προθεσμίας άσκησης έφεσης, η απόφαση καθίσταται τελεσίδικη. Η τελεσίδικη απόφαση αποδεικνύει πλήρως τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αναφέρονται σε αυτή. Η απόφαση έχει την ισχύ δημόσιου εγγράφου.

Έως το πέρας της διαδικασίας, το δικαστήριο μπορεί να βεβαιώνει επίσημα τα πραγματικά γεγονότα που απορρέουν από τον φάκελο της υπόθεσης. Η σχετική βεβαιωτική απόφαση αποτελεί επίσης δημόσιο έγγραφο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/12/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Γερμανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βούλησης (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Μια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ως ιδιόχειρη διαθήκη ή ως δημόσια διαθήκη.

Η ιδιόχειρη διαθήκη μπορεί να συνταχθεί μόνο από πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 18 ετών και πρέπει να συνταχθεί χειρόγραφα από το πρώτο μέχρι το τελευταίο γράμμα και να υπογραφεί. Αν η διαθήκη γραφτεί σε γραφομηχανή ή υπολογιστή ή αν απουσιάζει η υπογραφή ή έχει γίνει υπαγόρευση π.χ. σε μαγνητοταινία, η διαθήκη είναι άκυρη, με αποτέλεσμα να είναι επιλέξιμοι μόνον οι νόμιμοι κληρονόμοι, εφόσον δεν υπάρχει άλλη έγκυρη διαθήκη με άλλη εγκατάσταση κληρονόμου. Για λόγους απόδειξης, η υπογραφή πρέπει να περιλαμβάνει το πλήρες ονοματεπώνυμο, δηλαδή το όνομα και το επώνυμο, ούτως ώστε να μην μπορεί να προκύψει σφάλμα σχετικά με το πρόσωπο που έχει συντάξει τη διαθήκη. Τέλος, συνιστάται ένθερμα να αναφέρονται στη διαθήκη ο χρόνος και ο τόπος της καταγραφής. Αυτό είναι σημαντικό, διότι μια προγενέστερη διαθήκη μπορεί να καταργηθεί εν όλω ή εν μέρει από νέα διαθήκη. Αν στη μία ή ακόμη και στις δύο διαθήκες απουσιάζει η ημερομηνία, συχνά δεν είναι γνωστό ποια είναι η πιο πρόσφατη και, ως εκ τούτου, η έγκυρη διαθήκη.

Τα παντρεμένα ζευγάρια και οι σύντροφοι με ληξιαρχικώς καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης μπορούν επίσης να συντάξουν ιδιόχειρη συνδιαθήκη. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να υπογράψουν και οι δύο την κοινή διαθήκη ή τη διαθήκη που γράφτηκε ιδιοχείρως από έναν εκ των συζύγων ή των συντρόφων (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 24 «Τι είναι η συνδιαθήκη;»).

Όποιος θέλει να είναι βέβαιος ότι δεν έχει κάνει λάθος κατά τη σύνταξη της διαθήκης του, πρέπει να συντάξει δημόσια διαθήκη που ονομάζεται επίσης συμβολαιογραφική διαθήκη. Αυτό συμβαίνει με τέτοιο τρόπο ώστε η τελευταία βούληση να δηλώνεται προφορικά σε συμβολαιογράφο ή ακόμη και να καταγράφεται εγγράφως ή να συντάσσεται εγγράφως από αυτόν και να παραδίδεται στον συμβολαιογράφο (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 23 «Δημόσια διαθήκη»). Μια τέτοια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ακόμη και από ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους.

Η σύμβαση κληρονομικής διαδοχής πρέπει να συναφθεί ενώπιον συμβολαιογράφου με ταυτόχρονη παρουσία και των δύο συμβαλλόμενων μερών (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 29 «Σύμβαση κληρονομικής διαδοχής»).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος μια ιδιόχειρη διαθήκη μετά τον θάνατο να παραπέσει, να χαθεί ή να ξεχαστεί, συχνά συνιστάται (χωρίς ωστόσο να είναι υποχρεωτικό) η διαθήκη να δοθεί για επίσημη φύλαξη στο ειρηνοδίκειο – στη Βάδη-Βιρτεμβέργη στο γραφείο του συμβολαιογράφου έως τα τέλη του 2017. Η συμβολαιογραφική διαθήκη φυλάσσεται πάντοτε επίσημα. Το ίδιο ισχύει και για τη σύμβαση κληρονομικής διαδοχής, εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη δεν αποκλείουν την ειδική επίσημη φύλαξη αν το πράξουν τα συμβαλλόμενα μέρη, το έγγραφο παραμένει σε φύλαξη από τον συμβολαιογράφο. Οι διαθήκες και συμβάσεις κληρονομικής διαδοχής που φυλάσσονται επίσημα, πρέπει να ανοίγονται μετά τον θάνατο του προσώπου που εξέδωσε σε αυτά διατάξεις τελευταίας βούλησης (σύμφωνα με τον νόμο περί «διαθετών»).

Οι επίσημες πράξεις φύλαξης στο ειρηνοδίκειο – στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017 στα γραφεία των συμβολαιογράφων – ιδιόχειρων διαθηκών καθώς και διατάξεων τελευταίας βούλησης επικυρωμένων από συμβολαιογράφους (διαθήκες και συμβάσεις κληρονομικής διαδοχής) – καταχωρίζονται από την 1η Ιανουαρίου 2012 ηλεκτρονικά στο κεντρικό μητρώο διαθηκών στο Ομοσπονδιακό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο. Τα στοιχεία φύλαξης των ληξιαρχείων για τις διατάξεις τελευταίας βούλησης που καταρτίστηκαν πριν από αυτήν την ημερομηνία μεταφέρονται στο μητρώο.

Το Ομοσπονδιακό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο ως αρχή καταχώρισης λαμβάνει κοινοποιήσεις για όλους τους θανάτους στο εσωτερικό της χώρας και ενημερώνει το αρμόδιο δικαστήριο της κληρονομίας, εάν έχουν καταχωριστεί διατάξεις, ποιες είναι και πού φυλάσσονται, με σκοπό το άνοιγμα της διαθήκης ή της διάταξης τελευταίας βούλησης.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Οι πλησιέστεροι συγγενείς μπορούν να αποκληρωθούν μέσω διαθήκης. Ωστόσο, ανέκαθεν θεωρείται άδικο αν σε μια κληρονομική διαδοχή ο/η επιζών/-ούσα σύζυγος, τα τέκνα και τα εγγόνια ή οι γονείς δεν λάβουν τίποτα, εφόσον αυτοί θα ήταν νόμιμοι κληρονόμοι αν δεν υπήρχε η διάθεση μέσω διαθήκης. Λόγω της αναγνωρισμένης από το κράτος και προβλεπόμενης από τον νόμο ανάληψης αμοιβαίας ευθύνης, τα ίδια ισχύουν για τον επιζώντα σύντροφο ενός ληξιαρχικώς καταχωρισμένου συμφώνου συμβίωσης ομοφύλων. Για τον λόγο αυτό, ο νομοθέτης εξασφαλίζει σε αυτόν τον περιορισμένο κύκλο προσώπων την αποκαλούμενη νόμιμη μοίρα. Οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έχουν αξίωση κατά των κληρονόμων για καταβολή χρηματικού ποσού ίση με το ήμισυ της αξίας της νόμιμης κληρονομίας.

Παράδειγμα: Η διαθέτρια αφήνει πίσω της τον σύζυγό της, με τον οποίο ζούσε στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, και μια κόρη. Η διαθέτρια έχει ορίσει με διαθήκη τον σύζυγό της ως μοναδικό κληρονόμο. Η αξία της κληρονομίας ανέρχεται σε 100.000 ευρώ. Το μερίδιο της νόμιμης μοίρας της κόρης ανέρχεται σε $\frac{1}{4}$ (παράλληλα με τον σύζυγο, ο οποίος ζούσε με τη διαθέτρια στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, η τη νόμιμη μοίρα της κόρης στην κληρονομία ανέρχεται σε $\frac{1}{2}$). Για να προσδιοριστεί το ύψος της χρηματικής αξίωσης, το μερίδιο της νόμιμης μοίρας πρέπει να πολλαπλασιαστεί επί την αξία της κληρονομίας κατά τη στιγμή της κληρονομικής διαδοχής. Ως εκ τούτου, η κόρη μπορεί να προβάλει έναντι του συζύγου αξίωση σε νόμιμη μοίρα ύψους 25.000 ευρώ ($\frac{1}{4} \times 100.000$ ευρώ).

Ο διαθέτης δεν μπορεί επίσης να ακυρώσει την αξίωση σε νόμιμη μοίρα συμπεριλαμβανοντας μεν τους δικαιούχους νόμιμης μοίρας στη διαθήκη του, καθιστώντας τους όμως κληρονόμους για λιγότερο από το ήμισυ της νόμιμης κληρονομίας τους. Σε αυτήν την περίπτωση, οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έχουν αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα έως το ήμισυ της αξίας της νόμιμης μοίρας στην κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης έχει ορίσει με διαθήκη ως κληρονόμους τη σύζυγό του, με την οποία ζούσε στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, κατά $\frac{2}{3}$ και την κόρη του κατά $\frac{1}{3}$. Η αξία της κληρονομίας ανέρχεται σε 800.000 ευρώ. Το μερίδιο της νόμιμης μοίρας της κόρης ανέρχεται σε $\frac{1}{4}$ (= €200.000). Επειδή όμως της έχουν ήδη κληροδοτηθεί με διαθήκη 100.000 ευρώ ($\frac{1}{4}$ των €800.000), έχει αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα ίση με την ελλειπή αξία (100.000 ευρώ).

Οι αξιώσεις σε νόμιμη μοίρα πρέπει να προβληθούν εντός τριών ετών από τη στιγμή κατά την οποία οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έλαβαν γνώση του γεγονότος της κληρονομικής διαδοχής και της διάταξης που είναι σε βάρος τους, το αργότερο όμως εντός τριάντα ετών από την κληρονομική διαδοχή.

Οι κληρονόμοι μπορούν να ζητήσουν αναβολή της αξίωσής τους σε νόμιμη μοίρα εφόσον η άμεση συμμόρφωση θα τους έπληττε με ανεπιχειρήσιμη σκληρότητα. Ως παράδειγμα, ο νόμος αναφέρει την περίπτωση όπου η οικογενειακή κατοικία θα έπρεπε ειδικά να πωληθεί. Τότε όμως πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη τα συμφέροντα των δικαιούχων νόμιμης μοίρας. Αναβολή σημαίνει ότι η νόμιμη μοίρα δεν χρειάζεται να καταβληθεί άμεσα. Το δικαστήριο πρέπει να αποφασίζει, ανάλογα με την περίπτωση, πόσο καιρό μπορεί να αναβληθεί η νόμιμη μοίρα, και κατά πόσον και σε ποιον βαθμό απαιτείται εξασφάλιση της αξίωσης σε νόμιμη μοίρα.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Αν δεν υπάρχει διαθήκη ή σύμβαση κληρονομικής διαδοχής, ισχύει η νόμιμη κληρονομική διαδοχή.

Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δίκαιο, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνο συγγενείς, άρα πρόσωπα που έχουν κοινούς γονείς, παππούδες, προπαππούδες, αλλά ακόμη και πιο μακρινούς κοινούς προγόνους. Υπό αυτήν την έννοια δεν είναι συγγενείς, και ως εκ τούτου αποκλείονται από την κληρονομική διαδοχή, οι συγγενείς εξ αγχιστείας: π.χ. πεθερά, γαμπρός, πατριός, προγονή, σύζυγος θείου, σύζυγος θείας και τούτο διότι ο διαθέτης ή η διαθέτρια δεν είχαν κοινούς προγόνους με αυτούς.

Η σχέση συγγένειας μπορεί να προκύψει επίσης μέσω υιοθεσίας (υιοθέτηση ως τέκνο). Και τούτο διότι αυτή δημιουργεί κατ' αρχήν ολοκληρωμένη νομική σχέση συγγένειας με τον υιοθετούμενο και τους συγγενείς του, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις. Ως εκ τούτου, τα υιοθετημένα τέκνα εξισώνονται κατά κανόνα με τα βιολογικά τέκνα (μπορεί να υπάρχουν ορισμένες ιδιαίτερες κατά την υιοθεσία ενήλικων «τέκνων»).

Εξαιρέση από την αρχή της κληρονομικής διαδοχής συγγενών υφίσταται για τους συζύγους οι οποίοι, παρόλο που κατά κανόνα δεν είναι συγγενείς μεταξύ τους, δηλαδή δεν έχουν κοινό πρόγονο, έχουν ωστόσο δικό τους κληρονομικό δικαίωμα σε σχέση με τον/τη σύντροφό τους. Αν οι σύζυγοι είναι διαζευγμένοι, δεν υφίσταται κληρονομικό δικαίωμα. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αυτό ισχύει ήδη για συζύγους εν διαστάσει.

Οι σύντροφοι με ληξιαρχικώς καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης εξισώνονται με τους συζύγους όσον αφορά την κληρονομική διαδοχή. Αντιθέτως, δεν προβλέπεται νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα για άλλες σχέσεις συμβίωσης.

Κληρονομικό δικαίωμα συγγενών:

Δεν είναι όλοι οι συγγενείς δικαιούχοι κληρονομικής διαδοχής με τον ίδιο τρόπο. Ο νόμος τους κατατάσσει σε κληρονόμους διαφόρων τάξεων:

1η τάξη

Στους κληρονόμους της αποκαλούμενης 1ης τάξεως ανήκουν μόνο οι απόγονοι του αποθανόντος, δηλαδή τα τέκνα, τα εγγόνια, τα δισέγγονα, κλπ.

Τα εκτός γάμου τέκνα συμπεριλαμβάνονται στους νόμιμους κληρονόμους των μητέρων τους και των πατέρων τους, καθώς και των αντίστοιχων συγγενών. (Εξαιρέση ισχύει για τις κληρονομικές διαδοχές στις οποίες ο διαθέτης απεβίωσε πριν από την 29η Μαΐου 2009, αν το εκτός γάμου τέκνο γεννήθηκε πριν από την 1η Ιουλίου 1949 – πρβλ. το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 11, 15 – αντίστοιχη υποσημείωση).

Εφόσον υπάρχει κάποιος που ανήκει σε αυτήν την ομάδα των ιδιαίτερα στενών συγγενών, κανένας πιο μακρινός συγγενής δεν λαμβάνει τίποτα και δεν μπορεί να συμμετάσχει στην κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης έχει μια κόρη και πολλά ανίψια. Τα ανίψια δεν κληρονομούν τίποτα.

Τα τέκνα των τέκνων, δηλαδή τα εγγόνια, τα δισέγγονα, κλπ., μπορούν κανονικά να κληρονομήσουν μόνον αν οι γονείς τους έχουν ήδη αποβιώσει ή αποποιηθούν οι ίδιοι την κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο αποθανών είχε μία κόρη και ακόμη τρία εγγόνια που προέρχονται από έναν γιο που έχει ήδη αποβιώσει. Η κόρη λαμβάνει το ήμισυ της κληρονομίας, ενώ τα εγγόνια πρέπει να μοιραστούν το έτερο ήμισυ – δηλαδή το ήμισυ που θα αναλογούσε στον πατέρα τους. Άρα κάθε εγγονός/-ή λαμβάνει το $\frac{1}{4}$ της κληρονομίας.

2η τάξη

Κληρονόμοι 2ας τάξεως είναι οι γονείς του αποθανόντος και τα τέκνα και τα εγγόνια τους, δηλαδή τα αδέρφια και τα ανίψια του διαθέτη. Και εδώ ισχύει ότι τα τέκνα των γονέων του διαθέτη κληρονομούν μόνον εφόσον οι γονείς του διαθέτη έχουν ήδη αποβιώσει. Τότε αναλαμβάνουν τη νόμιμη κληρονομία του αποθανόντος πατέρα ή της αποθανούσας μητέρας τους.

Οι συγγενείς 2ας τάξεως μπορούν να κληρονομήσουν μόνον αν δεν υπάρχουν συγγενείς 1ης τάξεως.

Παράδειγμα: Ένας διαθέτης αφήνει πίσω μια ανιψιά και έναν ανιψιό. Η αδελφή και οι γονείς έχουν αποβιώσει πριν. Η ανιψιά και ο ανιψιός κληρονομούν κατά συνέπεια από $\frac{1}{2}$ ο καθένας.

3η τάξη και επόμενες

Η 3η τάξη περιλαμβάνει τους παππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους (θεία, θείος, εξάδελφος, εξαδέλφη, κλπ.), η 4η τάξη τους προπαππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους, κλπ. Η κληρονομική διαδοχή διέπεται ουσιαστικά από τους ίδιους κανόνες με τις προηγούμενες ομάδες. Ωστόσο, από την 4η τάξη και μετά, για ήδη αποθανόντες απογόνους των παππούδων δεν συμμετέχουν οι απόγονοί τους. Αντίθετα, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνον οι πλησιέστεροι συγγενείς (μετάβαση από την κληρονομική διαδοχή κατά ρίζες στο σύστημα βαθμών).

Πάντα ισχύει: Αν μόνον ένας συγγενής από προηγούμενη τάξη βρίσκεται ακόμα εν ζωή, αυτός αποκλείει όλους τους πιθανούς κληρονόμους μιας πιο μακρινής τάξεως.

Ο/Η σύζυγος/σύντροφος:

Η επιζώσα σύζυγος ή ο επιζών σύζυγος ή η επιζώσα σύντροφος ή ο επιζών σύντροφος – ανεξάρτητα από την εκάστοτε περιουσιακή σχέση – είναι νόμιμοι κληρονόμοι, παράλληλα με τους απογόνους κατά $\frac{1}{4}$, με τους συγγενείς 2ας τάξεως (δηλαδή γονείς, αδέρφια ή ανίψια του διαθέτη) και τους παππούδες κατά $\frac{1}{2}$.

Αν οι σύζυγοι ζούσαν υπό το «νόμιμο καθεστώς περιουσιακών σχέσεων της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα» (αυτό συμβαίνει πάντα, όταν δεν έχει συμφωνηθεί κανένα άλλο καθεστώς περιουσιακών σχέσεων σε προγραμμαία σύμβαση μεταξύ των συζύγων), τότε η παραπάνω νόμιμη κληρονομία αυξάνεται κατά ¼. Το ίδιο ισχύει για τους συντρόφους με σύμφωνο συμβίωσης.

Αν δεν υπάρχουν ούτε συγγενείς 1ης τάξεως ή 2ας τάξεως ούτε παππούδες, ο επιζών σύζυγος ή σύντροφος λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης αφήνει πίσω του τη σύζυγό του, με την οποία ζούσε στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, καθώς και τους γονείς του. Η σύζυγος λαμβάνει $\frac{3}{4}$ ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$) και οι γονείς ως κληρονόμοι 2ας τάξεως από $\frac{1}{4}$ της κληρονομίας ο καθένας. Επιπλέον, η σύζυγος λαμβάνει (μαζί με τους συγγενείς 2ας τάξεως ή τους παππούδες) το αποκαλούμενο «Großer Voraus» (μεγάλο εξάιρετο), το οποίο περιλαμβάνει κανονικά όλα τα αντικείμενα που ανήκουν στο νοικοκυριό, καθώς και τα γαμήλια δώρα (από κοινού με τους συγγενείς 1ης τάξεως, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει αυτά τα αντικείμενα ως νόμιμος κληρονόμος μόνο στον βαθμό που τα χρειάζεται για τη διατήρηση ενός αρμόζοντος νοικοκυριού).

Νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα του κράτους:

Αν δεν μπορεί να διαπιστωθεί ούτε σύζυγος ή σύντροφος ούτε συγγενής, το κράτος καθίσταται νόμιμος κληρονόμος. Η ευθύνη του περιορίζεται, κατ' αρχήν στην κληρονομία.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Κατ' αρχήν αρμόδιο για υποθέσεις κληρονομιών είναι το δικαστήριο κληρονομιών του ειρηνοδικείου του τελευταίου τόπου συνήθους διαμονής του διαθέτη (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017: το αντίστοιχο συμβολαιογραφείο).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η αποποίηση κληρονομίας πραγματοποιείται με δήλωση προς το δικαστήριο κληρονομιών. Η δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στα πρακτικά του δικαστηρίου κληρονομιών ή σε δημοσίως επικυρωμένη μορφή (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε παρακάτω).

Η δήλωση αποδοχής δεν συνδέεται με συγκεκριμένο τύπο και επίσης δεν απαιτείται η παραλαβή της. Αν η προθεσμία αποποίησης παρέλθει άπρακτη, αυτό θεωρείται αποδοχή.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Η αποδοχή ή η αποποίηση μιας κληροδοσίας πραγματοποιείται μέσω δήλωσης προς τον ενδιαφερόμενο. Αυτός μπορεί να είναι ο κληρονόμος ή κάποιος κληροδόχος (η αποκαλούμενη υποκληροδοσία).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας δεν προβλέπεται στο γερμανικό κληρονομικό δίκαιο.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Άνοιγμα διαθήκης:

Μια διάταξη τελευταίας βουλήσεως που έχει υποβληθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας ή έχει ληφθεί από την επίσημη φύλαξη ανοίγεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο της κληρονομίας μετά τον θάνατο του διαθέτη. Οι κληρονόμοι ειδοποιούνται αυτεπαγγέλτως για το θέμα αυτό.

Διαδικασία κληρονομητηρίου:

Κληρονομητήριο είναι πιστοποιητικό που εκδίδεται από το δικαστήριο της κληρονομίας (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017: συμβολαιογραφείο), το οποίο αναφέρει το πρόσωπο του κληρονόμου, την έκταση του κληρονομικού δικαιωμάτος του, καθώς και τη διάταξη μιας καταπιστευματικής διαδοχής ή την εκτέλεση της διαθήκης.

Το δικαστήριο της κληρονομίας εκδίδει κληρονομητήριο κατόπιν αιτήσεως. Στην αίτηση πρέπει να αποδεικνύεται η ορθότητα των στοιχείων που προβλέπονται από τον νόμο ή να βεβαιώνεται ενόρκως ότι τίποτα δεν αντιτίθεται στην ορθότητα των στοιχείων. Η ενόρκη βεβαίωση μπορεί να δίδεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου, εφόσον αυτή η αρμοδιότητα δεν έχει ανατεθεί αποκλειστικά στους συμβολαιογράφους βάσει της νομοθεσίας του κρατιδίου.

Έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου:

Ο γερμανικός νόμος για τη διεθνή διαδικασία κληρονομικού δικαιώματος (IntErbRVG) ρυθμίζει τη διαδικασία του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο είναι ένα αποδεικτικό στοιχείο κληρονομίας που ισχύει σχεδόν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (εξαιρέσεις: Μεγάλη Βρετανία, Ιρλανδία, Δανία). Εκδίδεται επίσης κατόπιν αιτήσεως από το δικαστήριο της κληρονομίας με τη μορφή επικυρωμένου αντιγράφου με περιορισμένη διάρκεια ισχύος. Με το πιστοποιητικό αυτό αναμένεται να απλοποιηθούν ιδίως οι διαδικασίες κληρονομίας εντός της ΕΕ.

Διανομή των περιουσιακών στοιχείων:

Αν η περιουσία κληροδοτείται σε πολλούς κληρονόμους, γίνεται κοινή περιουσία της κοινωνίας συγκληρονόμων. Για τον λόγο αυτό, οι συγκληρονόμοι μπορούν να διαθέτουν μόνο από κοινού τα επιμέρους αντικείμενα της κληρονομίας, π.χ. να πωλήσουν το αυτοκίνητο του διαθέτη το οποίο δεν χρειάζεται πλέον. Πρέπει επίσης να διαχειρίζονται την κληρονομία από κοινού. Αυτό συχνά προκαλεί σημαντικές δυσκολίες, ιδίως όταν οι κατοικίες των κληρονόμων είναι διάσπαρτες και δεν μπορούν να συμφωνήσουν. Για να εξέλθει από αυτή την μάλλον ενοχλητική «αναγκαστική κοινωνία», κάθε κληρονόμος μπορεί κατ' αρχήν να απαιτήσει τη διάλυση αυτής της κοινωνίας, τον αποκαλούμενο διαμοιρασμό της κληρονομίας. Σημαντικότερη εξαίρεση: Ο διαθέτης έχει αποκλείσει στη διαθήκη τη διανομή της κληρονομίας για ορισμένο χρονικό διάστημα, π.χ. για να διατηρηθεί μια οικογενειακή επιχείρηση.

Αν ο διαθέτης έχει ορίσει εκτελεστή διαθήκης, ο διαμοιρασμός της κληρονομίας ανήκει στα καθήκοντά του. Ειδάλλως, πρέπει να το πράξουν οι ίδιοι οι κληρονόμοι. Τότε μπορούν να λάβουν τη βοήθεια συμβολαιογράφου. Αν οι κληρονόμοι, παρά τη μεσολάβηση συμβολαιογράφου, δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία, το μόνο που απομένει είναι η αστική αγωγή.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Για την εκ του νόμου κληρονομική διαδοχή, βλέπε παραπάνω.

Αν ο εκλιπών έχει αφήσει διαθήκη, αυτή υπερισχύει των κανόνων για την εκ του νόμου κληρονομική διαδοχή. Συνεπώς, κληρονομούν μόνον όσοι αναφέρονται στη διαθήκη, εφόσον ο διαθέτης με τη διαθήκη του έχει διαθέσει ολόκληρη την κληρονομία του. Για τους δικαιούχους νόμιμης μοίρας, βλέπε παραπάνω.

Η κληρονομία μεταβιβάζεται στον κληρονόμο ή τους κληρονόμους με τον θάνατο του διαθέτη δυνάμει του νόμου (αρχή της αυτόματης απόκτησης της κληρονομίας). Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να αποποιηθούν την κληρονομία, βλέπε παρακάτω.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει στη διαθήκη επίσης κληροδοσίες, π.χ. να προσπορίσει επιμέρους αντικείμενα κληρονομίας ή ορισμένα χρηματικά ποσά σε ορισμένα πρόσωπα. Οι κληροδόχοι τότε δεν γίνονται κληρονόμοι, αλλά έχουν έναντι του βεβαρημένου ή των βεβαρημένων αξίωση να λάβουν από την κληρονομία όσα ορίζονται στη διαθήκη.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Αποποίηση της κληρονομίας:

Οι κληρονόμοι δεν ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας αν αποποιηθούν εμπρόθεσμα την κληρονομία. Η αποποίηση της κληρονομίας πρέπει κατ' αρχήν να δηλωθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας εντός έξι εβδομάδων αφότου ο αντίστοιχος κληρονόμος λάβει γνώση της επαγωγής της κληρονομίας και του λόγου για τον οποίο έχει την ιδιότητα του κληρονόμου. Αυτό συμβαίνει είτε με καταχώριση στα πρακτικά του δικαστηρίου είτε με έγγραφο δημοσίως επικυρωμένο. Για το τελευταίο αρκεί μια επιστολή, όπου όμως η υπογραφή του κληρονόμου πρέπει να επικυρωθεί συμβολαιογραφικά. Η αποποίηση και αποδοχή της κληρονομίας είναι κατά κανόνα δεσμευτικές.

Ευθύνη σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομίας:

Αν οι κληρονόμοι αποδεχτούν την κληρονομία, υποκαθιστούν νόμιμα τον διαθέτη. Αυτό σημαίνει ότι κληρονομούν και τα χρέη, για τα οποία ευθύνονται κατ' αρχήν και με τη δική τους περιουσία.

Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να περιορίσουν την ευθύνη για τα κληρονομημένα χρέη στην «κληρονομική περιουσία», δηλαδή οι ενδεχόμενοι πιστωτές, προς τους οποίους ο εκλιπών είχε οφειλές, μπορούν με τις αξιώσεις τους να κρατήσουν την κληρονομική περιουσία, όμως η ιδιωτική περιουσία των κληρονόμων παραμένει ασφαλής από ξένες παρεμβάσεις. Οι κληρονόμοι μπορούν να επιτύχουν αυτόν τον περιορισμό της ευθύνης, υποβάλλοντας αίτηση για διαχείριση κληρονομίας στο δικαστήριο της κληρονομίας ή για διαδικασία αφερεγγυότητας κληρονομίας στο ειρηνοδίκαιο ως πτωχευτικό δικαστήριο.

Αν η κληρονομία δεν επαρκεί ούτε καν για τα έξοδα της διαχείρισης της κληρονομίας ή της διαδικασίας αφερεγγυότητας κληρονομίας, οι κληρονόμοι μπορούν ωστόσο να επιτύχουν περιορισμό της ευθύνης. Αν ένας πιστωτής προβάλει αξιώσεις, μπορούν να επικαλεστούν την ανεπάρκεια της κληρονομίας. Τότε οι κληρονόμοι μπορούν να αρνηθούν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της κληρονομίας, στον βαθμό που η κληρονομία δεν επαρκεί. Ωστόσο, πρέπει να αποδώσουν την υφιστάμενη κληρονομία στους πιστωτές.

Αν οι κληρονόμοι επιθυμούν μόνο να αποφύγουν να έρθουν αντιμέτωποι με χρέη, τα οποία δεν είχαν υπολογίσει, αρκεί να κινήσουν την αποκαλούμενη διαδικασία αναγγελίας: Οι κληρονόμοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο της κληρονομίας να ζητήσει από όλους τους πιστωτές του διαθέτη να κοινοποιήσουν στο δικαστήριο εντός ορισμένης προθεσμίας τι τους οφείλει ακόμη ο διαθέτης. Αν ένας πιστωτής παραλείψει να δηλώσει εγκαίρως τις απαιτήσεις του, πρέπει να αρκαστεί σε όσα απομείνουν από την κληρονομία στο τέλος. Η διαδικασία αναγγελίας μπορεί επίσης να αποσαφηνίσει στους κληρονόμους κατά πόσον υπάρχει λόγος να τεθεί η κληρονομία σε επίσημη διαχείριση, μέσω αίτησης διαχείρισης της κληρονομίας ή μέσω αφερεγγυότητας της κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για να μπορέσει ο κληρονόμος ενός ιδιοκτήτη ακινήτου να καταχωριστεί στο κτηματολόγιο ως ιδιοκτήτης, απαιτείται η υποβολή αίτησης για διόρθωση του κτηματολογίου και η απόδειξη της ανακρίβειας του κτηματολογίου. Προϋπόθεση για τη διόρθωση του κτηματολογίου, μετά τον θάνατο του καταχωρισμένου ιδιοκτήτη, είναι ο αιτών να αποδείξει ότι έχει την ιδιότητα του κληρονόμου.

Η απόδειξη της ιδιότητας του κληρονόμου ως βάση για τη διόρθωση του κτηματολογίου παρέχεται με την προσκόμιση κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Αν η κληρονομική διαδοχή βασίζεται σε διάταξη τελευταίας βουλήσεως που περιλαμβάνεται σε δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική διαθήκη, σύμβαση κληρονομικής διαδοχής), αρκεί να υποβληθούν στο γραφείο του κτηματολογίου η διάταξη και τα πρακτικά του ανοίγματός της.

Αν ένα ακίνητο πράγμα αποτελεί αντικείμενο κληροδοσίας – ανεξάρτητα από το κληρονομικό δικαίωμα που εφαρμόζεται – για τη μεταβίβαση της κυριότητας στον κληροδόχο απαιτείται η υποβολή συμβολαιογραφικού εγγράφου, από το οποίο προκύπτει ότι ο κληροδόχος αποκτά την κυριότητα του ακινήτου πράγματος.

Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, μπορεί να απαιτηθούν επιπλέον έγγραφα. Ούτως, για παράδειγμα, για την καταχώριση μιας εμπορικής εταιρείας ως κληρονόμου απαιτείται η απόδειξη του δικαιώματος εκπροσώπησης του αιτούντος (π.χ. επίσημο απόσπασμα εμπορικού μητρώου).

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δίκαιο, η διαχείριση της κληρονομίας χρησιμεύει για την αποτροπή της εκτέλεσης στην ίδια περιουσία του κληρονόμου. Το δικαστήριο της κληρονομίας πρέπει να τη διατάξει μόνο κατόπιν αιτήσεως ενός δικαιούχου (κληρονόμος, εκτελεστής διαθήκης, πιστωτής κληρονομίας, αγοραστής κληρονομίας, καταπιστευματοδόχος).

Ο διαχειριστής κληρονομίας είναι ένα επίσημα διορισμένο όργανο για τη διαχείριση ξένων περιουσιακών στοιχείων, με δική του ιδιότητα διαδίκου στη διαδικασία. Ασκεί τα καθήκοντά του για ιδιωτικά συμφέροντα, για τη διαχείριση ξένων περιουσιακών στοιχείων και με σκοπό την προστασία των συμφερόντων όλων των ενδιαφερομένων (κληρονόμοι και δανειστές). Η διαχείριση της κληρονομίας, στην οποία ο διαχειριστής έχει δικαίωμα και υποχρέωση, δεν χρησιμεύει μόνο για τη διατήρηση και την αύξηση της κληρονομίας, αλλά κατά προτεραιότητα για την ικανοποίηση των πιστωτών της κληρονομίας. Κύριο καθήκον του διαχειριστή κληρονομίας είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της κληρονομίας με το ενεργητικό της κληρονομίας.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Μαζί με τον ίδιο τον κληρονόμο, τον διαχειριστή (αφερεγγυότητας) κληρονομίας (βλέπε παραπάνω) και τον εκτελεστή διαθήκης (βλέπε παρακάτω), ένας κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας μπορεί να διαθέτει αντίστοιχες εξουσίες.

Το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει αυτεπαγγέλτως τον κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν προκύψει τρέχουσα ανάγκη σε μια στιγμή όπου είναι αβέβαιο το πρόσωπο του υπεύθυνου κληρονόμου ή η αποδοχή της κληρονομίας από αυτό. Ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας χρησιμεύει για την εξασφάλιση και τη διατήρηση της κληρονομίας προς το συμφέρον του άγνωστου κληρονόμου.

Ο κύκλος δράσης του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας καθορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της συγκεκριμένης περίπτωσης. Μπορεί να είναι ευρύς ή να επικεντρώνεται μόνο στη διαχείριση των επιμέρους αντικειμένων της κληρονομίας. Στον κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ανατίθεται συνήθως ο προσδιορισμός των άγνωστων κληρονόμων και η εξασφάλιση και η διατήρηση της κληρονομίας.

Η κηδεμονία σχολάζουσας κληρονομίας δεν χρησιμεύει κατ' αρχήν για την ικανοποίηση των πιστωτών κληρονομίας, αφού διατάσσεται πρωτίστως για την προστασία του κληρονόμου. Ωστόσο, η εκπλήρωση των υποχρεώσεων κληρονομίας με πόρους της κληρονομίας μπορεί να αποτελεί κατ' εξαίρεση μέρος των καθηκόντων του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν υπαγορεύεται για την τακτική διαχείριση και διατήρηση ή για την αποτροπή των ζημιών, ιδίως για την αποφυγή εξόδων λόγω περιπτώσεων δικαστικών διαμαχών.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει με διάταξη τελευταίας βουλήσεως έναν ή περισσότερους εκτελεστές διαθήκης. Μπορεί επίσης να εξουσιοδοτήσει έναν τρίτο, τον εκτελεστή διαθήκης ή το δικαστήριο της κληρονομίας να διορίσει (περαιτέρω) εκτελεστές διαθήκης. Τα καθήκοντα του εκτελεστή διαθήκης αρχίζουν από τη στιγμή που ο διοριζόμενος αναλαμβάνει τα καθήκοντά του.

Σύμφωνα με τις νομικές ρυθμίσεις, είναι καθήκον του εκτελεστή διαθήκης να εφαρμόσει τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως του διαθέτη. Αν υπάρχουν άνω του ενός κληρονόμοι, πρέπει να προβεί σε διαμοιρασμό της κληρονομίας μεταξύ τους.

Ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει να διαχειριστεί την κληρονομία. Ειδικότερα, έχει δικαίωμα να λάβει στην κατοχή του την κληρονομία και να διαθέσει τα αντικείμενα της κληρονομίας. Αντίθετα, οι κληρονόμοι δεν μπορούν να διαθέσουν ένα αντικείμενο της κληρονομίας που βρίσκεται υπό τη διαχείριση του

εκτελεστή της διαθήκης. Ο εκτελεστής της διαθήκης δικαιούται επίσης να αναλαμβάνει υποχρεώσεις για την κληρονομία, εφόσον η ανάληψη αυτή απαιτείται για την τακτική διαχείριση. Έχει δικαίωμα να πραγματοποιεί δωρεάν διαθέσεις μόνον εφόσον επιβάλλονται από λόγους ευπρέπειας ή ιδιαίτερο ηθικό καθήκον που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Ωστόσο, ο διαθέτης έχει τη δυνατότητα να περιορίσει κατά βούληση τις εξουσίες του εκτελεστή διαθήκης σε σχέση με τις νομικές ρυθμίσεις. Έχει επίσης την επιλογή να ορίσει τη διάρκεια της εκτέλεσης της διαθήκης. Συνεπώς, μπορεί να περιοριστεί να αναθέσει στον εκτελεστή διαθήκης μόνο τη διεκπεραίωση και τον έγκαιρο διαμοιρασμό της κληρονομίας. Ωστόσο, ο διαθέτης μπορεί να αποφασίσει επίσης να ορίσει στη διαθήκη ή τη σύμβαση κληρονομικής διαδοχής του την αποκαλούμενη διαρκή εκτέλεση. Η διαρκής εκτέλεση μπορεί να οριστεί, κατ' αρχήν, για μέγιστο χρονικό διάστημα 30 ετών, που υπολογίζεται από την κληρονομική διαδοχή. Ωστόσο, ο διαθέτης μπορεί να ορίσει η διαχείριση να διαρκέσει μέχρι τον θάνατο του κληρονόμου ή του εκτελεστή της διαθήκης ή μέχρι την επέλευση ενός άλλου γεγονότος στο πρόσωπο του ενός ή του άλλου. Σε αυτήν την περίπτωση, η εκτέλεση της διαθήκης μπορεί να ξεπεράσει τα 30 έτη.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Για την απόδειξη του δικαιώματος κληρονομίας, απαιτείται κατά κανόνα κληρονομητήριο ή ευρωπαϊκό κληρονομητήριο, π.χ. αν ο κληρονόμος θέλει να μεταγράψει στο όνομά του ένα οικόπεδο ή έναν λογαριασμό του διαθέτη. Αν υπάρχει δημόσια διαθήκη (βλέπε παραπάνω), σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να περιττεύει η υποβολή κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/10/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [et](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Γενικές πληροφορίες - Εσθονία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [E](#) Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Ο διαθέτης μπορεί να καταρτίσει διάταξη τελευταίας βουλήσεως για την περίπτωση θανάτου του, με τη μορφή διαθήκης ή κληρονομικής σύμβασης. Η διαθήκη μπορεί να καταρτιστεί συμβολαιογραφικά ή ιδιωτικά. Ο διαθέτης μπορεί να ανακαλέσει τη διαθήκη εν όλω ή εν μέρει οποτεδήποτε, καταρτίζοντας μεταγενέστερη διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση. Αυτό δεν ισχύει για την αμοιβαία διαθήκη των συζύγων, καθώς η τροποποίηση και η ανάκληση αυτής της διαθήκης διέπεται από ειδικούς κανόνες.

Συμβολαιογραφική διαθήκη

Η συμβολαιογραφική διαθήκη επικυρώνεται συμβολαιογραφικά ή συντάσσεται από τον διαθέτη και κατατίθεται σε συμβολαιογράφο εντός σφραγισμένου φακέλου προς φύλαξη.

Στη συμβολαιογραφική διαθήκη, είτε ο συμβολαιογράφος επικυρώνει την διαθήκη που έχει συντάξει ο ίδιος σύμφωνα με την βούληση του διαθέτη είτε η διαθήκη συντάσσεται από τον διαθέτη και κατατίθεται στον συμβολαιογράφο για επικύρωση. Η συμβολαιογραφική διαθήκη υπογράφεται από τον διαθέτη ενώπιον του συμβολαιογράφου.

Συμβολαιογραφική διαθήκη μπορεί να συντάξει και ανήλικος, εφόσον έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του. Ο ανήλικος διαθέτης δεν υποχρεούται να λάβει τη συναίνεση του νομίμου εκπροσώπου του.

Στην περίπτωση διαθήκης η οποία κατατίθεται στον συμβολαιογράφο προς φύλαξη, ο διαθέτης παραδίδει την διαθήκη ιδιοχειρως σε σφραγισμένο φάκελο, δηλώνοντας στον συμβολαιογράφο ότι πρόκειται για τη διαθήκη του. Σε αυτή την περίπτωση, ο συμβολαιογράφος συντάσσει συμβολαιογραφική πράξη για την κατάθεση της διαθήκης, η οποία υπογράφεται από τον διαθέτη και τον ίδιο. Ο διαθέτης μπορεί οποτεδήποτε να ανακτήσει τη διαθήκη την οποία έχει καταθέσει στον συμβολαιογράφο. Σε αυτή την περίπτωση, ο συμβολαιογράφος συντάσσει συμβολαιογραφική πράξη για την ανάκτηση της διαθήκης, η οποία υπογράφεται από τον διαθέτη και τον ίδιο.

Δεν ισχύουν χρονικοί περιορισμοί ως προς την εγκυρότητα της συμβολαιογραφικής διαθήκης, δηλ. αυτή παραμένει ισχυρή έως ότου τροποποιηθεί ή ανακληθεί.

Ιδιωτική διαθήκη

Η ιδιωτική διαθήκη είτε υπογράφεται ενώπιον μαρτύρων είτε είναι ιδιόγραφη.

Το κείμενο της ιδιωτικής διαθήκης η οποία υπογράφεται ενώπιον μαρτύρων δεν απαιτείται να έχει καταρτιστεί από τον διαθέτη (ούτε να έχει γραφεί ιδιοχειρως από αυτόν), ωστόσο πρέπει να υπογράφεται ενώπιον τουλάχιστον δύο μαρτύρων νομικά ικανών, και να αναγράφεται η ημερομηνία και το έτος σύνταξης της διαθήκης. Όλοι οι μάρτυρες πρέπει να είναι παρόντες κατά την υπογραφή της διαθήκης. Ο διαθέτης οφείλει να ενημερώσει τους μάρτυρες ότι τους καλεί να παραστούν ως μάρτυρες στη σύνταξη της διαθήκης του και ότι η διαθήκη αποτελεί την διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του. Οι μάρτυρες δεν απαιτείται να γνωρίζουν το περιεχόμενο της διαθήκης. Αμέσως μετά την υπογραφή της διαθήκης από τον διαθέτη, αυτή υπογράφεται και από τους μάρτυρες. Οι μάρτυρες επιβεβαιώνουν δια της υπογραφής τους ότι ο διαθέτης υπέγραψε τη διαθήκη προσωπικά και ότι, στον βαθμό που δύνανται να γνωρίζουν, ο διαθέτης είναι νομικά ικανός και ικανός να καταρτίσει διαθήκη. Δεν νομιμοποιείται ως μάρτυρας πρόσωπο του οποίου οι ανιόντες, κατιόντες, αδελφοί, τέκνα των αδελφών του, ο/η σύζυγος και οι ανιόντες ή κατιόντες του/της συζύγου επωφελούνται από τη διαθήκη.

Η ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να συντάσσεται από τον διαθέτη ιδιοχειρως από την αρχή έως το τέλος (δεν μπορεί να είναι δακτυλογραφημένη, έντυπη ή να έχει άλλως συνταχθεί με μηχανικά μέσα), και πρέπει να αναγράφει την ημερομηνία και το έτος σύνταξης της διαθήκης. Η ιδιόγραφη διαθήκη υπογράφεται προσωπικά από τον διαθέτη.

Ο διαθέτης μπορεί να τηρήσει ο ίδιος την ιδιωτική διαθήκη ή να την παραδώσει σε τρίτο προς φύλαξη.

Η ιδιωτική διαθήκη καθίσταται άκυρη έξι μήνες μετά τη σύνταξή της εάν ο διαθέτης βρίσκεται εν ζωή. Εάν δεν ορίζεται στην ιδιωτική διαθήκη η ημερομηνία ή το έτος σύνταξης αυτής, και εφόσον δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί με άλλο τρόπο ο χρόνος σύνταξής της, αυτή καθίσταται άκυρη.

Αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων

Η αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων συντάσσεται από κοινού από τους συζύγους, και κάθε σύζυγος ορίζεται ως κληρονόμος του άλλου ή προβλέπεται άλλη διανομή της περιουσίας των συζύγων μετά τον θάνατό τους.

Στην αμοιβαία διαθήκη όπου κάθε σύζυγος ορίζεται ως μοναδικός κληρονόμος του άλλου, οι σύζυγοι μπορούν να υποδείξουν τα πρόσωπα στα οποία θα περιέλθει το μερίδιο της κληρονομίας του επιζώντος συζύγου μετά τον θάνατό του.

Η αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων επικυρώνεται συμβολαιογραφικά. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει τη διαθήκη σύμφωνα με τη βούληση των συζύγων και αυτή εν συνεχεία υπογράφεται από τους συζύγους ενώπιόν του.

Η αμοιβαία διαθήκη συζύγων μπορεί να ανακληθεί από οποιονδήποτε σύζυγο ενόσω αμφότεροι οι σύζυγοι βρίσκονται εν ζωή. Η διαθήκη δια της οποίας ανακαλείται η αμοιβαία διαθήκη συζύγων επικυρώνεται συμβολαιογραφικά. Η διαθήκη θεωρείται ανακληθείσα όταν ο ένας σύζυγος λάβει σχετική κοινοποίηση από τον άλλο, σύμφωνα με τη σχετική συμβολαιογραφική διαδικασία. Μετά τον θάνατο του ενός συζύγου, ο/η επιζών(-άσα) σύζυγος μπορεί να ανακαλέσει την διαθήκη του/της εφόσον παραιτηθεί του μεριδίου του/της από την αμοιβαία διαθήκη.

Η αμοιβαία διαθήκη των συζύγων καθίσταται άκυρη σε περίπτωση που ο γάμος λυθεί πριν από τον θάνατο ενός εκ των συζύγων. Καθίσταται επίσης άκυρη σε περίπτωση που ένας εκ των συζύγων πριν από τον θάνατό του είχε υποβάλει αίτηση διαζυγίου ή είχε συναρτήσει εγγράφως στη λύση του γάμου ή είχε δικαίωμα να αιτηθεί την ακύρωση του γάμου και είχε υποβάλει σχετικό αίτημα ενώπιον των δικαστηρίων.

Κληρονομική σύμβαση

Κληρονομική σύμβαση είναι η συμφωνία μεταξύ του διαθέτη και άλλου προσώπου, δια της οποίας ο πρώτος υποδεικνύει τον αντισυμβαλλόμενο ή τρίτο πρόσωπο ως κληρονόμο και ορίζει την κληρονομία, τις κληρονομικές υποχρεώσεις ή τις κατευθυντήριες γραμμές. Κληρονομική σύμβαση μπορεί να καταρτιστεί από τον διαθέτη και τον εξ αδιαθέτου κληρονόμο του για την παραίτηση του τελευταίου από την εξ αδιαθέτου διαδοχή.

Η κληρονομική σύμβαση μπορεί επίσης να περιέχει μονομερείς εντολές εκ μέρους του διαθέτη για τη διάθεση της περιουσίας. Σε αυτή την περίπτωση, οι εντολές υπόκεινται στους όρους της διαθήκης.

Η κληρονομική σύμβαση συντάσσεται και επικυρώνεται συμβολαιογραφικά. Η κληρονομική σύμβαση υπογράφεται ενώπιον συμβολαιογράφου.

Η κληρονομική σύμβαση ή οι εντολές που προβλέπονται σε αυτή μπορούν να ακυρωθούν ή ανακληθούν ενόσω βρίσκονται εν ζωή οι συμβαλλόμενοι, δυνάμει συμβολαιογραφικά επικυρωμένης συμφωνίας μεταξύ των μερών ή δυνάμει νέας κληρονομικής σύμβασης.

Επίσης, χωρεί υπαναχώρηση από την κληρονομική σύμβαση. Ο διαθέτης μπορεί να υπαναχωρήσει από την κληρονομική σύμβαση εφόσον προβλέπεται σχετικό δικαίωμα σε αυτή. Υπαναχώρηση χωρεί επίσης σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος διαπράξει ποινικό αδίκημα κατά του διαθέτη ή κατά του/της συζύγου, των ανιόντων ή κατιόντων του διαθέτη ή σε περίπτωση που αθετήσει υπαιτίως τη νόμιμη υποχρέωσή του να διατρέφει τον διαθέτη. Ο διαθέτης έχει επίσης δικαίωμα να υπαναχωρήσει σε περίπτωση που συμβαλλόμενος στην κληρονομική σύμβαση ο οποίος έχει υποχρέωση να εκπληρώνει περιοδικές υποχρεώσεις έναντι του διαθέτη κατά τη διάρκεια ζωής του τελευταίου - ιδίως την υποχρέωση να τον διατρέφει - αθετήσει τη σχετική υποχρέωση υπαιτίως και ουσιαδώς. Η υπαναχώρηση από την κληρονομική σύμβαση τελείται με σχετική συμβολαιογραφική δήλωση προς τον αντισυμβαλλόμενο. Στην περίπτωση αμοιβαίας κληρονομικής σύμβασης, και με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης αυτής, εφόσον το δικαίωμα υπαναχώρησης προβλέπεται σε αυτή, ολόκληρη η σύμβαση καθίσταται άκυρη σε περίπτωση υπαναχώρησης του ενός συμβαλλόμενου. Το δικαίωμα υπαναχώρησης από αμοιβαία κληρονομική σύμβαση αποσβέννεται με τον θάνατο του ενός συμβαλλόμενου. Μετά από τον θάνατο του ενός συμβαλλόμενου, ο επιζών συμβαλλόμενος μπορεί να ανακαλέσει την σύμβαση εφόσον παραιτηθεί του μεριδίου του από την αμοιβαία κληρονομική σύμβαση.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η συμβολαιογραφική διαθήκη και η κληρονομική σύμβαση μεταγράφονται πάντοτε στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής μία εργάσιμη ημέρα μετά τη συμβολαιογραφική τους επικύρωση. Ο συμβολαιογράφος μεταγράφει επίσης στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής όλες τις τροποποιήσεις της κληρονομικής σύμβασης, τυχόν καταγγελία αυτής καθώς και τυχόν δήλωση υπαναχώρησης από την κληρονομική σύμβαση. Τυχόν παραβίαση της υποχρέωσης μεταγραφής δεν θίγει το κύρος της διαθήκης.

Η σύνταξη ιδιωτικής διαθήκης μπορεί να μεταγραφεί στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής από τον διαθέτη ή από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο κατέχει πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτική διαθήκη, εφόσον του ζητηθεί από τον διαθέτη. Δεν είναι υποχρεωτική η μεταγραφή της ιδιωτικής διαθήκης στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής.

Η συμβολαιογραφική διαθήκη και η κληρονομική σύμβαση μεταγράφονται στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής από τον συμβολαιογράφο ο οποίος τις επικυρώνει ή από τον συμβολαιογράφο στον οποίο έχει κατατεθεί η διαθήκη. Για τη μεταγραφή, ο συμβολαιογράφος διενεργεί σχετική εγγραφή στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής ή υποβάλλει σχετικό σημείωμα στο μητρώο. Από 1ης Ιανουαρίου 2015, οι συμβολαιογράφοι δεν υποβάλλουν πλέον σχετικό σημείωμα στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής, αλλά διενεργούν εγγραφές στα αρχεία του μητρώου.

Στοιχεία για ιδιωτικές διαθήκες μπορούν να εγγραφούν στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης <http://www.eesti.ee> από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει λάβει γνώση της σύνταξης της διαθήκης και του ζητηθεί να προβεί σε μεταγραφή.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Γενικά δεν ισχύουν περιορισμοί όσον αφορά τη σύνταξη διαθήκης, το δε δικαίωμα του διαθέτη να διαθέσει την κληρονομία περιουσία του δεν υπόκειται σε περιορισμούς εφόσον αυτός έχει συντάξει διαθήκη.

Η ελευθερία σύνταξης διαθήκης περιορίζεται από τον θεσμό της νόμιμης μοίρας, ο οποίος θέτει όρια στην ελευθερία του διαθέτη να καταλείπει την περιουσία του στους κληρονόμους κατά τη διακριτική του ευχέρεια. Σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει αποκληρώσει με διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση έναν κατιόντα, γονέα ή τον/την σύζυγό του που έχει δικαίωμα εξ αδιαθέτου διαδοχής και εφόσον κατά τον χρόνο θανάτου του ο διαθέτης είχε υποχρέωση διατροφής του εν λόγω προσώπου σύμφωνα με τον νόμο περί οικογενειακών σχέσεων ή σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει περιορίσει το κληρονομικό μερίδιο του αντίστοιχου προσώπου σε βαθμό ώστε αυτό να μην λαμβάνει το εξ αδιαθέτου μερίδιό του, το πρόσωπο αυτό έχει δικαίωμα να αναζητήσει τη νόμιμη μοίρα του από τους λοιπούς κληρονόμους. Ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας έχει επομένως αξίωση κατά των κληρονόμων σύμφωνα με τον νόμο περί οικογενειακών σχέσεων. Η αξίωση συνίσταται στο γεγονός ότι ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας μπορεί να απαιτήσει την καταβολή χρηματικού ποσού αντίστοιχου προς την αξία της νόμιμης μοίρας του. Το πρόσωπο που ασκεί το δικαίωμα κτήσης της νόμιμης μοίρας δεν είναι κληρονόμος. Η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο 1/2 του εξ αδιαθέτου μεριδίου που θα λάμβανε ένας κληρονόμος σε περίπτωση διαδοχής βάσει του νόμου εάν όλοι οι κληρονόμοι αποδέχονταν την κληρονομία.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που ο κληρονομούμενος δεν είχε συντάξει έγκυρη διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση, επέρχεται εξ αδιαθέτου διαδοχή σύμφωνα με το νόμο. Σε περίπτωση που η διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση δεν προβλέπει τη διανομή του συνόλου της κληρονομιαίας περιουσίας, για το αδιάθετο τμήμα της κληρονομίας επέρχεται εξ αδιαθέτου διαδοχή. Εξ αδιαθέτου κληρονόμοι είναι ο/η σύζυγος και οι συγγενείς του διαθέτη. Υπάρχουν τρεις τάξεις διαδοχής. Ο/η σύζυγος καλείται στην κληρονομία μαζί με τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους.

Στην πρώτη τάξη καλούνται οι κατιόντες του θανόντος (τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονοί κλπ.). Μαζί με τους κληρονόμους της πρώτης τάξης καλείται ο/η σύζυγος, ο/η οποίος(-α) λαμβάνει μερίδιο ίσο προς το μερίδιο τέκνου, σε κάθε περίπτωση ίσο τουλάχιστον με το ένα τέταρτο της κληρονομίας.

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης τάξης, καλούνται στη δεύτερη τάξη οι γονείς του θανόντος και οι κατιόντες τους (αδελφοί και αδελφές του θανόντος). Εάν αμφότεροι οι γονείς του διαθέτη βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτοί κληρονομούν όλη την κληρονομία κατ' ισομοίρα. Εάν ο πατέρας ή η μητέρα του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτός ή αυτή υποκαθίσταται από τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονούς του/της, κλπ. Μαζί με τη δεύτερη τάξη καλείται στην κληρονομία ο/η σύζυγος, ο/η οποίος(-α) λαμβάνει το 1/2 της κληρονομίας.

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της δεύτερης τάξης, καλούνται στην τρίτη τάξη οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος και οι κατιόντες τους (θείοι και θείες του θανόντος). Εάν όλοι οι παππούδες και γιαγιάδες του κληρονομούμενου βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτοί κληρονομούν όλη την κληρονομία κατ' ισομοίρια. Σε περίπτωση που κάποιος παππούς ή γιαγιά του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτός ή αυτή υποκαθίσταται από τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονούς του/της, κλπ. Εφόσον δεν υπάρχουν κατιόντες, αυτός ή αυτή υποκαθίσταται από τον παππού ή γιαγιά της ίδιας ρίζας. Εάν έχει αποβιώσει και ο άλλος παππούς ή γιαγιά, κληρονομούν τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονοί του κ.λπ. Σε περίπτωση που ο παππούς και η γιαγιά είτε από τον πατέρα είτε από τη μητέρα του θανόντος έχουν αποβιώσει κατά τον χρόνο της διαδοχής και δεν έχουν κατιόντες, κληρονομούν ο παππούς και η γιαγιά της άλλης ρίζας καθώς και τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονοί κλπ. αυτών. Οι διατάξεις που ισχύουν για την πρώτη τάξη κληρονόμων ισχύουν για τους κατιόντες οι οποίοι υποκαθιστούν τους γονείς τους ως κληρονόμοι.

Εάν ο θανών ήταν έγγαμος και δεν είχε κληρονόμους της πρώτης ούτε της δεύτερης τάξης, ο/η σύζυγος λαμβάνει το σύνολο της κληρονομίας.

Σε περίπτωση που ο θανών δεν έχει εξ αδιαθέτου κληρονόμους ή σύζυγο, νόμιμος κληρονόμος είναι η τοπική αρχή της περιοχής όπου έλαβε χώρα η διαδοχή. Περιοχή όπου λαμβάνει χώρα η διαδοχή είναι ο τόπος όπου ο θανών είχε την τελευταία διαμονή του. Εάν η τελευταία διαμονή του θανόντος ήταν σε χώρα εκτός της Εσθονίας, ωστόσο η διαδοχή διέπεται από το εσθονικό δίκαιο, εξ αδιαθέτου κληρονόμος είναι η Δημοκρατία της Εσθονίας.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Στην Εσθονία η κληρονομική διαδικασία διεξάγεται από τον εσθονό συμβολαιογράφο του τόπου κίνησης της διαδικασίας διαδοχής. Ο συμβολαιογράφος διενεργεί εγγραφή στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής σχετικά με την επίτευξη της κληρονομικής διαδικασίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας υποβάλλεται στον συμβολαιογράφο που χειρίζεται την κληρονομική υπόθεση. Η σχετική δήλωση επικυρώνεται από άλλο συμβολαιογράφο, ο οποίος εν συνεχεία την προωθεί στον συμβολαιογράφο που έχει αναλάβει την κληρονομική διαδικασία.

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας μπορεί επίσης να επικυρωθεί από προξενικούς υπαλλήλους με επαρκή προσόντα οι οποίοι εργάζονται σε εσθονικά προξενεία του εξωτερικού. Ο προξενικός υπάλληλος οφείλει να προωθήσει τη δήλωση στον συμβολαιογράφο που έχει αναλάβει την κληρονομική διαδικασία.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Το σύστημα των κληροδοσιών παρέχει στον κληροδόχο το δικαίωμα να απαιτήσει από τον εκτελεστή της διαθήκης τη μεταβίβαση του κληροδοτήματος.

Προκειμένου να λάβει το κληροδοτήμα, ο κληροδόχος πρέπει να υποβάλει αίτημα εκτέλεσης της κληροδοσίας στον εκτελεστή της διαθήκης. Ο διαθέτης μπορεί να επιβάλει την εκτέλεση της κληροδοσίας ως υποχρέωση οποιουδήποτε κληρονόμου ή άλλου κληροδόχου. Εάν ο διαθέτης δεν έχει διορίσει εκτελεστή της κληροδοσίας, τα καθήκοντα αυτά εκτελεί ο κληρονόμος.

Δεδομένου ότι οι διατάξεις περί αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας ισχύουν και για την αποδοχή ή αποποίηση της κληροδοσίας, η μη υποβολή δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης της κληροδοσίας εντός της σχετικής προθεσμίας αποποίησης τεκμαίρεται ως σιωπηρή αποδοχή. Εφόσον ο κληροδόχος επιθυμεί να αποποιηθεί την κληροδοσία, οφείλει να υποβάλει σχετική δήλωση εντός της προθεσμίας αποποίησης που ορίζει ο νόμος, δηλ. εντός τριών μηνών από τον θάνατο του διαθέτη και την περιέλευση σε γνώση του κληροδόχου του κληροδοτικού δικαιώματος.

Στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας, ο συμβολαιογράφος ενημερώνει όλους τους κληροδόχους που υποδεικνύονται στη διαθήκη σχετικά με το κληροδοτικό τους δικαίωμα. Προτού υποβάλει αίτημα εκτέλεσης της κληροδοσίας, ο κληροδόχος έχει δικαίωμα να λάβει πληροφορίες σχετικά με την κληροδοσία. Όπως και η δήλωση αποδοχής της κληρονομίας, η δήλωση αποδοχής της κληροδοσίας είναι ανέκκλητη. Προς τεκμηρίωση του δικαιώματός του, ο κληροδόχος έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον συμβολαιογράφο ο οποίος έχει αναλάβει την κληρονομική διαδικασία την έκδοση πιστοποιητικού (πιστοποιητικό κληροδοσίας) σχετικά με το κληροδοτικό του δικαίωμα.

Εάν η κληροδοσία συνίσταται σε ακίνητο ή σε άλλο αντικείμενο του οποίου η πώληση απαιτεί συμβολαιογραφική πράξη, η σύμβαση μεταβίβασης του κληροδοτήματος μεταξύ του εκτελεστή της κληροδοσίας και του κληροδόχου πρέπει επίσης να καταρτιστεί συμβολαιογραφικά.

Κληροδόχος ο οποίος είναι και κληρονόμος έχει δικαίωμα επί του κληροδοτήματος ακόμη και εάν αποποιηθεί την κληρονομία.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Νόμιμη μοίρα είναι η χρηματική αξίωση κατά κληρονόμου σύμφωνα με το ενοχικό δίκαιο, η οποία ασκείται κατά των κληρονόμων. Το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα γεννάται κατά τον χρόνο της διαδοχής. Δεν απαιτείται η υποβολή αιτήματος σε συμβολαιογράφο για τη λήψη της νόμιμης μοίρας.

Σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει αποκληρώσει με διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση έναν κατιόντα, γονέα ή τον/την σύζυγό του που έχει δικαίωμα εξ αδιαθέτου διαδοχής και εφόσον κατά τον χρόνο θανάτου του ο διαθέτης είχε υποχρέωση διατροφής του εν λόγω προσώπου σύμφωνα με το νόμο περί οικογενειακών σχέσεων, ή σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει περιορίσει το κληρονομικό μερίδιο του αντίστοιχου προσώπου σε βαθμό ώστε αυτό να μην λαμβάνει το εξ αδιαθέτου μερίδιό του, το πρόσωπο αυτό έχει δικαίωμα να αναζητήσει τη νόμιμη μοίρα του από τους λοιπούς κληρονόμους.

Ο συμβολαιογράφος, κατόπιν αιτήματος κληρονόμου το οποίο έχει καταρτιστεί συμβολαιογραφικά, ή αιτήματος του εκτελεστή διαθήκης ή αιτήματος προσώπου το οποίο δικαιούται νόμιμης μοίρας, επικυρώνει το πιστοποιητικό νόμιμης μοίρας – γνωστό και ως πιστοποιητικό δικαιούχου νόμιμης μοίρας. Το πιστοποιητικό δικαιούχου νόμιμης μοίρας ορίζει τον δικαιούχο και την αξία της νόμιμης μοίρας.

Παραίτηση από το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα χωρεί δυνάμει κληρονομικής σύμβασης μεταξύ του διαθέτη και του δικαιούχου. Η σύμβαση πρέπει να έχει επικυρωθεί συμβολαιογραφικά.

6 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Κατά τον χρόνο διαδοχής – δηλ. κατά τον θάνατο του διαθέτη – η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους δυνάμει κληρονομικής σύμβασης, διαθήκης ή δια της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

Για την αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος μπορεί να επισπεύσει κληρονομική διαδικασία οποιουδήποτε κληρονόμος, δανειστής του θανόντος, κληροδόχος ή άλλο πρόσωπο το οποίο δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομίας. Το πρόσωπο το οποίο επιθυμεί την επίτευξη κληρονομικής διαδικασίας οφείλει να ενημερώσει σχετικά συμβολαιογράφο. Ο συμβολαιογράφος εν συνεχεία συντάσσει και επικυρώνει σχετικό αίτημα. Η διαδικασία διεξάγεται αποκλειστικά από έναν συμβολαιογράφο. Επομένως, σε περίπτωση που έχει ήδη ξεκινήσει η κληρονομική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος που λαμβάνει σχετικό αίτημα προωθεί αυτό στον συμβολαιογράφο ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία.

Ο κληρονόμος μπορεί να αποδεχθεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Η προθεσμία αποποίησης είναι τρεις μήνες. Η εν λόγω προθεσμία αρχίζει από τον χρόνο κατά τον οποίο ο κληρονόμος λαμβάνει γνώση ή οφείλει να λάβει γνώση του θανάτου του διαθέτη και του κληρονομικού του δικαιώματος. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης αποποίησης, ο κληρονόμος τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί την κληρονομία. Για την αποδοχή της κληρονομίας ο κληρονόμος μπορεί να υποβάλει επίσης σχετικό αίτημα στον συμβολαιογράφο που χειρίζεται την κληρονομική υπόθεση.

Η απόφαση του κληρονόμου περί αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας είναι ανέκκλητη. Δεν χωρεί αποδοχή της κληρονομίας μετά την αποποίηση. Αντιστοίχως, δεν χωρεί αποποίηση της κληρονομίας μετά την αποδοχή της. Η ίδια αρχή ισχύει για την αποδοχή και αποποίηση της κληροδοσίας - με την εξαίρεση ότι ο κληροδόχος που είναι και κληρονόμος έχει δικαίωμα επί της κληροδοσίας ακόμη κι αν αποποιηθεί την κληρονομία.

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας καταρτίζεται συμβολαιογραφικά.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Η διαδοχή επέρχεται κατά την ημερομηνία θανάτου του κληρονομούμενου. Κατά τον χρόνο διαδοχής, η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους. Η διαδοχή επέρχεται σύμφωνα με τον νόμο ή την τελευταία βούληση του θανόντος όπως αυτή αποτυπώνεται στη διαθήκη ή στην κληρονομική σύμβαση. Η κληρονομική σύμβαση υπερισχύει της διαθήκης και αμφότερες υπερισχύουν της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

Δεν απαιτείται υποβολή χωριστής δήλωσης για τη λήψη της κληρονομίας. Με την αποδοχή της κληρονομίας όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του διαθέτη περιέρχονται στους κληρονόμους, εξαιρουμένων όσων είναι αυστηρά προσωποππαγή ή μη μεταβιβάστα σύμφωνα με τον νόμο. Εάν ο κληρονόμος αποδεχθεί την κληρονομία, το δικαίωμα κυριότητας επί των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας θεωρείται ότι έχει μεταβιβαστεί σε αυτόν αναδρομικά από τον χρόνο της διαδοχής. Σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομίας από περισσότερους (συγ)κληρονόμους, αυτοί αποκτούν συγκυριότητα επί της κληρονομίας.

Κάθε πρόσωπο το οποίο είναι νομικά ικανό μπορεί να θεμελιώσει κληρονομικό δικαίωμα - συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων που βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, και των νομικών προσώπων που υφίστανται κατά τον χρόνο αυτό. Τέκνο το οποίο γεννιέται ζωντανό μετά τον χρόνο διαδοχής θεωρείται ότι θεμελιώνει κληρονομικό δικαίωμα κατά τον χρόνο διαδοχής εφόσον είχε συλληφθεί πριν από τον χρόνο αυτό. Ίδρυμα το οποίο ιδρύεται δυνάμει διαθήκης ή κληρονομικής σύμβασης θεωρείται ότι υπήρχε κατά τον χρόνο της διαδοχής εφόσον αργότερα αποκτήσει νομική προσωπικότητα.

Ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος δεν έχει κληρονομικό δικαίωμα ή προνομιούχο δικαίωμα εάν ο διαθέτης είχε υποβάλει αίτηση διαζυγίου ή είχε ζητήσει την έγγραφη συναίνεση του/της συζύγου για την έκδοση διαζυγίου ή είχε δικαίωμα κατά τον χρόνο θανάτου του να ζητήσει την ακύρωση του γάμου και είχε υποβάλει σχετικό αίτημα ενώπιον των δικαστηρίων.

Γονέας ο οποίος έχει αποστερηθεί τελείως την κηδεμονία τέκνου δεν κληρονομεί το τέκνο.

Πρόσωπο το οποίο πληροί έναν από τους κατωτέρω όρους δεν θεμελιώνει κληρονομικό δικαίωμα:

έχει εσκεμμένα ή παράνομα προκαλέσει ή αποπειραθεί να προκαλέσει τον θάνατο του διαθέτη

έχει εσκεμμένα ή παράνομα θέσει τον διαθέτη σε κατάσταση κατά την οποία αυτός δεν είναι σε θέση να εκφράσει ή να ανακαλέσει τη διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του

έχει με τη βία ή με απάτη αποτρέψει τον διαθέτη να συντάξει ή να τροποποιήσει τη διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του ή με τον ίδιο τρόπο έχει υποκινήσει τον διαθέτη να συντάξει ή να ανακαλέσει τη διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του ενώ δεν ήταν πλέον δυνατό για τον διαθέτη να εκφράσει την πραγματική του βούληση

έχει εσκεμμένα ή παράνομα εξαλείψει ή καταστρέψει διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση ενώ δεν ήταν πλέον δυνατό για τον διαθέτη να την ανανεώσει

έχει παραποιήσει τη διαθήκη του κληρονομούμενου ή την κληρονομική σύμβαση εν όλω ή εν μέρει.

Σύμφωνα με το εσθονικό δίκαιο, ο δικαιούχος νόμιμης μοίρας δεν θεωρείται κληρονόμος. Ο δικαιούχος νόμιμης μοίρας έχει χρηματική αξίωση κατά των κληρονόμων σύμφωνα με το ενοχικό δίκαιο. Δικαίωμα διεκδίκησης της νόμιμης μοίρας από τους κληρονόμους γεννάται σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει αποκληρώσει με διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση έναν κατόντα, γονέα ή τον/την σύζυγο του που έχει δικαίωμα εξ αδιαθέτου διαδοχής και εφόσον κατά τον χρόνο θανάτου του ο διαθέτης είχε υποχρέωση διατροφής του εν λόγω προσώπου σύμφωνα με τον νόμο περί οικογενειακών σχέσεων ή σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει περιορίσει το κληρονομικό μερίδιο του αντίστοιχου προσώπου σε βαθμό ώστε αυτό να μη λαμβάνει το εξ αδιαθέτου μερίδιό του. Η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο 1/2 του εξ αδιαθέτου μεριδίου που θα λάμβανε ένας κληρονόμος σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής εάν όλοι οι νόμιμοι κληρονόμοι αποδέχονταν την κληρονομία.

Η κληρονομική διαδικασία επισπεύδεται από οποιονδήποτε κληρονόμο, δανειστή του κληρονομούμενου, κληροδόχο ή άλλο πρόσωπο το οποίο δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομίας, με σχετικό αίτημα ενώπιον συμβολαιογράφου. Η κληρονομική διαδικασία διεξάγεται από τον εσθονό συμβολαιογράφο ενώπιον του οποίου αυτή επισπεύδεται και ο οποίος ορίζεται στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής ως εκτελεστής της κληρονομικής διαδικασίας. Η διαδικασία διεξάγεται αποκλειστικά από έναν συμβολαιογράφο. Επομένως, σε περίπτωση που έχει ήδη ξεκινήσει κληρονομική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος που λαμβάνει σχετικό αίτημα προωθεί αυτό στον συμβολαιογράφο που διεξάγει την κληρονομική διαδικασία. Ο συμβολαιογράφος επικυρώνει πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής εφόσον προσκομίζονται ενώπιόν του επαρκείς αποδείξεις σχετικά με το κληρονομικό δικαίωμα των κληρονόμων. Σε περίπτωση περισσότερων κληρονόμων, ο συμβολαιογράφος ορίζει το μερίδιο εκάστου αυτών.

Ο κληρονόμος μπορεί να αποδεχθεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Πρόσωπο το οποίο έχει κληρονομικό δικαίωμα, εφόσον δεν αποποιηθεί την κληρονομία εντός τριών μηνών από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβε γνώση ή όφειλε να λάβει γνώση του κληρονομικού του δικαιώματος, τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί σιωπηρά την κληρονομία. Πρόσωπο το οποίο αποποιείται της κληρονομίας εξαιρείται από τις έννομες συνέπειες της κληρονομικής διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, οι κληρονόμοι ευθύνονται για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων του κληρονομούμενου. Σε περίπτωση που δεν επαρκεί η κληρονομία, οι κληρονόμοι εκπληρώνουν τις σχετικές υποχρεώσεις από την προσωπική τους περιουσία, εκτός εάν έχει διενεργηθεί απογραφή και οι κληρονόμοι έχουν εκπληρώσει τις σχετικές υποχρεώσεις σύμφωνα με την διαδικασία που ορίζεται στον νόμο, η κληρονομία έχει κηρυχθεί σε πτώχευση ή η πτωχευτική διαδικασία έχει ματαιωθεί χωρίς να κηρυχθεί πτώχευση.

Σε περίπτωση που κληρονόμος ζητήσει απογραφή της κληρονομίας, οι δανειστές του δεν έχουν δικαίωμα ικανοποίησης των αξιώσεών τους από το κληρονομικό του μερίδιο έως ότου ολοκληρωθεί η απογραφή, σε κάθε περίπτωση έως τη λήξη της προθεσμίας απογραφής.

Μετά το πέρας της απογραφής, η ευθύνη των κληρονόμων για τα χρέη της κληρονομίας περιορίζεται στην αξία του κληρονομικού τους μεριδίου.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Εάν ο κληρονομούμενος διέθετε ακίνητη περιουσία, η σχετική έγγραφη στο υποθηκοφυλακείο καθίσταται άκυρη από τον χρόνο θανάτου του, εφόσον το πρόσωπο που εμφανίζεται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως δικαιούχος του εμπράγματος δικαιώματος δεν είναι το πρόσωπο στο οποίο το δικαίωμα αυτό ανήκει πραγματικά (κατά το ουσιαστικό δίκαιο), καθώς όλα τα περιουσιακά στοιχεία του κληρονομούμενου περιέρχονται σε άλλα πρόσωπα – τους κληρονόμους – κατά τον χρόνο της διαδοχής.

Για την έγγραφη των κληρονόμων στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου, απαιτείται η υποβολή αίτησης από τον νέο δικαιούχο του εμπράγματος δικαιώματος, στην οποία προσαρτάται έγγραφο το οποίο αποδεικνύει την κληρονομική διαδοχή – δηλ. το πιστοποιητικό κληρονόμων.

Σε περίπτωση που το εμπράγματο δικαίωμα έχει μεταβιβαστεί σε ομάδα συγκληρονόμων, η δήλωση ενός συγκληρονόμου αρκεί για τη διόρθωση της εγγραφής, οι δε λοιποί κληρονόμοι δεν θεωρούνται σχετικοί, δηλ. δεν απαιτείται η συναίνεσή τους για την έγγραφη, δεδομένου ότι κληρονόμος δεν μπορεί να αποποιηθεί δικαίωμα το οποίο έχει ήδη μεταβιβαστεί σε αυτόν δια της μεταγραφής του στο υποθηκοφυλακείο. Η ίδια αρχή ισχύει σε περίπτωση που το δικαίωμα μεταβιβάζεται σε τμήμα ομάδας συγκληρονόμων.

Ο νόμος ορίζει ειδικές προϋποθέσεις σε περίπτωση που, σύμφωνα με το πιστοποιητικό κληρονόμων, υπάρχει συγκυριότητα επί της συζυγικής περιουσίας.

Σε αυτή την περίπτωση, επί εκάστου περιουσιακού στοιχείου μπορεί να υπάρχει τόσο συγκυριότητα όσο και ατομική κυριότητα, το δε σχετικό ζήτημα δεν μπορεί να επιλυθεί κατά την επικύρωση του πιστοποιητικού κληρονόμων.

Επίσης, ο νόμος προβλέπει εξαιρέσεις για την περίπτωση κατά την οποία οι κληρονόμοι έχουν διαιρέσει την κληρονομία προς τον σκοπό διάλυσης της ομάδας, ορίζοντας τα περιουσιακά στοιχεία ή μέρη αυτών καθώς και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που αποτελούν το μερίδιο που λαμβάνει κάθε συγκληρονόμος και την ακίνητη περιουσία την οποία λαμβάνει συγκεκριμένος συγκληρονόμος.

Σε περίπτωση που ο κληρονομούμενος δεν είχε τελέσει γάμο, τα κατωτέρω απαιτείται να υποβληθούν προκειμένου να διορθωθεί η εγγραφή στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου:

πιστοποιητικό κληρονόμων

αίτηση εγγραφής, επικυρωμένη συμβολαιογραφικά ή υπογεγραμμένη ψηφιακά αίτηση εγγραφής η οποία θα υπογραφεί ψηφιακά καταρτίζεται και υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του υποθηκοφυλακείου μέσω της αντίστοιχης δικτυακής πύλης (<https://kinnistuportaal.rik.ee/KAEP/Login.aspx>) πρόσβαση στη δικτυακή πύλη παρέχεται με την καταχώριση του αριθμού εσθονικού **δελτίου ταυτότητας, ηλεκτρονικής κινητής ταυτότητας (mobile ID)**, συγκεκριμένων δελτίων ταυτότητας εξωτερικού ή μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης <http://www.eesti.ee>.

Η διόρθωση της εγγραφής στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου γίνεται ατελώς.

Στην περίπτωση διόρθωσης, όλοι οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως συγκύριοι των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων.

Στην ίδια περίπτωση, εφόσον η κληρονομία διαιρείται μεταξύ των συγκληρονόμων κατά τρόπο ώστε η ακίνητη περιουσία να καταλείπεται σε συγκεκριμένο συγκληρονόμο, η διόρθωση της εγγραφής προϋποθέτει την υποβολή των κατωτέρω εγγράφων:

συμφωνία διαίρεσης της κληρονομίας, επικυρωμένη από συμβολαιογράφο της Εσθονίας
αίτηση εγγραφής (μπορεί να περιέχεται στην ανωτέρω συμφωνία διαίρεσης της κληρονομίας).

Η διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου βαρύνεται με σχετικό τέλος.

Σε αυτή την περίπτωση, το πρόσωπο που ορίζεται στη συμφωνία διαίρεσης ως δικαιούχος του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου καταχωρίζεται στο υποθηκοφυλακείο ως νόμιμος δικαιούχος.

Το πιστοποιητικό κληρονόμων πρέπει να προσκομίζεται στον συμβολαιογράφο για την επικύρωση της συμφωνίας διαίρεσης της κληρονομίας.

Σε περίπτωση που ο γάμος του κληρονομούμενου είχε λυθεί κατά τον χρόνο της διαδοχής ή με τον θάνατό του, όμως η ακίνητη περιουσία της κληρονομίας δεν αποτελούσε κοινή συζυγική περιουσία, απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω για τη διόρθωση της σχετικής εγγραφής στο υποθηκοφυλακείο:

πιστοποιητικό κληρονόμων

πιστοποιητικό κυριότητας, το οποίο αποδεικνύει ότι το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί ατομική περιουσία του διαθέτη
αίτηση μεταγραφής, επικυρωμένη συμβολαιογραφικά ή υπογεγραμμένη ψηφιακά αίτηση μεταγραφής η οποία θα υπογραφεί ψηφιακά, καταρτίζεται και υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του υποθηκοφυλακείου μέσω της αντίστοιχης δικτυακής πύλης (<https://kinnistuportaal.rik.ee>) πρόσβαση στην πύλη παρέχεται με την καταχώριση του αριθμού εσθονικού **δελτίου ταυτότητας, της ηλεκτρονικής κινητής ταυτότητας**, συγκεκριμένων δελτίων ταυτότητας εξωτερικού ή μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης www.eesti.ee.

Η διόρθωση της εγγραφής στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου γίνεται ατελώς.

Όλοι οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για περιουσιακό στοιχείο υπό την απόλυτη κυριότητα του/της συζύγου (ατομική περιουσία). Κατά κανόνα, τα έγγραφα που αποτελούν τον νόμιμο τίτλο κτήσης του περιουσιακού στοιχείου πρέπει να υποβληθούν στον συμβολαιογράφο, εάν αυτός δεν μπορεί να τα ανακτήσει, προκειμένου να αποδειχθεί ότι οι σύζυγοι είχαν διαιρέσει την περιουσία ή ορίσει το περιουσιακό στοιχείο ως ατομικό περιουσιακό στοιχείο (π.χ. με σύμφωνο διανομής συζυγικής περιουσίας, σύμβαση διαίρεσης της κοινής περιουσίας, άλλο έγγραφο κτήσης το οποίο αποδεικνύει ότι αποτελεί ατομική περιουσία, π.χ. σύμβαση δωρεάς κλπ.).

Σε περίπτωση που ο γάμος του κληρονομούμενου είχε λυθεί κατά τον χρόνο της διαδοχής ή με τον θάνατό του, και η ακίνητη περιουσία της κληρονομίας αποτελούσε κοινή συζυγική περιουσία, απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω για τη διόρθωση της σχετικής εγγραφής στο υποθηκοφυλακείο:

πιστοποιητικό κληρονόμων

πιστοποιητικό κυριότητας, το οποίο αποδεικνύει ότι το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί κοινή περιουσία του κληρονομούμενου και του/της συζύγου
αίτηση μεταγραφής, επικυρωμένη συμβολαιογραφικά ή υπογεγραμμένη ψηφιακά αίτηση μεταγραφής η οποία θα υπογραφεί ψηφιακά, καταρτίζεται και υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του υποθηκοφυλακείου μέσω της αντίστοιχης δικτυακής πύλης (<https://kinnistuportaal.rik.ee>) πρόσβαση στην πύλη παρέχεται με την καταχώριση του αριθμού εσθονικού **δελτίου ταυτότητας, της ηλεκτρονικής κινητής ταυτότητας**, συγκεκριμένων δελτίων ταυτότητας εξωτερικού ή μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης www.eesti.ee.

Η διόρθωση της εγγραφής στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου γίνεται ατελώς.

Όλοι οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων, καθώς και ο επιζών ή πρώην σύζυγος του θανόντος καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ανεξαρτήτως εάν έχουν ή όχι κληρονομικό δικαίωμα.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για κοινό περιουσιακό στοιχείο. Κατά κανόνα, τα έγγραφα που αποτελούν τον νόμιμο τίτλο κτήσης του περιουσιακού στοιχείου πρέπει να υποβληθούν στον συμβολαιογράφο, εάν αυτός δεν μπορεί να τα ανακτήσει (μεταξύ άλλων, η σύμβαση διαίρεσης της κοινής περιουσίας ή το σύμφωνο διανομής συζυγικής περιουσίας).

Σε περίπτωση που ο γάμος του διαθέτη είχε λυθεί κατά τον χρόνο της διαδοχής ή με τον θάνατό του, και η ακίνητη περιουσία της κληρονομίας αποτελούσε κοινή συζυγική περιουσία, και εφόσον η κληρονομία έχει διαιρεθεί μεταξύ των συγκληρονόμων κατά τρόπο ώστε η ακίνητη περιουσία να καταλείπεται σε συγκεκριμένο συγκληρονόμο, απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω για τη διόρθωση της σχετικής εγγραφής στο υποθηκοφυλακείο:

πιστοποιητικό κυριότητας και η σύμβαση διαίρεσης της κοινής συζυγικής περιουσίας, επικυρωμένα από συμβολαιογράφο της Εσθονίας
αίτηση εγγραφής (μπορεί να περιέχεται στην ανωτέρω συμβολαιογραφική συμφωνία διαίρεσης της κοινής περιουσίας).

Η διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου βαρύνεται με σχετικό τέλος.

Ως συνέπεια της διαίρεσης της κοινής συζυγικής περιουσίας, ο διαθέτης και ο/η επιζών(-ύσα) σύζυγος εγγράφονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως κύριοι, έκαστος με βάση το νόμιμό του μερίδιο. Οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων και στους οποίους μεταβιβάζεται η κυριότητα του συγκεκριμένου ακινήτου δυνάμει της συμφωνίας, καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως κύριοι του νόμιμου μεριδίου του διαθέτη. Εάν το νόμιμο μερίδιο των κληρονόμων διαιρείται μεταξύ αυτών, ορίζεται η αξία του νόμιμου μεριδίου κάθε κληρονόμου.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για κοινό περιουσιακό στοιχείο.

Εναλλακτικά σε αυτή την περίπτωση μπορούν να υποβληθούν τα κατωτέρω έγγραφα για τη διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου:

συμφωνία διαίρεσης της κοινής περιουσίας των πρώην συζύγων και συμφωνία διαίρεσης της κληρονομίας, επικυρωμένες από συμβολαιογράφο της Εσθονίας

αίτησης εγγραφής (μπορεί να περιέχεται στην ανωτέρω συμβολαιογραφική συμφωνία διαίρεσης της κοινής περιουσίας και της κληρονομίας).

Η διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου βαρύνεται με σχετικό τέλος.

Το πρόσωπο που ορίζεται στη συμφωνία διαίρεσης ως δικαιούχος του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου καταχωρίζεται στο υποθηκοφυλακείο ως νόμιμος δικαιούχος του ακινήτου.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για κοινό περιουσιακό στοιχείο.

9.1 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Με τον θάνατο του διαθέτη το δικαστήριο λαμβάνει μέτρα για τη διαχείριση της κληρονομιάς εφόσον:

δεν υπάρχουν γνωστοί κληρονόμοι,

δεν υπάρχουν κληρονόμοι στον τόπο της κληρονομιάς,

δεν είναι γνωστό εάν κάποιος κληρονόμος έχει αποδεχθεί την κληρονομία,

κάποιοι κληρονόμοι είναι περιορισμένα ικανός και δεν έχει διοριστεί επίτροπος,

συντρέχουν άλλοι σοβαροί λόγοι που προβλέπονται στον νόμο.

Τα μέτρα διαχείρισης της κληρονομιάς συνίστανται στην οργάνωση της διαχείρισης της κληρονομιάς και στην εφαρμογή μέτρων για την διασφάλιση πράξεων που προβλέπονται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή για τη διαχείριση της κληρονομιάς.

Το δικαστήριο διατάσσει αυτεπαγγέλτως μέτρα διαχείρισης, εκτός αν ορίζεται άλλως στον νόμο. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εφαρμογή μέτρων διαχείρισης κατόπιν αίτησης κάποιου πιστωτή του κληρονομούμενου, κληροδόχου ή άλλου προσώπου το οποίο έχει οποιαδήποτε αξίωση επί της κληρονομιάς, εφόσον η μη λήψη σχετικών μέτρων μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ικανοποίηση των αξιώσεων των ανωτέρω προσώπων από την κληρονομιά περιουσία. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με το ποιος κληρονομεί, το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει τη λήψη μέτρων διαχείρισης της κληρονομιάς κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε προσώπου το οποίο ζητά να αναγνωρισθεί το κληρονομικό του δικαίωμα.

Σε περίπτωση μη εκτέλεσης κάποιας εντολής του διαθέτη, το δικαστήριο μπορεί να διορίσει διαχειριστή για την εκτέλεση της εντολής, κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε προσώπου το οποίο έχει έννομο συμφέρον. Ο διαχειριστής έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκτελεστή της διαθήκης σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία στα οποία αφορά η εκτέλεση της εντολής του διαθέτη.

Οι εθνικοί και τοπικοί κρατικοί φορείς, οι συμβολαιογράφοι και οι δικαστικοί επιμελητές οφείλουν να κοινοποιούν στο δικαστήριο την ανάγκη λήψης μέτρων διαχείρισης εφόσον αυτή περιέλθει σε γνώση τους.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Εφόσον δεν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα διαχείρισης της κληρονομιάς, οι κληρονόμοι διαχειρίζονται την κληρονομία από κοινού. Οι κληρονόμοι υποχρεούνται να εκτελέσουν όλες τις εντολές που περιέχονται στη διαθήκη, συμπεριλαμβανομένης της διανομής της κληρονομιάς με βάση τις διατάξεις της διαθήκης.

Εάν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα διαχείρισης της κληρονομιάς, αυτή τελεί υπό τη διαχείριση του δικαστικά διορισθέντος διαχειριστή, στον οποίο μπορεί το δικαστήριο να παρέχει οδηγίες σχετικά με τη νομή, κατοχή και διάθεση των σχετικών περιουσιακών στοιχείων. Ο διαχειριστής μπορεί να δαπανήσει από την κληρονομία μόνο ό,τι απαιτείται προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων του και προκειμένου να καλύψει τις δαπάνες διαχείρισης της κληρονομιάς. Ο διαχειριστής οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις του διαχειριστή οι οποίες απορρέουν από τον νόμο.

Σε περίπτωση διορισμού εκτελεστή της διαθήκης, οι κληρονόμοι δεν μπορούν να διαθέσουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν μέρος της κληρονομιάς και τα οποία απαιτεί ο εκτελεστής για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο εκτελεστής οφείλει να διαχειρίζεται την κληρονομιά περιουσία με σύνεση και να παραδώσει στους κληρονόμους τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν είναι απαραίτητα για την εκτέλεση της διαθήκης. Μέχρι την αποδοχή της κληρονομιάς από τους κληρονόμους, ο εκτελεστής οφείλει να εκτελεί τα καθήκοντα του διαχειριστή της κληρονομιάς ή να αιτηθεί τον διορισμό διαχειριστή.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Δικαιώματα, υποχρεώσεις και αρμοδιότητες του διαχειριστή της κληρονομιάς

να διαχειρίζεται την περιουσία με σύνεση και να διασφαλίζει τη διατήρησή της

να διατρέφει από την κληρονομία τα μέλη της οικογένειας του διαθέτη τα οποία ζούσαν με τον τελευταίο έως τον χρόνο θανάτου του και τα οποία αυτός διέτρεφε

να εκπληρώνει από την κληρονομία τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με αυτή και να αναφέρεται στο δικαστήριο και στους κληρονόμους σχετικά με τις πράξεις διαχείρισης

να λαμβάνει στην κατοχή του την κληρονομία που βρίσκεται στην κατοχή των κληρονόμων ή τρίτων ή να διασφαλίζει τον διαχωρισμό της κληρονομιάς από την περιουσία των κληρονόμων με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, όπου αυτό απαιτείται για τη διατήρηση της κληρονομιάς

να υποβάλει σε συμβολαιογράφο αίτηση για επίστευση της κληρονομικής διαδικασίας, όπου απαιτείται, ή να λαμβάνει άλλα μέτρα για τον εντοπισμό των κληρονόμων εφόσον οι συμβολαιογράφοι της Εσθονίας δεν έχουν αρμοδιότητα να διεξάγουν την κληρονομική διαδικασία.

Ο διαχειριστής της κληρονομιάς οφείλει να διενεργήσει απογραφή της κληρονομιάς και εν συνεχεία να ικανοποιήσει τις αξιώσεις οι οποίες αναφέρονται στην εν λόγω απογραφή και οι οποίες έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες. Ο διαχειριστής της κληρονομιάς μπορεί να ικανοποιήσει μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις μόνο με τη συναίνεση των κληρονόμων. Σε περίπτωση που το δικαστήριο έχει διατάξει την εφαρμογή μέτρων διαχείρισης κατόπιν αίτησης κάποιου πιστωτή του κληρονομούμενου, κληροδόχου ή άλλου προσώπου το οποίο έχει οποιαδήποτε αξίωση επί της κληρονομιάς, επειδή έκρινε ότι η μη λήψη σχετικών μέτρων μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ικανοποίηση των αξιώσεων των ανωτέρω προσώπων από την κληρονομιά περιουσία, ο διαχειριστής υποχρεούται να διενεργήσει απογραφή και εν συνεχεία να ικανοποιήσει από την κληρονομία όλες τις αξιώσεις που αναφέρονται στην απογραφή, με τη σειρά που ορίζεται στον νόμο. Η κληρονομία δεν μπορεί να περιέλθει στους κληρονόμους πριν από την ικανοποίηση των σχετικών απαιτήσεων.

Σε περίπτωση που η κληρονομία δεν επαρκεί για την ικανοποίηση όλων των απαιτήσεων και οι κληρονόμοι δεν συμφωνούν στην ικανοποίηση των απαιτήσεων από την προσωπική τους περιουσία, ο διαχειριστής της κληρονομιάς ή οι κληρονόμοι οφείλουν να υποβάλουν άμεσα αίτηση κήρυξης της κληρονομιάς σε πτώχευση. Ο διαχειριστής μπορεί να διαθέσει την κληρονομία για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων και προκειμένου να καλύψει τις δαπάνες που σχετίζονται με τη διαχείριση της κληρονομιάς. Ο διαχειριστής δεν έχει δικαίωμα να διαθέσει τα ακίνητα της κληρονομιάς χωρίς την έγκριση του δικαστηρίου. Αυτό δεν ισχύει σε περίπτωση που δεν έχουν εντοπιστεί κληρονόμοι εντός έξι μηνών από τον χρόνο διαδοχής ή σε περίπτωση που κληρονόμος ο οποίος έχει αποδεχθεί την κληρονομία δεν έχει αναλάβει τη διαχείριση της εντός έξι μηνών από την αποδοχή. Σε αυτή την περίπτωση, ο διαχειριστής μπορεί να διαθέσει την κληρονομία αφού διενεργήσει απογραφή και καταθέσει το προϊόν της πώλησης της κληρονομιάς.

Οι κληρονόμοι δεν έχουν δικαίωμα να διαθέσουν την κληρονομία η οποία έχει ανατεθεί σε διαχειριστή.

Ο διαχειριστής της κληρονομιάς δικαιούται αμοιβής για την εκτέλεση των καθηκόντων του, κατά το ποσό που ορίζει το δικαστήριο.

Δικαιώματα, υποχρεώσεις και αρμοδιότητες του εκτελεστή της διαθήκης

Ο εκτελεστής της διαθήκης εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στον νόμο, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στη διαθήκη. Ο εκτελεστής της διαθήκης μπορεί να αποκλίνει από τις εντολές της διαθήκης με τη συναίνεση των ενδιαφερομένων προσώπων, εφόσον αυτό συντελεί στην εκτέλεση της τελευταίας βούλησης του διαθέτη.

Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει μόλις αναλάβει τα καθήκοντά του να υποβάλει στους κληρονόμους κατάλογο των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν την κληρονομία και τα οποία είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Μέχρι την αποδοχή της κληρονομιάς από τους κληρονόμους, ο εκτελεστής οφείλει να εκτελεί τα καθήκοντα του διαχειριστή της κληρονομιάς ή να αιτηθεί τον διορισμό διαχειριστή.

Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να εκτελέσει τις κληροδοσίες, υποχρεώσεις της διαθήκης, εντολές του διαθέτη και λοιπές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη διαθήκη ή την κληρονομική σύμβαση.

Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διαχειρίζεται με σύνεση την κληρονομία και να διασφαλίζει τη διατήρηση των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς τα οποία είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να λάβει στην κατοχή του τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς ή να διασφαλίσει με άλλο τρόπο τον διαχωρισμό τους από την περιουσία των κληρονόμων, όπου αυτό είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Ο εκτελεστής της διαθήκης έχει δικαίωμα να αναλάβει υποχρεώσεις για λογαριασμό της κληρονομιάς και να διαθέτει τα περιουσιακά στοιχεία αυτής, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Σε περίπτωση που ο διαθέτης διέταξε τη διαίρεση της κληρονομιάς, ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διαιρέσει αυτή μεταξύ των κληρονόμων.

Ο εκτελεστής της διαθήκης έχει δικαίωμα να εκπροσωπεί τους κληρονόμους ή κληροδόχους στον βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Ο εκτελεστής της διαθήκης υποχρεούται να παραδώσει στους κληρονόμους το τμήμα της κληρονομιάς το οποίο έχει στην κατοχή του και το οποίο δεν είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Ο εκτελεστής της διαθήκης δεν υποχρεούται να εκτελέσει την διαθήκη προσωπικά, αλλά μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση σε κάποιον κληρονόμο.

Οι κληρονόμοι δεν έχουν δικαίωμα να διαθέσουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν τμήμα της κληρονομιάς εφόσον αυτά είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του εκτελεστή της διαθήκης.

Ο εκτελεστής της διαθήκης ευθύνεται για τη ζημία που υφίσταται κληρονόμος ή κληροδόχος από τη μη προσήκουσα εκπλήρωση των καθηκόντων του.

Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να αναφέρεται στους κληρονόμους και κληροδόχους σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Οι αναγκαίες δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ο εκτελεστής της διαθήκης κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του καλύπτονται από την κληρονομία.

Με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης της διαθήκης, ο εκτελεστής της διαθήκης έχει δικαίωμα να απαιτήσει εύλογη αποζημίωση για τις υπηρεσίες του.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Στο μέτρο που προσκομίζονται επαρκείς αποδείξεις σχετικά με το κληρονομικό δικαίωμα των κληρονόμων, ο συμβολαιογράφος συντάσσει πιστοποιητικό κληρονόμων όπου ορίζεται η αξία του μεριδίου εκάστου κληρονόμου. Ωστόσο, το εν λόγω πιστοποιητικό δεν αναφέρει τη σύνθεση της κληρονομιάς.

Τελευταία επικαιροποίηση: 29/10/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Ελλάδα

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

A. Η εκούσια κληρονομική διαδοχή είναι δυνατή μόνο μέσω διαθήκης (άρθρα 1710 και 1712 του Αστικού Κώδικα).

Προβλέπονται τα ακόλουθα είδη διαθηκών:

(α) Κοινές:

Ιδιόγραφη διαθήκη: Συμπληρώνεται, χρονολογείται και υπογράφεται αποκλειστικά από τον διαθέτη με την δική του ιδιόχειρη (και όχι μηχανική) γραφή (άρθρα 1721-1723 του Αστικού Κώδικα). Δεν απαιτείται κατάθεσή της σε κάποια αρχή. Μετά τον θάνατο του διαθέτη, *οποίος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας, ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής* ή σε κάθε ελληνική προξενική αρχή, αν ο κάτοχός της διαμένει στο εξωτερικό (άρθρα 1774-1775 του Αστικού Κώδικα).

Μυστική διαθήκη: Συμπληρώνεται από τον διαθέτη και εγχειρίζεται εντός κλειστού φακέλου σε συμβολαιογράφο ενώπιον τριών μαρτύρων ή δύο συμβολαιογράφων και ενός μάρτυρα. Ο συμβολαιογράφος, μετά τον θάνατο του διαθέτη, υποχρεωτικά *χωρίς υπαίτια καθυστέρηση παραδίδει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* (άρθρα 1738-1748 και 1769 του Αστικού Κώδικα).

Δημόσια διαθήκη: Ανακοινώνεται προφορικά από τον διαθέτη προς συμβολαιογράφο ενώπιον τριών μαρτύρων ή προς δύο συμβολαιογράφους ενώπιον ενός μάρτυρα. Συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο που περιέχει τη διαθήκη και φυλάσσεται από τον συμβολαιογράφο, ο οποίος *οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη, να στείλει αντίγραφο της στον ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* (άρθρα 1724-1737 και 1769 του Αστικού Κώδικα).

(β) Έκτακτες:

Σε έκτακτες περιστάσεις επιτρέπεται η σύνταξη διαθήκης επί πλοίου (άρθρα 1749-1752 του Αστικού Κώδικα), στρατιωτών σε εκστρατεία (άρθρα 1753-1756 του Αστικού Κώδικα) και προσώπων σε αποκλεισμό (άρθρο 1757 του Αστικού Κώδικα). Η έκτακτη διαθήκη παραδίδεται χωρίς καθυστέρηση στην πλησιέστερη ελληνική προξενική αρχή ή σε συμβολαιογράφο στην Ελλάδα και γνωστοποιείται στην αρμόδια προϊστάμενη αρχή (άρθρα 1761-1762 του Αστικού Κώδικα). Έκτακτη διαθήκη αυτομάτως χάνει την ισχύ της αν παρήλθε χρονικό διάστημα τριών μηνών αφ' ότου έπαυσαν για τον διαθέτη οι έκτακτες περιστάσεις και ο διαθέτης ακόμη ζει (άρθρα 1758-1760 του Αστικού Κώδικα).

Κάθε διαθήκη έχει ισοδύναμη ισχύ και η μεταγενέστερη διαθήκη καταργεί κάθε προγενέστερη, εφόσον ο διαθέτης ρητά ανακαλέσει προγενέστερη διαθήκη ή όταν η μεταγενέστερη διαθήκη περιέχει αντίθετες ή διαφορετικές διατάξεις τελευταίας βουλήσεως. Στην τελευταία περίπτωση, μεταγενέστερη διαθήκη καταργεί προγενέστερη μόνο κατά το μέρος που εναντιώνεται σε αυτήν (άρθρα 1763-1768 του Αστικού Κώδικα).

Σε όλες τις περιπτώσεις ο διαθέτης πρέπει να είναι ικανός προς δικαιοπραξία, η βούλησή του πρέπει να είναι ελεύθερη και ανεμπόδιστη και, επιπλέον ο διαθέτης θα πρέπει να ικανοποιεί τις ειδικές διατυπώσεις του νόμου για την έγκυρη σύνταξη κάθε τύπου διαθήκης.

B. Εναλλακτικώς, μπορεί να συναφθεί σύμβαση δωρεάς αιτία θανάτου (άρθρα 2032-2035 του Αστικού Κώδικα), ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, ο δωρεοδόχος δεν θεωρείται κληρονόμος και καθολικός διάδοχος του δωρητή.

Γ. Ο νόμος απαγορεύει τη συνδιαθήκη (δηλ. τη σύνταξη διαθήκης από περισσότερα πρόσωπα με την ίδια πράξη) (άρθρο 1717 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Οι κληρονομικές συμβάσεις επίσης απαγορεύονται (άρθρο 368 του Αστικού Κώδικα).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

A. Η ιδιόγραφη διαθήκη δεν κατατίθεται υποχρεωτικώς σε ορισμένη αρχή, ο διαθέτης, ωστόσο, για λόγους ασφαλείας, μπορεί να την παραδώσει προς φύλαξη σε συμβολαιογράφο (άρθρο 1722 του Αστικού Κώδικα).

Β. Η μυστική διαθήκη και η δημόσια διαθήκη κατατίθενται υποχρεωτικώς σε συμβολαιογράφο και συντάσσεται σχετική συμβολαιογραφική πράξη (άρθρα 1743 και 1732 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Οι έκτακτες διαθήκες υποχρεωτικά γνωστοποιούνται σε προϊσταμένη αρχή και κατατίθενται χωρίς καθυστέρηση στην πλησιέστερη ελληνική προξενική αρχή ή σε συμβολαιογράφο στην Ελλάδα (άρθρα 1761-1762 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Μετά τον θάνατο του διαθέτη, *Συμβολαιογράφος στον οποίο υπάρχει διαθήκη, οφείλει, αν πρόκειται για δημόσια διαθήκη, να στείλει αντίγραφο στον Ειρηνοδίκη και, αν πρόκειται για μυστική ή έκτακτη διαθήκη, να παραδώσει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον Ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* προς δημοσίευση (άρθρα 1769-1780 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 807-811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Όποιος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας, ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής (άρθρα 1774 – 1775 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 807 – 811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Αν αυτός που κατέχει διαθήκη διαμένει στο εξωτερικό μπορεί να την εμφανίσει ενώπιον κάθε ελληνικής προξενικής αρχής.

Ε. Όποιος βρει ή έχει στην κατοχή του ιδιόγραφη διαθήκη και δεν την καταθέσει αμέσως σε αρμόδια αρχή, υφίσταται αστικές και ποινικές κυρώσεις και, αν είναι κληρονόμος, κηρύσσεται ανάξιος προς διαδοχή (άρθρα 914, 902, 903 και 1860 του Αστικού Κώδικα, άρθρο 811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 222 και 242 του Ποινικού Κώδικα).

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Α. Οι κατιόντες και οι γονείς του κληρονομούμενου, καθώς και ο σύζυγος που επιζεί ή το επιζών πρόσωπο με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως, οι οποίοι θα είχαν κληθεί ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι, έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας στην κληρονομία (άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Β. Η νόμιμη μοίρα είναι το μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας. Ο νόμιμος μεριδούχος κατά το ποσοστό αυτό συμμετέχει ως αναγκαίος κληρονόμος (άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Ο υπολογισμός του ποσοστού αυτού είναι σύνθετος. Λαμβάνονται κατ' αρχήν υπόψη καταλογιστέες παροχές που ήδη έλαβε ο μεριδούχος από τον κληρονομούμενο και αποτιμάται η συνολική (πλασματική) αξία της κληρονομίας (άρθρα 1830-1834 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Κάθε περιορισμός του μεριδούχου από τη διαθήκη, όσο βαρύνει τη νόμιμη μοίρα, θεωρείται σαν να μην έχει γραφεί (άρθρο 1829 του Αστικού Κώδικα). Με την αγωγή της μέμψεως άστοργης δωρεάς, ο νόμιμος μεριδούχος μπορεί να ζητήσει την ανατροπή δωρεάς εν ζωή που έκανε ο κληρονομούμενος, εφόσον η κληρονομία που υπάρχει κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου δεν επαρκεί για την κάλυψη της νόμιμης μοίρας. Το δικαίωμα ασκήσεως της αγωγής παραγράφεται δύο χρόνια μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου (άρθρα 1835-1838 του Αστικού Κώδικα).

Ε. Ο νόμιμος μεριδούχος δεν λαμβάνει τη νόμιμη μοίρα αν αποκληρωθεί από τον κληρονομούμενο (άρθρα 1839-1845) ή αν κηρυχθεί ανάξιος κληρονόμος (άρθρα 1860-1864). Ο νόμιμος μεριδούχος μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία (άρθρα 1847-1859 του Αστικού Κώδικα) ή να παραιτηθεί του δικαιώματός της νόμιμης μοίρας (άρθρο 1826 του Αστικού Κώδικα).

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Υπάρχουν έξι τάξεις εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής. Δεν καλείται στην κληρονομία πρόσωπο που μετέχει σε μία τάξη, εφόσον υπάρχει άλλο πρόσωπο από προηγούμενη τάξη που καλείται στην κληρονομία (άρθρο 1819 του Αστικού Κώδικα):

Α. Στην πρώτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι κατιόντες του κληρονομούμενου. Η διαδοχή γίνεται κατά ρίζες. Ο πλησιέστερος κατιών αποκλείει τον απώτερο της ίδιας ρίζας. Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 1813 του Αστικού Κώδικα).

Στην πρώτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει ποσοστό ενός τετάρτου στην κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην πρώτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός έκτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Β. Στην δεύτερη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται μαζί οι γονείς του κληρονομούμενου, οι αδελφοί, καθώς και τα τέκνα και οι εγγονοί των αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι. Οι γονείς και αδελφοί κληρονομούν κατ' ισομοιρία και τα τέκνα ή οι εγγονοί αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι κληρονομούν κατά ρίζες (άρθρο 1814 του Αστικού Κώδικα).

Ετεροθαλείς αδελφοί, αν συντρέχουν με γονείς ή με αμφιθαλείς ή με τέκνα ή εγγονούς αμφιθαλών αδελφών, λαμβάνουν το μισό της μερίδας που ανήκει στους αμφιθαλείς. Το μισό επίσης λαμβάνουν και τα τέκνα ή οι εγγονοί ετεροθαλών αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι (άρθρο 1815 του Αστικού Κώδικα).

Στην δεύτερη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην δεύτερη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Γ. Στην τρίτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι παππούδες και οι γιαγιάδες του κληρονομούμενου και από τους κατιόντες τους τα τέκνα και οι εγγονοί.

Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου ζουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες και των δύο γραμμών και δεν έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, κληρονομούν μόνον αυτοί κατ' ισομοιρία.

Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου δεν ζει ο παππούς ή η γιαγιά από την πατρική ή την μητρική γραμμή ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, στη θέση εκείνου που δεν ζει ή αποποιήθηκε ή κηρύχθηκε ανάξιος υπεισέρχονται τα τέκνα και οι εγγονοί του. Αν δεν υπάρχουν τέκνα και εγγονοί ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, η μερίδα αυτού που έχει πεθάνει ή έχει αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιος περιέρχεται στον παππού ή την γιαγιά της ίδιας γραμμής και, αν δεν υπάρχει ή έχει αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιος, στα τέκνα και στους εγγονούς του.

Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου δεν ζουν ο παππούς και η γιαγιά ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, είτε από την πατρική είτε από την μητρική γραμμή και δεν υπάρχουν τέκνα και εγγονοί αυτών ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, κληρονομούν μόνον ο παππούς ή η γιαγιά ή τα τέκνα και οι εγγονοί τους από την άλλη γραμμή.

Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία και αποκλείουν τους εγγονούς της ίδιας ρίζας. Οι εγγονοί κληρονομούν κατά ρίζες (άρθρο 1816 του Αστικού Κώδικα).

Στην τρίτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην τρίτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Δ. Στην τέταρτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι προπαππούδες και οι προγιαγιάδες του κληρονομούμενου, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία και ανεξαρτήτως γραμμών (άρθρο 1817 του Αστικού Κώδικα).

Στην τέταρτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην τέταρτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Ε. Στην πέμπτη τάξη της κληρονομικής διαδοχής καλείται ο επιζών σύζυγος ή το επιζών πρόσωπο με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως, και λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία (άρθρο 1821 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Ο διαζευγμένος σύζυγος και το πρόσωπο με το οποίο συνήψε ο κληρονομούμενος σύμφωνο συμβίωσης το οποίο λύθηκε εν ζωή του κληρονομούμενου, δεν μετέχουν στην εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή.

Αποκλείεται από την εξ αδιαθέτου διαδοχή επιζών σύζυγος εναντίον του οποίου ο κληρονομούμενος, έχοντας βάσιμο λόγο διαζυγίου, είχε ασκήσει αγωγή διαζυγίου (άρθρο 1822 του Αστικού Κώδικα).

ΣΤ. Στην έκτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλείται το Ελληνικό Δημόσιο το οποίο λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής (άρθρο 1824 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 118 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Για ζητήματα κληρονομικής διαδοχής γενική αρμοδιότητα έχει το δικαστήριο της κληρονομίας, το οποίο είναι το *Ειρηνοδικείο* στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε κατά τον χρόνο του θανάτου του την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, την διαμονή του, και αν δεν είχε ούτε διαμονή, το *Ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του Κράτους* (άρθρα 30 και 810 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Αρμόδιοι για σύνταξη και φύλαξη διαθηκών είναι επίσης οι συμβολαιογράφοι και οι ελληνικές προξενικές αρχές.

Τέλος, αρμόδιες είναι και οι ελληνικές φορολογικές αρχές για δήλωση και επιβολή φόρου κληρονομίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Επί 5 (β) –(δ): Στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας κατατίθενται δηλώσεις:

Αποποίησης κληρονομίας ή κληροδοσίας από οποιονδήποτε κληρονόμο (εκ διαθήκης, εξ αδιαθέτου ή αναγκαίο κληρονόμο). Η αποποίηση πρέπει να ασκηθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων μηνών από τότε που ο αποποιούμενος έμαθε την επαγωγή της κληρονομίας και τον λόγο της επαγωγής. Αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό, η προθεσμία αποποίησης είναι ενός έτους (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1847-1859 του Αστικού Κώδικα).

Αποδοχής κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα).

Αποδοχής ή αποποίησης του λειτουργήματος του εκτελεστή διαθήκης ή παραιτήσεως από αυτό (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 2017-2031 του Αστικού Κώδικα)

Αποδοχής του διορισμού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ή παραιτήσεως από αυτό (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Α. Ο κληρονόμος, όσο ακόμη τρέχει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας (η προθεσμία είναι τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), μπορεί να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας (άρθρο 810 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζει το δικαστήριο της κληρονομίας) ότι την αποδέχεται με το ευεργέτημα της απογραφής. Στην περίπτωση αυτή, ο κληρονόμος με απογραφή θα ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας έως το ενεργητικό της (άρθρα 1902 και 1904 του Αστικού Κώδικα).

Ο κληρονόμος με απογραφή υποχρεούται να προχωρήσει σε απογραφή των στοιχείων της κληρονομίας εντός τεσσάρων μηνών. Η κληρονομία αποτελεί χωριστή ομάδα περιουσίας από την προσωπική περιουσία του κληρονόμου. Ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ικανοποιήσει τους δανειστές της κληρονομίας και έπειτα τους κληροδόχους. Για πράξεις εκποίησης στοιχείων της κληρονομίας, ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ζητήσει άδεια από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 812, 838-841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Β. Οι δανειστές της κληρονομίας ή οι κληρονόμοι μπορούν με αίτησή τους προς το δικαστήριο της κληρονομίας, να ζητήσουν τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας (άρθρο 1913 του Αστικού Κώδικα). Το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας, όταν το ζητήσει ο κληρονόμος με απογραφή, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, παραδίδει την κληρονομία στους δανειστές και απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση (άρθρο 1909 του Αστικού Κώδικα).

Για τις ανάγκες της εκκαθάρισης, διορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας εκκαθαριστής, ο οποίος καλεί τους δανειστές να αναγγελθούν. Προηγείται η ικανοποίηση των απαιτήσεων των δανειστών έναντι των κληροδόχων (άρθρα 1913-1922 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Αν ο κληρονόμος είναι άγνωστος (σχολάζουσα κληρονομία), το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομίας και την ικανοποίηση των δανειστών μέχρι να βρεθεί ο κληρονόμος (άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Αν ο κληρονομούμενος είχε ήδη τεθεί σε πτώχευση, η πτωχευτική διαδικασία συνεχίζεται έναντι της κληρονομίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Α. Η κληρονομία περιέρχεται αυτοδικαίως στον κληρονόμο τη στιγμή του θανάτου του κληρονομούμενου. Επομένως, κατ' αρχήν, δεν απαιτείται ορισμένη ρητή πράξη αποδοχής της κληρονομίας (άρθρο 1846 του Αστικού Κώδικα).

Β. Όταν ο κληρονόμος από τη συμπεριφορά του υποδηλώνει τη θέλησή του να γίνει κληρονόμος (με ανάμειξή του στην κληρονομία), θεωρείται ότι σιωπηρώς αποδέχθηκε την κληρονομία (άρθρο 1849 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Όταν ο κληρονόμος δεν άσκησε το δικαίωμα αποποίησης της κληρονομίας εντός της αποκλειστικής προθεσμίας (τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), θεωρείται ότι πλασματικώς αποδέχθηκε την κληρονομία (άρθρο 1850 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Εξάρτηση από την αρχή της αυτοδικαίως κτήσεως της κληρονομίας προβλέπεται όταν αντικείμενο που κληρονομείται είναι η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα πάνω σε ακίνητο. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη της αποδοχής της κληρονομίας ή το κληρονομητήριο θα πρέπει να μεταγραφεί σε υποθηκοφυλακείο ή κτηματολόγιο και ο κληρονόμος αποκτά το εμπράγματο δικαίωμα αναδρομικά από τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου (άρθρα 1846, 1193, 1195 και 1198 του Αστικού Κώδικα).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Α. Ο κληρονόμος, ως καθολικός διάδοχος του κληρονομούμενου, ευθύνεται και με την προσωπική του περιουσία για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας, σε αντίθεση τους κληροδόχους, που αποτελούν ειδικούς διαδόχους του κληρονομούμενου (άρθρο 1901 του Αστικού Κώδικα).

Β. Ο κληρονόμος, όσο ακόμη τρέχει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας (η προθεσμία είναι τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), μπορεί να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας ότι την αποδέχεται με το ευεργέτημα της απογραφής. Στην περίπτωση αυτή, ο κληρονόμος με απογραφή θα ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας έως το ενεργητικό της (άρθρα 1902 και 1904 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Ο κληρονόμος με απογραφή υποχρεούται να προχωρήσει σε απογραφή των στοιχείων της κληρονομίας εντός τεσσάρων μηνών. Η κληρονομία αποτελεί χωριστή ομάδα περιουσίας από την προσωπική περιουσία του κληρονόμου. Ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ικανοποιήσει τους δανειστές της κληρονομίας και έπειτα τους κληροδόχους. Για πράξεις εκποιήσεως στοιχείων της κληρονομίας, ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ζητήσει άδεια από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 812, 838-841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Δ. Κατά τη διάρκεια της απογραφής, οι δανειστές της κληρονομίας μπορούν με αίτησή τους προς το δικαστήριο της κληρονομίας, να ζητήσουν τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας (άρθρο 1913 του Αστικού Κώδικα). Το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας, όταν το ζητήσει ο κληρονόμος με απογραφή, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, παραδίδει την κληρονομία περιουσία στους δανειστές και απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση (άρθρο 1909 του Αστικού Κώδικα).

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για τη μεταγραφή ακίνητης περιουσίας που κληρονομήθηκε απαιτείται δημόσιο έγγραφο (συνήθως συμβολαιογραφική πράξη αποδοχής κληρονομίας ή κληρονομητήριο) το οποίο κατατίθεται στην αρμόδια αρχή (υποθηκοφυλακείο ή κτηματολόγιο) της τοποθεσίας του ακινήτου.

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.ktimatologio.gr/>

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Κατά το ελληνικό κληρονομικό δίκαιο, η κτήση της κληρονομίας από τον κληρονόμο είναι άμεση κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, χωρίς την παρέμβαση αντιπροσώπου ή διαχειριστή (άρθρα 983 και 1846 του Αστικού Κώδικα).

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο ίδιος ο κληρονόμος, επομένως, διαχειρίζεται την κληρονομία περιουσία. Αν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, η διαχείριση γίνεται από κοινού μέχρι τη διανομή (άρθρα 1884-1894 του Αστικού Κώδικα).

Ο κληρονομούμενος, με τη διαθήκη του, ή οι κληρονόμοι με συμφωνία τους ή με αίτηση προς το δικαστήριο της κληρονομίας, μπορούν να ορίσουν εκτελεστή της διαθήκης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και διανομή της κληρονομίας (άρθρα 2017-2031 του Αστικού Κώδικα).

Αν ο κληρονόμος είναι άγνωστος (σχολάζουσα κληρονομία), το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομίας μέχρι να βρεθεί ο κληρονόμος (άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο κληρονόμος με απογραφή ασκεί τη διαχείριση της κληρονομίας μέχρι να ικανοποιηθούν οι δανειστές της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα).

Με αίτηση κάθε δανειστή ή κληρονόμου προς το δικαστήριο της κληρονομίας, μπορεί να διαταχθεί η δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας, τη διαχείριση της οποίας ασκεί ο εκκαθαριστής, ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1913-1922 του Αστικού Κώδικα).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

A. Κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο (κληρονόμος, κληροδόχος, καταπιστευματοδόχος, εκτελεστής διαθήκης, δανειστές κληρονομίας και αγοραστής κληρονομίας) μπορεί να ζητήσει από τον *Ειρηνοδίκη του δικαστηρίου* της κληρονομίας την έκδοση κληρονομητηρίου, κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (άρθρο 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

B. Το κληρονομητήριο είναι πιστοποιητικό που εκδίδει ο *Ειρηνοδίκης του δικαστηρίου* της κληρονομίας και που αναφέρει τα σχετικά με την κληρονομία στοιχεία (ιδιότητες και δικαιώματα-κληρονομική μερίδα) (άρθρο 1961 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 820 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Το κληρονομητήριο μπορεί να είναι ατομικό (όταν πιστοποιεί την ιδιότητα και την κληρονομική μερίδα ενός μόνο προσώπου) ή κοινό (όταν εκδίδεται για συγκληρονόμους ή περισσότερα πρόσωπα) (άρθρο 1960 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Ο κατανομαζόμενος στο κληρονομητήριο κληρονόμος, κληροδόχος, καταπιστευματοδόχος ή εκτελεστής διαθήκης τεκμαίρεται ότι έχει την αναγραφόμενη στο κληρονομητήριο ιδιότητα και τα συναφή δικαιώματα. Το τεκμήριο αυτό είναι μαχητό (άρθρο 821 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρο 1962 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Το κληρονομητήριο είναι εξοπλισμένο με δημόσια πίστη. Οι καλόπιστοι τρίτοι που συναλλάχθηκαν με τον φερόμενο στο κληρονομητήριο ως δικαιούχο, προστατεύονται (άρθρο 822 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρο 1963 του Αστικού Κώδικα).

E. Σε περίπτωση εκδόσεως ανακριβούς κληρονομητηρίου, προβλέπεται η ανάκληση, τροποποίηση, ακύρωση και αφαίρεσή του, καθώς και όλα τα τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα κατά της αποφάσεως εκδόσεως του κληρονομητηρίου (άρθρα 1964-1966 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 823-824 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

ΣΤ. Όταν αντικείμενο της κληρονομίας είναι εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο, ο κληρονόμος μπορεί να μεταγράψει το κληρονομητήριο (άρθρα 1846, 1193, 1195 και 1198 του Αστικού Κώδικα).

Z. Εκτός από το κληρονομητήριο, απόδειξη της ιδιότητας και των δικαιωμάτων του κληρονόμου αποτελούν και άλλα έγγραφα (π.χ. αντίγραφο της διαθήκης, ληξιαρχικά πιστοποιητικά, αναγνωριστική αγωγή κλπ.).

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/05/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Ισπανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUE\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η Ισπανία διαθέτει επτά διαφορετικά νομικά συστήματα αναφορικά με το κληρονομικό δίκαιο. Στα εν λόγω νομικά συστήματα υπάγονται άμεσα οι μη Ισπανοί που κατοικούν σε όσες αυτόνομες κοινότητες έχουν τη δική τους νομοθεσία, πέραν της ισπανικής. Για τους Ισπανούς υπηκόους ισχύει το κριτήριο του στενότερου δεσμού με εδαφική ενότητα (σχέση ενός ατόμου με την εκάστοτε αυτόνομη κοινότητα σύμφωνα με το ισπανικό εσωτερικό δίκαιο) - Άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012 της 4ης Ιουλίου 2012.

Αναφορικά με τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των κανόνων που ισχύουν στο πλαίσιο του κοινού αστικού δικαίου σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα του 1889 και τις διάφορες τροποποιήσεις του, ιδιαίτερα μετά τη δημοσίευση του Ισπανικού Συντάγματος του 1978, και των τοπικών ή ειδικών κανόνων δικαίου αστικής φύσεως στις σχετικές αυτόνομες κοινότητες (Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Ναβάρρα, Αραγονία, Καταλονία και Βαλεαρίδες Νήσοι).

Στο πλαίσιο του κοινού αστικού δικαίου, ως τίτλος κληρονομικής διαδοχής θεωρείται η διαθήκη καθώς, κατά γενικό κανόνα, η κληρονομική σύμβαση ή η συνδιαθήκη δεν γίνονται αποδεκτές. Η διαθήκη μπορεί να είναι:

Δημόσια: πρόκειται για τον συνήθη τρόπο σύνταξης διαθήκης ενώπιον συμβολαιογράφου. Ο συμβολαιογράφος είναι αυτός που τη συντάσσει και, συνεπώς, γνωρίζει το περιεχόμενό της, το οποίο καταχωρίζεται στα επίσημα αρχεία του συμβολαιογράφου και κοινοποιείται στο Γενικό Μητρώο Διαθηκών του Υπουργείου Δικαιοσύνης μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Μητρώων και Συμβολαιογράφων.

Μυστική, αν και αυτός ο τύπος διαθήκης είναι πλέον σε αχρησία: πρόκειται για διαθήκη που κατατίθεται ενώπιον συμβολαιογράφου χωρίς ο τελευταίος να γνωρίζει το περιεχόμενο της διατάξης τελευταίας βουλήσεως.

Ιδιόγραφη: πρόκειται για έναν τύπο διαθήκης που δεν χρησιμοποιείται πολύ συχνά, συντάσσεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη και φέρει σε κάθε σελίδα την υπογραφή του τελευταίου και ημερομηνία, πληρώντας ορισμένες ειδικές τυπικές απαιτήσεις. Η τελευταία βούληση του διαθέτη αποτελεί το περιεχόμενό της. Το κοινό αστικό δίκαιο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της Επίσημης Εφημερίδας (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). Μετάφραση του κειμένου αυτού διατίθεται στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα στη διεύθυνση: <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>

Τα τοπικά ή ειδικά συστήματα δικαίου (*Derechos forales o especiales*) έχουν τους δικούς τους κανόνες σχετικά με τις διαθήκες σε καθεμία από τις εν λόγω αυτόνομες κοινότητες. Σε κάθε αυτόνομη κοινότητα αναγνωρίζονται διαφορετικές και ειδικότερες έννοιες. Ορισμένες κοινότητες αποδέχονται την έννοια της συνδιαθήκης και της κληρονομικής σύμβασης ή του κληρονομικού συμβολαίου.

Το κείμενο των συγκεκριμένων κανόνων που ισχύουν στο πλαίσιο των τοπικών ή ειδικών συστημάτων δικαίου δημοσιεύεται στην εξής διεύθυνση: <http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Διαθήκες που κατατίθενται ενώπιον συμβολαιογράφου πρέπει να καταχωρίζονται από τον εξουσιοδοτημένο συμβολαιογράφο (χωρίς να απαιτείται σχετικό αίτημα του διαθέτη) στο Γενικό Μητρώο Διαθηκών, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, στη Γενική Διεύθυνση Μητρώων και Συμβολαιογράφων. Εάν υπάρχει διαθήκη, το εν λόγω μητρώο υποδεικνύει την ημερομηνία της πλέον πρόσφατης διαθήκης, τις προηγούμενες διαθήκες και τα επίσημα συμβολαιογραφικά αρχεία στα οποία συμπεριλαμβάνεται η εν λόγω διαθήκη. Οι συμβολαιογραφικοί σύλλογοι παρέχουν ενημερωμένα στοιχεία για τον συμβολαιογράφο ή το αρχείο όπου μπορεί να εντοπιστεί η διαθήκη εάν ο εξουσιοδοτημένος συμβολαιογράφος δεν ασκεί πλέον το συμβολαιογραφικό επάγγελμα (<http://www.notariado.org>).

Δεν παρέχεται δημόσια πρόσβαση στο μητρώο αυτό. Η πρόσβαση επιτρέπεται μόνο σε πρόσωπα που μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν έννομο συμφέρον στην κληρονομική διαδοχή μετά τον θάνατο του διαθέτη, αλλά επιτρέπεται και στον διαθέτη ενόσω ζει, όπως και στον ειδικό εκπρόσωπό του, ή μέσω δικαστικής εντολής σε περίπτωση ανικανότητας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Σύμφωνα με το ισπανικό κοινό δίκαιο, μια μερίδα της κληρονομίας επάγεται σε ορισμένους συγγενείς με τη μορφή της νόμιμης μοίρας. Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, «νόμιμη μοίρα είναι η μερίδα της κληρονομιάς που δεν μπορεί να διανεμηθεί από τον διαθέτη καθώς πρόκειται για μερίδα που επάγεται σύμφωνα με τον νόμο σε ορισμένους κληρονόμους, τους αποκαλούμενους «νόμιμους κληρονόμους».

Νόμιμοι κληρονόμοι είναι:

Τα τέκνα και οι κατιόντες των γονέων και των ανιόντων.

Απουσία των ως άνω, οι γονείς και οι ανιόντες των τέκνων και των κατιόντων.

Ο χήρος/ η χήρα, κατά τα προβλεπόμενα στον νόμο.

Η νόμιμη μοίρα των τέκνων και των κατιόντων συνίσταται στα δύο τρίτα της περιουσίας του πατέρα και της μητέρας. Ωστόσο, ο πατέρας και η μητέρα μπορούν να διανεμούν ένα από τα δύο τρίτα που αποτελούν τη νόμιμη μοίρα ώστε να αυξήσουν την κληρονομία των τέκνων ή των κατιόντων τους. Το υπόλοιπο ένα τρίτο διανέμεται ελεύθερα. Η νόμιμη μοίρα χαρακτηρίζεται από τη σύσταση δικαιώματος επί του συνόλου της περιουσίας, καθώς πρόκειται κατ' αρχήν για *pars bonorum* (μερίδα επί των αγαθών), με ορισμένες εξαιρέσεις.

Τα τοπικά ή ειδικά συστήματα δικαίου περιέχουν διάφορους κανόνες με ειδικές διατάξεις σε σχέση με τη νόμιμη μοίρα. Καθένας από αυτούς τους κανόνες πρέπει να εξετάζεται προκειμένου να προσδιοριστούν οι ειδικότερες πτυχές που ρυθμίζονται σε καθεμία από τις εν λόγω αυτόνομες κοινότητες και οι οποίες κυμαίνονται από τη νόμιμη μοίρα τύπου *pars bonorum* μέχρι τη νόμιμη μοίρα τύπου *pars valorum* (μερίδα επί της αξίας) που παρέχει δικαίωμα σε ένα μέρος της αξίας της περιουσίας, το οποίο καταβάλλεται σε μετρητά και είναι απλό πιστωτικό δικαίωμα (στην Καταλονία), ή επιτάσσει συμβολική νόμιμη μοίρα (στη Ναβάρρα) όπου απαιτείται απλώς η προσθήκη ενός τυπικού όρου στη διαθήκη του υπόχρεου σε καταβολή διαθέτη.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Πρέπει πάντοτε να λαμβάνεται υπόψη ότι η Ισπανία διαθέτει επτά νομικά συστήματα κληρονομικής διαδοχής. Απουσία κληρονόμων εκ διαθήκης, σύμφωνα με το κοινό αστικό δίκαιο, η διανομή της κληρονομιάς γίνεται κατά τάξεις, ως εξής: σε τέκνα, γονείς (και στις δύο περιπτώσεις, ο/η σύζυγος έχει δικαίωμα επικαρπίας επί του ενός τρίτου που αναλογεί στο ένα τρίτο ή το ήμισυ της κληρονομιάς που επάγεται υπό καθεστώς επικαρπίας αντίστοιχα), χήρο/χήρα στους συγγενείς του αποβιώσαντος και, τέλος, στο Δημόσιο. Σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής υπέρ των συγγενών, μόνο οι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού (δηλ. πρώτοι εξάδελφοι/ες) μπορούν να κληρονομήσουν. Το δικαίωμα εξ αδιαθέτου διαδοχής δεν εκτείνεται πέραν αυτού του βαθμού συγγένειας. Τα τοπικά συστήματα δικαίου περιέχουν ειδικές διατάξεις σχετικά με αυτό το θέμα. Πέρα από τη δυνατότητα κληρονομίας από κατιόντες, ανιόντες, χήρους /χήρες και λοιπούς συγγενείς, τα τοπικά συστήματα δικαίου αναγνωρίζουν τη δυνατότητα να κληρονομηθούν τόσο οι αυτόνομες κοινότητες εντός των εδαφικών ορίων τους, όσο και συγκεκριμένα ιδρύματα/θεσμοί, υπό τη μορφή και τους όρους που προβλέπονται στους σχετικούς κανόνες.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Ως αρμόδιοι να αποφασίζουν σε σχέση με δικαιώματα κληρονομικής διαδοχής και κληρονομιάς, αναγνωρίζονται οι συμβολαιογράφοι, οι οποίοι αποφασίζουν βάσει του βαθμού συγγένειας, και τα δικαστήρια.

Εάν ο/η κληρονόμος έχει ισπανική υπηκοότητα ή εάν δεν έχει ισπανική υπηκοότητα αλλά πρέπει να κληρονομήσει στην Ισπανία, η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομιάς και, επίσης, η δήλωση αποδοχής με το ευεργέτημα της απογραφής, μπορούν να κατατεθούν σε ισπανό πρόξενο ή διπλωματικό αξιωματούχο που εκτελεί καθήκοντα προξενικού λειτουργού. Ωστόσο, λόγω της εξωεδαφικής λειτουργίας τους, οι αξιωματούχοι αυτοί δεν έχουν αρμοδιότητα διεκπεραίωσης υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας (*expedientes de jurisdicción voluntaria*) τις οποίες διεκπεραιώνουν οι συμβολαιογράφοι επί ισπανικού εδάφους (π.χ. δηλώσεις εξ αδιαθέτου κληρονόμων).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

Κατ' αρχήν, η αποδοχή ή αποποίηση κληρονομίας πραγματοποιείται ενώπιον συμβολαιογράφου. Ωστόσο, υπάρχουν ειδικές περιπτώσεις όπου η αποδοχή ή η αποποίηση πραγματοποιούνται ενώπιον δικαστηρίου. Ρητή αποδοχή της κληρονομίας μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσω ιδιωτικού εγγράφου. Ωστόσο, για αποδεικτικούς σκοπούς και σε περιπτώσεις επαγωγής περιουσίας, απαιτείται συμβολαιογραφικό (και, ως εκ τούτου, δημόσιο) έγγραφο, ενώ η αποποίηση κληρονομίας μπορεί να πραγματοποιηθεί ενώπιον της αρχής που παρεμβαίνει δυνάμει της αρμοδιότητάς της σε σχέση με ζήτημα που άπτεται της κληρονομικής διαδοχής. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη πιθανής παρέμβασης, όπως προαναφέρθηκε, του ισπανού προξένου ή διπλωματικού αξιωματούχου που εκτελεί καθήκοντα προξενικού λειτουργού.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Κατ' αρχήν οι συμβολαιογράφοι, με την επιφύλαξη των διευκρινίσεων που παρέχονται στην προηγούμενη ενότητα.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Σε σχέση με τη νόμιμη μοίρα, δεν δύναται να κατατεθεί δήλωση αποποίησης ή αποδοχής αλλά η νόμιμη μοίρα λαμβάνεται μέσω κληροδοτήματος ή επαγωγής κληρονομίας, εξαιρουμένης της περίπτωσης όπου απαιτείται δικαστική διαδικασία για τον προσδιορισμό της καταβολής χρηματικού ποσού ή της περιουσίας που πρέπει να συμπεριληφθεί στην κληρονομία.

Στις εξωδικαστικές υποθέσεις, οι συμβολαιογράφοι αναλαμβάνουν εν γένει όλα τα είδη δηλώσεων που αφορούν την κληρονομία, με την επιφύλαξη των διευκρινίσεων που παρέχονται στις προηγούμενες ενότητες.

Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά το ισπανικό δίκαιο, τα τοπικά και ειδικά συστήματα δικαίου των αυτόνομων κοινοτήτων περιέχουν ειδικές διατάξεις αναφορικά με την αποδοχή ή αποποίηση κληρονομίας. Στο κοινό δίκαιο – με ορισμένες εξαιρέσεις, όπως η αύξηση της κληρονομίας πάνω από το επίπεδο της νόμιμης μοίρας, η περίπτωση προκληροδόχου που είναι τόσο κληρονόμος όσο και κληροδόχος, καθώς και ορισμένες περιπτώσεις πολλαπλών κληροδοτημάτων – κατά γενικό κανόνα δεν είναι δυνατή η μερική αποδοχή ή αποποίηση κληρονομίας.

6 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η επίλυση της κληρονομικής διαδοχής πραγματοποιείται ενώπιον συμβολαιογράφου όταν υφίσταται συμφωνία μεταξύ των δικαιούχων της κληρονομίας ή, στις περιπτώσεις όπου δεν υφίσταται συμφωνία, ενώπιον δικαστηρίου. Η διαδικασία κινείται κατ' αίτηση ενός ενδιαφερόμενου.

Η δικαστική διαδικασία του Τμήματος Κληρονομιών συνίσταται σε δύο διακριτά στάδια:

Απογραφή και αποτίμηση της κληρονομιαίας περιουσίας.

Διανομή και επαγωγή των περιουσιακών στοιχείων.

Κατ' αίτηση των ενδιαφερόμενων, το δικαστήριο μπορεί επίσης να προχωρήσει στη λήψη επεμβατικών και διαχειριστικών μέτρων αναφορικά με την κληρονομιαία περιουσία.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Η ιδιότητα του κληρονόμου ή του κληροδόχου αποκτάται με την αποδοχή της κληρονομίας ή της κληροδοσίας. Ο κληρονόμος μπορεί να προβεί σε καθολική αποδοχή της κληρονομίας ή σε αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής. Αντίστοιχα, η καθολική αποδοχή μπορεί να είναι ρητή (μέσω δημόσιου ή ιδιωτικού εγγράφου) ή σιωπηρή (μέσω πράξεων από τις οποίες συνάγεται απαραίτητα η βούληση αποδοχής ή πράξεων τις οποίες το πρόσωπο αυτό δεν θα είχε δικαίωμα να εκτελέσει χωρίς την ιδιότητα του κληρονόμου). Ωστόσο, για αποδεικτικούς σκοπούς και σε περίπτωση επαγωγής περιουσιακών στοιχείων, απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού (και, ως εκ τούτου, δημόσιου) εγγράφου.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Σε περίπτωση καθολικής αποδοχής ή αποδοχής χωρίς το ευεργέτημα της απογραφής, ο/η κληρονόμος ευθύνεται για όλες τις υποχρεώσεις της κληρονομικής διαδοχής, των οποίων η εξόφληση ενδέχεται να εκτείνεται, πέραν της κληρονομούμενης περιουσίας, στην προσωπική περιουσία του/της κληρονόμου.

Σε περίπτωση αποδοχής κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής, ο/η κληρονόμος υποχρεούται να εξοφλήσει οφειλές και λοιπές υποχρεώσεις της κληρονομικής διαδοχής μόνο από την κληρονομιαία περιουσία.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Η μεταγραφή ακίνητης περιουσίας απαιτεί συμβολαιογραφικό (και, ως εκ τούτου, δημόσιο) έγγραφο αποδοχής της κληρονομίας ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τη σχετική δικαστική απόφαση μαζί με συμπληρωματικά έγγραφα, όπως τον τίτλο κληρονομικής διαδοχής (διαθήκη, σύμβαση), όπου είναι αποδεκτός, και τη δήλωση των κληρονόμων, καθώς και ληξιαρχική πράξη θανάτου και το πιστοποιητικό που εκδίδεται από το Γενικό Μητρώο Διαθηκών.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή (*administrador*) δεν είναι υποχρεωτικός σύμφωνα με το ισπανικό δίκαιο, ωστόσο μπορεί να συμφωνηθεί κατά τη διαδικασία διανομής της κληρονομίας, υπό ορισμένες συνθήκες.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Σε περίπτωση που η διαθήκη κατονομάζει συγκεκριμένο πρόσωπο ως εκτελεστή (*albacea*) (σύμφωνα με το κοινό δίκαιο), το πρόσωπο αυτό αναλαμβάνει τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας.

Ο διαθέτης μπορεί επίσης να ορίσει με τη διαθήκη έναν ελεγκτή (*contador partidor*) για την αποτίμηση της κληρονομιαίας περιουσίας και τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων.

Γενικότερα, τρία είναι τα πρόσωπα που μπορούν να διοριστούν – ο εκτελεστής, ο ελεγκτής και ο διαχειριστής – και όλοι έχουν διαχειριστικές εξουσίες που μπορούν να τροποποιηθούν από τον διαθέτη ή τον δικαστή και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από τους ίδιους τους κληρονόμους.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Τα κύρια καθήκοντα του διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας είναι τα εξής:

εκπροσώπηση της κληρονομιαίας περιουσίας,

περιοδική απόδοση λογαριασμών,

συντήρηση της κληρονομιαίας περιουσίας και οποιοσδήποτε άλλες διαχειριστικές πράξεις ενδέχεται να θεωρηθούν απαραίτητες.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Εάν η διαδικασία της κληρονομικής διαδοχής λάβει χώρα ενώπιον συμβολαιογράφου, ο τελευταίος εκδίδει δημόσιο έγγραφο που έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Εάν η διαδικασία της κληρονομικής διαδοχής λάβει χώρα ενώπιον δικαστηρίου, τα αμφισβητούμενα θέματα επιλύονται με δικαστική απόφαση που συνιστά επαρκή τίτλο σε σχέση με τα δικαιώματα των κληρονόμων και επισημοποιείται ενώπιον συμβολαιογράφου κατά τα προβλεπόμενα από τον νόμο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 31/10/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις

μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Γενικές πληροφορίες - Γαλλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUe\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Σε διασυνοριακές περιπτώσεις, η **διαθήκη** είναι έγκυρη, εάν είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία του κράτους στο οποίο έχει συνταχθεί.

Ουσιαστικές προϋποθέσεις στη Γαλλία

Ο συντάκτης της διαθήκης πρέπει να έχει χρήση του λογικού ([άρθρο 901 του Αστικού Κώδικα](#))

Ο συντάκτης της διαθήκης πρέπει να είναι ικανός για δικαιοπραξία ([άρθρο 902 του Αστικού Κώδικα](#)).

Υπάρχουν ειδικές διατάξεις για τα άτομα υπό δικαστική συμπαράσταση συνεπώς, ένας ανήλικος κάτω των 16 ετών δεν μπορεί να συντάξει διαθήκη ([άρθρο 903 του Αστικού Κώδικα](#)), όπως και οι ενήλικοι υπό επιτροπεία. Τα πρόσωπα υπό κηδεμονία μπορούν να συντάξουν ελεύθερα διαθήκη (άρθρο 470 του Αστικού Κώδικα), με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 901.

Τυπικές προϋποθέσεις

Στη Γαλλία, είναι αποδεκτά τέσσερα είδη διαθηκών:

Η ιδιόγραφη διαθήκη: πρέπει να έχει γραφεί εξ ολοκλήρου ιδιοχείρως από τον διαθέτη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή του ([άρθρο 970 του Αστικού Κώδικα](#)).

Η δημόσια διαθήκη: πρέπει να έχει συνταχθεί ενώπιον δύο συμβολαιογράφων ή ενός συμβολαιογράφου και δύο μαρτύρων ([άρθρο 971 του Αστικού Κώδικα](#)). Εάν η διαθήκη συντάσσεται ενώπιον δύο συμβολαιογράφων, υπαγορεύεται σε αυτούς από τον διαθέτη. Το ίδιο ισχύει εάν η διαθήκη συντάσσεται ενώπιον ενός μόνο συμβολαιογράφου. Και στις δύο περιπτώσεις, γίνεται ανάγνωση της διαθήκης στον διαθέτη ([άρθρο 972 του Αστικού Κώδικα](#)). Η διαθήκη πρέπει να υπογράφεται από τον διαθέτη παρουσία του συμβολαιογράφου και των δύο μαρτύρων ([άρθρο 973 του Αστικού Κώδικα](#)) και να υπογράφεται από τον συμβολαιογράφο και τους μάρτυρες ([άρθρο 974 του Αστικού Κώδικα](#)).

Η μυστική διαθήκη: δακτυλογραφείται ή γράφεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη ή άλλο πρόσωπο, υπογράφεται από τον διαθέτη και στη συνέχεια εγχειρίζεται κλειστή και σφραγισμένη σε συμβολαιογράφο παρουσία δύο μαρτύρων ([άρθρο 976 του Αστικού Κώδικα](#)).

Η διεθνής διαθήκη: εγχειρίζεται από τον διαθέτη σε συμβολαιογράφο και σε δύο μάρτυρες, υπογράφεται από αυτούς και στη συνέχεια επισυνάπτεται σε βεβαίωση που συντάσσει ο συμβολαιογράφος, ο οποίος αναλαμβάνει τη φύλαξη της ([Σύμβαση της Ουάσιγκτον της 26ης Οκτωβρίου 1973](#)).

Σύμφωνα με το άρθρο 895 του Αστικού Κώδικα, ο διαθέτης μπορεί ανά πάσα στιγμή να ανακαλέσει τη διαθήκη.

Οι κληρονομικές συμβάσεις

Η κληρονομική σύμβαση (αποκαλούμενη επίσης «σύμβαση περί μέλλουσας κληρονομικής διαδοχής») αναγνωρίζεται από τον Ιανουάριο του 2007 επιτρέπει στο πρόσωπο που είναι εν δυνάμει κληρονόμος (το τέκνο) να αποποιηθεί εκ των προτέρων το σύνολο ή μέρος της κληρονομίας του υπέρ ενός ή περισσότερων ατόμων που έχουν ή όχι την ιδιότητα του κληρονόμου (αδέλφια ή κατιόντες συγγενείς του).

Για να είναι έγκυρη, η εν λόγω αποποίηση πρέπει να γίνει με δημόσιο έγγραφο και να κατατεθεί ενώπιον δύο συμβολαιογράφων. Πρέπει επίσης να ορίζονται στην κληρονομική σύμβαση οι δικαιούχοι της κληρονομίας.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Κάθε διαθήκη, και ιδίως η ιδιόγραφη διαθήκη, μπορεί να μεταγραφεί. Η μεταγραφή γίνεται στο [Κεντρικό μητρώο διαθηκών](#) (κεντρικό μητρώο διαθηκών) και πραγματοποιείται από τον συμβολαιογράφο.

Πρόσβαση στο εν λόγω κεντρικό μητρώο μπορεί να έχει συμβολαιογράφος, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε προσώπου που αποδεικνύει την ιδιότητα κληρονόμου ή κληροδόχου η πρόσβαση στο μητρώο επιτρέπεται μόνο με την προσκόμιση πιστοποιητικού θανάτου του προσώπου του οποίου αναζητείται η διαθήκη.

Οι δημόσιες διαθήκες μεταγράφονται πάντοτε στο FCDDV.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Το γαλλικό δίκαιο κατοχυρώνει το **δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα** αποκλειστικά υπέρ των κατιόντων του θανάτου (παιδιά, εγγόνια, κλπ. κατά σειρά προτεραιότητας) και του συζύγου του θανάτου, εάν δεν υπάρχουν κατιόντες.

Οι ανιόντες και οι συγγενείς σε πλάγια γραμμή δεν έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας.

Αυτά τα δικαιώματα νόμιμης μοίρας, που περιορίζουν την ελευθερία σύνταξης διαθήκης, δεν υπερβαίνουν τα 3/4 της κληρονομίας. Οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας (μεριδιούχοι) δεν μπορούν να αποποιηθούν τη νόμιμη μοίρα τους (εκτός εάν αποποιηθούν την κληρονομία). Αντιθέτως, μπορούν να αποποιηθούν εκ των προτέρων το δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή για μείωση υπέρμετρης δωρεάς («μέμψη άστοργης δωρεάς»).

Αυτοί οι μεριδιούχοι μπορούν, συνεπώς, να ασκήσουν το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας ([άρθρο 721 του Αστικού Κώδικα](#), [άρθρο 912 του Αστικού Κώδικα](#)).

Η νόμιμη μοίρα των τέκνων: η νόμιμη μοίρα είναι το ήμισυ, εάν ο αποβιώσας αφήνει μόνο ένα τέκνο κατά τον θάνατό του. Είναι τα 2/3, εάν αφήνει δύο τέκνα και 3/4 εάν αφήνει τρία ή περισσότερα τέκνα ([άρθρο 913 του Αστικού Κώδικα](#)).

Η νόμιμη μοίρα του επιζώντος συζύγου: η νόμιμη μοίρα του επιζώντος συζύγου είναι το ένα τέταρτο της κληρονομιάς περιουσίας ([άρθρο 914-1 του Αστικού Κώδικα](#)). Υφίσταται μόνον εφόσον δεν υπάρχουν κατιόντες και ανιόντες και για κάθε κληρονομική διαδοχή που επήλθε από την 1η Ιουλίου 2002.

Διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την άσκηση δικαιώματος νόμιμης μοίρας

Η αγωγή για μέμψη άστοργης δωρεάς επιτρέπεται στους κληρονόμους να ασκήσουν το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας. Έτσι, όταν η νόμιμη μοίρα ενός ή περισσότερων κληρονόμων θίγεται από άμεση ή έμμεση δωρεά, η δωρεά μπορεί να μειωθεί στην εξ αδιαθέτου μερίδα της κληρονομίας (άρθρο 920 του Αστικού Κώδικα).

Η αγωγή αυτή μπορεί να ασκηθεί μόνον από τους μεριδιούχους εντός προθεσμίας 5 ετών από την επαγωγή της κληρονομίας ή 2 ετών από τη διαπίστωση της ζημίας (άρθρο 921 του Αστικού Κώδικα).

Κάθε ενήλικος μεριδιούχος μπορεί να παραιτηθεί εκ των προτέρων του δικαιώματος να ασκήσει αγωγή για μέμψη άστοργης δωρεάς ([άρθρο 929 του Αστικού Κώδικα](#)). Η παραίτηση αυτή πρέπει να γίνει με δημόσιο έγγραφο ενώπιον δύο συμβολαιογράφων. Υπογράφεται χωριστά από κάθε παραιτούμενο δικαιώματος παρουσία μόνο των συμβολαιογράφων. Αναφέρει επακριβώς τις μελλοντικές έννομες συνέπειες για κάθε αποποιούμενο.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Στο γαλλικό δίκαιο, όταν δεν υπάρχει διαθήκη, η **κληρονομική διαδοχή** επέρχεται με τον ακόλουθο τρόπο:

Εάν ο αποβιώσας δεν είχε σύζυγο και αφήνει παιδιά, τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στους κληρονόμους σε ίσα μερίδια (📄 [άρθρα 734 και 735 του Αστικού Κώδικα](#)).

Εάν ο κληρονομούμενος ήταν άγαμος, χωρίς τέκνα, η κληρονομία του διατίθεται μεταξύ των γονέων του κληρονομούμενου, των αδελφών και των κατιόντων τους (άρθρο 738 του Αστικού Κώδικα).

Όταν ο αποβιώσας δεν αφήνει ούτε αδελφία, ούτε κατιόντες τους, τον κληρονομούει ο πατέρας και η μητέρα του, έκαστος κατά το ήμισυ (📄 [άρθρο 736 του Αστικού Κώδικα](#)).

Εάν ο πατέρας και η μητέρα έχουν αποβιώσει πριν από τον κληρονομούμενο, τον κληρονομούει τα αδελφία του ή οι κατιόντες τους, αποκλείοντας άλλους συγγενείς, ανιόντες ή σε πλάγια γραμμή (📄 [άρθρο 737 του Αστικού Κώδικα](#)).

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο, χωρίς να έχει ρυθμίσει τα της κληρονομικής διαδοχής, πρέπει πρώτα να γίνει εκκαθάριση με βάση το καθεστώς των περιουσιακών σχέσεων μεταξύ των συζύγων. Μετά την εκκαθάριση αυτή, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο και τέκνα, ο σύζυγος έχει δικαίωμα επιλογής. Μπορεί να επιλέξει μεταξύ της επικαρπίας του συνόλου των υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων ή την κυριότητα του ενός τέρτου των περιουσιακών στοιχείων, όταν όλα τα τέκνα προέρχονται από τους δύο συζύγους, και της κυριότητας του ενός τέρτου εάν υπάρχουν ένα ή περισσότερα τέκνα που δεν προέρχονται και από τους δύο συζύγους (📄 [άρθρο 757 του Αστικού Κώδικα](#)).

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο και ανιόντες, η κληρονομία επάγεται κατά το ήμισυ στον σύζυγο, κατά το ένα τέταρτο στον πατέρα και κατά το ένα τέταρτο στη μητέρα. Εάν ένας από τους ανιόντες έχει προαποβιώσει, το ένα τέταρτο επάγεται στον σύζυγο (📄 [άρθρο 757-1 του Αστικού Κώδικα](#)).

Όταν δεν υπάρχουν ούτε ανιόντες ούτε κατιόντες, το σύνολο της κληρονομίας επάγεται στον επιβιώσαντα σύζυγο (📄 [άρθρο 757-2 του Αστικού Κώδικα](#)).

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 757-2 του Αστικού Κώδικα, όταν δεν υπάρχουν ανιόντες, τα αδελφία του θανόντος ή οι κατιόντες τους λαμβάνουν το ήμισυ των περιουσιακών στοιχείων που υφίστανται αυτοούσια στην κληρονομία, τα οποία είχαν περιέλθει στον θανόντα από τους ανιόντες του μέσω κληρονομίας ή δωρεάς. Πρόκειται για το δικαίωμα ανάκτησης (📄 [άρθρο 757-3 του Αστικού Κώδικα](#)). Όλα τα άλλα περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται στον επιζώντα σύζυγο.

Οι σύντροφοι καταχωρημένης συμβίωσης ή μη καταχωρημένης συμβίωσης

Ο επιζών σύντροφος σε μη καταχωρημένη συμβίωση καθώς και ο επιζών σύντροφος σε καταχωρημένη συμβίωση δεν έχουν νόμιμη κληρονομικό δικαίωμα. Αντιθέτως, μπορούν να είναι αποδέκτες κληροδοσίας.

Ο καταχωρημένος σύντροφος δεν θεωρείται, συνεπώς, κληρονόμος του θανόντος. Διαθέτει μόνο δικαίωμα χρήσης της οικογενειακής στέγης, μετά το θάνατο του συντρόφου του, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 763 του Αστικού Κώδικα. Επομένως, κληρονομεί μόνο εάν έχει οριστεί ως κληρονόμος με διαθήκη.

Εάν υπάρχουν παιδιά, είτε προέρχονται από το ζεύγος είτε όχι, είναι δυνατόν να κληροδοτηθεί μόνον η διαθέσιμη μερίδα της κληρονομίας στον επιζώντα σύντροφο. Η διαθέσιμη μερίδα της κληρονομίας διαφέρει ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών: είναι το ένα τρίτο της κληρονομίας όταν υπάρχουν δύο παιδιά, το ένα τέταρτο όταν υπάρχουν τρία ή περισσότερα παιδιά.

Ελλείψει παιδιών, είναι δυνατόν να κληροδοτηθεί το σύνολο της περιουσίας στον επιζώντα σύντροφο ή σε τρίτο πρόσωπο, εφόσον δεν υπάρχουν δικαιούχοι νόμιμης μοίρας. Ωστόσο, όταν οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή, μπορούν να ζητήσουν να τους επιστραφούν τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν δώσει στο προαποβιώσαν παιδί τους εντός του ορίου του ενός τέρτου της κληρονομίας για κάθε εν ζωή γονέα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Στη Γαλλία, αρμόδιος για θέματα κληρονομικής διαδοχής είναι ο συμβολαιογράφος. Η συμμετοχή του είναι υποχρεωτική όταν η κληρονομία περιέχει ακίνητη περιουσία. Είναι προαιρετική εάν δεν υπάρχει ακίνητη περιουσία.

Ο συμβολαιογράφος ορίζει τις τάξεις κληρονομικής διαδοχής στο κληρονομητήριο (acte de notoriété) και συντάσσει τα πιστοποιητικά ακίνητης περιουσίας που επιτρέπουν τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας αιτία θανάτου βοηθά τους κληρονόμους να διεκπεραιώσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις τους (σύνταξη και κατάθεση της δήλωσης αποδοχής κληρονομίας εντός των προθεσμιών και πληρωμή του φόρου κληρονομίας) εάν η σύνθεση της κληρονομίας το επιτρέπει και ανάλογα με τον αριθμό των κληρονόμων και τη βούλησή τους, οργανώνει τη διανομή της κληρονομίας μεταξύ των κληρονόμων, συντάσσοντας πράξη διανομής (acte de partage).

Σε περίπτωση διαφοράς, η καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητα ανήκει στο Πρωτοδικείο (Tribunal de Grande Instance) του τόπου επαγωγής της κληρονομίας. Έχει αποκλειστική αρμοδιότητα.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Το Πρωτοδικείο του τόπου επαγωγής της κληρονομίας είναι αρμόδιο να παραλαμβάνει δηλώσεις αποποίησης ή αποδοχής μέχρι το ποσό του καθαρού ενεργητικού της κληρονομίας (ευεργέτημα απογραφής).

Για τις άνευ όρων αποδοχές κληρονομίας δεν απαιτούνται ειδικές διατυπώσεις.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Το Πρωτοδικείο του τόπου επαγωγής της κληρονομίας είναι αρμόδιο να λαμβάνει τις αποποιήσεις από τις καθολικές και μερικές κληροδοσίες. Η αποποίηση κληροδοσίας με αυτοτελή πράξη δεν απαιτεί δήλωση βάσει της γαλλικής νομοθεσίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν προβλέπονται διατυπώσεις στη γαλλική νομοθεσία

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η επαγωγή της κληρονομίας επέρχεται αιτία θανάτου στον τόπο της τελευταίας κατοικίας του θανόντος.

Αμέσως μετά τον θάνατο, οι κληρονόμοι έχουν **τρεις επιλογές: την άνευ όρων αποδοχή της κληρονομίας, την αποδοχή της κληρονομίας μέχρι το καθαρό ενεργητικό (ευεργέτημα απογραφής) ή την αποποίηση της κληρονομίας.**

Η άνευ όρων αποδοχή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή. Είναι σιωπηρή όταν ο κληρονόμος προβαίνει σε πράξη η οποία υποδηλώνει κατ' ανάγκη την πρόθεση αποδοχής και στην οποία δεν θα είχε εξουσία να προβεί παρά μόνον ως κληρονόμος που αποδέχεται την κληρονομία.

Η αποδοχή κληρονομίας μέχρι το καθαρό ενεργητικό προϋποθέτει δήλωση στη γραμματεία του Πρωτοδικείου στη δικαιοσύνη του οποίου επάγεται η κληρονομία. Η δήλωση συνοδεύεται ή ακολουθείται από την απογραφή της κληρονομίας. Αυτό επιτρέπει στον κληρονόμο να αποφύγει τη σύγκυση των δικών του περιουσιακών στοιχείων με την κληρονομία να διατηρήσει έναντι αυτής όλα τα δικαιώματα που είχε προηγουμένως επί των περιουσιακών στοιχείων του κληρονομούμενου, να μην είναι υπόχρεος να καταβάλει φόρους κληρονομίας παρά μόνο μέχρι το ύψος της αξίας των στοιχείων που περιήλθαν σε αυτόν.

Η αποποίηση κληρονομίας δεν τεκμαίρεται. Για να είναι αντιτάξιμη έναντι τρίτων, πρέπει να αποσταλεί ή να κατατεθεί στο δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου επάγεται η κληρονομία.

Η προθεσμία άσκησης των επιλογών της κληρονομικής διαδοχής είναι 4 μήνες. Μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας διασκέψεως, εάν ο κληρονόμος δεν έχει λάβει απόφαση, ένας πιστωτής, ένας συκληρονόμος, το κράτος ή κάποιο πρόσωπο που θα κληρονομούσε σε περίπτωση αποποίησης της

κληρονομίας από τον κληρονόμο, μπορούν να τον υποχρεώσουν να ασκήσει μία από τις τρεις επιλογές. Σε αυτή την περίπτωση, θα έχει προθεσμία δύο μηνών να λάβει απόφαση, αλλά μπορεί να ζητήσει από τον δικαστή παράταση της προθεσμίας. Εάν δεν υπάρξει απόκριση, θεωρείται ότι έχει αποδεχθεί χωρίς όρους την κληρονομική διαδοχή. Εάν, ωστόσο, δεν αναγκάσει κανείς τον κληρονόμο να επιλέξει, αυτός έχει ανώτατη προθεσμία 10 ετών να αποφασίσει, εκτός εάν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αποδεχθεί σιωπηρά την κληρονομία.

Στο γαλλικό δίκαιο ισχύει η αρχή του φιλικού διακανονισμού της κληρονομικής διαδοχής, χωρίς παρέμβαση του δικαστή. Μόνο σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των κληρονόμων, μπορεί να ζητηθεί η παρέμβαση του δικαστή.

Οι περισσότερες κληρονομικές διαδοχές διευθετούνται με τη βοήθεια συμβολαιογράφου. Είναι δυνατό, ωστόσο, να παρακαμφθεί σε ορισμένες περιπτώσεις η συμμετοχή συμβολαιογράφου, ιδίως όταν η περιουσία του *του κληρονομούμενου* δεν περιέχει ακίνητα. Εάν οι κληρονόμοι απευθυνθούν σε συμβολαιογράφο, μπορούν να επιλέξουν τον συμβολαιογράφο της αρεσκείας τους. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των δικαιούχων στην επιλογή του συμβολαιογράφου, ο καθένας μπορεί να εκπροσωπηθεί από τον συμβολαιογράφο του.

Μετά την επιλογή του συμβολαιογράφου, πρέπει εν συνέχεια να **καθορισθεί η σύνθεση** της περιουσίας *του κληρονομούμενου* λαμβάνοντας υπόψη το καθεστώς των περιουσιακών σχέσεων με τον σύζυγο του θανόντος, προγενέστερες δωρεές, κ.λπ. Για την εξακρίβωση των περιουσιακών στοιχείων που θα ληφθούν υπόψη, ο συμβολαιογράφος διενεργεί έρευνα σε διάφορους οργανισμούς (ασφαλιστικές εταιρείες, τράπεζες κ.λπ.) και ζητά από τους κληρονόμους να αναθέσουν την αποτίμηση της αξίας των ακινήτων ή άλλων στοιχείων ενεργητικού μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο. Ενδέχεται να είναι επίσης αναγκαία η απογραφή των κινητών περιουσιακών στοιχείων. Το παθητικό καθορίζεται με την καταγραφή των χρεών του θανόντος, είτε πρόκειται για απλούς λογαριασμούς, οφειλόμενους φόρους, εισπράξιμα κοινωνικά βοηθήματα, υποχρεώσεις εγγυοδοσίας ή ακόμη και αντισταθμιστική παροχή που καταβλήθηκε σε πρώην σύζυγο.

Μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου, **οι κληρονόμοι καθίστανται εξ αδιαίρετου κύριοι του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας έως τη διανομή της περιουσίας.** Αυτοί οι **εξ αδιαίρετου συγκληρονόμοι είναι επίσης υπεύθυνοι για το παθητικό κατά τον λόγο των μεριδίων τους.** Οι πράξεις πώλησης των κοινών περιουσιακών στοιχείων (ή πράξεις διαθέσεως) πρέπει να αποφασίζονται με ομοφωνία, εκτός εάν η εν λόγω πώληση είναι απαραίτητη για την πληρωμή των οφειλών και υποχρεώσεων της κοινής περιουσίας. Αντιθέτως, οι διοικητικές πράξεις μπορούν να αποφασιστούν με πλειοψηφία τουλάχιστον δύο τρίτων των κοινών δικαιωμάτων. Εξάλλου, κάθε συγκληρονόμος μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της κοινής περιουσίας. Σε περίπτωση εμπλοκής, υπάρχει δυνατότητα δικαστικής προσφυγής για να παρακαμφθεί η έγκριση ορισμένων συγκληρονόμων.

Με τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας μεταξύ των κληρονόμων παύει η συγκυριότητα. Η εν λόγω διανομή γίνεται είτε με φιλικό διακανονισμό, εάν συμφωνούν οι δικαιούχοι, είτε μετά από δικαστική διαδικασία σε περίπτωση διαφωνίας, με την παρέμβαση συμβολαιογράφου. Επιπλέον, η διανομή μπορεί να είναι καθολική ή μερική, εάν ορισμένα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν κοινά (όπως τα περιουσιακά στοιχεία σε επικαρπία). Αυτό το τελευταίο στάδιο της ρυθμίσεως της κληρονομικής διαδοχής απαιτεί τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων εξ ονόματος των κληρονόμων. Απαιτούνται επίσης πιστοποιητικά ιδιοκτησίας για την επικύρωση του γεγονότος ότι οι κληρονόμοι είναι οι νέοι κύριοι των περιουσιακών στοιχείων, είτε πρόκειται για ακίνητα, για μερίδια αστικών εταιριών, οχήματα ή κινητές αξίες. Στην περίπτωση των ακινήτων, οι κληρονόμοι οφείλουν να καταχωρούν το αποδεικτικό της κυριότητας στο κτηματολόγιο, όπως και για τα μερίδια αστικών εταιριών, η καταχώριση των οποίων γίνεται στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου για εμπορικές και εταιρικές υποθέσεις.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κατά το γαλλικό δίκαιο, οι κληρονόμοι αποκτούν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του κληρονομούμενου αμέσως μετά τον θάνατό του (άρθρο 724, πρώτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα).

Ορισμένοι κληρονόμοι (οι μεριδιοχοί και όλοι οι κληρονόμοι εξ αδιαίρετου) αποκτούν την κληρονομία με την επαγωγή (άρθρο 724 δεύτερο εδάφιο του Αστικού Κώδικα), ενώ άλλοι, και ιδίως το Δημόσιο, οφείλουν να εξασφαλίσουν την παράδοση της νομής (άρθρο 724 τρίτο εδάφιο). Ως εκ τούτου, με τον νόμο της 3ης Δεκεμβρίου 2001, οι κληροδόχοι και οι δωρεοδόχοι καθολικών κληροδοτημάτων μπορούν να απολαμβάνουν την επαγωγή της κληρονομίας βάσει του άρθρου 724 του Αστικού Κώδικα. Το άρθρο αυτό παραπέμπει εν συνέχεια στο άρθρο 1004 για την παράδοση κληροδοσίας όταν υπάρχουν κληρονόμοι, στο άρθρο 1006 για την αυτοδίκαιη επαγωγή ελλείψει κληρονόμου και στο άρθρο 1008 υπό την επιφύλαξη της παράδοσης της νομής.

Η παράδοση της νομής στο κράτος ισχύει όταν δεν υπάρχουν εξ αίματος συγγενείς ούτε κληροδόχοι. Το κράτος στην περίπτωση αυτή εκπροσωπείται από την Administration des domaines (Αρχή διαχείρισης δημόσιας περιουσίας).

Για να λάβουν την κληροδοσία, οι καθολικοί ή μερικοί κληροδόχοι οφείλουν να απευθυνθούν στους βεβαρημένους κληρονόμους. Με τη μεσολάβηση αυτών θα εξασφαλίσουν την παράδοση των κληροδοτημάτων τους.

Η άνευ όρων αποδοχή της κληρονομίας

Η άνευ όρων αποδοχή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή (άρθρο 782 του Αστικού Κώδικα).

Είναι πράξη που δηλώνει την πρόθεση αποδοχής, στην οποία δεν μπορεί να προβεί κανένας άλλος πλην του κληρονόμου (άρθρο 783 του Αστικού Κώδικα).

Η διάθεση ορισμένου περιουσιακού στοιχείου συνεπάγεται αποδοχή (μεταβίβαση ακινήτου, κινητού), εφόσον αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούν μέρος της κληρονομίας. Οι πράξεις διαχείρισης (εκτός από τις πράξεις προσωρινών και ασφαλιστικών μέτρων) από την πλευρά του κληρονόμου συνεπάγονται επίσης την άνευ όρων αποδοχή της κληρονομίας.

Η αποδοχή του καθαρού ενεργητικού της κληρονομίας

Ένας κληρονόμος μπορεί να δηλώσει ότι προτίθεται να αποδεχθεί την κληρονομία μέχρι το καθαρό ενεργητικό της (άρθρο 787 του Αστικού Κώδικα). Ο κληρονόμος θα είναι υπεύθυνος για τις υποχρεώσεις, αλλά μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνει από την κληρονομία. Πρέπει να συνταχθεί δήλωση και να κατατεθεί στη γραμματεία του Πρωτοδικείου στη δικαιοδοσία του οποίου επάγεται η κληρονομία (άρθρο 788 του Αστικού Κώδικα).

Η δήλωση πρέπει να συνοδεύεται ή να ακολουθείται από απογραφή των περιουσιακών στοιχείων που απαρτίζουν την κληρονομία. Η απογραφή πρέπει να συντάσσεται από συμβολαιογράφο, δικαστικό εκπλειστηριαστή ή επιμελητή (άρθρο 789 του Αστικού Κώδικα).

Η απογραφή κατατίθεται στο Πρωτοδικείο εντός προθεσμίας δύο μηνών από τη δήλωση. Ελλείψει απογραφής, θα θεωρηθεί ότι υπήρξε άνευ όρων αποδοχή της κληρονομίας (άρθρο 790 του Αστικού Κώδικα). Η απογραφή αυτή πρέπει να καλύπτει όλα τα στοιχεία που απαρτίζουν την κληρονομία, ενεργητικό και παθητικό.

Η αποποίηση κληρονομίας

Υπάρχει πάντοτε η δυνατότητα αποποίησης της κληρονομίας, με δήλωση στο Πρωτοδικείο εντός της δικαιοδοσίας του οποίου επάγεται η κληρονομία. Η αποποίηση πρέπει να είναι ρητή (άρθρο 804 του Αστικού Κώδικα).

Ο κληρονόμος που αποποιείται θεωρείται ότι ουδέποτε έγινε κληρονόμος.

Η αποποίηση ισχύει αναδρομικά (άρθρο 807 του Αστικού Κώδικα).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ο κληρονόμος του συνόλου ή μέρους της περιουσίας που αποδέχεται άνευ όρων την κληρονομική διαδοχή είναι υπεύθυνος επ' αόριστον για τις οφειλές και υποχρεώσεις που συνδέονται με την κληρονομία. Δεσμεύεται από τις κληροδοσίες χρηματικών ποσών μόνο μέχρι την αξία της κληρονομιαίας περιουσίας χωρίς τις οφειλές (☞ [άρθρο 785 του Αστικού Κώδικα](#)).

Εάν υπάρχουν πολλοί κληρονόμοι, ο καθένας είναι ατομικά υπεύθυνος για τις οφειλές και τις υποχρεώσεις της κληρονομίας αναλόγως της μερίδας του (☞ [άρθρο 873 του Αστικού Κώδικα](#)).

Αν ο κληρονόμος έχει επιλέξει την άνευ όρων αποδοχή, φέρει απεριόριστη ευθύνη για όλες τις οφειλές και υποχρεώσεις του θανόντος. Ωστόσο, μπορεί να ζητήσει να απαλλαγεί εν όλω ή εν μέρει από την υποχρέωσή του για οφειλή της κληρονομίας εφόσον, τη στιγμή της κληρονομικής διαδοχής, ενδεχομένως αγνοούσε την ύπαρξη της υποχρέωσης και εάν η πληρωμή των οφειλών αυτών θα μπορούσε να βλάψει σοβαρά την προσωπική περιουσία του.

Εάν έχει επιλέξει την αποδοχή μέχρι την αξία του καθαρού ενεργητικού, ο κληρονόμος έχει ευθύνη για τις οφειλές της κληρονομίας μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχει κληρονομήσει.

Εάν έχει αποποιηθεί την κληρονομία, ο κληρονόμος δεν έχει ευθύνη για τις οφειλές.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι διατάξεις του άρθρου 710-1 του Αστικού Κώδικα προβλέπουν ότι για διατυπώσεις μεταγραφής σε κτηματολόγιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον οι πράξεις που συντάσσονται με τη μορφή δημοσίου εγγράφου από συμβολαιογράφο που ασκεί το επάγγελμα στη Γαλλία, οι δικαστικές αποφάσεις και τα δημόσια έγγραφα που προέρχονται από διοικητική αρχή.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η παρέμβαση εντολοδόχου δεν προβλέπεται ούτε επιβάλλεται από το γαλλικό δίκαιο. Είναι, πάντως, δυνατή σε περίπτωση διορισμού του από τον δικαστή.

Η μεταγραφή στα κτηματολόγια αποτελεί ευθύνη των κληρονόμων, με τη βοήθεια συμβολαιογράφου. Ο κληρονομούμενος μπορεί να ορίσει εκτελεστή διαθήκης, οι εξουσίες του οποίου καθορίζονται από τα άρθρα 1025 επ. του Αστικού Κώδικα.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Η εκτέλεση των διατάξεων τελευταίας βουλήσεως και η διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας είναι ευθύνη των κληρονόμων. Σε περίπτωση διαφοράς, είναι αρμόδιο το Πρωτοδικείο του τόπου επαγωγής της κληρονομίας.

Στην περίπτωση αυτή, ο δικαστής που επιλαμβάνεται της διαφοράς, μπορεί να ορίζει εντολοδόχο για την εκτέλεση της κληρονομίας, ο οποίος εκπροσωπεί το σύνολο των κληρονόμων εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί.

Το γαλλικό δίκαιο προβλέπει και άλλα είδη εντολών που επιτρέπουν επίσης τη διαχείριση μιας κληρονομίας. Πρόκειται ιδίως για εντολή με ισχύ μετά θάνατον, που παρέχει στον διαθέτη τη δυνατότητα να ορίσει εν ζωή έναν εντολοδόχο με αποστολή να εκτελέσει ή να διαχειριστεί το σύνολο ή μέρος της κληρονομίας για τους κληρονόμους. Υπάρχει επίσης η εντολή βάσει συμβάσεως, που υπόκειται στους κανόνες του κοινού δικαίου και, τέλος, η προαναφερθείσα δικαστική εντολή.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Οι κληρονόμοι έχουν όλες τις εξουσίες. Σε περίπτωση δυσκολιών ή εμπλοκής, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή στο δικαστήριο και να οριστεί διαχειριστής. Στην περίπτωση αυτή, αποστολή του εντολοδόχου είναι να ρυθμίσει προσωρινά την κληρονομία λόγω της αδράνειας, αμέλειας ή πταισματος ενός ή περισσότερων κληρονόμων. Στο πλαίσιο των καθηκόντων του, ο διαχειριστής εκτελεί καθήκοντα που αφορούν αμιγώς τη διατήρηση, την επίβλεψη και τη διαχείριση της κληρονομίας (άρθρο 813-4). Εντός των ορίων των εξουσιών που του έχουν ανατεθεί, ο εντολοδόχος της κληρονομίας εκπροσωπεί επίσης το σύνολο των κληρονόμων για αστικές πράξεις και δικαστικές διαδικασίες (άρθρο 813-5 του Αστικού Κώδικα).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Κατά το γαλλικό δίκαιο, το κληρονομητήριο (acte de notoriété) αποτελεί ακρογωνιαίιο λίθο της ρύθμισης της κληρονομίας από συμβολαιογράφο. Η κληρονομία περατώνεται με τη διανομή της περιουσίας. Με αυτήν παύει η συγκυριότητα. Η διανομή μπορεί να γίνει με φιλικό διακανονισμό (άρθρο 835 του Αστικού Κώδικα) ή με δικαστική διάταξη (☞ [άρθρο 840 του Αστικού Κώδικα](#)). Κάθε κληρονόμος μπορεί να ζητήσει τη διανομή (☞ [άρθρο 815 του Αστικού Κώδικα](#)). Ο πιστωτής ενός συγκληρονόμου μπορεί επίσης να προκαλέσει τη διανομή (☞ [άρθρο 815-17 του Αστικού Κώδικα](#)).

Έτσι, η επαγωγή της κληρονομίας προσδιορίζεται συνήθως σε δημόσιο έγγραφο που καλείται acte de notoriété (κληρονομητήριο), το οποίο συντάσσεται από συμβολαιογράφο και αναφέρει τους κληρονόμους του θανόντος και καθορίζει τα μερίδια κληρονομίας που ανήκουν στα εν λόγω πρόσωπα.

Επομένως, το έγγραφο αυτό καθορίζει ποιοι είναι οι διάφοροι δικαιούχοι (κληρονόμοι) της κληρονομίας.

Για να συντάξει το κληρονομητήριο, ο συμβολαιογράφος ζητά την παρουσία δύο μαρτύρων που προτείνονται από τους κληρονόμους. Οι εν λόγω μάρτυρες είναι ενήλικες, δεν είναι σύζυγοι ούτε συγγενείς του θανόντος, αλλά πρέπει να τον γνώριζαν καλά.

Η πράξη αυτή αποτελεί δημόσιο έγγραφο.

Μετά τη σύνταξη του κληρονομητηρίου, ο συμβολαιογράφος συντάσσει στο τέλος της διαδικασίας εκκαθάρισης της κληρονομίας, την πράξη της διανομής που καθορίζει ανά μερίδιο τον τρόπο διανομής της περιουσίας του κληρονομούμενου μεταξύ των κληρονόμων του. Η πράξη αυτή αποτελεί επίσης δημόσιο έγγραφο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/02/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Κροατία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το ☞ [Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUE\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Το κληρονομικό δικαίωμα και οι κανόνες σύμφωνα με τους οποίους τα δικαστήρια, άλλες αρχές και εξουσιοδοτημένα πρόσωπα χειρίζονται τις κληρονομικές διαφορές διέπονται από τον νόμο περί κληρονομίας (*Narodne Novine*, NN, Εφημερίδα της Κυβέρνησης της Κροατίας (φύλλα αριθ. 48/03, 163/03, 35/05 και 127/13).

Η διάταξη τελευταίας βούλησης μπορεί να συντάσσεται υπό τη μορφή διαθήκης. Δικαίωμα σύνταξης διαθήκης έχει κάθε πρόσωπο που έχει σώας τας φρένας και έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του.

Η διαθήκη είναι έγκυρη εφόσον έχει καταρτιστεί υπό τη μορφή και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπει ο νόμος. Υπό τις συνθήκες περιστάσεις η διαθήκη συντάσσεται υπό τη μορφή ιδιωτικής ή δημόσιας διαθήκης, ενώ σύνταξη προφορικής διαθήκης επιτρέπεται υπό έκτακτες περιστάσεις.

Η ιδιωτική διαθήκη είναι είτε ιδιόγραφη είτε συντάσσεται ενώπιον μαρτύρων. Η ιδιόγραφη διαθήκη συντάσσεται χειρόγραφα και υπογράφεται από τον διαθέτη. Η διαθήκη ενώπιον μαρτύρων συντάσσεται από πρόσωπο το οποίο έχει ικανότητα γραφής και ανάγνωσης και το οποίο δηλώνει ενώπιον δύο μαρτύρων ότι το σχετικό έγγραφο, ανεξαρτητως του προσώπου που το έχει συντάξει, αποτελεί τη διαθήκη του, και εν συνεχεία το υπογράφει. Η διαθήκη υπογράφεται από τους μάρτυρες.

Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται με τη συμμετοχή δημόσιας αρχής. Οποιοσδήποτε μπορεί να συντάξει έγκυρη διάταξη τελευταίας βούλησης υπό τη μορφή δημόσιας διαθήκης. Πρόσωπο το οποίο δεν έχει ικανότητα ανάγνωσης ή υπογραφής μπορεί υπό συνήθεις περιστάσεις να συντάξει διάταξη τελευταίας βούλησης μόνο υπό τη μορφή δημόσιας διαθήκης. Με αίτημα του διαθέτη η δημόσια διαθήκη συντάσσεται από ένα εκ των κατωτέρω εξουσιοδοτημένων προσώπων: ειρηνοδική, πραγματογνώμονα του Ειρηνοδικείου ή συμβολαιογράφο, καθώς και από προξενικό ή διπλωματικό/προξενικό εκπρόσωπο της Δημοκρατίας της Κροατίας στο εξωτερικό. Η διαδικασία και οι πράξεις στις οποίες προβαίνει το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο για τη σύνταξη δημόσιας διαθήκης ορίζονται στον νόμο.

Διαθέτης ο οποίος επιθυμεί να προσδώσει στη διαθήκη του την ισχύ διεθνούς διαθήκης πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση σε πρόσωπο εξουσιοδοτημένο για τη σύνταξη δημόσιων διαθηκών. Η διεθνής διαθήκη συντάσσεται με σκοπό να διασφαλιστεί ότι αναγνωρίζεται ως προς τον τύπο της από τα κράτη τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συνθήκη του 1973 για τον Ενιαίο Νόμο σχετικά με τον τύπο διεθνούς διαθήκης και από τα κράτη τα οποία έχουν ενσωματώσει στην εθνική τους νομοθεσία τις διατάξεις περί διεθνούς διαθήκης.

Μόνο σε έκτακτες περιπτώσεις, και εφόσον δεν είναι δυνατή η σύνταξη διαθήκης υπό οποιαδήποτε άλλη έγκυρη μορφή, μπορεί ο διαθέτης να συντάξει διαθήκη προφορικά ενώπιον δύο μαρτύρων. Η εν λόγω διαθήκη παύει να ισχύει 30 ημέρες μετά από την παρέλευση των έκτακτων συνθηκών υπό τις οποίες καταρτίστηκε.

Κληρονομική σύμβαση (σύμβαση με την οποία ένα πρόσωπο καταλείπει την περιουσία του ή μέρος αυτής σε άλλον συμβαλλόμενο ή τρίτο), σύμβαση διάθεσης μελλοντικής κληρονομιάς ή κληροδοσίας (σύμβαση με την οποία ένα πρόσωπο μεταβιβάζει κληρονομία την οποία προσδοκά, σύμβαση κληρονομικής διαδοχής προσώπου το οποίο βρίσκεται εν ζωή, σύμβαση κληροδοσίας ή άλλου ωφελήματος το οποίο προσδοκά να λάβει ένας συμβαλλόμενος αιτία διαδοχής η οποία δεν έχει επέλθει ακόμη) και σύμβαση επί του περιεχομένου διαθήκης (συμφωνία με την οποία ένα πρόσωπο δεσμεύεται να συμπεριλάβει ή όχι ή να ανακαλέσει ή όχι συγκεκριμένη διάταξη στη διαθήκη του) δεν είναι νόμιμες σύμφωνα με το δίκαιο της Κροατίας και είναι επομένως άκυρες.

Το δίκαιο της Κροατίας επιτρέπει τη σύναψη συμφωνίας μεταβίβασης και διανομής περιουσίας εν ζωή. Πρόκειται για συμφωνία μεταξύ ενός προσώπου (εκχωρητή) και των κατιόντων του, με την οποία ο πρώτος διανέμει και μεταβιβάζει στους δεύτερους εν όλω ή εν μέρει την περιουσία την οποία διαθέτει κατά τον χρόνο κατάρτισης της σύμβασης. Για την εγκυρότητα της σύμβασης είναι απαραίτητη η συναίνεση όλων των τέκνων και λοιπών κατιόντων οι οποίοι κληρονομούν τον εκχωρητή. Η σύμβαση καταρτίζεται εγγράφως και επικυρώνεται από το αρμόδιο δικαστήριο ή συντάσσεται συμβολαιογραφικά ή επικυρώνεται (καθίσταται νομικά δεσμευτική) από συμβολαιογράφο. Η σχετική συμφωνία μπορεί να συμπεριλαμβάνει τον/την σύζυγο του εκχωρητή, στην οποία περίπτωση απαιτείται η συναίνεσή του/της. Τα περιουσιακά στοιχεία στα οποία αφορά η σύμβαση δεν περιλαμβάνονται στην κληρονομία ούτε λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό της αξίας της κληρονομιάς.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Κροατίας δεν επιτρέπεται η κατάρτιση σύμβασης για την αποποίηση κληρονομιάς πριν από την έναρξη της διαδοχής. Κατ' εξαίρεση, κατιών ο οποίος έχει δικαίωμα να διαθέτει ανεξάρτητα τα δικαιώματά του μπορεί να καταρτίσει συμφωνία με ανιόντα του με την οποία αποποιείται εκ των προτέρων την κληρονομία του τελευταίου. Η σχετική συμφωνία μπορεί να καταρτιστεί και από τον/την σύζυγο σε σχέση με την κληρονομία την οποία δικαιούται να λάβει μετά από τον θάνατο του άλλου συζύγου. Η σύμβαση καταρτίζεται εγγράφως και επικυρώνεται από το αρμόδιο δικαστήριο ή συντάσσεται συμβολαιογραφικά ή επικυρώνεται (καθίσταται νομικά δεσμευτική) από συμβολαιογράφο.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η σύνταξη, κατάθεση και κοινοποίηση της διαθήκης καταχωρείται στο Μητρώο Διαθηκών της Κροατίας, το οποίο τηρείται στο Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο της Κροατίας. Με αίτημα του διαθέτη, τα σχετικά στοιχεία υποβάλλονται για καταχώρηση από τα αρμόδια δικαστήρια, συμβολαιογράφους, δικηγόρους και διαθέτες. Η καταχώρηση διαθήκης στο Μητρώο Διαθηκών της Κροατίας δεν είναι υποχρεωτική, ενώ η μη καταχώρηση ή κατάθεση διαθήκης σε συγκεκριμένη αρχή δεν θίγει το κύρος αυτής.

Δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση των στοιχείων της καταχώρησης σε τρίτους πριν από τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, εξαιρουμένου του διαθέτη και προσώπων ρητά εξουσιοδοτημένων από τον ίδιο προς τον σκοπό αυτό.

Κατά την κληρονομική διαδικασία, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος που διεξάγει τη διαδικασία υποχρεούται να ζητήσει από το Μητρώο Διαθηκών της Κροατίας όλα τα στοιχεία σχετικά με τυχόν διαθήκη του θανόντος.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Το δικαίωμα του κληρονομούμενου να διαθέτει την περιουσία του περιορίζεται από το δικαίωμα των κληρονόμων στη νόμιμη μοίρα.

Αναγκαίοι κληρονόμοι είναι:

Οι κατιόντες, υιοθετημένα τέκνα, τέκνα επί των οποίων ο κληρονομούμενος ασκεί επιμέλεια ως σύντροφος του γονέα και τα δικά τους τέκνα, ο/η σύζυγος ή σύντροφος του κληρονομούμενου, ο/η μόνιμος σύντροφος του κληρονομούμενου ή ο/η ανεπίσημος σύντροφός του. Τα ανωτέρω πρόσωπα δικαιούνται να λάβουν τη νόμιμη μοίρα, η οποία αντιστοιχεί στο ήμισυ του εξ αδιαθέτου κληρονομικού τους μεριδίου.

Οι γονείς, θετοί γονείς και λοιποί ανιόντες του κληρονομούμενου. Αυτοί έχουν δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα μόνο εάν έχουν μόνιμη ανικανότητα εργασίας και είναι άποροι. Η νόμιμη μοίρα των προσώπων αυτών αντιστοιχεί σε 1/3 του εξ αδιαθέτου μεριδίου τους.

Οι αναγκαίοι κληρονόμοι έχουν δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα μόνο εφόσον, σε ειδική περίπτωση, καλούνται ως νόμιμοι κληρονόμοι.

Οι λόγοι για τους οποίους μπορεί ο διαθέτης να αποκλείσει εν όλω ή εν μέρει αναγκαίο κληρονόμο από τη διαθήκη του αναφέρονται περιοριστικά στον νόμο. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται στον διαθέτη εάν ο κληρονόμος έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα κατά του διαθέτη αθετώντας νόμιμη ή ηθική υποχρέωση έναντι αυτού, η οποία απορρέει από την οικογενειακή σχέση του κληρονόμου με τον διαθέτη, εάν έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα εκ προθέσεως κατά του διαθέτη ή του/της συζύγου, τέκνων ή γονέων του, εάν έχει διαπράξει αδίκημα κατά της Δημοκρατίας της Κροατίας ή των αξιών που προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο, εάν ο κληρονόμος διήγε οκνηρό ή μη έντιμο βίο. Εφόσον ο διαθέτης επιθυμεί την αποκλήρωση ενός κληρονόμου, πρέπει να το δηλώσει στη διαθήκη ορίζοντας και τους λόγους της αποκλήρωσης. Ο λόγος της αποκλήρωσης πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο σύνταξης της διαθήκης. Με την αποκλήρωση ο κληρονόμος εκπίπτει του κληρονομικού του δικαιώματος στο μέτρο της αποκλήρωσης, τα δε κληρονομικά δικαιώματα των λοιπών κληρονόμων διαμορφώνονται ως εάν ο αποκληρωθείς κληρονόμος είχε προαποβιώσει του κληρονομούμενου.

Πέραν της δυνατότητας αποκλήρωσης αναγκαίου κληρονόμου, ο διαθέτης μπορεί να αποστερήσει ρητά έναν κατιόντα από τη νόμιμή του μοίρα εν όλω ή εν μέρει, σε περίπτωση που ο κατιών είναι υπερχρεωμένος ή ιδιαίτερα σπάταλος. Η νόμιμη μοίρα του ως άνω κληρονόμου περιέρχεται στους δικούς του κατιόντες. Η ως άνω αποστέρηση της νόμιμης μοίρας ισχύει μόνο εάν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη ο αποστερούμενος έχει ανήλικο τέκνο ή ανήλικο εγγονό από προαποβιώσαν τέκνο, ή ανήλικο τέκνο ή εγγονό από προαποβιώσαν τέκνο, εφόσον τα πρόσωπα αυτά είναι ανίκανα προς εργασία και άπορα. Ο αποστερούμενος της νόμιμης μοίρας κληρονόμος κληρονομεί τον διαθέτη ως προς το μερίδιο το οποίο δεν καλύπτεται από την αποστέρηση, καθώς και όταν δεν ισχύουν πλέον οι λόγοι αυτής κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βούλησας, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που ο θανών δεν είχε συντάξει διαθήκη, επέρχεται κληρονομική διαδοχή σύμφωνα με τον νόμο και τις νόμιμες τάξεις διαδοχής, με βάση τη γενική αρχή ότι οι κληρονόμοι των εγγύτερων τάξεων αποκλείουν αυτούς των απώτερων τάξεων.

Νόμιμοι κληρονόμοι είναι:

οι κατιόντες, τα υιοθετημένα τέκνα, τέκνα υπό την επιμέλεια του διαθέτη ως συντρόφου του γονέα, καθώς και τα δικά τους τέκνα,

ο/η σύζυγος,

ο σύντροφος ο οποίος δεν έχει τελέσει γάμο με τον θανόντα,

ο μόνιμος σύντροφος,

ο ανεπίσημος μόνιμος σύντροφος,

οι γονείς,

οι θετοί γονείς,

οι αδελφοί του θανόντος και οι δικοί τους κατιόντες,

οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος και οι δικοί τους κατιόντες,

οι λοιποί ανιόντες του θανόντος.

Ως προς το κληρονομικό δικαίωμα, ο σύντροφος που δεν έχει τελέσει γάμο με τον θανόντα εξομοιώνεται με τον σύζυγο, τα δε τέκνα που έχουν γεννηθεί εκτός γάμου και οι κατιόντες τους εξομοιώνονται με τα εντός γάμου γεννημένα τέκνα και τους κατιόντες τους. Ένωση προσώπων εκτός γάμου η οποία γεννά κληρονομικό δικαίωμα είναι η μόνιμη ένωση άγαμης γυναίκας και άγαμου άνδρα η οποία έχει συγκεκριμένη ελάχιστη διάρκεια (τρία έτη ή μικρότερη διάρκεια σε περίπτωση γέννησης τέκνου από την ένωση) και η οποία έληξε με τον θάνατο του κληρονομούμενου, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις εγκυρότητας του γάμου.

Όσον αφορά στο κληρονομικό δικαίωμα, ο μόνιμος σύντροφος εξομοιώνεται με τον σύζυγο, τα δε τέκνα υπό την επιμέλεια του ως συντρόφου του γονέα εξομοιώνονται με τα δικά του τέκνα. Η σχέση μόνιμων συντρόφων είναι η οικογενειακή ένωση μεταξύ δύο προσώπων του ίδιου φύλου ενώπιον αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις της ειδικής νομοθεσίας (νόμος περί συμβίωσης προσώπων ίδιου φύλου).

Όσον αφορά στο κληρονομικό δικαίωμα, ο ανεπίσημος μόνιμος σύντροφος εξομοιώνεται με τον σύντροφο εκτός γάμου. Η σχέση ανεπίσημα μόνιμων συντρόφων είναι η οικογενειακή ένωση μεταξύ δύο προσώπων του ίδιου φύλου τα οποία δεν έχουν τελέσει ένωση ενώπιον αρμόδιας αρχής, εφόσον η ένωση έχει διαρκέσει τουλάχιστον τρία έτη και πληρούνται οι προϋποθέσεις εγκυρότητας της σχέσης μόνιμων συντρόφων από την αρχή.

Οι κατιόντες και σύζυγος του θανόντος καλούνται στην πρώτη τάξη διαδοχής. Οι κληρονόμοι της πρώτης τάξης κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Στην πρώτη τάξη ισχύει η διαδοχή κατά ρίζες (*per stirpes*), συνεπώς το μερίδιο προαποβιώσαντος τέκνου περιέρχεται στα τέκνα και εγγονούς του κατ' ισομοιρία. Εάν κάποιος εγγονός έχει προαποβιώσει του κληρονομούμενου, το μερίδιό του κληρονομείται κατ' ισομοιρία από τα τέκνα του, δηλ. τα δισεγγονα του κληρονομούμενου, και ούτω καθ' εξής, εφόσον δεν υπάρχουν λοιποί κατιόντες του διαθέτη.

Σε περίπτωση που ο κληρονομούμενος είναι άτεκνος, καλούνται οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης, δηλ. οι γονείς και ο/η σύζυγος. Οι γονείς του διαθέτη κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας, ο/η δε σύζυγος το υπόλοιπο ήμισυ. Εάν έχουν προαποβιώσει αμφότεροι οι γονείς του κληρονομούμενου, ο/η σύζυγος λαμβάνει το σύνολο της κληρονομίας. Εάν έχει προαποβιώσει ο/η σύζυγος, οι γονείς του κληρονομούμενου λαμβάνουν το σύνολο της κληρονομίας. Εάν κάποιος γονέας του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του το μερίδιό του περιέρχεται στον άλλο γονέα. Οι αδελφοί του κληρονομούμενου και οι κατιόντες τους καλούνται στην δεύτερη τάξη σε περίπτωση που δεν υπάρχει επιζών σύζυγος και έχει προαποβιώσει ένας ή και οι δύο γονείς του. Σε αυτή την περίπτωση (εάν έχει προαποβιώσει ένας ή και οι δύο γονείς του κληρονομούμενου και δεν υπάρχει επιζών σύζυγος), το μερίδιο εκάστου γονέα περιέρχεται στα τέκνα του (αδελφούς του θανόντος), εγγονούς, δισεγγονούς και απώτερους κατιόντες του, με βάση τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή από τέκνα και λοιπούς κατιόντες. Εάν κάποιος γονέας έχει προαποβιώσει του διαθέτη και δεν έχει άλλους κατιόντες, και εφόσον δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, το μερίδιό του περιέρχεται στον άλλο γονέα. Εάν έχει προαποβιώσει του διαθέτη και ο άλλος γονέας, και εφόσον δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, οι κατιόντες του κληρονομούν το μερίδιο και των δύο γονέων.

Εάν ο κληρονομούμενος δεν έχει κατιόντες, σύζυγο ή γονείς, ή οι γονείς του δεν έχουν κατιόντες, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της τρίτης τάξης. Στην τρίτη τάξη καλούνται οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος. Οι γονείς του πατέρα του κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας και οι γονείς της μητέρας του το υπόλοιπο ήμισυ. Οι γονείς του πατέρα ή της μητέρας του θανόντος κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που έχει προαποβιώσει ένας από τους ως άνω ανιόντες του κληρονομούμενου το μερίδιό του περιέρχεται στους κατιόντες του (τέκνα, εγγονούς και απώτερους κατιόντες), με βάση τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή από τέκνα και λοιπούς κατιόντες. Εάν ο παππούς και γιαγιά της ίδιας ρίζας έχουν προαποβιώσει του διαθέτη και δεν έχουν κατιόντες, το μερίδιό τους περιέρχεται στον παππού και γιαγιά της άλλης ρίζας ή στους κατιόντες τους.

Εάν ο κληρονομούμενος δεν έχει κατιόντες ή γονείς, ή αυτοί δεν έχουν κατιόντες, ή δεν έχει σύζυγο ή παππούδες και γιαγιάδες, ή οι τελευταίοι δεν έχουν κατιόντες, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της τέταρτης τάξης. Στην τέταρτη τάξη καλούνται οι προπαππούδες και προγιαγιάδες του θανόντος. Οι προπαππούδες και προγιαγιάδες από την πλευρά του πατέρα του θανόντος κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας (το μερίδιο αυτό κληρονομείται κατ' ισομοιρία από τους παππούδες του πατέρα του θανόντος και τους παππούδες της μητέρας του) και οι προπαππούδες και προγιαγιάδες από την πλευρά της μητέρας κληρονομούν το υπόλοιπο ήμισυ (το μερίδιο αυτό κληρονομείται κατ' ισομοιρία από τους παππούδες του πατέρα του θανόντος και τους παππούδες της μητέρας του). Εάν οποιοσδήποτε από τους ανωτέρω ανιόντες δεν βρίσκεται εν ζωή, το μερίδιό του περιέρχεται στον ανιόντα σύζυγό του/της. Εάν ένα ζεύγος ανιόντων δεν βρίσκεται εν ζωή, το μερίδιό του περιέρχεται στο άλλο ζεύγος ανιόντων της ίδιας ρίζας. Εάν οι προπαππούδες και προγιαγιάδες της ίδιας ρίζας δεν βρίσκονται εν ζωή, το μερίδιό τους περιέρχεται στους προπαππούδες και προγιαγιάδες της άλλης ρίζας.

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της τέταρτης τάξης κληρονομούν οι απώτεροι ανιόντες του θανόντος, σύμφωνα με τους κανόνες διαδοχής των προπαππούδων και προγιαγιάδων.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Η κληρονομική διαδικασία σε πρώτο βαθμό διεξάγεται από το ειρηνοδικείο ή από συμβολαιογράφο ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο.

Κατά τόπο αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο της κατοικίας του κληρονομούμενου κατά τον χρόνο θανάτου του, ή, επικουρικά, το ειρηνοδικείο του τόπου διαμονής του, το ειρηνοδικείο του τόπου όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της κληρονομίας στην Δημοκρατία της Κροατίας ή το ειρηνοδικείο του τόπου στα μητρώα του οποίου ήταν εγγεγραμμένος ο κληρονομούμενος. Το δικαστήριο αναθέτει τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας σε συμβολαιογράφο. Οι υποθέσεις ανατίθενται στους συμβολαιογράφους της έδρας του δικαστηρίου κατ' αλφαβητική σειρά με βάση το επώνυμό τους.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας (κληρονομική δήλωση) μπορεί να γίνει προφορικά ενώπιον του ειρηνοδικείου, ενώπιον του δικαστηρίου κληρονομικών διαφορών ή ενώπιον του συμβολαιογράφου ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία, άλλως μπορεί να προσκομιστεί στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο επικυρωμένο έγγραφο το οποίο περιέχει σχετική δήλωση.

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας είναι ανέκκλητη.

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομιάς δεν είναι υποχρεωτική. Κληρονόμος ο οποίος δεν έχει προβεί σε δήλωση αποδοχής ή αποποίησης τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί την κληρονομία σιωπηρά. Κληρονόμος ο οποίος έχει προβεί σε έγκυρη δήλωση αποδοχής δεν μπορεί να παραιτηθεί από το κληρονομικό του δικαίωμα.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας μπορεί να γίνει προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου κληρονομικών διαφορών ή ενώπιον του συμβολαιογράφου ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία, άλλως μπορεί να προσκομιστεί στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο επικυρωμένο έγγραφο το οποίο περιέχει σχετική δήλωση.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα είναι κληρονομικό δικαίωμα το οποίο γεννάται κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Αναγκαίος κληρονόμος μπορεί να προβεί σε προφορική δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας ενώπιον οποιουδήποτε ειρηνοδίκειου, ενώπιον του δικαστηρίου κληρονομικών διαφορών ή ενώπιον του συμβολαιογράφου ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία, άλλως μπορεί να προσκομίσει στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο επικυρωμένο έγγραφο το οποίο περιέχει σχετική δήλωση.

Το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα ασκείται κατά τη διάρκεια της κληρονομικής διαδικασίας μόνο με αίτημα του αναγκαίου κληρονόμου. Σε περίπτωση που κατά την κληρονομική διαδικασία ο αναγκαίος κληρονόμος δεν διεκδικήσει τη νόμιμη του μοίρα, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος δεν υποχρεούται να του αποδώσει τη νόμιμη μοίρα.

6 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η κληρονομική διαδικασία είναι εκούσια διαδικασία (όχι κατ' αντιμωλία) η οποία διεξάγεται προς τον σκοπό καθορισμού των κληρονόμων, της κληρονομιάς και των λοιπών δικαιωμάτων της κληρονομιάς τα οποία περιέρχονται στους κληρονόμους ή τρίτους.

Η κληρονομική διαδικασία σε πρώτο βαθμό διεξάγεται από το ειρηνοδικείο ή από συμβολαιογράφο, ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο. Το κατά τόπο αρμόδιο ειρηνοδικείο ονομάζεται και δικαστήριο κληρονομικών διαφορών. Κατά τόπο αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο της κατοικίας του κληρονομούμενου κατά τον χρόνο θανάτου του, ή, επικυρωτικά, το ειρηνοδικείο του τόπου διαμονής του, το ειρηνοδικείο του τόπου όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της κληρονομιάς στην Δημοκρατία της Κροατίας ή το ειρηνοδικείο του τόπου στα μητρώα του οποίου ήταν εγγεγραμμένος ο κληρονομούμενος.

Η κληρονομική διαδικασία επισπεύδεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο μετά από την παραλαβή του πιστοποιητικού θανάτου, αποστάσματος από το ληξιαρχικό μητρώο ή αντίστοιχου εγγράφου. Το δικαστήριο αναθέτει τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας σε συμβολαιογράφο της έδρας του, παραδίδει σε αυτόν το πιστοποιητικό θανάτου και τάσσει προθεσμία για την περάτωση της διαδικασίας. Ο συμβολαιογράφος διεξάγει τη διαδικασία ως δικαστικός λειτουργός δυνάμει σχετικής απόφασης του δικαστηρίου και σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί κληρονομιάς. Κατά κανόνα η κληρονομική διαδικασία διεξάγεται από συμβολαιογράφο διορισμένο από το δικαστήριο, και μόνο κατ' εξαίρεση από το ίδιο το δικαστήριο.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας ο συμβολαιογράφος έχει εξουσία, όπως θα είχε ο αρμόδιος δικαστής ή δικαστικός πραγματογνώμονας, να προβεί σε κάθε απαραίτητη ενέργεια και να λάβει κάθε αναγκαία απόφαση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του νόμου περί κληρονομιάς. Σε περίπτωση που κατά την κληρονομική διαδικασία η οποία διεξάγεται από συμβολαιογράφο προκύψει διαφωνία μεταξύ των κληρονόμων ως προς τα γεγονότα επί των οποίων ερείδονται τα σχετικά δικαιώματά τους (π.χ. κληρονομικό δικαίωμα, κληρονομικό μερίδιο κλπ.) ή ως προς τη σύνθεση της κληρονομιάς ή της κληροδοσίας, ο συμβολαιογράφος οφείλει να επιστρέψει τον φάκελο της υπόθεσης στο δικαστήριο προκειμένου αυτό να ανακόψει τη διαδικασία και να διατάξει τα μέρη να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών. Σε περίπτωση που κατά την κληρονομική διαδικασία η οποία διεξάγεται από συμβολαιογράφο προκύψει διαφωνία μεταξύ των κληρονόμων ως προς τα γεγονότα επί των οποίων ερείδονται κληροδοσίες ή λοιπά δικαιώματα, ο συμβολαιογράφος οφείλει να επιστρέψει τον φάκελο της υπόθεσης στο δικαστήριο προκειμένου αυτό να διατάξει τα μέρη να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών, όχι όμως και να ανακόψει την κληρονομική διαδικασία. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις οι οποίες προβλέπονται από τον νόμο (απόφαση διαχωρισμού της κληρονομιάς από την περιουσία ενός κληρονόμου, δικαίωμα των συγκληρονόμων οι οποίοι συνοικούσαν με τον θανόντα και απόφαση διανομής της οικοσκευής), ο συμβολαιογράφος μπορεί να αποφασίζει μόνο με τη συναίνεση όλων των μερών της διαδικασίας, άλλως οφείλει να επιστρέψει τον φάκελο της υπόθεσης στο δικαστήριο. Το δικαστήριο το οποίο έχει αναθέσει τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας σε συμβολαιογράφο παρακολουθεί σε διαρκή βάση τη διεξαγωγή της.

Η ακροαματική διαδικασία αποτελεί το βασικό μέρος της κληρονομικής διαδικασίας, η οποία μπορεί να συνίσταται σε μία ή περισσότερες ακροάσεις.

Δεν διεξάγεται ακροαματική διαδικασία σε περίπτωση που ο κληρονομούμενος δεν διέθετε περιουσία ή διέθετε μόνο κινητή περιουσία και σχετικά δικαιώματα, και εφόσον ουδείς των κληρονόμων αιτείται τη διεξαγωγή κληρονομικής διαδικασίας.

Στην ακροαματική διαδικασία καλούνται να παρασταθούν οι ενδιαφερόμενοι (κληρονόμοι, κληροδόχοι, λοιπά πρόσωπα τα οποία ασκούν δικαιώματα σε σχέση με την κληρονομία), πρόσωπα τα οποία τηρούν νόμιμες αξιώσεις επί της κληρονομιάς (σε περίπτωση διαθήκης), ο εκτελεστής της διαθήκης (εφόσον έχει διορισθεί) και λοιπά ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Στη σχετική κλήση για παράσταση στην ακροαματική διαδικασία, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος κοινοποιεί στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα την πίστευση της διαδικασίας, ενημερώνει σχετικά με την ύπαρξη ή μη διαθήκης και καλεί τα εν λόγω πρόσωπα να προσκομίσουν τυχόν έγγραφα διαθήκη που έχουν στην κατοχή τους ή άλλο έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την σύνταξη προφορικής διαθήκης ή να κατονομάσουν τους μάρτυρες της προφορικής διαθήκης. Στην σχετική κλήση συνιστάται στους ενδιαφερομένους να προβούν σε προφορική δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομιάς κατά την ακροαματική διαδικασία ή δια νομίμως επικυρωμένου δημοσίου εγγράφου, έως την έκδοση απόφασης επί της διαδοχής από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, και ότι η μη εμφάνιση στην ακροαματική διαδικασία ή η μη υποβολή σχετικής δήλωσης τεκμαίρεται ως σιωπηρή αποδοχή των κληρονομικών τους δικαιωμάτων.

Όλα τα θέματα τα οποία σχετίζονται με την έκδοση απόφασης στην κληρονομική διαδικασία, ιδίως τα κληρονομικά δικαιώματα, τα κληρονομικά μερίδια και τα δικαιώματα των κληροδόχων, εξετάζονται κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος εκδίδει απόφαση με βάση το αποτέλεσμα όλων των ακροάσεων. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος έχει δικαίωμα να διερευνήσει γεγονότα τα οποία τα μέρη δεν έχουν επικαλεστεί καθώς και να ζητήσει αποδείξεις τις οποίες αυτά δεν έχουν προσκομίσει, εφόσον κρίνει ότι τα εν λόγω γεγονότα ή αποδείξεις σχετίζονται με την απόφασή του. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος αποφασίζει επί των δικαιωμάτων, κατά κανόνα αφότου παράσχει στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα τη δυνατότητα να προβούν στις αναγκαίες δηλώσεις. Τα δικαιώματα των προσώπων τα οποία κλήθηκαν να παραστούν στην ακροαματική διαδικασία αλλά δεν εμφανίστηκαν, εξετάζονται από το δικαστήριο ή τον συμβολαιογράφο με βάση τα στοιχεία τα οποία είναι στη διάθεσή τους, λαμβανομένων υπόψη των εγγραφών δηλώσεων των εν λόγω προσώπων οι οποίες υποβάλλονται μέχρι την έκδοση απόφασης.

Κληρονομική δήλωση είναι αυτή δια της οποίας ο κληρονόμος αποδέχεται ή αποποιείται την κληρονομία. Η κληρονομική δήλωση είναι δικαίωμα, όχι όμως και υποχρέωση, των κληρονόμων. Κληρονόμος ο οποίος δεν έχει προβεί σε δήλωση αποδοχής ή αποποίησης τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί την κληρονομία σιωπηρά. Κληρονόμος ο οποίος έχει προβεί σε έγκυρη δήλωση αποδοχής δεν μπορεί να παραιτηθεί από το κληρονομικό του δικαίωμα. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος δεν απαιτεί την υποβολή κληρονομικής δήλωσης, ωστόσο οι κληρονόμοι που επιθυμούν μπορούν να προβούν σε σχετική δήλωση προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου της κληρονομιάς ή του αρμόδιου συμβολαιογράφου ή ενώπιον οποιουδήποτε ειρηνοδίκειου, άλλως να προσκομίσουν

έγγραφο, το οποίο περιέχει τη σχετική δήλωση, στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο. Κατά την υποβολή της σχετικής δήλωσης το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος οφείλει να ενημερώσει τον δηλούντα σχετικά με τις συνέπειες της δήλωσής του και να καταστήσει σαφές ότι δήλωση αποποίησης γίνεται μόνο στο όνομα του δηλούντος καθώς και στο όνομα του ιδίου και των κατιόντων του.

Το δικαστήριο ανακόπτει την κληρονομική διαδικασία και διατάσσει τα μέρη να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών σε περίπτωση που τα μέρη διαφωνούν ως προς τα γεγονότα στα οποία ερείδονται τα δικαιώματά τους, η σύνθεση της κληρονομίας ή τα δικαιώματα των κληροδόχων. Το πρόσωπο του οποίου το δικαίωμα κρίνεται από το δικαστήριο ως λιγότερο αβάσιμο διατάσσεται να απευθυνθεί στα πολιτικά δικαστήρια ή τις διοικητικές αρχές. Σε περίπτωση που προκύψει διαφωνία μεταξύ των κληρονόμων ως προς τα γεγονότα επί των οποίων ερείδονται κληροδοσίες ή λοιπά δικαιώματα, το δικαστήριο διατάσσει τους διαδίκους να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών, χωρίς όμως να ανακόψει την κληρονομική διαδικασία.

Μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος εκδίδει απόφαση επί της διαδοχής. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το δίκαιο της Κροατίας, η διαδοχή επέρχεται αυτοδικαίως κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, η απόφαση επί της διαδοχής είναι απλώς αναγνωριστική. Η σχετική απόφαση ορίζει τα πρόσωπα τα οποία καθίστανται κληρονόμοι μετά από τον θάνατο του κληρονομούμενου και τα αντίστοιχα δικαιώματά τους. Το περιεχόμενο της απόφασης προβλέπεται στον νόμο περί κληρονομίας και περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με: τον κληρονομούμενο (όνομα, επώνυμο, αριθμό ταυτότητας, πατρώνυμο ή μητρώνυμο, ημερομηνία γέννησης, υπηκοότητα, και στην περίπτωση έγγαμων προσώπων, το επώνυμό τους προ του γάμου) τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία συνθέτουν την κληρονομία (ακίνητα με τα στοιχεία που απαιτούνται για μεταγραφή, κινητά περιουσιακά στοιχεία και λοιπά δικαιώματα τα οποία το δικαστήριο έχει εντοπίσει ως τμήμα της κληρονομίας) τους κληρονόμους (όνομα, επώνυμο, αριθμό ταυτότητας, τόπο κατοικίας, συγγένεια με τον κληρονομούμενο, ιδιότητα ως νόμιμο κληρονόμο ή κληρονόμο εκ διαθήκης εάν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, το μερίδιο εκάστου σε μορφή κλάσματος επί της κληρονομίας) τυχόν περιορισμούς ή βάρη επί των δικαιωμάτων των κληρονόμων (αιρέσεις, χρονικοί περιορισμοί ή εντολές του διαθέτη, και εάν υπάρχουν, εάν και με ποιο τρόπο περιορίζουν ή επιβαρύνουν τα δικαιώματα των κληρονόμων και υπέρ ποιων προσώπων) τυχόν κληροδόχους ή πρόσωπα που αντλούν άλλα δικαιώματα από την κληρονομία, με σαφή ένδειξη των σχετικών δικαιωμάτων (όνομα και επώνυμο του δικαιούχου, αριθμό ταυτότητας, τόπο κατοικίας). Η απόφαση επί της διαδοχής επιδίδεται σε όλους τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και στα πρόσωπα τα οποία έχουν υποβάλει αίτημα αναγνώρισης του κληρονομικού τους δικαιώματος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Αφότου καταστεί τελεσιδική η σχετική απόφαση κοινοποιείται στην αρμόδια φορολογική αρχή. Με την απόφαση επί της διαδοχής, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος διατάσσει τη διενέργεια όλων των απαραίτητων πράξεων μεταγραφής στο υποθηκοφυλακείο μετά την τελεσιδικία της απόφασης, σύμφωνα με τους κανόνες της μεταγραφής, και την παράδοση στους αντίστοιχους δικαιούχους όλων των κινητών περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν τεθεί σε παρακαταθήκη του δικαστηρίου, του συμβολαιογράφου ή τρίτου προσώπου κατ' εντολή αυτών.

Προτού εκδώσει απόφαση επί της διαδοχής, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος μπορεί, κατόπιν αιτήματος κληροδόχου, να εκδώσει ξεχωριστή απόφαση επί της κληροδοσίας, εφόσον αυτή δεν αμφισβητείται από τους κληροδόχους. Σε περίπτωση που η σύνθεση της κληρονομίας αμφισβητείται εν μέρει, μπορεί να εκδοθεί μερική απόφαση η οποία ορίζει τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και το μη αμφισβητούμενο τμήμα της κληρονομίας.

Η απόφαση του συμβολαιογράφου ο οποίος έχει διοριστεί από το δικαστήριο για τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας υπόκειται σε αντιρρήσεις. Τυχόν αντιρρήσεις πρέπει να υποβληθούν στον συμβολαιογράφο εντός οκτώ ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στα μέρη, ο δε συμβολαιογράφος οφείλει να τις κοινοποιήσει άμεσα στο αρμόδιο ειρηνοδικείο μαζί με τον φάκελο της υπόθεσης. Οι αντιρρήσεις κρίνονται από έναν δικαστή. Εκπρόθεσμες, ελλιπείς ή अपараδέκτες αντιρρήσεις απορρίπτονται από το δικαστήριο. Κατά την εξέταση των αντιρρήσεων κατά απόφασης συμβολαιογράφου, το δικαστήριο μπορεί να διατηρήσει την απόφαση σε ισχύ εν όλω ή εν μέρει ή να την ανακαλέσει. Σε περίπτωση που η απόφαση ανακαλείται (εν όλω ή εν μέρει), το ίδιο δικαστήριο εξετάζει το ανακληθέν μέρος της απόφασης. Η απόφαση του δικαστηρίου η οποία ανακαλεί εν όλω ή εν μέρει την απόφαση του συμβολαιογράφου δεν υπόκειται αυτοτελώς σε ένδικα μέσα. Η απόφαση επί των αντιρρήσεων επιδίδεται στα μέρη και στον συμβολαιογράφο.

Οι αποφάσεις των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων σε σχέση με την κληρονομική διαδικασία υπόκεινται σε έφεση με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης του νόμου περί κληρονομίας. Η προθεσμία της έφεσης είναι δεκαπέντε ημέρες από την έκδοση της πρωτοβάθμιας απόφασης. Η έφεση μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Εφόσον αυτή ασκηθεί εμπρόθεσμα, το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει νέα απόφαση με την οποία μεταβάλλει την εκκαλούμενη, εφόσον δεν θίγονται τα δικαιώματα άλλων προσώπων τα οποία βασίζονται σε αυτή την απόφαση. Εάν το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν μεταβάλλει την απόφασή του, προωθεί την έφεση στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ανεξαρτήτως εάν η έφεση έχει εμπρόθεσμα σύμφωνα με τον νόμο. Κατά κανόνα, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο κρίνει μόνο εφέσεις οι οποίες έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα, ωστόσο μπορεί να λάβει υπόψη του και εκπρόθεσμη έφεση, εφόσον δεν θίγονται τα δικαιώματα άλλων προσώπων τα οποία βασίζονται στην εκκαλούμενη απόφαση.

Έκτακτα ένδικα μέσα δεν προβλέπονται στην κληρονομική διαδικασία.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Πρόσωπο αποκτά την ιδιότητα του κληρονόμου δια νόμου ή δυνάμει διαθήκης αυτοδικαίως (δυνάμει του νόμου), κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Κατά τον χρόνο αυτό ο κληρονόμος αποκτά κληρονομικό δικαίωμα, η δε περιουσία του θανόντος περιέρχεται σε αυτόν δυνάμει του νόμου, ως κληρονομία. Δεν απαιτείται δήλωση αποδοχής της κληρονομίας για τη γένεση του κληρονομικού δικαιώματος. Κληρονόμος ο οποίος δεν επιθυμεί να κληρονομήσει μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία έως την έκδοση πρωτοβάθμιας απόφασης επί της διαδοχής.

Ο κληροδόχος αποκτά δικαίωμα επί της κληροδοσίας κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

Η κληρονομική διαδικασία η οποία διεξάγεται προς το σκοπό καθορισμού των κληρονόμων, της κληρονομίας και των λοιπών δικαιωμάτων των κληρονόμων, κληροδόχων και άλλων προσώπων περιγράφεται στην απάντηση της ερώτησης 6 σχετικά με την κληρονομική διαδικασία.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι οι οποίοι δεν έχουν αποποιηθεί την κληρονομία ευθύνονται εις ολόκληρον για τα χρέη του διαθέτη, έκαστος έως την αξία του κληρονομικού του μεριδίου.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για τη μεταγραφή απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω έγγραφα στην Υπηρεσία Υποθηκοφυλακείου του Ειρηνοδικείου στην έδρα του οποίου βρίσκεται το ακίνητο:

αίτηση μεταγραφής

τίτλος κτήσης του ακινήτου (έγγραφο που αποδεικνύει τη νομική βάση κτήσης κυριότητας, π.χ. σύμβαση πώλησης, σύμβαση δωρεάς, συμφωνία διατροφής, απόφαση επί κληρονομικής διαδοχής κλπ.) σε πρωτότυπη μορφή ή ως επικυρωμένο αντίγραφο

αποδεικτικά στοιχεία της υπηκοότητας του αποκτώντος (πιστοποιητικό ιθαγένειας, επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου κλπ.) ή αποδεικτικά στοιχεία της κατάστασης του νομικού προσώπου (απόσπασμα από το μητρώο εταιρειών) σε περίπτωση που ο αποκτών είναι αλλοδαπό νομικό πρόσωπο

εάν ο αιτών εκπροσωπείται από δικηγόρο, το σχετικό πληρεξούσιο σε πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο

εάν ο αιτών δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο και βρίσκεται στο εξωτερικό, οφείλει να διορίσει ως αντίκλητο έναν δικηγόρο κάτοικο Κροατίας

απόδειξη καταβολής δικαστικού ενσήμου ποσού HRK 200, τίτλου 16, και ένσημο ποσού HRK 50, τίτλου 15, σύμφωνα με τον νόμο περί δικαστικών ενσήμων (νόμος περί κληρονομίας, Επίσημη Εφημερίδα φύλλα 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 και 157/13).

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η κροατική νομοθεσία δεν προβλέπει τον υποχρεωτικό διορισμό διαχειριστή της κληρονομίας. Ο λόγος είναι ότι η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους αυτοδικαίως κατά τον χρόνο της διαδοχής (κατά τον χρόνο θανάτου ή κατά τον χρόνο κήρυξης του κληρονομούμενου ως θανόντος). Ωστόσο, το δίκαιο της Κροατίας προβλέπει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις τον διορισμό προσωρινού κηδεμόνα της κληρονομίας από το δικαστήριο κληρονομικών διαφορών. Αυτό συμβαίνει όταν οι κληρονόμοι παραμένουν άγνωστοι, δεν μπορούν να εντοπιστούν, δεν είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί τους ή σε άλλες περιπτώσεις όπου αυτό είναι απαραίτητο. Ο προσωρινός κηδεμόνας της περιουσίας έχει δικαίωμα να ενάγει και να ενάγεται, να εισπράττει οφειλές και εξοφλεί χρέη για λογαριασμό των κληρονόμων και δικαίωμα να τους εκπροσωπεί. Όπου απαιτείται, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κηδεμόνα της κληρονομίας. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διορίσει κηδεμόνα κληρονομίας η οποία έχει διαχωριστεί από την περιουσία των κληρονόμων με αίτημα των δανειστών του θανόντος.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Η διαχείριση της κληρονομίας ασκείται από τους κληρονόμους, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ανατίθεται στον εκτελεστή διαθήκης ή σε κηδεμόνα κληρονομίας.

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστή της διαθήκης. Το πρόσωπο το οποίο διορίζεται ως εκτελεστής της διαθήκης δεν υποχρεούται να αποδεχθεί τα καθήκοντά του. Τα καθήκοντα του εκτελεστή της διαθήκης ορίζονται από τον διαθέτη στη διαθήκη. Εάν ο διαθέτης δεν έχει ορίσει σχετικά, τα καθήκοντα του εκτελεστή της διαθήκης συνίστανται ιδίως στα εξής:

μέριμνα και λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ασφαλή φύλαξη της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων
διαχείριση της κληρονομίας

λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξόφληση των χρεών της κληρονομίας και την εκτέλεση των κληροδοσιών για λογαριασμό των κληρονόμων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διασφαλίσει την εκτέλεση της διαθήκης σύμφωνα με τις επιθυμίες του διαθέτη.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Κροατίας δεν διορίζεται πάντοτε διαχειριστής της κληρονομίας. Ο λόγος είναι ότι η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους αυτοδικαίως κατά τον χρόνο της διαδοχής (κατά τον χρόνο θανάτου ή κατά τον χρόνο κήρυξης του κληρονομούμενου ως θανόντος). Οι κληρονόμοι διαχειρίζονται και διαθέτουν όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν την κληρονομία. Εάν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, και ωστόσο καθοριστεί το κληρονομικό μερίδιο εκάστου αυτών, οι συγκληρονόμοι διαχειρίζονται και διαθέτουν όλα τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας ως συγκύριοι, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η διαχείριση της κληρονομίας έχει ανατεθεί σε εκτελεστή διαθήκης ή έχει διοριστεί κηδεμόνας της κληρονομίας. Μετά από την έκδοση απόφασης με την οποία ορίζεται το κληρονομικό μερίδιο κάθε κληρονόμου, η διαχείριση της έως τότε κοινής περιουσίας των συγκληρονόμων διεξάγεται έως τον χρόνο διανομής της κληρονομίας σύμφωνα με τους κανόνες διαχείρισης των συγκληρονόμων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η διαχείριση της κληρονομίας έχει ανατεθεί σε εκτελεστή διαθήκης ή έχει διοριστεί κηδεμόνας της κληρονομίας.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Κατά την κληρονομική διαδικασία, εφόσον έχει διοριστεί εκτελεστής της διαθήκης, το δικαστήριο εκδίδει αμελλητί, κατόπιν αιτήματος του τελευταίου, πιστοποιητικό το οποίο αποδεικνύει την ιδιότητά του και τις αρμοδιότητές του ως εκτελεστή της διαθήκης, και με το οποίο διατάσσονται όλοι οι τρίτοι να θεωρούν τις δηλώσεις του εκτελεστή ως δηλώσεις του διαθέτη. Οι καλόπιστοι τρίτοι οι οποίοι ενεργούν με βάση τις δηλώσεις προσώπου το οποίο προσκομίζει δικαστικό πιστοποιητικό εκτελεστή διαθήκης κατά τα ανωτέρω, δεν ευθύνονται για τυχόν ζημία των κληρονόμων. Σε περίπτωση που ο εκτελεστής της διαθήκης παυθεί από τα καθήκοντά του από το δικαστήριο, αυτός οφείλει να επιστρέψει στο δικαστήριο άμεσα το πιστοποιητικό το οποίο αποδεικνύει την ιδιότητα και τις αρμοδιότητές του, άλλως ευθύνεται για κάθε ζημία που μπορεί να προκύψει από αυτό.

Μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας εκδίδεται απόφαση επί της διαδοχής. Η απόφαση αυτή ορίζει τα πρόσωπα τα οποία καθίστανται κληρονόμοι κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου και τα δικαιώματα τα οποία αποκτούν τα πρόσωπα αυτά ή τρίτοι. Δεδομένου ότι σύμφωνα με την κροατική νομοθεσία η διαδοχή επέρχεται αυτοδικαίως, η εν λόγω απόφαση δεν ορίζει τους κληρονόμους προς τον σκοπό κτήσης του κληρονομικού δικαιώματος ή κτήσης της κληρονομίας (αμφότερα επέρχονται κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου), αλλά προς τον σκοπό διευκόλυνσης της άσκησης των δικαιωμάτων και εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των κληρονόμων.

Με την τελεσιδικία της απόφασης επί της διαδοχής, αυτή θεωρείται ότι καθορίζει τη σύνθεση της κληρονομίας, τους κληρονόμους, τα κληρονομικά τους μερίδια, τυχόν περιορισμούς ή βάρη επί των κληρονομικών τους δικαιωμάτων, και τυχόν κληροδοσίες και τους αντίστοιχους κληροδόχους.

Το περιεχόμενο της απόφασης μπορεί να αμφισβητηθεί από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο σύμφωνα με τον κροατικό νόμο περί κληρονομίας δεν δεσμεύεται από την τελεσιδικία της απόφασης, με άσκηση αγωγής ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων κατά των προσώπων τα οποία επωφελούνται από την απόφαση.

Η τελεσιδικία απόφαση επί της διαδοχής δεν είναι δεσμευτική για τα πρόσωπα τα οποία επικαλούνται δικαιώματα επί τμημάτων της κληρονομίας, εφόσον αυτά δεν έχουν συμμετάσχει στην ακροαματική διαδικασία ως διάδικοι και δεν έχουν κληθεί νομίμως να παραστούν σε αυτή. Η ίδια απόφαση δεν είναι δεσμευτική και για τα πρόσωπα τα οποία επικαλούνται κληρονομικό δικαίωμα βάσει του νόμου ή διαθήκης ή δικαίωμα επί κληροδοσίας, εφόσον αυτά δεν έχουν συμμετάσχει στην ακροαματική διαδικασία ως διάδικοι και δεν έχουν κληθεί νομίμως να παραστούν σε αυτή.

Κατ' εξαίρεση, πρόσωπα τα οποία έχουν συμμετάσχει στην ακροαματική διαδικασία ως διάδικοι ή έχουν κληθεί νομίμως να παραστούν σε αυτή, δεν δεσμεύονται από την τελεσιδικία απόφαση επί της διαδοχής σε σχέση με δικαιώματα τα οποία αποκτούν σε μεταγενέστερο χρόνο δυνάμει διαθήκης, καθώς και σε σχέση με δικαιώματα τα οποία έχουν κριθεί στο πλαίσιο πολιτικής ή διοικητικής διαδικασίας (την οποία είχαν εντολή να επισπεύσουν) μετά από την τελεσιδικία της απόφασης επί της διαδοχής, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι όροι υπό τους οποίους τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν με αγωγή την επανάληψη της κληρονομικής διαδικασίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/03/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Ιταλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βουλήσεως συντάσσεται μόνο μέσω διαθήκης. Η συνδιαθήκη και η συμφωνία για μελλοντική κληρονομική διαδοχή απαγορεύονται.

Η διάταξη τελευταίας βουλήσεως μπορεί να λάβει τις ακόλουθες μορφές:

ορισμός κληρονόμου, διαδικασία μέσω της οποίας ο διαθέτης διαθέτει το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας ή μέρος αυτής χωρίς να προσδιορίζει τα περιουσιακά στοιχεία προς διάθεση

κληροδοσία, μέσω της οποίας ο διαθέτης διαθέτει ένα ή περισσότερα περιουσιακά στοιχεία που έχει προσδιορίσει συγκεκριμένα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η καταχώριση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως δεν είναι υποχρεωτική, ανεξαρτήτως της μορφής της.

Σε περίπτωση δημόσιας διαθήκης, η οποία λαμβάνει τη μορφή συμβολαιογραφικού εγγράφου, ο συμβολαιογράφος μεταγράφει τη διαθήκη, μετά τον θάνατο του διαθέτη, από το μητρώο διατάξεων τελευταίας βουλήσεως και διαθηκών στο μητρώο συναλλαγών μεταξύ ζώντων και προχωρά σε καταχώριση του πιστοποιητικού μεταγραφής.

Σε περίπτωση ιδιόγραφης διαθήκης, η οποία συντάσσεται κατ' ιδίαν και ιδιοχείρως, αυτή πρέπει να κατατίθεται στο συμβολαιογράφο μετά τον θάνατο του διαθέτη προκειμένου ο συμβολαιογράφος να διασφαλίσει τις έννομες συνέπειές της μέσω πρακτικού δημοσίευσης, το οποίο στη συνέχεια καταχωρίζεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο διαθέτης μπορεί να διαθέσει νομίμως το σύνολο της περιουσίας του. Ο/η σύζυγος, τα τέκνα και οι κατιόντες τους, καθώς και οι γονείς του αποβιώσαντος (σε περίπτωση που είναι άκληρος/η) έχουν δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα, δηλαδή σε μια ελάχιστη μερίδα από την κληρονομιαία περιουσία που προορίζεται για εκείνους εκ του νόμου. Ωστόσο, η διαθήκη που δεν λαμβάνει υπόψη το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας παραμένει έγκυρη και ισχυρή υπό την προϋπόθεση ότι δεν προσβάλλεται από τους προαναφερθέντες κληρονόμους. Εάν η διαθήκη δεν προσβληθεί ή η διαδικασία που κινήθηκε για την προσβολή της κριθεί αβάσιμη, η διαθήκη διατηρεί την πλήρη ισχύ και εφαρμογή της.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, ισχύουν οι κανόνες του Αστικού Κώδικα για την εξ αδιαθέτου διαδοχή. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει διαθήκη, μέσω της οποίας όμως διατίθεται μόνο ένα μέρος της κληρονομιαίας περιουσίας: όσον αφορά το υπόλοιπο, ισχύουν οι κανόνες για την εξ αδιαθέτου διαδοχή σε συνδυασμό με τους κανόνες που διέπουν τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως. Οι δικαιούχοι της νόμιμης μοίρας είναι ο/η σύζυγος, τα τέκνα, οι γονείς, τα αδέρφια και οι συγγενείς μέχρι έκτου βαθμού. Τα μερίδια της κληρονομιαίας περιουσίας εξαρτώνται από το ποιοι από τους προαναφερθέντες συγγενείς είναι πράγματι εν ζωή. Η ύπαρξη τέκνων αποκλείει γονείς και αδέρφια καθώς, επίσης, και τους πιο μακρινούς συγγενείς.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η κληρονομία επάγεται στον κληρονόμο μέσω δήλωσης αποδοχής του τελευταίου, ενώ η κληροδοσία επάγεται αυτοδικαίως, υπό την προϋπόθεση ότι ο κληροδόχος δεν την αποποιείται. Η αποδοχή κληρονομίας δεν μπορεί να είναι μερική, ενώ μπορεί να είναι είτε ρητή (μέσω της αντίστοιχης δήλωσης αποδοχής) είτε σιωπηρή (όταν ο κληρονόμος εκτελεί πράξεις που θα ήταν αδύνατο να εκτελεστούν αν το πρόσωπο αυτό δεν ήταν ο κληρονόμος, όπως π.χ. η πώληση ενός αγαθού από την κληρονομιαία περιουσία). Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης πραγματοποιείται μέσω δήλωσης που συντάσσεται από συμβολαιογράφο ή υπάλληλο του αρμόδιου δικαστηρίου στον τόπο επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής. Ο ίδιος κανόνας ισχύει στην περίπτωση κληρονόμων δικαιούχων νόμιμης μοίρας, οι οποίοι δεν μπορούν να αποδεχτούν ή να αποποιηθούν μόνο τη νόμιμη μοίρα. Ωστόσο, οι κληρονόμοι αυτοί μπορούν να αποποιηθούν τα δικαιώματά τους στη νόμιμη μοίρα της κληρονομιαίας περιουσίας σε περιπτώσεις που η νόμιμη μοίρα έχει υποστεί ζημία. Εάν δικαιούχος νόμιμης μοίρας έχει αποκλειστεί από την κληρονομιαία περιουσία ή του κληροδοτήθηκε μερίδα μικρότερη από τη νόμιμη μοίρα που δικαιούται, μπορεί να καταθέσει αγωγή για να διεκδικήσει το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Ο νόμος δεν προσδιορίζει συγκεκριμένη διαδικασία.

Επίλυση της κληρονομικής διαδοχής επέρχεται με τον θάνατο του διαθέτη. Δια παραπομπής στην ημερομηνία θανάτου και με βάση τη διαθήκη ή τους ισχύοντες νομικούς κανόνες, αναγνωρίζονται τα πρόσωπα που έχουν οριστεί ως κληρονόμοι ή κληροδόχοι. Στη συνέχεια, τα πρόσωπα αυτά έχουν την ευθύνη να προχωρήσουν στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση δηλώσεων αποδοχής ή αποποίησης, οι οποίες χρησιμοποιούνται για να διαπιστωθούν οι κληρονομούντες και οι μερίδες τους στην κληρονομιαία περιουσία.

Σε περίπτωση συγκυριότητας, κάθε συγκύριος έχει δικαίωμα να ζητήσει διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας είτε βάσει συμβολαίου είτε με υποβολή αίτησης στο δικαστήριο, στο πλαίσιο της τακτικής διαδικασίας αστικών διαφορών, προκειμένου το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση περί διανομής της περιουσίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Οι κληροδόχοι αποκτούν αυτοδικαίως την ιδιότητα αυτή εκτός εάν αποποιηθούν την κληρονομία. Η ιδιότητα του κληρονόμου αποκτάται μέσω ρητής δήλωσης αποδοχής ή μέσω πράξης που συνιστά σιωπηρή αποδοχή. Τα πρόσωπα που ορίζονται ως κληρονόμοι και έχουν στην κατοχή τους την κληρονομιαία περιουσία καθίστανται αυτοδικαίως κληρονόμοι μετά την παρέλευση τριών μηνών από την ημερομηνία επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής.

Η ρητή δήλωση αποδοχής που πρέπει να κατατίθεται εντός δεκαετίας από την επίλυση της κληρονομικής διαδοχής μπορεί να έχει τη μορφή απλής καθολικής αποδοχής ή αποδοχής με το ευεργέτημα της απογραφής ούτως ώστε να περιορίζεται η ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντος.

Η αποδοχή της κληρονομίας που επάγεται σε ανήλικους και πρόσωπα ανίκανα προς δικαιοπραξία πρέπει να είναι ρητή και με το ευεργέτημα της απογραφής. Οι συνέπειες της αποδοχής της κληρονομίας ή κληροδοσίας είναι αναδρομικές και ισχύουν από τον χρόνο επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι ευθύνονται για όλα τα χρέη του αποβιώσαντος αναλογικά με την αξία των αντίστοιχων μερίδων τους επί της κληρονομίας. Αντιθέτως, οι κληροδόχοι δεν ευθύνονται για αυτά τα χρέη.

Ο κληρονόμος που αποδέχεται καθολικά την κληρονομία έχει απεριόριστη προσωπική ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντος και είναι, επομένως, υπόχρεος ακόμα και εάν το ποσό των χρεών υπερβαίνει την αξία της κληρονομηθείσας περιουσίας.

Εάν η κληρονομία έχει γίνει αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη του αποβιώσαντος μόνο μέχρι την αξία της κληρονομηθείσας περιουσίας.

Εάν η κληρονομία έχει γίνει αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, συντάσσεται έκθεση ή περιγραφή και αναφέρει την αξία όλων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της κληρονομιαίας περιουσίας: ο κληρονόμος πρέπει να έχει λάβει εξουσιοδότηση από το δικαστήριο προκειμένου να προχωρήσει σε πράξη εκποίησης της κληρονομιαίας περιουσίας και η εξουσιοδότηση αυτή παρέχεται μόνο εάν οι εν λόγω ενέργειες δεν συγκρούονται με τα συμφέροντα των δανειστών στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι κληρονόμοι και οι κληροδόχοι πρέπει να προσκομίζουν στις φορολογικές αρχές δήλωση κληρονομικής διαδοχής που περιέχει στοιχεία για όλα τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένων των ακινήτων, με τα αντίστοιχα κτηματολογικά στοιχεία. Αντίγραφο της δήλωσης αυτής χρησιμοποιείται για τη μεταγραφή στα αρχεία του κτηματολογίου και, επομένως, τη μεταγραφή των ακινήτων στο όνομα των κληρονόμων ή των κληροδόχων που είναι πλέον οι ιδιοκτήτες.

Η διαδικασία που εφαρμόζεται για τη μεταγραφή στο κτηματολόγιο της κτήσης ακίνητης περιουσίας που επάγεται στους κληρονόμους ή κληροδόχους διαφέρει για τις δύο κατηγορίες. Για τον κληροδόχο, η κτήση κυριότητας μεταγράφεται βάσει αντιγράφου της διαθήκης που αναφέρει το εν λόγω κληροδόχημα. Για τον κληρονόμο, η κτήση κυριότητας μεταγράφεται βάσει ρητής δήλωσης αποδοχής ή πράξης από την οποία συνάγεται σιωπηρή αποδοχή της κληρονομιάς.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιος είναι ο απαιτούμενος ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή στη διαθήκη, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων μόνο στον απαραίτητο βαθμό για την εκτέλεση αυτού του ρόλου.

Σε περίπτωση ανικανότητας των κληρονόμων προς δικαιοπραξία, ο νόμος προβλέπει τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας.

Εάν ουδείς από τους ορισμένους κληρονόμους αποδέχεται την κληρονομιά, είναι δυνατή η υποβολή αίτησης στο δικαστήριο για τον διορισμό κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, ο οποίος θα διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία μέχρι την έκδοση αρχικής δήλωσης αποδοχής, οπότε και τα καθήκοντα του κηδεμόνα παύουν αυτοδικαίως.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Εάν ο κληροδόχος αναμένει από τους κληρονόμους να το πράξουν, οι κληρονόμοι είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση των διατάξεων της διαθήκης.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή στη διαθήκη, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος να διασφαλίσει την τήρηση των διατάξεων της διαθήκης.

Τα πρόσωπα που πρέπει να εκτελέσουν τις διατάξεις της διαθήκης διαχειρίζονται την κληρονομιαία περιουσία μέχρι πλήρους εκτέλεσης των καθήκοντων τους.

9.3 Ποιος εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Κατ' αρχήν, οι διαχειριστές έχουν μόνον εξουσίες που αφορούν την τακτική διαχείριση ούτως ώστε να διαφυλάσσουν τα περιουσιακά στοιχεία και την αξία τους. Για ενέργειες που συνδέονται με εκποίηση της περιουσίας ή έκτακτη διαχείριση απαιτείται εξουσιοδότηση από το δικαστήριο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Από τον δήμο του τόπου γέννησης ή κατοικίας του αποβιώσαντος εκδίδονται πιστοποιητικό θανάτου, αντίγραφο ληξιαρχικής πράξης θανάτου και πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τον θάνατο του προσώπου, τα προσωπικά στοιχεία του και τα οικογενειακά στοιχεία.

Η ιδιότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου δεν πιστοποιείται από έγγραφα που εκδίδουν οι δημόσιες αρχές.

Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να επιβεβαιώσει την ιδιότητά του ως κληρονόμου ή κληροδόχου μπορεί να προσκομίσει συμβολαιογραφικό έγγραφο που συνίσταται σε υπεύθυνη δήλωση, ενώπιον συμβολαιογράφου, από δύο μάρτυρες οι οποίοι δεν έχουν σχέση με την κληρονομική διαδοχή και οι οποίοι ενέχονται ποινικά σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης. Επίσης, οι δημόσιες αρχές κάνουν δεκτή, αντί συμβολαιογραφικού εγγράφου, την προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης που συντάσσεται από τον ενδιαφερόμενο, ο οποίος ενέχεται ποινικά σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης.

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/10/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Κύπρος

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κατ' αρχήν συνδιαθήκη δεν προβλέπεται στο ημεδαπό δίκαιο. Αυτό που γίνεται στην πράξη είναι ότι ένα ζευγάρι μπορεί να καταχωρήσει την διαθήκη του και να αφήνει ο ένας τον άλλο ως μοναδικό κληρονόμο.

Η διαθήκη συντάσσεται και εκτελείται σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 23 του Κεφ. 195.

Η διαθήκη πρέπει απαραίτητα να είναι έγγραφη και να υπογράφεται από τον διαθέτη ή από άλλο πρόσωπο κατόπιν εντολής και στην παρουσία του. Θα πρέπει περαιτέρω να υπογράφεται στην παρουσία δύο ή περισσοτέρων μαρτύρων οι οποίοι θα πρέπει να παρίστανται ταυτόχρονα και να επιβεβαιώνουν και προσυπογράφουν τη διαθήκη στην παρουσία του διαθέτη. Αν η διαθήκη αποτελείται από περισσότερες από μία σελίδες, τότε πρέπει να υπογράφονται ή μονογράφονται όλες οι σελίδες.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η διαθήκη μπορεί είτε

- α) να καταχωρηθεί για φύλαξη στο Πρωτοκολλητήριο της επαρχίας του διαθέτη σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 9 του Κεφ. 189
- β) να φυλαχθεί στο δικηγορικό γραφείο του δικηγόρου του διαθέτη
- γ) να φυλαχθεί από τον ίδιο τον διαθέτη και ή οιονδήποτε άλλο πρόσωπο αυτός ήθελε επιλέξει για τον σκοπό αυτό.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Στο ημεδαπό δίκαιο υπάρχει η νόμιμη μοίρα και αυτή ρυθμίζεται από το άρθρο 41 του Κεφ. 195. Σχετική είναι επίσης και η διάταξη του άρθρου 51 του Κεφ. 195.

Στην περίπτωση που υπάρχει τέκνο, το διαθέσιμο μέρος της κληρονομιάς δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25% της καθαρής αξίας της περιουσίας. Εάν δεν υπάρχει τέκνο αλλά σύζυγος ή γονείς (πατέρας ή μητέρα) το διαθέσιμο μέρος δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50%, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση μπορεί να διατίθεται το σύνολο της κληρονομιάς.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βούλησεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Ελλείπει διάταξης τελευταίας βούλησης η διαδοχή γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 44 και επέκεινα του Κεφ. 195.

Εάν υπάρχει σύζυγος και παιδιά η καθαρή αξία της κληρονομιάς διανέμεται στο σύζυγο και τα παιδιά, σε ίσα μέρη. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν παιδιά ή κληρονόμοι, το μερίδιο του/της συζύγου αυξάνεται, συναρτώμενο με την ύπαρξη άλλων συγγενών μέχρι και τετάρτου βαθμού συγγένειας. Ειδικότερα,

εάν υπάρχουν αδελφία ή γονείς του αποβιώσαντα, το μερίδιο της συζύγου ανέρχεται στο 50% της καθαρής αξίας και εάν δεν υπάρχουν πιο πάνω συγγενείς αλλά συγγενείς μέχρι και τετάρτου βαθμού συγγένειας, ο/η σύζυγος δικαιούται στα ¼ της κληρονομιάς. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο/η σύζυγος δικαιούται το σύνολο της περιουσίας.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις αρμόδια αρχή είναι το Επαρχιακό Δικαστήριο της τελευταίας κατοικίας του διαθέτη/αποβιώσαντα.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Καταχώριση αίτησης

Προσκόμιση προσωρινής απαλλαγής από τον Εφορο Φορολογίας

Εκδοση παραχωρητηρίου

Καταχώριση απογραφής

Εξόφληση τυχόν χρεών της περιουσίας συμπεριλαμβανομένων και φορολογικών υποχρεώσεων της περιουσίας

Διανομή περιουσίας

Καταχώριση τελικών λογαριασμών

Στο ημεδαπό δίκαιο δεν προβλέπεται η αυτεπάγγελτη από το Δικαστήριο διαδικασία κληρονομικής διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο καθίσταται κληρονόμος αν έχει σχέση συγγένειας με τον αποβιώσαντα μέχρι και τον έκτο βαθμό συγγένειας. Σχετική πρόβλεψη γίνεται στο άρθρο 44 και επέκεινα του Κεφ. 195 και το Πρώτο και Δεύτερο Παράρτημα του Κεφ. 195.

Ένα πρόσωπο καθίσταται κληροδόχος αν αφήνεται σε αυτό κληροδοσία από το διαθέτη με διαθήκη.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι σύμφωνα με το ημεδαπό δίκαιο δεν φέρουν ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντα. Ευθύνη για τα χρέη αυτά φέρει η περιουσία και μόνο όταν εξοφληθούν τα χρέη (συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών υποχρεώσεων) μπορεί να γίνει διανομή της περιουσίας στους κληρονόμους/κληροδόχους. Σχετική πρόβλεψη γίνεται στο άρθρο 41(β) και 42 του Κεφ. 189.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Αν με τον όρο "καταχώριση" ακίνητης περιουσίας εννοείται μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας του αποβιώσαντα στους κληρονόμους/κληροδόχους τα έγγραφα που απαιτούνται είναι:

Παραχωρητήριο,

Βεβαίωση Διευθέτησης Φορολογικών Υποχρεώσεων από τον Εφορο Φορολογίας και Εξουσιοδότηση για μεταβίβαση Ακίνητης Ιδιοκτησίας,

Πιστοποιητικό Διευθέτησης Φορολογικής Υποχρέωσης Φόρου Ακίνητης Ιδιοκτησίας/Κεφαλαιουχικών Κερδών.

Απόδειξη και Βεβαίωση πληρωμής των Δημοτικών και Αποχρεωτικών τελών και Υπεύθυνη Δήλωση Διανομής από τον Διαχειριστή και ή Εκτελεστή.

Οιονδήποτε άλλο τυχόν έγγραφο ήθελε ζητηθεί από το Κτηματολόγιο και ή τον Εφορο Φορολογίας.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς είναι υποχρεωτικός προς τον σκοπό διανομής της περιουσίας. Ο διορισμός γίνεται με διάταγμα του Δικαστηρίου μετά από αίτηση. Η αίτηση διαχείρισης γίνεται με βάση το Κεφ. 189 και μεταξύ άλλων τα άρθρα 18, 19, 20, 29, 49 και το Κεφ. 192. Η αίτηση συνοδεύεται από ένορκη δήλωση του προτιθέμενου διαχειριστή ή εκτελεστή, ένορκη δήλωση εγγυητή όπου απαιτείται και εγγυητήριο όπου απαιτείται. Συνοδεύεται επίσης από Πιστοποιητικό Θανάτου και Κληρονόμων που εκδίδεται από τον Κοινοτάρχη της περιοχής του αποβιώσαντα και τις συγκαταθέσεις των κληρονόμων για τον διορισμό του διαχειριστή. Κατά τα λοιπά ακολουθείται η διαδικασία όπως περιγράφεται στο ερώτημα 6 ανωτέρω.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησας του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Το δικαίωμα για να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησας του θανόντος το έχει ο κατονομαζόμενος στην διαθήκη εκτελεστής και σε περίπτωση που αυτός έχει προαποβιώσει και ή δεν ενδιαφέρεται, το δικαίωμα το έχει όποιος έχει έννομο συμφέρον επί της περιουσίας πχ κληροδόχος και ή κληρονόμος.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Οι εξουσίες του διαχειριστή περιγράφονται στο άρθρο 41 του Κεφ. 189.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τα έγγραφα αυτά είναι το παραχωρητήριο στο οποίο κατονομάζεται ο διαχειριστής και ή ο εκτελεστής. Τα ονόματα των δικαιούχων αναγράφονται επί της αίτησης για διαχείριση και ή επικύρωση διαθήκης και στο Πιστοποιητικό Θανάτου και Κληρονόμων που εκδίδει ο Κοινοτάρχης της περιοχής του αποβιώσαντος.

Τελευταία επικαιροποίηση: 20/08/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Λεπτομέρειες

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUJE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βούλησας (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Σύμφωνα με το άρθρο 418 του Αστικού Κώδικα (*Civillikums*), ως διαθήκη νοείται κάθε μονομερής διάταξη τελευταίας βούλησας που συντάσσεται από ένα άτομο αναφορικά με το σύνολο ή μέρος της περιουσίας του ή αναφορικά με συγκεκριμένα αντικείμενα ή δικαιώματα. Σύμφωνα με το άρθρο 420 του Αστικού Κώδικα, κάθε πρόσωπο μπορεί να συντάξει διαθήκη, εξαιρουμένων των ανηλίκων. Οι ανήλικοι που έχουν συμπληρώσει τα 16 έτη μπορούν να συντάξουν διαθήκη αναφορικά με τη μεμονωμένη περιουσία που τους ανήκει (άρθρο 195 ΑΚ). Οι ανήλικοι υπό καθεστώς κηδεμονίας μπορούν επίσης να συντάξουν

διαθήκη. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 421 του Αστικού Κώδικα, τα πρόσωπα που είναι ανίκανα να εκφράσουν την πρόθεσή τους δεν έχουν ικανότητα σύνταξης διαθήκης.

Ο Αστικός Κώδικας προβλέπει ότι η διαθήκη, ανάλογα με τον τύπο της, είναι δημόσια ή ιδιωτική.

Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου οικογενειακών διαφορών. Η δημόσια διαθήκη πρέπει να συντάσσεται παρουσία του διαθέτη. Το πρωτότυπο της δημόσιας διαθήκης είναι το έγγραφο που καταχωρίζεται είτε στο αρχείο εγγράφων του συμβολαιογράφου ή του προξένου είτε στο μητρώο διαθηκών που τηρείται στα δικαστήρια οικογενειακών διαφορών. Ο διαθέτης λαμβάνει αντίγραφο της διαθήκης κατόπιν υπογραφής του πρωτοτύπου.

Αναφορικά με την ιδιωτική διαθήκη, σύμφωνα με τα άρθρα 445 και 446 του Αστικού Κώδικα, για την εγκυρότητά της πρέπει να διασφαλίζεται ότι συντάχθηκε από τον διαθέτη και ότι αντικατοπτρίζει ορθά την τελευταία βούλησή του. Η ιδιωτική διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως. Η διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως στο σύνολό της και υπογράφεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη.

Κατά το άρθρο 604 του Αστικού Κώδικα, δύο ή περισσότερα πρόσωπα δύνανται να καταρτίσουν από κοινού διαθήκη με την οποία να ορίζουν αλλήλους ως κληρονόμο ή κληρονόμους μέσω ενός και μόνον εγγράφου (*savstarpējs testaments* – συνδιαθήκη). Ωστόσο, εάν στο πλαίσιο αυτής της διαθήκης, ο ορισμός ενός προσώπου ως κληρονόμου προϋποθέτει ότι υφίσταται έγκυρος ορισμός του έτερου προσώπου ως κληρονόμου, ούτως ώστε οι δύο ορισμοί να ισχύουν ή να παύουν να ισχύουν ταυτόχρονα, τότε πρόκειται για κοινή αμοιβαία διαθήκη (*korrespektīvs testaments*).

Κατά το άρθρο 639 του Αστικού Κώδικα, κληρονομία δυνάμει σύμβασης υφίσταται μέσω της σύναψης σύμβασης κατά την οποία ένας συμβαλλόμενος εκχωρεί τα δικαιώματα επί του συνόλου ή μέρους της μελλοντικής κληρονομιάς του στον έτερο συμβαλλόμενο, ή περισσότεροι συμβαλλόμενοι εκχωρούν τα εν λόγω δικαιώματα μεταξύ τους. Αυτό το είδος σύμβασης ορίζεται ως κληρονομική σύμβαση. Σε μια κληρονομική σύμβαση, ο συμβαλλόμενος μπορεί επίσης να προχωρήσει σε κληροδοσία προς τον έτερο συμβαλλόμενο ή προς τρίτον. Η κληρονομική σύμβαση δεν επιτρέπεται να περιέχει διατάξεις που αναφέρονται σε αποκλεισμό από την κληρονομία.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Σε περίπτωση που μια διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται ως δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική πράξη, διαθήκη που επικυρώνεται από το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών), αυτή καταχωρίζεται στο δημόσιο μητρώο διαθηκών. Σε περίπτωση που μια διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται ως ιδιωτικό έγγραφο, αυτή δεν καταχωρίζεται παρά μόνο εάν έχει παραδοθεί για φύλαξη σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο ή στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο διαθέτης μπορεί να αποφασίσει ελεύθερα πώς θα διαθέσει το σύνολο της κληρονομιάς του σε περίπτωση θανάτου του υπό τον όρο, ωστόσο, ότι κληροδοτεί στους δικαιούχους νόμιμης μοίρας την εν λόγω νόμιμη μερίδα τους. Το μόνο δικαίωμα που έχουν οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας είναι να αξιώσουν τη μεταβίβαση της νόμιμης μοίρας τους σε χρηματική μορφή.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βούλησης, ποιος κληρονομεί και τι;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, δικαιούχοι κληρονομιάς είναι ο/η σύζυγος, οι πλησιέστεροι συγγενείς και τα υιοθετημένα τέκνα.

Το υιοθετημένο τέκνο και οι κατιόντες του κληρονομούν από τον υιοθετήσαντα είτε από τους συγγενείς του υιοθετήσαντος. Οι κατιόντες υιοθετημένου τέκνου κληρονομούν από το εν λόγω τέκνο, όπως και ο υιοθετήσας είτε οι συγγενείς του υιοθετήσαντος. Ο κληρονόμος που ανήκει σε επόμενη τάξη διαδοχής δεν κληρονομεί εάν ο κληρονόμος που ανήκει σε προηγούμενη τάξη έχει εκφράσει τη βούλησή του να κληρονομήσει.

Ο/η σύζυγος καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στην πρώτη, δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής. Όταν καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στην πρώτη τάξη διαδοχής, ο/η σύζυγος λαμβάνει μερίδα που ισούται με τη μερίδα ενός τέκνου εάν τα τέκνα που έχουν εκφράσει τη βούληση να κληρονομήσουν είναι λιγότερα από τέσσερα. Ωστόσο, εάν τα τέκνα που έχουν εκφράσει τη βούληση να κληρονομήσουν είναι τέσσερα ή περισσότερα, ο/η σύζυγος κληρονομεί το ένα τέταρτο της κληρονομιάς του. Όταν ο/η σύζυγος καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στη δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής, λαμβάνει το ήμισυ της κληρονομιάς του. Ο/η σύζυγος κληρονομεί το σύνολο της κληρονομιάς του εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι στην πρώτη, δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής ή δεν έχουν εκφράσει τη βούλησή τους να κληρονομήσουν.

Οι πλησιέστεροι συγγενείς του θανόντος κληρονομούν με συγκεκριμένη σειρά που βασίζεται εν μέρει στο είδος συγγένειας και εν μέρει στον βαθμό συγγένειας. Για τους σκοπούς της σειράς κληρονομικής διαδοχής, οι νόμιμοι κληρονόμοι κατατάσσονται σε τέσσερις χωριστές τάξεις:

στην πρώτη τάξη, ανεξαρτήτως του βαθμού συγγένειας, κληρονομούν όλοι οι κατιόντες του θανόντος μεταξύ των οποίων, αφενός, και του θανόντος, αφετέρου, δεν υπάρχουν άλλοι κατιόντες που δικαιούνται να κληρονομήσουν

στη δεύτερη τάξη, κληρονομούν οι ανιόντες με τον εγγύτερο βαθμό συγγένειας με τον θανόντα, καθώς επίσης και τα αμφιθαλή αδέρφια του θανόντος και τα τέκνα αυτών εφόσον τα αμφιθαλή αδέρφια έχουν προαποβιώσει σε σχέση με το προσφάτως αποβιώσαν πρόσωπο

στην τρίτη τάξη, κληρονομούν τα ετεροθαλή αδέρφια του θανόντος και τα τέκνα αυτών εφόσον τα ετεροθαλή αδέρφια έχουν αποβιώσει πριν από τον θανόντα στην τέταρτη τάξη, κληρονομούν οι εναπομείναντες συγγενείς πλησιέστερου βαθμού χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ πλήρους και μερικής συγγένειας εξ αίματος.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος (*zvērināts notārs*).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

6 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της κληρονομιάς και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Με την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής, ο κληρονόμος πρέπει να εκφράσει τη βούλησή του σχετικά με το αν θα αποδεχθεί την κληρονομία. Για τον λόγο αυτό πρέπει να καταθέσει αίτηση κληρονομιάς σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο. Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος κινεί τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, ανακοινώνει την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής, αναγνωρίζει τους δικαιούχους κληρονόμους και εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομιάς.

Εάν η κληρονομική διαδοχή πραγματοποιείται βάσει διάταξης τελευταίας βούλησης, η τελευταία πρέπει να κατατίθεται σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο που τη διαβάζει και κρίνει ότι είναι ισχυρή σύμφωνα με τον νόμο. Και σε αυτήν την περίπτωση, ο κληρονόμος πρέπει να εκφράσει τη βούλησή του σχετικά με το αν θα αποδεχθεί την κληρονομία. Σε περίπτωση που έχει οριστεί κληροδόχος, αυτός αναφέρεται επίσης στο πιστοποιητικό κληρονομιάς.

Η λετονική νομοθεσία δεν προβλέπει την εκκαθάριση και διανομή της κληρονομιάς του θανόντος. Ο διαθέτης μπορεί να συμπεριλάβει τέτοια πρόβλεψη στη διάταξη τελευταίας βούλησής του, ωστόσο αυτό δεν συνηθίζεται. Αφού ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος επιβεβαιώσει την ταυτότητα των δικαιούχων

κληρονόμων, οι κληρονόμοι μπορούν είτε να παραμείνουν συγκύριοι της κληρονομηθείσας περιουσίας είτε να τη διανεμούν συνάπτοντας σύμβαση διανομής. Εάν μόνο ένας ή περισσότεροι κληρονόμοι επιθυμούν διανομή της περιουσίας, ενώ κάποιοι άλλοι κληρονόμοι διαφωνούν, εκείνοι που επιθυμούν τη διανομή μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο υποβάλλοντας αίτημα διανομής.

Η μόνη περίπτωση κατά την οποία προβλέπεται εκ του νόμου η πώληση της περιουσίας του θανόντος είναι όταν δεν υπάρχουν κληρονόμοι και η κληρονομία αναγνωρίζεται ως σχολάζουσα εμπύπντος, επομένως, στη δικαιοδοσία του κράτους. Όταν υπάρχουν πιστωτές, η περιουσία πλειστηριάζεται από πιστοποιημένο δικαστικό επιμελητή. Όταν δεν υπάρχουν πιστωτές, η δημόσια φορολογική αρχή αποφασίζει σχετικά με την εκποίηση της περιουσίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο κατατάσσεται στους κληροδόχους σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 500 του Αστικού Κώδικα: όταν σε ένα πρόσωπο έχει εκχωρηθεί μόνον ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο και όχι το σύνολο ή μέρος της κληρονομιάς περιουσίας, η εκχώρηση αυτή ονομάζεται κληροδοσία και το πρόσωπο υπέρ του οποίου γίνεται η εκχώρηση είναι κληροδόχος.

Το πρόσωπο αυτό πρέπει να καταθέσει αίτηση κληρονομιάς σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο. Σε περίπτωση που υπάρχει διάταξη τελευταίας βούλησης, το έγγραφο αυτό πρέπει επίσης να κατατίθεται στον πιστοποιημένο συμβολαιογράφο και να διαβάζεται από τον τελευταίο. Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομιάς στους κληρονόμους και κληροδόχους μετά τη λήξη της χρονικής περιόδου για την αποδοχή κληρονομιάς, όπως αυτή κηρύσσεται από τον συμβολαιογράφο (δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 3 μηνών) ή όπως προβλέπεται από τον Αστικό Κώδικα (ένα έτος μετά την έναρξη ή από τότε που έγινε αντιληπτή η έναρξη της κληρονομικής διαδοχής).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, η αποδοχή και κτήση της κληρονομιάς συνεπάγεται ότι όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του θανόντος, εφόσον δεν αποσβένονται με το θάνατό του, επάγονται στον κληρονόμο. Οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος ακόμα και με τη δική τους προσωπική περιουσία, εάν η κληρονομηθείσα περιουσία δεν επαρκεί. Ο κληρονόμος που έχει αποδεχτεί την κληρονομιά περιουσία με το ευεργέτημα της απογραφής (*ar inventāra tiesību*) ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος και λοιπές απαιτήσεις κατά του τελευταίου μόνο κατά το ύψος της κληρονομιάς περιουσίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το πιστοποιητικό κληρονομιάς και η αίτηση μεταγραφής υποβάλλονται στο κτηματολόγιο/υποθηκοφυλακείο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Μπορούν να οριστούν τα εξής πρόσωπα:

ο διαχειριστής της κληρονομιάς περιουσίας – ορίζεται κατά την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής. Κατ' αίτηση των κληρονόμων ή σε ορισμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο (παραδείγματος χάριν, όταν η κληρονομιά περιουσία είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένη με χρέη ή δεν υπάρχουν ή δεν μπορούν να ειδοποιηθούν οι κληρονόμοι κ.λπ.), η διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας καθορίζεται από πιστοποιημένο συμβολαιογράφο με χωριστή πράξη που αποστέλλεται στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών για τον διορισμό διαχειριστή ο εκτελεστής της διαθήκης – ορίζεται ενόσω ζει ο διαθέτης, κατά τον χρόνο σύνταξης της διαθήκης του.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησας του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Διαθήκη η οποία είναι νομικά ισχυρή εκτελείται από τον εκτελεστή, ο οποίος έχει οριστεί για αυτόν τον σκοπό είτε δυνάμει της διαθήκης είτε μέσω άλλου ειδικού εγγράφου τελευταίας βούλησης. Εάν δεν έχει οριστεί εκτελεστής, η διαθήκη εκτελείται από κληρονόμο που ορίζεται στη διαθήκη. Ωστόσο, εάν δεν υπάρχει άμεσος εκ διαθήκης κληρονόμος, η διαθήκη εκτελείται από τον διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας που διορίζεται από το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών βάσει απόφασης πιστοποιημένου συμβολαιογράφου.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Το νομικό καθεστώς του εκτελεστή της διαθήκης και τα όρια των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών του προσδιορίζονται από τη βούληση του διαθέτη, όπως αυτή εκφράζεται στη διαθήκη. Εάν δεν έχουν δοθεί περαιτέρω οδηγίες από τον διαθέτη, ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει μόνο να διασφαλίζει την τήρηση και την εκτέλεση της τελευταίας βούλησης του διαθέτη και να μεριμνά για τη ρύθμιση και τη διανομή της κληρονομιάς περιουσίας μεταξύ των κληρονόμων και των κληροδόχων, στον βαθμό που απαιτείται για αυτόν τον σκοπό.

Οι διαχειριστές της κληρονομιάς περιουσίας ενεργούν ανεξάρτητα κατά τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της κληρονομιάς περιουσίας και για λογαριασμό της τελευταίας. Οι διαχειριστές διαχειρίζονται την κληρονομιά περιουσία με την ίδια φροντίδα και επιμέλεια με την οποία οι ίδιοι, ως συνετοί κύριοι, θα διαχειρίζονταν τις δικές τους υποθέσεις. Κατά την περίοδο διαχείρισης, οι διαχειριστές υποβάλλουν ετήσιες καταστάσεις στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών και μετά τη διανομή της κληρονομιάς περιουσίας στους κληρονόμους ή τη λύση της διαχείρισης για άλλους λόγους, πρέπει να υποβάλουν τελική δήλωση εκκαθάρισης. Η διαχείριση και το δικαίωμα του διαχειριστή να ενεργεί για λογαριασμό της κληρονομιάς περιουσίας παύουν με την έκδοση πιστοποιητικού κληρονομιάς από συμβολαιογράφο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομιάς με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης. Δεν χωρεί αμφισβήτηση της νομιμότητας της συμβολαιογραφικής πράξης. Μπορεί να προσβληθεί με υποβολή χωριστής αγωγής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/02/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Λιθουανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βούλησας (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται με τη μορφή διαθήκης σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Η διαθήκη δύναται να είναι δημόσια (δηλαδή συντάσσεται εγγράφως σε δύο αντίγραφα και επικυρώνεται είτε από συμβολαιογράφο είτε από προξενικό αξιωματούχο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας σε άλλη χώρα) ή ιδιωτική (ιδιόγραφη διαθήκη που αναφέρει το ονοματεπώνυμο του διαθέτη, την ημερομηνία και χρονολογία και τον τόπο έκδοσης της διαθήκης, γνωστοποιεί τις επιθυμίες του διαθέτη και υπογράφεται από τον τελευταίο αυτό το είδος της διαθήκης μπορεί να συνταχθεί σε οποιαδήποτε γλώσσα). Οι σύζυγοι μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη με την οποία ορίζουν αλληλούς ως κληρονόμους, και μετά τον θάνατο ενός εκ των συζύγων, ο/η σύζυγος που επιζηεί κληρονομεί την περιουσία του θανόντος καθ' ολοκληρίαν (συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων υπό καθεστώς κοινοκτημοσύνης), εξαιρουμένης της νόμιμης μοίρας.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η δημόσια διαθήκη επικυρώνεται και καταχωρίζεται στα αρχεία του συμβολαιογράφου ενώπιον του διαθέτη. Ένα αντίγραφο της διαθήκης λαμβάνει ο διαθέτης ενώ το άλλο αντίγραφο διατηρεί ο φορέας που την επικύρωσε. Ο διαθέτης μπορεί να παραδώσει μια ιδιωτική διαθήκη προς φύλαξη σε συμβολαιογράφο ή σε προξενικό αξιωματούχο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας σε χώρα της αλλοδαπής. Το μητρώο διαθηκών που συντάσσονται στη Δημοκρατία της Λιθουανίας διαχειρίζεται η Κεντρική Υπηρεσία Υποθηκών (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Ο συμβολαιογράφος και ο προξενικός αξιωματούχος πρέπει να ειδοποιούν την Κεντρική Υπηρεσία Υποθηκών εντός τριών εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η διαθήκη επικυρώνεται, γίνεται δεκτή προς φύλαξη ή ακυρώνεται. Η ειδοποίηση πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο, τον αριθμό ταυτότητας και τον τόπο κατοικίας του διαθέτη, καθώς και την ημερομηνία και τον τόπο έκδοσης της διαθήκης, το είδος της και την τοποθεσία όπου φυλάσσεται. Το περιεχόμενο της διαθήκης δεν είναι αναγκαίο να προσδιορίζεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, ο Αστικός Κώδικας περιέχει διατάξεις που προβλέπουν το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα: τα τέκνα του θανόντος (τα θετά τέκνα), ο/η σύζυγος και οι γονείς (οι θετοί γονείς) που εξαρτούνταν οικονομικά από τον θανόντα κατά την ημέρα θανάτου του κληρονομού, ανεξάρτητα από το περιεχόμενο της διαθήκης, το ήμισυ της μερίδας που θα δικαιούνταν κατά τις διατάξεις της εξ αδιαθέτου διαδοχής (δηλαδή, τη νόμιμη μοίρα) εκτός εάν επάγεται σε εκείνους, μέσω της διαθήκης, μεγαλύτερη μερίδα από την περιουσία. Η νόμιμη μοίρα προσδιορίζεται βάσει της αξίας της κληρονομιαίας περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της συνήθους οικιακής επίπλωσης και του συνήθους οικιακού εξοπλισμού.

4 Ελλείπει διάταξη τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν δεν υπάρχει διαθήκη, η κληρονομιαία περιουσία κληρονομείται κατά τις διατάξεις της εξ αδιαθέτου διαδοχής. Σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής, τα εξής πρόσωπα είναι δικαιούχοι της κληρονομιαίας περιουσίας σε ίσες μερίδες: οι κληρονόμοι που ανήκουν στην πρώτη τάξη – τα τέκνα του θανόντος (συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων) και τα τέκνα του θανόντος που γεννιούνται μετά το θάνατό του/της οι κληρονόμοι που ανήκουν στη δεύτερη τάξη – οι γονείς του θανόντος (θετοί γονείς), τα εγγόνια οι κληρονόμοι που ανήκουν στην τρίτη τάξη – οι παππούδες/γιαγιάδες και τα δισέγγονα του θανόντος οι κληρονόμοι που ανήκουν στην τέταρτη τάξη – τα αδέρφια και οι προπαππούδες/προγιαγιάδες των γονιών του θανόντος οι κληρονόμοι που ανήκουν στην πέμπτη τάξη – τα τέκνα των αδελφών του θανόντος (ανίψια) και τα αδέρφια των γονιών του θανόντος (θείοι/θείες) οι κληρονόμοι που ανήκουν στην έκτη τάξη – τα τέκνα των αδελφών των γονιών του θανόντος (εξάδελφοι/εξαδέλφες). Οι κληρονόμοι δεύτερης τάξης κληρονομούν στην εξ αδιαθέτου διαδοχή μόνο σε περίπτωση που δεν υπάρχουν κληρονόμοι πρώτης τάξης ή σε περίπτωση που οι τελευταίοι δεν αποδέχονται ή αποποιούνται την κληρονομία ή σε περίπτωση που όλοι οι κληρονόμοι πρώτης τάξης έχουν αποστραφεί το δικαίωμα κληρονομίας. Οι κληρονόμοι τρίτης, τέταρτης, πέμπτης και έκτης τάξης κληρονομούν όταν δεν υπάρχουν κληρονόμοι προγενέστερης τάξης ή σε περίπτωση αποποίησης της κληρονομίας από τους τελευταίους ή όταν οι τελευταίοι έχουν αποστραφεί το δικαίωμα κληρονομίας. Τα θετά τέκνα και οι κατιόντες τους στους οποίους επάγεται κληρονομία μετά τον θάνατο του θετού γονέα ή των συγγενών του/της θεωρούνται ως φυσικά τέκνα του θετού γονέα και φυσικοί κατιόντες του/της. Δεν κληρονομούν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής μετά τον θάνατο των φυσικών γονέων τους και άλλων εξ αίματος συγγενών τους υψηλότερης τάξης στη σειρά διαδοχής και ούτε, άλλωστε, μετά τον θάνατο των φυσικών αδελφών τους. Οι θετοί γονείς και οι συγγενείς τους στους οποίους επάγεται κληρονομία μετά τον θάνατο του θετού τέκνου τους ή των κατιόντων αυτού/αυτής θεωρούνται ως φυσικοί γονείς και άλλοι εξ αίματος συγγενείς. Οι φυσικοί γονείς ενός θετού τέκνου και άλλοι εξ αίματος συγγενείς υψηλότερης τάξης στη σειρά διαδοχής δεν κληρονομούν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής μετά τον θάνατο του θετού τέκνου ή των κατιόντων αυτού/αυτής. Τα τέκνα που γεννιούνται εντός γάμου ή από γονείς των οποίων ο γάμος ακυρώθηκε δικαιούνται να κληρονομήσουν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής όπως, άλλωστε, και τα τέκνα που γεννιούνται εκτός γάμου αλλά των οποίων η πατρότητα έχει αναγνωρισθεί σύμφωνα με τον νόμο. Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους γονείς των εγγονών και των δισέγγων του θανόντος που θα είχαν δικαίωμα να κληρονομήσουν έχει ήδη αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας, τα εγγόνια ή τα δισέγγονα του θανόντος κληρονομούν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής μαζί με τους αντίστοιχους κληρονόμους της πρώτης και δεύτερης τάξης που δικαιούνται να κληρονομήσουν. Κληρονομούν ίσες μερίδες από το μέρος της κληρονομιαίας περιουσίας που θα είχε κληρονομήσει ο θανών γονιός τους βάσει της εξ αδιαθέτου διαδοχής. Ο/η σύζυγος που επιζεί του θανόντος κληρονομεί βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής ή μαζί με τους κληρονόμους της πρώτης ή δεύτερης τάξης. Ο/η σύζυγος κληρονομεί το ένα τέταρτο της κληρονομίας μαζί με τους κληρονόμους πρώτης τάξης και όταν δεν υπάρχουν πάνω από τρεις κληρονόμους εκτός από τον/την σύζυγο. Όταν υπάρχουν πάνω από τρεις κληρονόμοι, ο/η σύζυγος κληρονομεί κατ' ίσομοίρα με τους υπόλοιπους κληρονόμους. Εάν ο/η σύζυγος κληρονομεί μαζί με τους κληρονόμους δεύτερης τάξης, δικαιούται το ήμισυ της κληρονομίας. Όταν δεν υπάρχουν κληρονόμοι πρώτης ή δεύτερης τάξης, ο/η σύζυγος κληρονομεί το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας. Η συνήθης οικιακή επίπλωση και ο συνήθης οικιακός εξοπλισμός επάγονται στους κληρονόμους βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής ανεξάρτητα από τον βαθμό συγγένειας και τη μερίδα που κληρονομήσαν, υπό την προϋπόθεση ότι ζούσαν με τον θανόντα/τη θανούσα επί τουλάχιστον ένα έτος πριν τον θάνατό του/της.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανόμενα πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, για την κτήση της κληρονομίας, ο διάδοχος πρέπει προηγουμένως να προχωρήσει σε αποδοχή κληρονομίας. Η αποδοχή κληρονομίας δεν είναι μερική ούτε πραγματοποιείται υπό όρους ή εξαιρέσεις. Ο διάδοχος θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί την κληρονομία όταν αρχίζει να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία ή καταθέτει αίτηση για αποδοχή κληρονομίας σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Ο διάδοχος θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί την κληρονομία όταν αρχίζει να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία και να τη μεταχειρίζεται ως δική του/της (διαχειρίζεται, χρησιμοποιεί, εκποιεί και επιβλέπει την κληρονομιαία περιουσία, πληρώνει τους φόρους και έχει καταθέσει αίτηση στο δικαστήριο εκφράζοντας την πρόθεση να αποδεχτεί την κληρονομία και να διορίσει το δικαστήριο διαχειριστή της περιουσίας κ.τ.λ.). Ο διάδοχος που έχει αρχίσει να διαχειρίζεται μέρος της περιουσίας ή ακόμα και μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί καθολικά την κληρονομία. Ο διάδοχος που έχει αρχίσει να διαχειρίζεται την περιουσία έχει το δικαίωμα, εντός της περιόδου που ορίζεται για την αποδοχή κληρονομίας, να αποποιηθεί την κληρονομία καταθέτοντας αίτηση σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διάδοχος θεωρείται ότι έχει αναλάβει τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας προς συμφέρον των λοιπών δικαιούχων. Οι ενέργειες αυτές πρέπει να γίνουν εντός τριμήνου από την επαγωγή της κληρονομίας. Τα πρόσωπα τα οποία αποκτούν δικαίωμα στη διαδοχή μόνο και μόνο λόγω αποποίησης της κληρονομίας από τους διαδόχους μπορούν να εκφράσουν τη σύμφωνη γνώμη τους για αποδοχή της κληρονομίας εντός τριμήνου από την ημέρα κατά την οποία γεννήθηκε το δικαίωμα αποδοχής. Η προθεσμία για αποδοχή της κληρονομίας μπορεί να παραταθεί από το δικαστήριο αρκεί να αναγνωρισθεί ότι η υπέρβαση της εν λόγω προθεσμίας οφείλεται σε σοβαρό

λόγο. Αποδοχή της κληρονομιάς μπορεί να γίνει και μετά τη λήξη της προθεσμίας, χωρίς κατάθεση σχετικής αίτησης στο δικαστήριο, όταν υπάρχει η σύμφωνη γνώμη όλων των υπόλοιπων διαδόχων που αποδέχτηκαν την κληρονομία. Ο συμβολαιογράφος υποχρεούται να ενημερώσει την Κεντρική Υπηρεσία Υποθηκών για την αποδοχή κληρονομιάς εντός τριών εργάσιμων ημερών. Ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος έχει το δικαίωμα αποποίησης της κληρονομιάς εντός τριών μηνών από την επαγωγή της κληρονομιάς. Η αποποίηση κληρονομιάς δεν είναι μερική ούτε πραγματοποιείται υπό όρους ή εξαιρέσεις. Η αποποίηση κληρονομιάς έχει τις ίδιες συνέπειες με τη μη αποδοχή. Η αποποίηση κληρονομιάς πραγματοποιείται με την κατάθεση αίτησης σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομιάς. Η αποποίηση κληρονομιάς δεν επιτρέπεται σε περίπτωση που ο διάδοχος έχει καταθέσει αίτηση σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομιάς για αποδοχή της κληρονομιάς ή για έκδοση πιστοποιητικού κληρονομιάς. Όταν είναι πολλοί οι δικαιούχοι, η κληρονομηθείσα περιουσία επάγεται στους δικαιούχους υπό καθεστώς συγκυριότητας εκτός αν η διαθήκη περιέχει διαφορετική διάταξη. Ουδείς μπορεί να εξαναγκαστεί να αποποιηθεί το δικαίωμά του/της για διαχωρισμό της μερίδας που δικαιούται από την κληρονομηθείσα περιουσία. Η διανομή της κληρονομηθείσας περιουσίας γίνεται βάσει αμοιβαίας συμφωνίας των κληρονόμων. Η κληρονομηθείσα περιουσία δεν μπορεί να διανεμηθεί πριν από τη γέννηση του κληρονόμου ή κληροδόχου ή εάν ο διαθέτης έχει προβλέψει στη διαθήκη του/της ορισμένη περίοδο συγκυριότητας των διαδόχων επί της κληρονομηθείσας περιουσίας. Η περίοδος αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία από την επαγωγή της κληρονομιάς, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν ανήλικοι μεταξύ των διαδόχων. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διαθέτης μπορεί να απαγορεύσει τη διανομή της κληρονομηθείσας περιουσίας έως ότου οι εν λόγω διάδοχοι συμπληρώσουν τα δεκαοκτώ έτη. Οι διάδοχοι μπορούν να διανείμουν την κληρονομηθείσα περιουσία βάσει αμοιβαίας συμφωνίας προτού τα δικαιώματά τους επί της περιουσίας μεταγραφούν στο δημόσιο μητρώο. Η διανομή της ακίνητης περιουσίας επικυρώνεται με συμβολαιογραφική πράξη που μεταγράφεται στο δημόσιο μητρώο. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι διαφωνούν σχετικά με τη διανομή της περιουσίας, η κληρονομηθείσα περιουσία διανέμεται από το δικαστήριο βάσει των αγωγών που κατέθεσαν οι διάδοχοι. Η διανεμητέα περιουσία διανέμεται σε είδος και η μη διανεμητέα περιουσία επάγεται σε έναν από τους διαδόχους λαμβάνοντας υπόψη το είδος της περιουσίας και τις ανάγκες του διαδόχου, ενώ οι υπόλοιποι διάδοχοι αποζημιώνονται με άλλα περιουσιακά στοιχεία αντίστοιχης αξίας ή μετρητά. Κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας των δικαιούχων, το σύνολο της κληρονομηθείσας περιουσίας ή ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να πλειστηριαστούν και τα έσοδα να διανεμηθούν μεταξύ των δικαιούχων ή οι διάδοχοι μπορούν να υποβάλουν προσφορές μεταξύ τους για μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία, οπότε κάθε περιουσιακό στοιχείο επάγεται στον κληρονόμο που πλειοδότησε. Η μεταβίβαση μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων σε συγκεκριμένους διαδόχους μπορεί να καθοριστεί κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας με τη διεξαγωγή κλήρωσης.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ως χρόνος επαγωγής της κληρονομιάς θεωρείται η στιγμή θανάτου του διαθέτη ή, όταν ο θανών κηρύσσεται με δικαστική απόφαση νεκρός, η ημέρα κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η δικαστική απόφαση που κηρύσσει νεκρό τον διαθέτη, ή η ημερομηνία θανάτου που αναφέρεται στη δικαστική απόφαση. Για να καταστεί κληρονόμος, ένα πρόσωπο πρέπει να αποδεχτεί την κληρονομία (είτε αναλαμβάνοντας τη διαχείριση της κληρονομηθείσας περιουσίας είτε καταθέτοντας αίτηση σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομιάς για αποδοχή της κληρονομιάς). Ο κληροδόχος γνωστοποιεί την αποδοχή της κληρονομιάς στον εκτελεστή της διαθήκης (διαχειριστή της κληρονομηθείσας περιουσίας), σε διάδοχο που έχει αποδεχθεί την κληρονομία και είναι εξουσιοδοτημένος να εκτελέσει την κληροδοσία ή έναν συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομιάς. Όπου η κληροδοσία περιλαμβάνει δικαίωμα σε ακίνητη περιουσία, η σχετική αίτηση αποδοχής πρέπει να κατατίθεται σε κάθε περίπτωση στον συμβολαιογράφο.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ο κληρονόμος που αποδέχτηκε την κληρονομία είτε μέσω ανάληψης της διαχείρισης της κληρονομηθείσας περιουσίας είτε μέσω κατάθεσης αίτησης αποδοχής σε συμβολαιογράφο, ευθύνεται για τα χρέη του διαθέτη με το σύνολο της (προσωπικής) περιουσίας του. Σε περίπτωση που περισσότεροι κληρονόμοι έχουν αποδεχθεί την κληρονομηθείσα περιουσία κατά αυτόν τον τρόπο, όλοι ευθύνονται αλληλέγγυα για τα χρέη του διαθέτη με το σύνολο της (προσωπικής) περιουσίας τους. Ο διάδοχος έχει το δικαίωμα να αναφέρει στην αίτησή του προς τον συμβολαιογράφο για την αποδοχή κληρονομιάς ότι επιθυμεί να προχωρήσει σε αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διάδοχος ευθύνεται για τα χρέη του διαθέτη μόνο στο πλαίσιο της κληρονομηθείσας περιουσίας. Εάν ένας τουλάχιστον κληρονόμος αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής, τεκμαίρεται ότι όλοι οι υπόλοιποι κληρονόμοι την αποδέχονται επίσης κατά αυτόν τον τρόπο. Απογραφή μπορεί επίσης να ζητηθεί από τους δανειστές του διαθέτη. Εάν, κατά τον χρόνο σύνταξης της απογραφής, ο διάδοχος δεν παρουσιάζει από δική του υπαιτιότητα το σύνολο της κληρονομηθείσας περιουσίας και αποκρύπτει από αυτόν τον τρόπο την κληρονομία από τους δανειστές του διαθέτη ή εάν μη υφιστάμενα χρέη συμπεριλαμβάνονται στην απογραφή με πρωτοβουλία του διαδόχου ή ο τελευταίος δεν τηρεί την υποχρέωσή του/της να παράσχει πλήρη στοιχεία για τη σύνταξη της απογραφής, τότε ευθύνεται για τα χρέη του διαθέτη με το σύνολο της (προσωπικής) περιουσίας του.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Τα ακόλουθα είδη ακίνητης περιουσίας μεταγράφονται στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας εάν έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ξεχωριστά αντικείμενα που εμπίπτουν στην ακίνητη περιουσία και τους έχει αποδοθεί ένας μοναδικός αριθμός σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο λιθουανικό δίκαιο σχετικά με το κτηματολόγιο (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastrą įstatymas*): οικόπεδα, κτίρια, διαμερίσματα σε συγκροτήματα διαμερισμάτων, και εγκαταστάσεις. Η αίτηση για τη μεταγραφή ακίνητης περιουσίας στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας (*Nekilnojamojo turto registras*) πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα έγγραφα:

αίτηση για μεταγραφή των δικαιωμάτων (κυριότητας ή διαχείρισης) επί ακινήτων ή τροποποίηση των στοιχείων στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας σχετικά με τα δικαιώματα επί ακινήτων

έγγραφο μεταγραφής στο κτηματολόγιο των κτηματολογικών στοιχείων ενός αντικειμένου που έχει κατηγοριοποιηθεί ως ξεχωριστή ακίνητη περιουσία μεταγραφπτέα στο κτηματολόγιο και έγγραφο τροποποιητικά αυτών των στοιχείων (απόφαση δημόσιας αρχής ή φορέα διαχείρισης, δικαστική απόφαση, εντολή, απόφαση ή διάταγμα, γραπτά αρχεία συναλλαγών, έγγραφα από κτηματολόγια και μητρώα άλλων κρατών ή λοιπά έγγραφα που προβλέπονται εκ του νόμου ή από το κράτος)

έγγραφα που πιστοποιούν την κτήση της ακίνητης περιουσίας, τη σύσταση δικαιωμάτων επ' αυτής, περιορισμούς σε αυτά τα δικαιώματα, και νομικά γεγονότα, και τη δωρεά, αγοραπωλησία ή μίσθωση εταιρειών συμβολαιογραφικά έγγραφα που πιστοποιούν τη σύσταση δικαιωμάτων επί ακινήτων, περιορισμούς αυτών των δικαιωμάτων, και νομικά γεγονότα, τα οποία έγγραφα υποβάλλονται στο τοπικό κτηματολογικό γραφείο μέσω του συμβολαιογράφου σε ηλεκτρονική μορφή

έγγραφα αναγνωριστικά της ταυτότητας του αιτούντος/της αιτούσας, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου η αίτηση υποβάλλεται ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα ή μέσω συμβολαιογράφου.

Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επί ακίνητης περιουσίας όπου τα δικαιώματα επί ακινήτων είναι ήδη μεταγραμμένα στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας, το μόνο έγγραφο που πρέπει να καταθέσει στο Μητρώο ο διάδοχος είναι το πιστοποιητικό κληρονομιάς που έλαβε από τον συμβολαιογράφο (ή το πιστοποιητικό κυριότητας σε περίπτωση θανάτου του/της συζύγου και επαγωγής του συνόλου της περιουσίας στον/στη σύζυγο που επιζηεί). Καταχωρίσεις σχετικά με την έκδοση πιστοποιητικού κληρονομιάς σε περιπτώσεις επαγωγής ακίνητης περιουσίας ή/και πιστοποιητικού κυριότητας σε περιπτώσεις θανάτου του/της συζύγου πραγματοποιούνται επίσης στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας κατόπιν λήψης σχετικής ειδοποίησης από συμβολαιογράφο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Όταν η κληρονομιά περιουσία είναι ατομική επιχείρηση ή γεωργική εκμετάλλευση ή όταν τα χρέη του θανόντος ενδέχεται να υπερβαίνουν την αξία της περιουσίας, μετά την αποδοχή κληρονομίας ο κληρονόμος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας να διορίσει διαχειριστή της περιουσίας ή να διορίσει διαχειριστή και να εκδώσει απόφαση υπέρ της διεξαγωγής πλειστηριασμού ή εκκίνησης της διαδικασίας πτώχευσης. Σε αυτήν την περίπτωση, τα χρέη του θανόντος καλύπτονται μόνο από την κληρονομιά περιουσία. Εάν η κληρονομιά περιουσία περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που χρήζουν διαχείρισης (ατομική επιχείρηση, γεωργική εκμετάλλευση, κινητές αξίες κ.α.) την οποία δεν μπορεί να αναλάβει ο εκτελεστής της διαθήκης ή ο διάδοχος ή εάν οι δανειστές του θανόντος καταθέσουν αγωγή πριν από την αποδοχή κληρονομίας, το περιφερειακό δικαστήριο διορίζει διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας. Η διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας ορίζεται με απόφαση του περιφερειακού δικαστηρίου στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Με την απόφασή του, το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας και καθορίζει την αμοιβή του/της.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διατάξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Η διαθήκη εκτελείται είτε από τον εκτελεστή είτε από τον διάδοχο που ορίζει ο διαθέτης είτε από τον διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας που διορίζεται από το δικαστήριο. Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν όρισε εκτελεστή ή ο εκτελεστής ή ο διάδοχος που ορίστηκαν αδυνατούν να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους, το περιφερειακό δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας διορίζει διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας προκειμένου να εκτελέσει όλες τις απαραίτητες εργασίες για την εκτέλεση της διαθήκης. Ο εκτελεστής της διαθήκης εκτελεί όλες τις απαραίτητες εργασίες για την εκτέλεση της διαθήκης. Όσο εκκρεμεί ο διορισμός διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας ή η αναγνώριση των διαδόχων, ο εκτελεστής της διαθήκης αναλαμβάνει τις εργασίες του διαδόχου, δηλαδή τη διαχείριση της περιουσίας, τη σύνταξη απογραφής, την εξόφληση χρεών που έχουν σχέση με την κληρονομιά περιουσία, την είσπραξη χρεών από τους οφειλότες του διαθέτη, την καταβολή υποχρεώσεων διατροφής στα εξαρτώμενα μέλη, τη διεξαγωγή ερευνών για τους διαδόχους ή για να διαπιστωθεί εάν οι διάδοχοι αποδέχονται την κληρονομία κ.τ.λ.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής της κληρονομιάς περιουσίας έχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τον εκτελεστή της διαθήκης και, αναλογικά, υπόκειται στις διατάξεις περί ιδιοκτησίας που προβλέπει ο Αστικός Κώδικας οι οποίες διέπουν τη διαχείριση της περιουσίας ή τις δραστηριότητες άλλου προσώπου.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τρεις μήνες μετά την επαγωγή της κληρονομίας, οι κληρονόμοι ή οι κληροδοχοί μπορούν να ζητήσουν από συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας να εκδώσει πιστοποιητικό κληρονομίας. Το πιστοποιητικό κληρονομίας είναι έγγραφο που συντάσσεται με τη μορφή που προβλέπεται από το κράτος και πιστοποιεί ότι ο διάδοχος αποδέχτηκε την κληρονομία και απέκτησε δικαίωμα κυριότητας επί της κληρονομιάς περιουσίας. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, το δικαίωμα κυριότητας επί της κληρονομιάς περιουσίας γεννάται με την αποδοχή της κληρονομίας, όχι με την έκδοση του πιστοποιητικού κληρονομίας. Επιπλέον, η λήψη πιστοποιητικού κληρονομίας είναι δικαίωμα και όχι υποχρέωση του δικαιούχου της κληρονομίας. Το πιστοποιητικό κληρονομίας πιστοποιεί την αποδοχή κληρονομίας και συνιστά νομική βάση για τη μεταγραφή των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί της κληρονομηθείσας ακίνητης περιουσίας. Σύμφωνα με τον λιθουανικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*), το πιστοποιητικό κληρονομίας που εκδίδεται από συμβολαιογράφο θεωρείται επίσημο αποδεικτικό έγγραφο με ισχυρή αποδεικτική αξία. Οι περιστάσεις που αναφέρονται στα επίσημα αποδεικτικά έγγραφα θεωρούνται απολύτως αποδεδειγμένες εκτός εάν ανατραπούν στη συνέχεια από άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εξαιρουμένων των μαρτυρικών καταθέσεων.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/10/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Λουξεμβούργο

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κατά την κατάρτιση των διατάξεων τελευταίας βουλήσεως, πρέπει, μεταξύ άλλων, να τηρούνται οι ακόλουθοι κανόνες.

Καταρχάς, ο διαθέτης πρέπει να έχει σώας τα φρένας του. Τα πρόσωπα που έχουν κηρυχθεί ανίκανα για δικαιοπραξία δεν μπορούν να συντάξουν διαθήκη.

Στην περίπτωση των ανηλικών εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις που αποσκοπούν ιδίως στην προστασία της περιουσίας τους.

Επιπλέον, απαγορεύονται ορισμένες διατάξεις τελευταίας βουλήσεως, όπως οι συνδιαθήκες. Το ίδιο ισχύει και για τις κληρονομικές συμβάσεις.

Ο αστικός κώδικας απαριθμεί τις ακόλουθες μορφές διαθήκης που προβλέπονται στο κληρονομικό δίκαιο του Λουξεμβούργου:

την ιδιόγραφη διαθήκη

τη δημόσια διαθήκη

τη μυστική διαθήκη.

Ανάλογα με την επιλεγόμενη μορφή διαθήκης, ισχύουν διαφορετικές διαδικασίες και διατυπώσεις.

Η ιδιόγραφη διαθήκη

Η ιδιόγραφη διαθήκη γράφεται εξ ολοκλήρου ιδιοχειρώς από τον διαθέτη και φέρει ημερομηνία και υπογραφή του.

Το πλεονέκτημα της ιδιόγραφης διαθήκης είναι η απλότητα της. Το μειονέκτημά της έγκειται στο γεγονός ότι η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να συνταχθεί από τον διαθέτη χωρίς να γνωρίζει κανένα άλλο πρόσωπο την ύπαρξη της διαθήκης. Κατά συνέπεια, ενδέχεται η διαθήκη να μην βρεθεί μετά τον θάνατο του διαθέτη.

Υπάρχει ακόμη κίνδυνος πλαστογράφησης και καταστροφής της. Επιπλέον, εάν η ιδιόγραφη διαθήκη είναι δυσανάγνωστη, διφορούμενη ή ατελής, υπάρχει κίνδυνος ακυρότητάς της. Πρέπει ως προς αυτό να επισημανθεί ότι υπάρχει κίνδυνος ακυρότητας μιας ιδιόγραφης διαθήκης ακόμη και λόγω ανακριβούς ημερομηνίας. Επιπλέον, η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να είναι άκυρη λόγω ουσιαστικού ελαττώματος.

Είναι, συνεπώς, προς το συμφέρον του διαθέτη, αφενός, να γνωστοποιήσει τόσο την ύπαρξη όσο και τον τόπο φύλαξης της διαθήκης και, αφετέρου, να διασφαλίσει την εγκυρότητα της διαθήκης του.

Η γνωστοποίηση της ύπαρξης της ιδιόγραφης διαθήκης μπορεί να εξασφαλιστεί εάν ο διαθέτης έχει ενημερώσει πρόσωπο της εμπιστοσύνης του ή, έναντι καταβολής τέλους εγγραφής, να μεριμνήσει για την εγγραφή βασικών πληροφοριών σχετικά με τη διαθήκη (όπως το ονοματεπώνυμο του διαθέτη, η διεύθυνσή του καθώς και ο τόπος όπου έχει κατατεθεί η διαθήκη) στο κεντρικό μητρώο διαθηκών. Το μητρώο αυτό τηρείται υπό μορφή βάσης δεδομένων από την Administration de l'enregistrement et des domaines (φορολογική υπηρεσία μητρώων και ακίνητης περιουσίας) (βλ. και κατωτέρω).

Όσον αφορά το κύρος της διαθήκης, είναι αναγκαίο η διαθήκη να έχει γραφεί εξ ολοκλήρου ιδιοχειρώς από τον διαθέτη και να φέρει ημερομηνία και την υπογραφή του. Με βάση τα ανωτέρω, συνιστάται η χρήση των υπηρεσιών ενός ειδικού στο κληρονομικό δίκαιο, όπως ο συμβολαιογράφος, που θα διασφαλίσει το κύρος της διαθήκης.

Η Δημόσια Διαθήκη

Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται από δύο συμβολαιογράφους ή από ένα συμβολαιογράφο παρουσία δύο μαρτύρων.

Έχει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την ιδιόγραφη διαθήκη.

Τα πλεονεκτήματα αφορούν, αφενός, την παροχή νομικών συμβουλών στον διαθέτη από τον συμβολαιογράφο που συντάσσει τη διαθήκη. Αυτή η νομική συμβουλή εξασφαλίζει ότι η τελευταία βούληση του διαθέτη δεν πάσχει από τυπικό ή ουσιαστικό ελάττωμα και ότι η διαθήκη είναι έγκυρη.

Από την άλλη πλευρά, εφόσον η δημόσια διαθήκη κατατίθεται ενώπιον συμβολαιογράφου, παραμένει μυστική μέχρι την ημερομηνία του θανάτου του διαθέτη και η τελευταία βούλησή του θα γίνει γνωστή μετά τον θάνατό του. Πρέπει επίσης συναφώς να επισημανθεί ότι ο συμβολαιογράφος που συντάσσει τη διαθήκη οφείλει να καταχωρίσει στο μητρώο διαθηκών τα βασικά στοιχεία της δημόσιας διαθήκης που συντάσσεται.

Η μυστική διαθήκη

Η μυστική διαθήκη είναι πράξη που συντάσσεται από τον διαθέτη ή από άλλο πρόσωπο και κατατίθεται σε κλειστό και σφραγισμένο φάκελο σε συμβολαιογράφο, παρουσία δύο μαρτύρων ή ενός δεύτερου συμβολαιογράφου. Ο συμβολαιογράφος που λαμβάνει τη μυστική διαθήκη συντάσσει πράξη καταχώρισης η οποία φυλάσσεται στο αρχείο του ή παραδίδεται στον διαθέτη.

Ο συμβολαιογράφος διασφαλίζει τη φύλαξη της μυστικής διαθήκης και αποκλείει κάθε κίνδυνο αντικατάστασης και πλαστογράφησης.

Η μυστική διαθήκη, όπως και η δημόσια διαθήκη, επιτρέπει την τήρηση του απορρήτου της βούλησης που εξέφρασε ο διαθέτης εν ζωή. Επιπλέον, η κατάθεση της διαθήκης σε συμβολαιογράφο σημαίνει ότι η μυστική διαθήκη θα βρεθεί μετά τον θάνατο του διαθέτη.

Το γεγονός ότι ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη καταχώρισης όταν λαμβάνει τη μυστική διαθήκη δεν σημαίνει ότι η κατατεθείσα διαθήκη είναι έγκυρη. Αντιθέτως, ακόμη κι αν η μυστική διαθήκη έχει συνταχθεί και κατατεθεί σύμφωνα με τις τυπικές προϋποθέσεις, μπορεί, ωστόσο, να είναι άκυρη λόγω ουσιαστικού ελαττώματος. Πράγματι, δεδομένου ότι η μυστική διαθήκη κατατίθεται σε κλειστό και σφραγισμένο φάκελο στον συμβολαιογράφο που επιλαμβάνεται, ο συμβολαιογράφος δεν μπορεί να διασφαλίσει την εγκυρότητα της εν λόγω διαθήκης επί της ουσίας.

Στο Λουξεμβούργο, σπάνια γίνεται χρήση της μυστικής διαθήκης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Στο Λουξεμβούργο τα βασικά στοιχεία ορισμένων διαθηκών μπορούν και πρέπει να καταχωρούνται στο μητρώο διαθηκών (βλ. επίσης απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση). Η μεταγραφή είναι υποχρεωτική για τις διαθήκες που συντάσσονται με δημόσιο έγγραφο, καθώς και για τις μυστικές και ιδιόγραφες διαθήκες που κατατίθενται για φύλαξη σε συμβολαιογράφο. Το ίδιο ισχύει και για την απόσυρση, την ανάκληση και τις άλλες τροποποιήσεις αυτών των διαθηκών. Όσον αφορά την ιδιόγραφη διαθήκη που βρίσκεται στην κατοχή ιδιώτη, η εγγραφή στο εν λόγω μητρώο είναι προαιρετική.

Ούτε η ίδια η διαθήκη ούτε το περιεχόμενό της διατηρείται στο μητρώο. Η εγγραφή περιλαμβάνει μόνο το ονοματεπώνυμο του διαθέτη, ενδεχομένως, του συζύγου, την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης του διαθέτη, τον αριθμό ταυτότητάς του, το επάγγελμα, τη διεύθυνση κατοικίας, τη φύση και την ημερομηνία της πράξης της οποίας ζητείται η καταχώριση, το όνομα και τη διεύθυνση του συμβολαιογράφου ο οποίος παρέλαβε την πράξη ή τη φυλάσσει ή, στην περίπτωση της ιδιόγραφης διαθήκης, ενδεχομένως, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση οποιουδήποτε άλλου προσώπου ή φορέα στον οποίο ανατέθηκε η φύλαξη της διαθήκης ή του τόπου όπου φυλάσσεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, το κληρονομικό δίκαιο του Λουξεμβούργου θέτει περιορισμούς στην ελευθερία διάθεσης αιτία θανάτου.

Πιο συγκεκριμένα, η νόμιμη μοίρα δεν επιτρέπει σε κάποιον να αποκληρώσει ορισμένους νόμιμους κληρονόμους μέσω δωρεάς ή διαθήκης.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, μόνον οι κατιόντες (τέκνα του θανάτου ή, εάν τα παιδιά του έχουν προαποβιώσει κατά τον χρόνο του θανάτου του, τα τέκνα τους) έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας.

Η νόμιμη μοίρα ανέρχεται στο ήμισυ της νόμιμης κληρονομιάς περιουσίας, εάν ο κληρονομούμενος αφήνει ένα τέκνο, στα 2/3 της κληρονομιάς εάν αφήνει δύο τέκνα και στα 1/4 των περιουσιακών στοιχείων εάν αφήνει τρία ή περισσότερα τέκνα.

Επιτρέπεται η αποποίηση του δικαιώματος νόμιμης μοίρας. Η αποποίηση πρέπει να είναι ρητή και συνιστάται σε δήλωση στη γραμματεία του δικαστηρίου του τόπου επαγωγής της κληρονομιάς, που εγγράφεται σε ειδικό μητρώο που προβλέπεται για τον σκοπό αυτό.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν δεν υπάρχει διαθήκη, η κληρονομική διαδοχή διέπεται από τις διατάξεις του νόμου.

Κατά κανόνα, ισχύει η ακόλουθη τάξη κληρονομικής διαδοχής:

κατιόντες (τέκνα, εγγονοί)

επιζών σύζυγος

πατέρας και μητέρα, καθώς και τα αδέρφια του θανάτου και οι κατιόντες τους

ανιόντες πλην του πατέρα και της μητέρας (παππούδες, προπάπποι, κ.λπ)

οι συγγενείς σε πλάγια γραμμή πλην των αδελφών (θείοι, θείες, ανειψιοί, ανειψιές, κ.λπ.)

το κράτος.

Στο πλαίσιο αυτής της ιεραρχίας μεταξύ των τάξεων των κληρονόμων, μπορεί να προκύψουν διάφορες περιπτώσεις:

Περίπτωση 1: ο κληρονομούμενος αφήνει επιζώντα σύζυγο και τέκνα (ή εγγόνια)

Όταν ο νόμος αναφέρεται σε επιζώντα σύζυγο, αφορά τον μη διαζευγμένο σύζυγο κατά του οποίου δεν υπάρχει απόφαση δικαστικού χωρισμού με ισχύ δεδικασμένου.

Η κληρονομιά περιέρχεται κατ' ισομοιρία στα τέκνα του θανάτου ανάλογα με τον αριθμό τους, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του επιζώντος συζύγου.

Παράδειγμα :

Εάν ο θανών αφήνει ένα παιδί, αυτό κληρονομεί, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του επιζώντος συζύγου, το σύνολο της κληρονομιάς.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει 2 τέκνα, πάντοτε με την επιφύλαξη του δικαιώματος του επιζώντος συζύγου, τα περιουσιακά στοιχεία του θανάτου περιέρχονται σε αυτά τα δύο τέκνα.

Στην περίπτωση αυτή, ο επιζών σύζυγος έχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ:

της επικαρπίας επί του ακινήτου της κοινής κατοικίας των δύο συζύγων και επί των κινητών που τη συνοδεύουν, υπό τον όρο ότι το ακίνητο ανήκε στον θανόντα εξ ολοκλήρου ή από κοινού με τον επιζώντα σύζυγο και

του μικρότερου μεριδίου νόμιμου τέκνου, που δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το ένα τέταρτο της κληρονομιάς.

Ο επιζών σύζυγος διαθέτει προθεσμία 3 μηνών και 40 ημερών από τον θάνατο για την άσκηση του δικαιώματος με δήλωση στη γραμματεία του

πρωτοβάθμιου δικαστηρίου στη δικαιοδοσία του οποίου επάγεται η κληρονομία. Εάν δεν δηλωθεί αυτή η επιλογή εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ο επιζών σύζυγος θεωρείται ότι έχει επιλέξει την επικαρπία.

Εάν ο επιζών σύζυγος επιλέξει το μερίδιο τέκνου, τα μερίδια των τέκνων θα μειώνονται αναλογικά στο βαθμό που απαιτείται για να συσταθεί το μερίδιο του επιζώντος συζύγου.

Τι συμβαίνει εάν ένα από τα τέκνα του θανόντος απεβίωσε πριν από αυτόν, αλλά το ίδιο έχει αφήνει τέκνα;

Σε αυτή την περίπτωση, ισχύει η υποκατάσταση. Το (τα) τέκνο (α) του προαποβιώσαντος τέκνου (δηλ. τα εγγόνια του κληρονομούμενου) κληρονομεί (-ούν) κατ' ισμοιρία το μερίδιο του πατέρα ή/και της μητέρας τους.

Με άλλους όρους, περιέρχεται σε αυτά από κοινού το μερίδιο που αυτός θα κληρονομούσε, εάν δεν είχε αποβιώσει πριν από τον θανόντα.

Τι συμβαίνει εάν τελέσει νέο γάμο ο επιζών σύζυγος που έχει επιλέξει την επικαρπία της κοινής κατοικίας;

Στην περίπτωση αυτή, τα τέκνα, και αντίστοιχα τα εγγόνια σε περίπτωση προηγούμενου θανάτου ενός εκ των τέκνων, μπορούν να απαιτήσουν από κοινού τη μετατροπή της επικαρπίας σε κεφάλαιο.

Το κεφάλαιο αυτό πρέπει να αντιστοιχεί στην αξία της επικαρπίας που εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την ηλικία του επικαρπωτή.

Η εν λόγω μετατροπή πρέπει να έχει ζητηθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου εντός 6 μηνών από τον νέο γάμο του επιζώντος συζύγου και να έχει ζητηθεί από όλα τα τέκνα ή αντίστοιχα τα εγγόνια (όπ.π.).

Εάν δεν υπάρξει συμφωνία όλων των τέκνων στο να ζητήσουν τη μετατροπή σε κεφάλαιο, το Πρωτοδικείο μπορεί να την αποφασίσει προαιρετικά.

Περίπτωση 2: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει τέκνα αλλά επιζώντα σύζυγο

Εάν ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα ούτε κατιόντες τους, ο επιζών σύζυγος προηγείται έναντι όλων των άλλων συγγενών του συζύγου που απεβίωσε και λαμβάνει συνεπώς το σύνολο της περιουσίας του θανόντος, ακόμη κι αν ο επιζών σύζυγος συνάψει νέο γάμο στη συνέχεια.

Εντούτοις, ο επιζών σύζυγος δεν είναι δικαιούχος νόμιμης μοίρας του συζύγου του. Ως εκ τούτου, δεν έχει, σε αντίθεση με τα τέκνα του θανόντος, δικαίωμα νόμιμης μοίρας. Με διαφορετικούς όρους, εάν ο θανών δεν αφήνει τέκνο, ο επιζών σύζυγος θα μπορούσε θεωρητικά να αποκλειστεί από την κληρονομία του συζύγου είτε μέσω δωρεάς είτε με διαθήκη.

Περίπτωση 3: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα, ούτε σύζυγο, αλλά αφήνει αδέρφια (ή ανίψια)

Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να γίνει διάκριση ανάλογα με το αν οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή ή όχι.

Αν οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή, ο πατέρας και η μητέρα λαμβάνουν έκαστος το ένα τέταρτο της κληρονομιάς, ήτοι συνολικά το ήμισυ.

Οι αδελφοί και αδελφές ή οι κατιόντες κληρονομούν κατ' ισμοιρία το υπόλοιπο ήμισυ.

Εάν ο θανών αφήνει μόνο τον πατέρα ή τη μητέρα, αυτός λαμβάνει το ένα τέταρτο της κληρονομιάς και τα αδέρφια ή οι κατιόντες τους λαμβάνουν τα άλλα τρία τέταρτα αυτής της κληρονομιάς.

Τα παιδιά των αδελφών (δηλ. ανεψιό ή/και ανεψιές του θανόντος), εάν έχει προηγηθεί ο θάνατος των γονέων τους, κληρονομούν κατ' ισμοιρία την κληρονομική μερίδα του πατέρα ή της μητέρας τους που απεβίωσε πριν από τον θανόντα.

Κληρονομούν, συνεπώς, το σύνολο της κληρονομικής μερίδας την οποία θα κληρονομούσε ο πατέρας ή/και η μητέρα τους, εάν δεν είχε αποβιώσει πριν από τον θανόντα.

Περίπτωση 4: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα, ούτε σύζυγο, ούτε αδέρφια, ούτε ανίψια, αλλά οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή

Στην περίπτωση αυτή, ολόκληρη η κληρονομία περιέρχεται στον πατέρα και στη μητέρα του θανόντος, σε έκαστο κατά το ήμισυ.

Εάν επιζεί μόνον ο πατέρας ή η μητέρα, αυτός ή αυτή κληρονομεί ολόκληρη την περιουσία του προαποβιώσαντος τέκνου του/της (όπ.π.).

Περίπτωση 5: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα, ούτε σύζυγο, ούτε αδέρφια, ούτε ανίψια και οι γονείς και όλοι οι ανιόντες του θανόντος έχουν αποβιώσει

Στην περίπτωση αυτή, οι θείοι και οι θείες του θανόντος, τα αδέρφια των παππούδων, οι εξάδελφοι ή/και εξαδέλφες, καθώς και οι κατιόντες τους θεωρούνται κληρονόμοι.

Η διαδοχή διαιρείται σε δύο γραμμές, την πατρική γραμμή και τη μητρική γραμμή, που λαμβάνουν έκαστη το ήμισυ της κληρονομιάς.

Δεν έχει πλέον κληρονομικό δικαίωμα κανένας κληρονόμος πέραν του εγγονού ή της εγγονής εξαδέλφου, τόσο από την πατρική όσο και από τη μητρική γραμμή. Στην περίπτωση αυτή, η κληρονομία περιέρχεται στο κράτος και ονομάζεται σχολάζουσα κληρονομία.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται από τον (τους) κληρονόμο (-ους) που αναθέτει (-ουν) με δική του (τους) πρωτοβουλία στον συμβολαιογράφο της επιλογής του (τους) ή ο διαθέτης καθορίζει το σύνολο των ενεργειών ρύθμισης της κληρονομικής διαδοχής.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

Όσον αφορά την αποδοχή μιας κληρονομιάς, η νομοθεσία του Λουξεμβούργου δεν ορίζει συγκεκριμένη αρχή ενώπιον της οποίας πρέπει να γίνεται η εν λόγω αποδοχή. Οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν ότι η αποδοχή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή. Είναι ρητή, όταν αποκτάται ο τίτλος ή η ιδιότητα του κληρονόμου με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο. Η αποδοχή είναι σιωπηρή όταν ο κληρονόμος προβαίνει σε πράξη η οποία υποδηλώνει κατ' ανάγκη την πρόθεση αποδοχής και στην οποία δεν θα είχε εξουσία να προβεί παρά μόνον ως κληρονόμος που αποδέχεται την κληρονομία.

Όσον αφορά την αποποίηση, οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα προβλέπουν ότι αυτή πραγματοποιείται στη γραμματεία του δικαστηρίου στη δικαιοδοσία του οποίου επάγεται η κληρονομία, και εγγράφεται σε ειδικό μητρώο που τηρείται για τον σκοπό αυτό.

Λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που είναι δυνατόν να προκύψουν από μια κληρονομική διαδοχή, καλό θα ήταν να συμβουλευτείται κανείς συμβολαιογράφο πριν από αποδοχή όσο και την αποποίηση κληρονομιάς.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Καθώς ο Αστικός Κώδικας του Λουξεμβούργου δεν περιέχει ειδικούς κανόνες σχετικά με το θέμα αυτό, η λουξεμβουργιανή νομολογία στηρίζεται στην αρχή ότι η αποδοχή κληροδοτήματος (είτε καθολικού, είτε μερικού, είτε ειδικού) μπορεί να γίνει με όλα τα μέσα.

Το ίδιο ισχύει και για την αποποίηση ενός ειδικού κληροδοτήματος. Συνεπώς, η αποποίηση μπορεί να γίνει, μεταξύ άλλων, σιωπηρά, εάν για παράδειγμα ο κληροδόχος αρνείται να επιφορτισθεί με τις επιβαρύνσεις που συνδέονται με το εν λόγω κληροδοτήμα.

Όσον αφορά την αποποίηση καθολικού κληροδοτήματος και μερικού κληροδοτήματος αντίστοιχα, ορισμένα δικαστήρια απαιτούν την τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων που προβλέπονται για την αποποίηση κληρονομιάς, ενώ άλλα δικαστήρια τις κηρύσσουν ανεφάρμοστες.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Όσον αφορά την αποδοχή νόμιμης μοίρας, ισχύουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις.

Η αποποίηση νόμιμης μοίρας απαιτεί δήλωση στη γραμματεία του δικαστηρίου του τόπου επαγωγής της κληρονομιάς, η οποία καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο που προβλέπεται για τον σκοπό αυτό.

6 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται από τον (τους) κληρονόμο (-ους) που αναθέτει (-ουν) με δική του (τους) πρωτοβουλία στον συμβολαιογράφο της επιλογής του (τους) ή ο διαθέτης καθορίζει το σύνολο των ενεργειών ρύθμισης της κληρονομικής διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ο θάνατος του κληρονομούμενου σημαίνει ότι η περιουσία του θανόντος περιέρχεται άμεσα στον κληρονόμο. Αυτό, ωστόσο, δεν σημαίνει ότι οι κληρονόμοι οφείλουν να αποδέχονται την κληρονομιά (βλ. ανωτέρω).

Για να μπορεί κάποιος να καταστεί κληρονόμος, πρέπει ιδίως:

να έχει νομική υπόσταση κατά τη στιγμή του θανάτου του κληρονομούμενου, δηλ. να έχει συντελεστεί τουλάχιστον η σύλληψη του και να έχει γεννηθεί ζωντανός

να μην εξαιρείται από τον νόμο, ιδίως όπως:

οι ανίκανοι για δικαιοπραξία

οι ιατροί, οι χειρουργοί, οι νοσηλευτές, οι φαρμακοποιοί που παρείχαν υπηρεσίες σε ένα πρόσωπο κατά τη διάρκεια ασθένειας η οποία προκάλεσε τον θάνατό του, σε περίπτωση που η διαθήκη έχει συνταχθεί υπέρ αυτών κατά τη διάρκεια αυτής της ασθένειας

να μην έχει αποκλειστεί από κληρονομιά λόγω αναξιοσύνης.

Όσον αφορά τα κληροδοτήματα, θα πρέπει, κατά περίπτωση, να ακολουθείται η διαδικασία παράδοσης κληροδοσίας και αντίστοιχα η διαδικασία παράδοσης της νομής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, υπό την προϋπόθεση ότι οι κληρονόμοι αποδέχονται άνευ όρων την κληρονομιά.

Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί επ' αυτού ότι, κατά την επαγωγή της κληρονομιάς, οι κληρονόμοι μπορούν επίσης να αποδεχθούν την κληρονομιά με το ευεργέτημα της απογραφής.

Το ευεργέτημα της απογραφής παρέχει στον κληρονόμο το πλεονέκτημα ότι έχει υποχρέωση να καταβάλει τους φόρους της κληρονομιάς μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται σε αυτόν, και μάλιστα ο κληρονόμος μπορεί να απαλλαγεί από την καταβολή των φόρων εγκαταλείποντας όλα τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς στους πιστωτές και τους κληροδόχους.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο διαθέτης είναι ελεύθερος να ορίζει οποιοδήποτε (-α) πρόσωπο (-α) για την εκτέλεση της διαθήκης του, πλην των ανηλίκων.

Όσον αφορά τον ρόλο του διαχειριστή κληρονομιάς, βλ. ανωτέρω.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του τροποποιημένου νόμου της 25ης Σεπτεμβρίου 1905 περί μεταγραφής των εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων, όλες οι δικαιοπραξίες μεταξύ ζώντων, επαχθείς ή χαριστικές, που αφορούν τη μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, πέραν των προνομίων και των υποθηκών, μεταγράφονται σε ειδικό μητρώο στο υποθηκοφυλακείο του διοικητικού διαμερίσματος όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία. Το άρθρο 2 του ίδιου νόμου ορίζει ότι μόνον οι δικαστικές αποφάσεις, τα δημόσια έγγραφα και οι πράξεις διαχείρισης είναι αποδεκτές προς μεταγραφή.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Σύμφωνα με το κληρονομικό δίκαιο του Λουξεμβούργου τρεις είναι οι περιπτώσεις που αφορούν τη διαχείριση κληρονομιάς:

1) Η διαχείριση σχολάζουσας κληρονομιάς

Στο πλαίσιο μιας σχολάζουσας κληρονομιάς, το αρμόδιο Πρωτοδικείο διορίζει διαχειριστή κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων προσώπων ή κατόπιν αιτήματος της εισαγγελικής αρχής και του αναθέτει τη διαχείριση της κληρονομιάς.

2) Πράξεις διαχείρισης σε περίπτωση αποδοχής κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής

Σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση ο κληρονόμος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς. Πρέπει να λογοδοτεί για τη διαχείρισή τους στους πιστωτές και τους κληροδόχους.

Αναπόσπαστο μέρος αυτής της διαχείρισης αποτελεί, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τη νομολογία του Λουξεμβούργου, η υποχρέωση είσπραξης των φόρων της κληρονομιάς.

Κατ' εξαίρεση, τα δικαστήρια μπορούν να αναθέσουν αυτή τη διαχείριση σε έναν τρίτο. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν οι κληρονόμοι που έχουν κάνει χρήση του ευεργετήματος της απογραφής, λόγω αδράνειας, κακοδιαχείρισης ή ανεπάρκειάς τους, θέτουν σε κίνδυνο το συμφέρον των δανειστών της εν λόγω κληρονομιάς και ενδέχεται να προκαλέσουν σε αυτούς ζημιά (νομολογία Λουξεμβούργου).

3) Πράξεις διαχείρισης σε περίπτωση εξ αδιαιρέτου κληρονομιάς

Σε περίπτωση εξ αδιαιρέτου κληρονομιάς, ο πρόεδρος του αρμόδιου Πρωτοδικείου μπορεί να διορίσει έναν εξ αδιαιρέτου κληρονόμο ως διαχειριστή.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο διαθέτης είναι ελεύθερος να ορίζει οποιοδήποτε (-α) πρόσωπο (-α) για την εκτέλεση της διαθήκης του, πλην των ανηλίκων.

Όσον αφορά τον ρόλο του διαχειριστή κληρονομιάς, βλ. ανωτέρω.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλ. παραπάνω.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Το κληρονομητήριο που συντάσσεται από συμβολαιογράφο έχει αυξημένη αποδεικτική ισχύ.

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/05/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [hu](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Γενικές πληροφορίες - Ουγγαρία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Ε](#) Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

a) Διαθήκες

Υπάρχουν τρία κύρια είδη διαθήκης στο ουγγρικό νομικό σύστημα: η δημόσια διαθήκη, η γραπτή ιδιωτική διαθήκη και (κατ' εξαίρεση) η προφορική διαθήκη, κατά το άρθρο 7:13 του Αστικού Κώδικα (*Polgári Törvénykönyv*).

(αα) Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου. Κατά τη σύνταξη της δημόσιας διαθήκης, ο συμβολαιογράφος εφαρμόζει τους σχετικούς ειδικούς νομικούς κανονισμούς (τις διατάξεις του νόμου περί συμβολαιογράφων που ισχύουν για τις συμβολαιογραφικές πράξεις).

(αβ) Το ουγγρικό δίκαιο αναγνωρίζει τρία επιμέρους είδη γραπτής ιδιωτικής διαθήκης:

- την *ιδιόγραφη διαθήκη*: η διαθήκη αυτή είναι έγκυρη όσον αφορά τον τύπο της, εάν είναι γραπτή στο σύνολό της και υπογράφεται από τον διαθέτη ιδιοχείρως (άρθρο 7:17(1)(α) του Αστικού Κώδικα)

- τη *διαθήκη που γράφεται από άλλα πρόσωπα (αλλόγραφη διαθήκη)*: η διαθήκη αυτού του είδους υπογράφεται από τον διαθέτη με ταυτόχρονη παρουσία δύο μαρτύρων ή, εάν έχει υπογραφεί νωρίτερα, ο διαθέτης επιβεβαιώνει το γνήσιο της υπογραφής του ενώπιον δύο ταυτοχρόνως παριστάμενων μαρτύρων. Οι μάρτυρες υπογράφουν τη διαθήκη αναφέροντας την εν λόγω ιδιότητά τους. Η δακτυλογραφημένη διαθήκη θεωρείται πάντοτε αλλόγραφη, ακόμα και εάν έχει δακτυλογραφηθεί από τον ίδιο τον διαθέτη (άρθρο 7:17(1)(β) του Αστικού Κώδικα).

- την *ιδιωτική διαθήκη που κατατίθεται σε συμβολαιογράφο*: για να είναι έγκυρη η εν λόγω διαθήκη ως προς τον τύπο της, ο διαθέτης την υπογράφει ιδιοχείρως (είτε πρόκειται για αλλόγραφη είτε για ιδιόγραφη διαθήκη) και στη συνέχεια την καταθέτει αυτοπροσώπως σε συμβολαιογράφο, με το έγγραφο να φέρει ιδιαίτερη επισήμανση που το χαρακτηρίζει ως διαθήκη. Η διαθήκη κατατίθεται στον συμβολαιογράφο είτε ανοικτή είτε σφραγισμένη (άρθρο 7:17(1)(γ) του Αστικού Κώδικα).

Μια ακόμα τυπική προϋπόθεση για την εγκυρότητα και των τριών ειδών ιδιωτικής διαθήκης ως προς τη μορφή τους είναι η *ημερομηνία σύνταξης*, η οποία πρέπει να αναγράφεται ευκρινώς στην πράξη.

Στην κατηγορία των γραπτών ιδιωτικών διαθηκών προβλέπονται ειδικοί κανόνες που ισχύουν για τις διαθήκες οι οποίες αποτελούνται από *περισσότερα φύλλα*:

- εάν η διαθήκη είναι ιδιόγραφη, κάθε φύλλο πρέπει να φέρει διαδοχική αρίθμηση

- εάν η διαθήκη είναι αλλόγραφη, πέρα από την προϋπόθεση της αρίθμησης των φύλλων, ο διαθέτης και οι δύο μάρτυρες πρέπει να υπογράφουν κάθε φύλλο (άρθρο 7:17(2) του Αστικού Κώδικα).

Η γραπτή διαθήκη μπορεί να συνταχθεί μόνο *σε γλώσσα* την οποία ο διαθέτης κατανοεί και δύναται

- να γράφει (στην περίπτωση ιδιόγραφης διαθήκης) ή

- να διαβάζει (στην περίπτωση αλλόγραφης διαθήκης).

Η διαθήκη που συντάσσεται με στενογραφία ή άλλα σύμβολα ή κωδική γραφή πέραν της συνήθους, είναι άκυρη (άρθρο 7:16 του Αστικού Κώδικα).

(αγ) Η προφορική διαθήκη γίνεται από πρόσωπα ευρισκόμενα σε μια ασυνήθιστη κατάσταση που απειλεί τη ζωή τους και καθιστά αδύνατη τη σύνταξη γραπτής διαθήκης (άρθρο 7:20 του Αστικού Κώδικα). Ο διαθέτης πρέπει να διατυπώσει προφορικά τη διαθήκη του στο σύνολό της ενώπιον δύο ταυτοχρόνως παριστάμενων μαρτύρων, σε γλώσσα κατανοητή από τους μάρτυρες, ή στη νοηματική εάν ο διαθέτης χρησιμοποιεί την εν λόγω γλώσσα, ανακοινώνοντας παράλληλα ότι η προφορική δήλωσή του αποτελεί τη διαθήκη του (άρθρο 7:21 του Αστικού Κώδικα). Η προφορική διαθήκη γίνεται δεκτή κατ' εξαίρεση, γεγονός που υπογραμμίζεται από τη διάταξη που προβλέπει ότι η προφορική διαθήκη καθίσταται ανίσχυρη, εάν ο διαθέτης είχε την ευκαιρία να συντάξει γραπτή διαθήκη χωρίς δυσκολία εντός περιόδου τριάντα διαδοχικών ημερών μετά το πέρας της κατάστασης που δικαιολογούσε τη διατύπωση προφορικής διαθήκης (άρθρο 7:45 του Αστικού Κώδικα).

β) Ειδικοί κανόνες περί του τύπου της συνδιαθήκης

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, οι σύζυγοι μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη κατά τη διάρκεια του συζυγικού βίου τους (άρθρο 7:23 του Αστικού Κώδικα). Σημειώνεται ότι, εκτός από τους συζύγους, και οι καταχωρισμένοι σύντροφοι μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3 παράγραφος 1 του νόμου που ρυθμίζει την καταχωρισμένη συμβίωση (νόμος XXIX του 2009).

Οι σύζυγοι (καταχωρισμένοι σύντροφοι) μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη ως εξής:

βα) υπό τύπον δημόσιας διαθήκης (επικυρωμένης από συμβολαιογράφο)

ββ) υπό τύπον ιδιόγραφης ιδιωτικής διαθήκης: σε αυτήν την περίπτωση, η πράξη γράφεται εξ ολοκλήρου και υπογράφεται ιδιοχείρως από έναν εκ των διαθετών, ενώ ο έτερος διαθέτης δηλώνει στο ίδιο έγγραφο με δήλωσή του που υπογράφει ιδιοχείρως ότι το έγγραφο περιέχει και τη δική του διάταξη τελευταίας βούλησης

βγ) υπό τύπον αλλόγραφης διαθήκης: σε αυτήν την περίπτωση, η πράξη υπογράφεται από τους διαθέτες με την ταυτόχρονη παρουσία του έτερου διαθέτη και δύο μαρτύρων ή (εάν έχει υπογραφεί νωρίτερα) κάθε διαθέτης δηλώνει χωριστά, με την ταυτόχρονη παρουσία του έτερου διαθέτη και των μαρτύρων, ότι η υπογραφή στο έγγραφο είναι δική του.

Ισχύουν ειδικοί κανόνες για τη συνδιαθήκη η οποία αποτελείται από *περισσότερα φύλλα*:

- εάν η διαθήκη είναι γραμμένη ιδιοχείρως από έναν εκ των διαθετών, κάθε φύλλο πρέπει να φέρει διαδοχική αρίθμηση και να υπογράφεται από τον έτερο διαθέτη

- εάν η διαθήκη είναι αλλόγραφη, πέρα από την προϋπόθεση της διαδοχικής αρίθμησης των σελίδων, οι δύο διαθέτες και αμφότεροι οι μάρτυρες πρέπει να υπογράφουν κάθε φύλλο (άρθρο 7:23 (3) του Αστικού Κώδικα).

γ) Κληρονομική σύμβαση

Σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, η κληρονομική σύμβαση είναι μια συμφωνία κατά την οποία ένας εκ των συμβαλλόμενων (ο διαθέτης) κατονομάζει τον έτερο συμβαλλόμενο ως κληρονόμο του *σε αντάλλαγμα για την παροχή διατροφής, προσόδου ή φροντίδας* (άρθρο 7:48 του Αστικού Κώδικα).

Συνεπώς, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, η κληρονομική σύμβαση είναι πάντοτε σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας. Στην κληρονομική σύμβαση, ο διαθέτης μπορεί να κατονομάσει τον έτερο συμβαλλόμενο ως κληρονόμο του συνόλου ή μέρους της περιουσίας του ή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων. Η διατροφή, η πρόσδοδος ή η φροντίδα που προσφέρονται ως αντάλλαγμα μπορούν να παρέχονται προς τον διαθέτη ή προς τρίτον, ο οποίος προσδιορίζεται στη σύμβαση. Η κληρονομική σύμβαση είναι μια διάταξη τελευταίας βούλησης μόνον αναφορικά με τη δήλωση βούλησης του διαθέτη και όχι αναφορικά με τη δήλωση βούλησης του έτερου συμβαλλόμενου (του παρόχου διατροφής, προσόδου ή φροντίδας).

Οι διατάξεις που διέπουν τη γραπτή διαθήκη ισχύουν και ως προς τις προϋποθέσεις για την *τυπική εγκυρότητα* της κληρονομικής σύμβασης, με την εξαίρεση ότι στην τελευταία ισχύουν οι τυπικές προϋποθέσεις για τις αλλόγραφες διαθήκες, ακόμα και εάν η κληρονομική σύμβαση έχει συνταχθεί ιδιοχείρως από έναν εκ των συμβαλλόμενων της (άρθρο 7:49(1) του Αστικού Κώδικα). Αντιστοίχως, η κληρονομική σύμβαση είναι τυπικά έγκυρη εάν:

- υπογράφεται ως δημόσιο έγγραφο από συμβολαιογράφο (όπως μια δημόσια διαθήκη), ή

- υπογράφεται κατά τα απαιτούμενα για τις αλλόγραφες διαθήκες (δηλαδή, ενώπιον δύο μαρτύρων).

Για την εγκυρότητα της κληρονομικής σύμβασης, *απαιτείται η συναίνεση του νόμιμου εκπρόσωπου και η έγκριση της αρχής που ασκεί την επιτροπεία* σε περίπτωση που ο συμβαλλόμενος ο οποίος συνάπτει την κληρονομική σύμβαση ως διαθέτης είναι:

- ανήλικος με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, ή

- πρόσωπο με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα ως προς τη σύναψη δικαιοπραξιών σε σχέση με περιουσιακά στοιχεία (άρθρο 7:49(2) του Αστικού Κώδικα).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Όχι. Η εγκυρότητα της διάταξης τελευταίας βούλησης δεν εξαρτάται από την καταχώρισή της σε επίσημο μητρώο. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που ένας συμβολαιογράφος έχει αναλάβει τη σύνταξη της διάταξης τελευταίας βούλησης, ο ίδιος μεριμνά αυτεπάγγελα για την καταχώριση του γεγονότος της σύνταξης (ή της ανάκλησης, τροποποίησης ή απόσυρσης διαθήκης που έχει κατατεθεί σε συμβολαιογράφο) στο Εθνικό Μητρώο Διαθηκών (*Végrendeletek Országos Nyilvántartása*). Αντιστοίχως, στο Εθνικό Μητρώο Διαθηκών καταχωρίζονται τα εξής είδη διάταξης τελευταίας βούλησης (ή η ανάκληση, τροποποίηση ή απόσυρση διαθηκών που έχουν κατατεθεί σε συμβολαιογράφο):

- η δημόσια διαθήκη (η οποία έχει συνταχθεί από συμβολαιογράφο ως δημόσιο έγγραφο)
- η ιδιωτική διαθήκη που έχει κατατεθεί σε συμβολαιογράφο
- η κληρονομική σύμβαση (εάν έχει συνταχθεί από συμβολαιογράφο ως δημόσιο έγγραφο)
- το κληροδότημα (εάν έχει συνταχθεί από συμβολαιογράφο ως δημόσιο έγγραφο).

Ωστόσο, η παράλειψη αυτής της καταχώρισης για οποιονδήποτε λόγο δεν επιφέρει ακυρότητα της διαθήκης.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Σύμφωνα με το άρθρο 7:10 του Αστικού Κώδικα, ο διαθέτης δικαιούται να μεταβιβάζει ελεύθερα την περιουσία του ή μέρος αυτής, δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης.

Αντιστοίχως, η ελευθερία μεταβίβασης δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης εκτείνεται σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία του διαθέτη. Μολονότι το συγγρικό δικαιο προβλέπει βάσει νομοθετικής ρύθμισης το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα ορισμένων στενών συγγενών του διαθέτη (κατιόντες, σύζυγος, γονείς), η νόμιμη μοίρα σύμφωνα με το συγγρικό δικαιο είναι αξίωση διεπόμενη από το *ενοχικό δίκαιο*, την οποία ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας μπορεί να εγείρει κατά των κληρονόμων. (Η προθεσμία παραγραφής για την έγερση της εν λόγω αξίωσης είναι πέντε έτη). Ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας δεν καθίσταται κληρονόμος, δηλαδή δεν καθίσταται εμπράγματος δικαιούχος μέρους της κληρονομιαίας περιουσίας, ακόμα και εάν εγείρει επιτυχώς την αξίωσή του κατά του κληρονόμου.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Ελλείπει διάταξης τελευταίας βούλησης, ισχύουν οι κανόνες που διέπουν την εξ αδιαθέτου διαδοχή. Στο πλαίσιο της εξ αδιαθέτου διαδοχής, οι συγγενείς (κατιόντες, ανιόντες ή συγγενείς εκ πλαγίου) καθώς και ο/η σύζυγος που επιζεί (ή καταχωρισμένος σύντροφος) του θανόντος κληρονομούν σύμφωνα με τους κανόνες που περιγράφονται στη συνέχεια.

α) Η κληρονομία επάγεται στους συγγενείς

αα) *Κληρονομία επαγόμενη στους κατιόντες (άρθρο 7:55 του Αστικού Κώδικα)*

Οι νόμιμοι κληρονόμοι είναι, πρώτον, τα τέκνα του διαθέτη δύο ή περισσότερα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Στη θέση του τέκνου (ή του απώτερου κατιόντος) που είναι κληρονομικά ανάξιος, κληρονομούν οι κατιόντες αυτού σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής, δηλαδή:

- κατ' ισομοιρία μεταξύ τους
- αθροιστικά, τη μερίδα που θα είχε κληρονομήσει ο ανιών τους που είναι κληρονομικά ανάξιος.

Ωστόσο, κατά τον προσδιορισμό της μερίδας της κληρονομιαίας περιουσίας που επάγεται στους κατιόντες του θανόντος, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η αποκαλούμενη *υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών (hotchpot)* από τους κατιόντες (βλ. σημείο ε)).

αβ) *Κληρονομία επαγόμενη στους γονείς και στους κατιόντες τους (άρθρο 7:63 του Αστικού Κώδικα)*

Εάν ο διαθέτης δεν έχει ούτε κατιόντα ούτε σύζυγο (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), κληρονομούν κατ' ισομοιρία οι γονείς του θανόντος. Στη θέση του γονέα που είναι κληρονομικά ανάξιος, οι κατιόντες αυτού κληρονομούν κατά τον ίδιο τρόπο που θα κληρονομούσαν οι κατιόντες ενός τέκνου αντ' αυτού (σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής). Εάν ο γονέας που είναι κληρονομικά ανάξιος δεν έχει κατιόντα ή εάν ο κατιών έχει αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή, τότε κληρονομεί μόνο ο έτερος γονέας ή οι κατιόντες του.

αγ) *Κληρονομία επαγόμενη σε παππούδες/γιαγιάδες και στους κατιόντες τους (άρθρο 7:63 του Αστικού Κώδικα)*

Εάν ο θανών δεν έχει κατιόντες, γονείς ή κατιόντες των τελευταίων και δεν είχε σύζυγο (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), νόμιμοι κληρονόμοι κατ' ισομοιρία είναι οι παππούδες/γιαγιάδες του θανόντος. Στη θέση του παππού/ της γιαγιάς που είναι κληρονομικά ανάξιος/α, κληρονομούν οι κατιόντες του/της κατά τον ίδιο τρόπο που θα κληρονομούσαν οι κατιόντες ενός γονέα αντ' αυτού (σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής).

Εάν ο παππούς/η γιαγιά που είναι κληρονομικά ανάξιος/α δεν έχει κατιόντα ή ο κατιών έχει αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή, ο σύζυγος/η σύζυγος του παππού/ της γιαγιάς κληρονομεί αντ' αυτού/αυτής και εάν και ο/η σύζυγος είναι κληρονομικά ανάξιος/α, κληρονομούν οι κατιόντες του/της. Αν ένα από τα δύο ζεύγη των παππούδων/γιαγιάδων είναι κληρονομικά ανάξιο και δεν υπάρχουν κατιόντες να κληρονομήσουν αντ' αυτών (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας επάγεται στο έτερο ζεύγος των παππούδων/γιαγιάδων ή στους κατιόντες αυτών.

αδ) *Κληρονομία επαγόμενη στους προπαππούδες/στις προγιαγιάδες και στους κατιόντες τους (άρθρο 7:65 του Αστικού Κώδικα)*

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι στην ομάδα συγγενών των προπαππούδων/προγιαγιάδων (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), νόμιμοι κληρονόμοι του θανόντος είναι ο προπάππους/ η προγιαγιά του κατ' ισομοιρία. Στη θέση του προπάππου ή της προγιαγιάς που είναι κληρονομικά ανάξιος /α, κληρονομούν οι κατιόντες του/της κατά τον ίδιο τρόπο που θα κληρονομούσαν οι κατιόντες του παππού/της γιαγιάς αντ' αυτού (σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής).

Εάν ο προπάππους/η προγιαγιά που είναι κληρονομικά ανάξιος/α δεν έχει κατιόντα (ή ο κατιών έχει αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), ο/η σύζυγος του προπάππου/της προγιαγιάς κληρονομεί αντ' αυτού και εάν και ο/η σύζυγος είναι κληρονομικά ανάξιος/α, κληρονομούν οι κατιόντες του. Αν ένα από τα δύο ζεύγη προπαππούδων/προγιαγιάδων είναι κληρονομικά ανάξιο και δεν υπάρχουν κατιόντες να κληρονομήσουν αντ' αυτών (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας επάγεται στο έτερο ζεύγος προπαππούδων/προγιαγιάδων κατ' ισομοιρία.

αε) *Εξ αδιαθέτου διαδοχή όπου η κληρονομία επάγεται σε μακρινούς συγγενείς (άρθρο 7:66 του Αστικού Κώδικα)*

Εάν ο θανών δεν έχει προπαππούδες/προγιαγιάδες ή κατιόντες των τελευταίων (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), νόμιμοι κληρονόμοι κατ' ισομοιρία καθίστανται οι μακρινοί συγγενείς του θανόντος.

αστ) *Κληρονομία επαγόμενη στο Δημόσιο (άρθρο 7:74 του Αστικού Κώδικα)*

Ελλείπει νόμιμων κληρονόμων, η κληρονομιαία περιουσία επάγεται στο Δημόσιο.

Το Δημόσιο γίνεται κατ' ανάγκην κληρονόμος, γεγονός που σημαίνει ότι δεν έχει δικαίωμα αποποίησης της κληρονομίας. Κατά τα λοιπά, όμως, το Δημόσιο έχει την ίδια νομική ιδιότητα όπως οι άλλοι κληρονόμοι. Στο συγγρικό δικαιο, η κληρονομία που επάγεται στο Δημόσιο συνιστά κτήση σύμφωνα με το αστικό και όχι το δημόσιο δικαιο.

β) Κληρονομία επαγόμενη σε σύζυγο (άρθρα 7:58 - 7:62 του Αστικού Κώδικα)

Η εξ αδιαθέτου διαδοχή από τον/την σύζυγο που επιζεί εξαρτάται από την ύπαρξη *νομικά έγκυρου* γάμου με τον θανόντα. Ωστόσο, η ύπαρξη γάμου αυτή καθαυτή δεν επαρκεί για την εξ αδιαθέτου διαδοχή του/της συζύγου. Στο άρθρο 7:62 του Αστικού Κώδικα προβλέπεται ειδική αιτία κληρονομικής αναξιοότητας στην περίπτωση *μη ύπαρξης συζυγικού βίου*: ο/η σύζυγος που επιζεί ενδέχεται να μην κληρονομήσει εάν το ζεύγος βρισκόταν σε διάσταση κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας και είναι πρόδηλο βάσει των περιστάσεων ότι η συμφιλίωση δεν ήταν ευλόγως αναμενόμενη. Αυτόν τον λόγο κληρονομικής αναξιοότητας μπορεί να επικαλεστεί ένα πρόσωπο που, ως απόρροια της αναξιοότητας, θα κληρονομήσει το ίδιο ή θα αποδεσμευτεί από υποχρέωση ή άλλο βάρος με το οποίο δεσμεύεται δυνάμει της διάθεσης της περιουσίας.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες του Αστικού Κώδικα που διέπουν την επαγωγή της κληρονομιάς στους συζύγους πρέπει επίσης να ισχύουν, με τις απαραίτητες τροποποιήσεις, για τον/την *καταχωρισμένο/-η σύντροφο* του διαθέτη με άλλα λόγια, οι καταχωρισμένοι σύντροφοι έχουν την ίδια κληρονομική ιδιότητα όπως οι σύζυγοι, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3 παράγραφος 1 του νόμου που ρυθμίζει την καταχωρισμένη συμβίωση (νόμος XXIX του 2009).

Σε αντίθεση με τους καταχωρισμένους συντρόφους, οι αποκαλούμενοι «εν τοις πράγμασι» σύντροφοι (πρόσωπα που ζουν υπό καθεστώς συζυγικού βίου με τον διαθέτη εκτός γάμου και εκτός καταχωρισμένου συμφώνου) δεν είναι δικαιούχοι στο πλαίσιο των διατάξεων περί εξ αδιαθέτου διαδοχής του συγγρικού δικαίου.

Η κληρονομική ιδιότητα των συζύγων στην εξ αδιαθέτου διαδοχή εξαρτάται από την ύπαρξη άλλων νόμιμων κληρονόμων του διαθέτη:

βα) Κληρονομία επαγόμενη σε σύζυγο και κατιόντες (άρθρο 7:58 του Αστικού Κώδικα)

Εάν ο διαθέτης έχει κατιόντες και σύζυγο που επιζεί, ο/η σύζυγος που επιζεί έχει τα εξής κληρονομικά δικαιώματα:

- ισόβια κτήση και επικαρπία επί της οικογενειακής κατοικίας που χρησιμοποιούσε από κοινού με τον διαθέτη, περιλαμβανομένης της οικοσκευής και του εξοπλισμού και

- από το υπόλοιπο της κληρονομιάς περιουσίας δικαιούται μερίδα ίση με εκείνη που κληρονομούν τα τέκνα του θανόντος (τη «μερίδα ενός τέκνου»).

Ο/η σύζυγος μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει εξαγορά της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας του (ως προς το μέλλον) (άρθρο 7:59 του Αστικού Κώδικα). Σε αυτήν την περίπτωση, ο/η σύζυγος δικαιούται τη «μερίδα ενός τέκνου» σε είδος ή σε χρηματικό ποσό από την περιουσία προς εξαγορά. Η ισόβια κτήση και επικαρπία μπορεί να εξαγοραστεί και κατά τη διάρκεια της κληρονομικής διαδικασίας. Η εξαγορά της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας πρέπει να πραγματοποιείται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των εύλογων συμφερόντων των ενδιαφερόμενων (του/της συζύγου και των κατιόντων).

Κατά την κληρονομική διαδικασία, οι κατιόντες και ο/η σύζυγος μπορούν να συμπεριλάβουν πρόβλεψη στη συμφωνία τους για διανομή της κληρονομιάς περιουσίας (τη λεγόμενη συμφωνία διανομής) σύμφωνα με την οποία, αντί για τη «μερίδα ενός τέκνου», ο/η σύζυγος θα απολαμβάνει ισόβια κτήση και επικαρπία επί του συνόλου της κληρονομιάς περιουσίας.

ββ) Κληρονομία επαγόμενη σε σύζυγο και στους γονείς (άρθρο 7:60 του Αστικού Κώδικα)

Εάν ο θανών δεν έχει κατιόντες (ή οι κατιόντες έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή) αλλά υπάρχουν γονείς και σύζυγος που επιζούν, ο/η σύζυγος που επιζεί έχει τα ακόλουθα κληρονομικά δικαιώματα:

- επί της οικογενειακής κατοικίας που χρησιμοποιούσε από κοινού με τον θανόντα, συμπεριλαμβανομένης της οικοσκευής και του εξοπλισμού (στον/στη σύζυγο επάγεται ο τίτλος κυριότητας επί της εν λόγω περιουσίας και όχι απλώς η ισόβια κτήση και επικαρπία) και

- επί του ημίσεος της υπόλοιπης κληρονομιάς περιουσίας.

Το υπόλοιπο ήμισυ διανέμεται ως εξής:

- το μέρος αυτό της κληρονομιάς περιουσίας διανέμεται μεταξύ των γονέων του θανόντος κατ' ίσομοιρία

- εάν, ωστόσο, ένας γονέας είναι κληρονομικά ανάξιος, ο έτερος γονέας και ο/η σύζυγος του διαθέτη κληρονομούν κατ' ίσομοιρία τη μερίδα που θα επαγόταν στον κληρονομικά ανάξιο/α.

βγ) Κληρονομία επαγόμενη στον/στη σύζυγο ως μοναδική/ή κληρονόμο (άρθρο 7:61 του Αστικού Κώδικα)

Εάν ο διαθέτης δεν έχει κατιόντες ή γονέα που επιζεί (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), ο/η σύζυγος που επιζεί κληρονομεί το σύνολο της κληρονομιάς περιουσίας. Συνεπώς, η εξ αδιαθέτου διαδοχή του/της συζύγου που επιζεί, αποκλείει την εξ αδιαθέτου διαδοχή από τους κατιόντες των γονέων του θανόντος (ή τα αδέρφια του θανόντος) ή από μακρινούς συγγενείς ανιούσας ή πλάγιας γραμμής.

γ) Νόμιμες συνέπειες της υιοθεσίας σε σχέση με την εξ αδιαθέτου διαδοχή

Η υιοθεσία δημιουργεί δικαιώματα στην εξ αδιαθέτου διαδοχή μεταξύ του θετού τέκνου και του θετού γονέα και των συγγενών του. Επιπρόσθετα, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα δικαιώματα στην εξ αδιαθέτου διαδοχή διατηρούνται και μεταξύ του θετού τέκνου και των εξ αίματος συγγενών του.

γα) Εξ αδιαθέτου διαδοχή από το θετό τέκνο

Το θετό τέκνο, κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας, θεωρείται ως εξ αίματος κατιών του θετού γονέα όσον αφορά την εξ αδιαθέτου διαδοχή: κληρονομεί ως εξ αίματος κατιών του θετού γονέα από την κληρονομιά περιουσία του τελευταίου και των συγγενών του. Επίσης, το θετό τέκνο διατηρεί το νόμιμο δικαίωμα να κληρονομήσει από τους εξ αίματος συγγενείς του, αλλά μόνο εάν υιοθετήθηκε από συγγενή ανιούσας γραμμής, αδελφού/ή ή κατιόντα αυτού του συγγενή ανιούσας γραμμής. (άρθρο 7:72 του Αστικού Κώδικα)

γβ) Εξ αδιαθέτου διαδοχή επί της περιουσίας του θετού τέκνου

Οι συνέπειες της υιοθεσίας σε σχέση με την κληρονομία ισχύουν και «αντίστροφα». Τα ακόλουθα πρόσωπα δικαιούνται να είναι οι νόμιμοι κληρονόμοι του θετού τέκνου:

- οι κατιόντες του και ο/η σύζυγος που επιζεί

- ελλείψει κατιόντων, ο/η σύζυγος που επιζεί και οι θετοί γονείς

- ελλείψει κατιόντων και συζύγου που επιζεί, οι θετοί γονείς και οι συγγενείς τους,

σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

Η εξ αδιαθέτου διαδοχή ενός θετού γονέα και των συγγενών του εξαρτάται από το εάν η υιοθεσία υφίσταται κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομιάς.

Εάν, όμως, τα προαναφερθέντα πρόσωπα δεν κληρονομούν το θετό τέκνο, νόμιμοι κληρονόμοι είναι οι εξ αίματος συγγενείς του τελευταίου, υπό την προϋπόθεση ότι το θετό τέκνο υιοθετήθηκε από συγγενή ανιούσας γραμμής, αδελφού/ή ή κατιόντα αυτού του συγγενή ανιούσας γραμμής (άρθρο 7:73 του Αστικού Κώδικα).

δ) «Γραμμική διαδοχή» – ειδικοί κανόνες για την εξ αδιαθέτου διαδοχή σε σχέση με συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία

Η αποκαλούμενη «γραμμική διαδοχή» αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του συγγρικού δικαίου. Ως γραμμική διαδοχή νοείται η ύπαρξη *ειδικών* κανόνων αδιαθέτου διαδοχής σύμφωνα με τους οποίους ορισμένα περιουσιακά στοιχεία από την κληρονομιά περιουσία (η αποκαλούμενη «γραμμική περιουσία») υπόκεινται σε διαφορετική μεταχείριση σε σχέση με τους γενικούς κανόνες περί εξ αδιαθέτου διαδοχής.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες της γραμμικής διαδοχής ισχύουν αποκλειστικά και μόνο σε περίπτωση που *δεν υπάρχουν κατιόντες*. Εάν ο θανών έχει κατιόντες ως νόμιμους κληρονόμους, τότε ισχύουν οι γενικοί κανόνες περί εξ αδιαθέτου διαδοχής.

δα) Περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στη γραμμική περιουσία (άρθρο 7:67 του Αστικού Κώδικα)

Η γραμμική περιουσία συνιστά ένα υποσύνολο της κληρονομιάς περιουσίας του θανόντος. Αυτό το υποσύνολο περιέχει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία:

- ο θανών απέκτησε από ένα πρόγονό του δυνάμει κληρονομιάς ή δωρεάς και

- τα οποία ο θανών απέκτησε δυνάμει κληρονομιάς ή δωρεάς από αδελφού/ή ή κατιόντα του/της αδελφού/ής υπό την προϋπόθεση ότι ο/η αδελφός/ή ή ο κατιών του τελευταίου απέκτησε την εν λόγω περιουσία από τον κοινό πρόγονο αυτού και του διαθέτη δυνάμει κληρονομιάς ή δωρεάς.

Ωστόσο, ο νόμος αφαιρεί ορισμένα περιουσιακά στοιχεία από το πεδίο εφαρμογής της γραμμικής περιουσίας (η αποκαλούμενη «περιουσία που εξαιρείται από τη γραμμική διαδοχή») βλ. σημείο δδ) κατωτέρω.

Ο γραμμικός χαρακτήρας της περιουσίας (δηλαδή ότι η σχετική περιουσία ανήκει στη γραμμική περιουσία) πρέπει να αποδειχθεί από το πρόσωπο που θα κληρονομούσε με την αντίστοιχη ιδιότητα.

δβ) Κληρονομία της γραμμικής περιουσίας (άρθρο 7:68 του Αστικού Κώδικα)

Η γραμμική περιουσία κληρονομείται από τους γονείς του διαθέτη (ή τους κατιόντες των γονιών που είναι κληρονομικά ανάξιοι) και τους παππούδες /γιαγιάδες και μακρινούς απογόνους του διαθέτη («γραμμικοί κληρονόμοι»). Η κληρονομία της γραμμικής περιουσίας διέπεται από τους εξής κανόνες:

- ο γονέας κληρονομεί την περιουσία που περιήλθε στον διαθέτη από εκείνον ή από έναν πρόγονό του. Εάν ο γονέας είναι κληρονομικά ανάξιος, οι κατιόντες του κληρονομούν αντ' αυτού σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

- Εάν τόσο ο γονέας όσο και ο κατιών του γονέα που δικαιούνται να κληρονομήσουν τη γραμμική περιουσία είναι κληρονομικά ανάξιοι, η γραμμική περιουσία κληρονομείται από τον παππού/τη γιαγιά του θανόντος

- Εάν ο παππούς/η γιαγιά του θανόντος είναι επίσης κληρονομικά ανάξιος/α, η γραμμική περιουσία κληρονομείται από απώτερο πρόγονο του θανόντος.

Εάν ο θανών δεν έχει κανέναν από τους προαναφερθέντες κληρονόμους, δεν εφαρμόζονται οι κανόνες της γραμμικής διαδοχής: σε αυτήν την περίπτωση, η κληρονομία της γραμμικής περιουσίας διέπεται από τους γενικούς κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

δγ) Η ισόβια κτήση και επικαρπία του/ της συζύγου που επιζεί επί της γραμμικής περιουσίας (άρθρο 7:69 του Αστικού Κώδικα)

Οι κληρονόμοι που ορίζονται στο σημείο δβ) (γραμμικοί κληρονόμοι) κληρονομούν τον τίτλο ιδιοκτησίας της γραμμικής κληρονομιάς. Ωστόσο, ο/η σύζυγος του θανόντος που επιζεί έχει δικαίωμα ισόβιας κτήσης και επικαρπίας επί της γραμμικής περιουσίας.

Η εξαγορά του δικαίωματος ισόβιας κτήσης και επικαρπίας μπορεί να ζητηθεί ως εξής:

- κάθε ενδιαφερόμενος, δηλαδή είτε ο/η σύζυγος με δικαίωμα ισόβιας κτήσης και επικαρπίας είτε ο γραμμικός κληρονόμος, μπορεί να ζητήσει την εξαγορά της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας

- ωστόσο, η εξαγορά σε σχέση με την ισόβια κτήση και επικαρπία επί της οικογενειακής κατοικίας που χρησιμοποιείτο από κοινού με τον θανόντα, συμπεριλαμβανομένης της οικοσκευής και του εξοπλισμού της, μπορεί να ζητηθεί αποκλειστικά και μόνο από τον/τη σύζυγο.

Σε περίπτωση εξαγοράς της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας, ο/η σύζυγος δικαιούται το ένα τρίτο της γραμμικής περιουσίας.

δδ) Περιουσία που εξαιρείται από τη γραμμική διαδοχή (άρθρο 7:70 του Αστικού Κώδικα)

Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του στοιχείου δα), τα εξής αντικείμενα εξαιρούνται από τη γραμμική περιουσία:

- δώρα συνηθισμένης αξίας

- κάθε περιουσιακό στοιχείο που δεν υφίσταται πλέον κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη. Ωστόσο, οι διατάξεις περί γραμμικής διαδοχής εφαρμόζονται σε κάθε υποκατάστατο περιουσιακό στοιχείο ή περιουσιακό στοιχείο που αγοράστηκε από τα έσοδα που εισπράχθηκαν από την εν λόγω περιουσία.

Σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει σύζυγο που επιζεί, δεν μπορεί να εγερθεί καμία αξίωση βάσει της γραμμικής διαδοχής σχετικά με οικοσκευή και οικιακά αντικείμενα συνηθισμένης αξίας.

ε) Υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών (hotchpot)

Εάν οι κληρονόμοι είναι κατιόντες του θανόντος, η μερίδα από την κληρονομία περιουσία που επάγεται σε κάθε κληρονόμο επηρεάζεται από την υποχρέωση των κατιόντων να συνυπολογίσουν μεταξύ τους τις δωρεές και γονικές παροχές που έχουν λάβει. Ουσιαστικά, εάν περισσότεροι από ένας κατιόντες κληρονομούν από κοινού, κάθε κληρονόμος προσθέτει στην αξία της κληρονομιάς περιουσίας την αξία των *γονικών παροχών* που έλαβε από τον διαθέτη ενόσω ζούσε (άρθρο 7:56 του Αστικού Κώδικα).

Η υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών διέπεται από τους ακόλουθους βασικούς κανόνες.

Βάσει της υποχρέωσης συνυπολογισμού των δωρεών, ο συγκληρονόμος πρέπει να συνυπολογίζει τις γονικές παροχές στην κληρονομία περιουσία εφόσον:

- ο διαθέτης προέβλεψε ρητά να συμπεριληφθούν οι εν λόγω γονικές παροχές στη μερίδα του κληρονόμου από την κληρονομία περιουσία, ή

- προκύπτει από τις συνθήκες ότι το κληροδότημα έγινε με την υποχρέωση να συμπεριληφθεί στην κληρονομία περιουσία.

Παρόλα αυτά, η υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών δεν περιλαμβάνει τα εξής κληροδοτήματα (άρθρο 7:56(3) του Αστικού Κώδικα):

- τις γονικές παροχές συνηθισμένης αξίας και

- τη διατροφή που παρέχεται στους κατιόντες που χρήζουν υποστήριξης,

ακόμα και εάν ο διαθέτης προέβλεψε ρητά ότι πρέπει να συμπεριληφθεί στην κληρονομία περιουσία.

Η διαδικασία συνυπολογισμού των δωρεών συνίσταται στις εξής ενέργειες (άρθρο 7:57(1) του Αστικού Κώδικα):

- οι κληρονόμοι συνυπολογίζουν στην αξία της κληρονομιάς περιουσίας την αξία των γονικών παροχών που έλαβαν από τον διαθέτη

- η προκύπτουσα ενοποιημένη αξία (δηλαδή, η ενοποιημένη αξία που προκύπτει από το άθροισμα της αξίας της κληρονομιάς περιουσίας και της καθαρής αξίας των συνυπολογιζόμενων γονικών παροχών) πρέπει να διανέμεται αναλογικά μεταξύ των κληρονόμων σύμφωνα με τη μερίδα τους, όπως αυτή προκύπτει βάσει της εξ αδιαθέτου διαδοχής

- η αξία των γονικών παροχών που αποδίδονται προς συνυπολογισμό από κάθε κληρονόμο (δηλαδή, η αξία της γονικής παροχής που έλαβε ο κληρονόμος από τον θανόντα) πρέπει να αφαιρείται από τη μερίδα που διανέμεται στον εν λόγω κληρονόμο.

Εάν η αξία που αποδίδεται προς συνυπολογισμό από έναν συγκληρονόμο ισούται ή υπερβαίνει την αξία της μερίδας του επί της κληρονομιάς περιουσίας, όπως υπολογίζεται βάσει των αξιών που αποδίδονται προς συνυπολογισμό, θεωρείται ότι ο εν λόγω κληρονόμος έχει λάβει τη μερίδα του από την κληρονομία προς διανομή χωρίς, ωστόσο, να υποχρεούται να επιστρέψει την καθ' υπέρβαση αξία (άρθρο 7:57(4) του Αστικού Κώδικα).

Οι κατιόντες έχουν την υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών:

- σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής, ή

- σε περίπτωση που οι κατιόντες κληρονομούν μερίδες που αντιστοιχούν στη νόμιμη μερίδα τους επί της κληρονομιάς περιουσίας δυνάμει διαθήκης (άρθρο 7:56(2) του Αστικού Κώδικα).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Στην Ουγγαρία, οι διαδικασίες που διέπονται από το κληρονομικό δικαίο άπτονται της αρμοδιότητας των συμβολαιογράφων ή των δικαστηρίων.

- Εάν δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των δικαιούχων της κληρονομιάς, τα νομικά ζητήματα που αφορούν στην κληρονομία περιουσία ρυθμίζονται κατ' αρχήν κατά τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς που διεξάγεται από συμβολαιογράφο (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 6). Η διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς που διεκπεραιώνεται από συμβολαιογράφο είναι διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας κατά την οποία ο συμβολαιογράφος έχει λειτουργία παρόμοια με εκείνη του δικαστηρίου και η διαδικασία ολοκληρώνεται με επίσημη απόφαση («απόφαση για την επαγωγή της κληρονομιάς»).

- Εάν, ωστόσο, υπάρχει νομική διαφορά μεταξύ των ενδιαφερόμενων, η διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί από τον συμβολαιογράφο σε αυτές τις περιπτώσεις, ακολουθείται η διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου.

Καθώς οι νομικές διαφορές σε κληρονομικά θέματα δεν είναι ιδιαίτερα συχνές, στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι κληρονομικές υποθέσεις στην Ουγγαρία ρυθμίζονται οριστικά με τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς ενώπιον συμβολαιογράφου.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

Το ουγγρικό δικαίο εφαρμόζει την αρχή της *αυτοδικαίως κτήσης* της κληρονομιάς η κληρονομία περιουσία μεταβιβάζεται στον κληρονόμο κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη χωρίς να απαιτείται ξεχωριστή νομική πράξη. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το ουγγρικό δικαίο, δεν είναι απαραίτητο να γίνει δήλωση

αποδοχής της κληρονομιάς.

Εάν ένας κληρονόμος δεν επιθυμεί να κληρονομήσει, μπορεί να προβεί σε δήλωση *αποποίησης* της κληρονομιάς. Ο νόμος δεν προβλέπει συγκεκριμένες απαιτήσεις σχετικά με τον τύπο της δήλωσης αποποίησης η δήλωση αποποίησης είναι έγκυρη ως προς τον τύπο της είτε είναι προφορική είτε γραπτή. Παρόλα αυτά, στην Ουγγαρία, η σειρά διαδοχής προσδιορίζεται στο πλαίσιο της τυπικής νομικής διαδικασίας που αποκαλείται διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς (βλ. σημείο 6). Επομένως, ο συμβολαιογράφος που διεξάγει την εν λόγω διαδικασία πρέπει να ενημερωθεί για την αποποίηση ώστε να τη λάβει υπόψη κατά τη διαδικασία. Επομένως, στην πράξη, η δήλωση αποποίησης γίνεται είτε ενώπιον του συμβολαιογράφου που διεξάγει τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς είτε με σχετικό έγγραφο που κατατίθεται στον συμβολαιογράφο.

Σε περίπτωση αποποίησης από τον κληρονόμο, η αποποίηση κληρονομιάς ισχύει αναδρομικά από την ημερομηνία θανάτου του διαθέτη: θεωρείται, δηλαδή ότι δεν έχει γίνει επαγωγή της κληρονομιάς περιουσίας.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Οι κανόνες που επεξηγούνται στο στοιχείο β) σχετικά με τη μεταβίβαση και την αποποίηση της κληρονομιάς διέπουν, με τις απαραίτητες τροποποιήσεις, τα ειδικά κληροδοτήματα (*legatum vindicationis*).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Όπως προαναφέρθηκε, στο ουγγρικό δίκαιο, η νόμιμη μοίρα συνιστά ενοχική αξίωση η οποία μπορεί να εγερθεί κατά του κληρονόμου. Δεν συνιστά εμπράγματο δικαίωμα επί της κληρονομιάς περιουσίας. Αντιστοίχως, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, δεν υφίσταται «δήλωση αποποίησης ή αποδοχής της νόμιμης μοίρας». Ο τρόπος ρύθμισης της αξίωσης για τη νόμιμη μοίρα εξαρτάται πρωτίστως από τη σχέση μεταξύ του κληρονόμου και του δικαιούχου της νόμιμης μοίρας:

- εάν υπάρχει *συναίνεση* μεταξύ του κληρονόμου και του δικαιούχου της νόμιμης μοίρας σε αυτό το ζήτημα (δηλαδή, ο κληρονόμος αναγνωρίζει την αξίωση για νόμιμη μοίρα), μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία κατά τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς σχετικά με την ικανοποίηση της εν λόγω αξίωσης (π. χ. ο κληρονόμος μπορεί να μεταβιβάσει κάποια περιουσιακά στοιχεία από την κληρονομιά περιουσία στον δικαιούχο της νόμιμης μοίρας και να ικανοποιήσει την αξίωσή του)

- διαφορετικά, ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας μπορεί να εγείρει την αξίωσή του κατά του κληρονόμου στο δικαστήριο.

6 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Το ουγγρικό δίκαιο προβλέπει την ύπαρξη τυπικής νομικής διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομιάς. Η διαδικασία αυτή κινείται *αυτεπάγγελτα* (με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής) και εξυπηρετεί τον σκοπό της πρόσκλησης όλων των ενδιαφερόμενων (κληρονόμων, κληροδόχων, δικαιούχων της νόμιμης μοίρας, δανειστών της κληρονομιάς περιουσίας κ.α.) για να επιλύσουν όλα τα νομικά ζητήματα σε σχέση με την κληρονομία σε μία ενιαία διαδικασία, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό.

Στην Ουγγαρία, η διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς αποτελείται από δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο είναι η *διαδικασία απογραφής της κληρονομιάς* που διεξάγεται από τον υπάλληλο απογραφής, ήτοι έναν υπάλληλο της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου που έχει οριστεί για αυτόν τον σκοπό. Η διαδικασία αυτή ουσιαστικά προλειαίνει το έδαφος για τη διαδικασία που θα λάβει χώρα ενώπιον του συμβολαιογράφου στόχος της είναι να αποσαφηνίσει την προσωπική και υλική διάσταση της κληρονομικής διαδοχής (συγκεκριμένα, τα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κληρονομιά περιουσία καθώς και τους ενδιαφερόμενους και να διαπιστώσει εάν ο θανών είχε συντάξει διάταξη τελευταίας βούλησης). Όλα αυτά τα γεγονότα καταγράφονται στο πρακτικό απογραφής της περιουσίας, το οποίο, αφού ολοκληρωθεί, αποστέλλεται στον αρμόδιο συμβολαιογράφο.

Το δεύτερο στάδιο είναι η *διαδικασία ενώπιον του συμβολαιογράφου* που διεξάγεται σύμφωνα με τους κανόνες της εκούσιας δικαστικής δικαιοδοσίας. Σε αυτήν τη διαδικασία, ο συμβολαιογράφος έχει λειτουργία παρόμοια με εκείνη των δικαστηρίων και ασκεί κρατική δημόσια εξουσία.

Η εν λόγω διαδικασία διέπεται από ειδικούς *κανόνες δικαιοδοσίας*: μόνον ο συμβολαιογράφος που έχει αρμοδιότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου δύναται να διεξαγάγει τη διαδικασία με άλλα λόγια, στη διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς, οι ενδιαφερόμενοι (π.χ. οι κληρονόμοι) δεν μπορούν να αποταθούν σε συμβολαιογράφο της επιλογής τους.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ο συμβολαιογράφος εξετάζει αυτεπάγγελτα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που καθορίζουν τη σειρά διαδοχής.

Κατ' αρχήν, απαιτείται η διεξαγωγή ακρόασης προκειμένου να αποσαφηνιστούν τα γεγονότα ο συμβολαιογράφος καλεί τους ενδιαφερόμενους να παραστούν στην ακρόαση. Εάν υπάρχουν στοιχεία υπέρ της ύπαρξης διάταξης τελευταίας βούλησης του διαθέτη, ο συμβολαιογράφος κινείται αυτεπάγγελτα ώστε να έρθει στα χέρια του το εν λόγω έγγραφο.

Στην Ουγγαρία, η *διανομή της κληρονομιάς περιουσίας* μεταξύ των κληρονόμων πραγματοποιείται κατ' αρχήν στο πλαίσιο της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομιάς. Η διανομή της κληρονομιάς περιουσίας συνεπάγεται ουσιαστικά τον τερματισμό της συγκυριότητας των κληρονόμων που προέκυψε μέσω της κληρονομικής διαδοχής. Συνήθως, η διανομή πραγματοποιείται βάσει συμφωνίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων κληρονόμων: πρόκειται για τη *σύμβαση διανομής της κληρονομιάς*. Εάν οι κληρονόμοι συνάψουν σύμβαση διανομής της κληρονομιάς, ο συμβολαιογράφος εκδίδει απόφαση για επαγωγή της κληρονομιάς βάσει της σύμβασης και με ανάλογο περιεχόμενο.

Κατά τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς, μπορεί επίσης να επέλθει συμφωνία μεταξύ των κληρονόμων και άλλων ενδιαφερόμενων: οι κληρονόμοι μπορούν να μεταβιβάσουν, εν όλω ή εν μέρει, την περιουσία που κληρονόμησαν σε δανειστή της κληρονομιάς περιουσίας ή σε δικαιούχο νόμιμης μοίρας, ικανοποιώντας κατά αυτόν τον τρόπο τις αξιώσεις τους. Σε αυτό το πλαίσιο, επιτρέπεται η διαπραγμάτευση και ικανοποίηση των αξιώσεων των δανειστών της κληρονομιάς περιουσίας ή των δικαιούχων νόμιμης μοίρας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομιάς.

Με το πέρας της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομιάς, ο συμβολαιογράφος εκδίδει επίσημη απόφαση: την *απόφαση για την επαγωγή της κληρονομιάς*. Με αυτήν την απόφαση, ο συμβολαιογράφος μεταβιβάζει νομίμως τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς περιουσίας στους κληρονόμους (ή κληροδόχους).

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να *ασκήσουν έφεση* κατά της απόφασης του συμβολαιογράφου η έφεση εκδικάζεται από το αρμόδιο περιφερειακό δικαστήριο.

Εάν δεν κατατεθεί έφεση, η απόφαση για την επαγωγή της κληρονομιάς καθίσταται οριστική. Η οριστική απόφαση είναι γνήσιο δημόσιο έγγραφο που πιστοποιεί την ιδιότητα του κληρονόμου (ή κληροδόχου) που κατονομάζεται σε αυτή. Ο συμβολαιογράφος μεριμνά αυτεπάγγελτα για τη διαβίβαση της οριστικής απόφασης για την επαγωγή της κληρονομιάς στην αρχή που τηρεί το μητρώο ακίνητης περιουσίας (ή το μητρώο άλλων περιουσιακών στοιχείων). Σημειώνεται ότι σε περίπτωση νομικής διαφοράς μεταξύ των ενδιαφερόμενων, ο συμβολαιογράφος δεν είναι αρμόδιος να την επιλύσει στο πλαίσιο της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομιάς οι νομικές διαφορές επιλύονται μόνο ενώπιον δικαστηρίου.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Σύμφωνα με το άρθρο 7:1 του Αστικού Κώδικα, η κληρονομιά περιουσία ενός προσώπου επάγεται στον κληρονόμο στο σύνολό της μετά τον θάνατο του διαθέτη. Αντιστοίχως, το ουγγρικό δίκαιο εφαρμόζει την αρχή της *αυτοδικαίας κτήσης* της κληρονομιάς. Ο κληρονόμος αποκτά την κληρονομιά περιουσία αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται χωριστή νομική πράξη (π.χ. δήλωση αποδοχής) κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη η έννοια της σχολάζουσας κληρονομιάς (*hereditas iacens*) δεν υφίσταται στο ουγγρικό δίκαιο. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός κληρονόμων, οι κληρονόμοι αποκτούν την κληρονομιά περιουσία σύμφωνα με τις κληρονομικές μερίδες τους μετά τον θάνατο του διαθέτη κατά συνέπεια, κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη δημιουργείται ένας καθεστώς εξ' αδιαίρετου συγκυριότητας επί της περιουσίας.

Υπάρχουν δύο είδη κληροδοτήματος σύμφωνα με το συγγρικό αστικό δίκαιο: το ειδικό κληροδοτήμα (*legatum vindicationis*) και το υποχρεωτικό κληροδοτήμα (*legatum damnationis*).

Ειδικό κληροδοτήμα είναι η δωρεά εκ μέρους του διαθέτη ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου από την κληρονομιά περιουσία σε ένα συγκεκριμένο δικαιούχο (τον ειδικό κληροδόχο), η οποία προβλέπεται στη διάταξη τελευταίας βούλησης. Το ειδικό κληροδοτήμα συνιστά άμεση κτήση δικαιώματος επί της κληρονομιάς περιουσίας δηλαδή, ο κληροδόχος αποκτά επίσης το αντικείμενο του ειδικού κληροδοτήματος κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη.

Το υποχρεωτικό κληροδοτήμα είναι ένα κληροδοτήμα με το οποίο ο διαθέτης υποχρεώνει τον κληρονόμο του, δυνάμει της διάταξης τελευταίας βούλησης, να παράσχει οικονομική ωφέλεια σε συγκεκριμένο δικαιούχο (παραδείγματος χάριν, να του καταβάλει ορισμένο χρηματικό ποσό). Ως προς τον νομικό χαρακτήρα του, το υποχρεωτικό κληροδοτήμα είναι μια υποχρεωτική νόμιμη αξίωση κατά του κληρονόμου και δεν συνεπάγεται άμεση κτήση δικαιωμάτων από τον διαθέτη.

Στο πλαίσιο των προαναφερθέντων, σύμφωνα με το συγγρικό δίκαιο, οι κληρονόμοι και οι ειδικοί κληροδόχοι αποκτούν την κληρονομιά περιουσία ή το κληροδοτήμα κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη. Σημειώνεται ωστόσο ότι παρά την άμεση, αυτοδικαίη κτήση των δικαιωμάτων, σύμφωνα με το συγγρικό δίκαιο, απαιτείται κατ' αρχήν η διεξαγωγή τυπικής νομικής διαδικασίας (για την επαγωγή της κληρονομιάς) προκειμένου να εκδοθεί πιστοποιητικό κληρονομιάς.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι. Σύμφωνα με το άρθρο 7:96 του Αστικού Κώδικα, οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη της κληρονομιάς περιουσίας. Η ευθύνη των κληρονόμων είναι περιορισμένη, όπως περιγράφεται στη συνέχεια:

- οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη της κληρονομιάς περιουσίας πρωτίστως με την εν λόγω περιουσία («με τα περιουσιακά στοιχεία και τα έσοδα της κληρονομιάς περιουσίας») (ευθύνη *cum viribus*).

- Εάν, ωστόσο, τα περιουσιακά στοιχεία ή τα έσοδα της κληρονομιάς περιουσίας δεν βρίσκονται στην κατοχή του κληρονόμου κατά τον χρόνο έγερσης των αξιώσεων, εκποιείται και η λοιπή περιουσία του κληρονόμου μέχρι την αξία της κληρονομικής μερίδας του προκειμένου να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις (ευθύνη *pro viribus*).

Σημειώνεται ότι, σε αντίθεση με άλλα νομικά συστήματα, το συγγρικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει καμία σχέση μεταξύ της ευθύνης των κληρονόμων και του ευεργετήματος της απογραφής. Η περιορισμένη φύση της ευθύνης των κληρονόμων προκύπτει εκ του νόμου: οι κληρονόμοι δεν χρειάζεται να προχωρήσουν σε «δήλωση περιορισμένης ευθύνης» κατά την αποδοχή της κληρονομιάς.

Στο άρθρο 7:94 του Αστικού Κώδικα προσδιορίζονται οι αξιώσεις που συνιστούν χρέος της κληρονομιάς περιουσίας. Αντίστοιχα, τα χρέη της κληρονομιάς περιουσίας περιλαμβάνουν:

α) τα έξοδα κηδείας του διαθέτη

β) τα έξοδα κτήσης, διασφάλισης και διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας («έξοδα κληρονομιάς περιουσίας»), καθώς και τα έξοδα για τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομιάς

γ) τα χρέη του διαθέτη

δ) τις υποχρεώσεις σε σχέση με τη νόμιμη μοίρα

ε) τις υποχρεώσεις σε σχέση με τα κληροδοτήματα και τις δωρεές.

Οι πιο πάνω πέντε κατηγορίες χρεών της κληρονομιάς περιουσίας *κατατάσσονται* ιεραρχικά (άρθρο 7:95 του Αστικού Κώδικα). Τα χρέη εξοφλούνται κατά σειρά κατάταξης των διάφορων κατηγοριών χρεών της κληρονομιάς περιουσίας. Εάν δεν είναι δυνατή η ολοσχερής εξόφληση όλων των χρεών σε μία κατηγορία χρέους, οι απαιτήσεις εξοφλούνται αναλογικά εντός της εν λόγω κατηγορίας χρεών (κατ' αναλογία προς το σχετικό μέγεθος των απαιτήσεων).

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Εάν η κληρονομιά περιουσία περιλαμβάνει ακίνητα, ο συμβολαιογράφος μεριμνά αυτεπάγγελα για τη γνωστοποίηση της οριστικής απόφασης για την επαγωγή της κληρονομιάς στην αρμόδια αρχή που τηρεί το μητρώο ακινήτων (βλ. σημείο 6) έτσι ώστε οι μεταβολές σε σχέση με τα ακίνητα να μπορούν να μεταγραφούν στο μητρώο.

Σύμφωνα με το άρθρο 29 του νόμου CXL1 του 1997 για τη μεταγραφή των ακινήτων (1997. évi CXL1. törvény az ingatlan-nyilvántartásról «νόμος για τη μεταγραφή των ακινήτων»), κατ' αρχήν, τα δικαιώματα μεταγράφονται και τα γεγονότα καταχωρίζονται βάσει δημόσιων εγγράφων, ιδιωτικών εγγράφων πλήρους αποδεικτικής ισχύος ή αντιγράφων αυτών επικυρωμένων από συμβολαιογράφο, τα οποία θεμελιώνουν τη σύσταση, τροποποίηση ή λύση του δικαιώματος ή του γεγονότος που αποτελεί το αντικείμενο της μεταγραφής, με μια δήλωση εξουσιοδότησης για μεταγραφή από τον δικαιούχο ή πιθανό δικαιούχο που θα καταχωριστεί στο μητρώο ακινήτων ως προσωρινός δικαιούχος (δηλ. μια εξουσιοδότηση για μεταγραφή που παρέχεται από τον δικαιούχο δυνάμει ενός εγγράφου που πληροί τις ίδιες τυπικές προϋποθέσεις με το έγγραφο βάσει του οποίου πραγματοποιείται η μεταγραφή).

Το άρθρο 32 του νόμου για τη μεταγραφή των ακινήτων προσδιορίζει το απαιτούμενο περιεχόμενο ενός εγγράφου για τους σκοπούς της μεταγραφής ακινήτων:

α) στοιχεία ταυτοποίησης, διεύθυνση και αριθμός ταυτότητας του πελάτη,

β) επωνυμία, στατιστικός αριθμός, καταστατική έδρα και αριθμός μητρώου του νομικού προσώπου που έχει στατιστικό αριθμό για τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα, ο αριθμός μητρώου,

γ) πλήρης διεύθυνση και περιγραφή του εν λόγω ακινήτου (δήμος, αριθμός οικοπέδου/γεωτεμαχίου στον τοπογραφικό χάρτη), ποσοστό κυριότητας που επηρεάζεται,

δ) λεπτομερής περιγραφή του δικαιώματος ή γεγονότος,

ε) νόμιμος λόγος για τη μεταβολή,

στ) συμφωνία των ενδιαφερόμενων και/ή ανεπιφύλακτη και ανέκκλητη δήλωση εξουσιοδότησης από τον καταχωρισμένο ιδιοκτήτη,

ζ) δήλωση ιθαγένειας των ενδιαφερόμενων.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Το συγγρικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει τη νομική έννοια του διαχειριστή της κληρονομιάς περιουσίας.

Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο συμβολαιογράφος που έχει αναλάβει τη διαδικασία μπορεί να διορίζει διαχειριστή για να εκτελέσει ορισμένες λειτουργίες διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας. Αυτό συμβαίνει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

αα) διορίζεται διαχειριστής για την άσκηση των δικαιωμάτων μέλους στις επιχειρηματικές ενώσεις (άρθρο 32 παράγραφος 2 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής)

Εάν η κληρονομιά περιουσία περιλαμβάνει συμμετοχή/μερίδιο σε επιχειρηματική ένωση (ή συνεταιρισμό), ο συμβολαιογράφος μπορεί να διορίσει διαχειριστή για την προσωρινή άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων. Ο εν λόγω διαχειριστής διορίζεται κατ' αίτηση της ένωσης (ή του συνεταιρισμού) ή οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου έχει συμφέρον για τη λειτουργία του διαχειριστή.

αβ) Διορίζεται διαχειριστής για τις εισπράξεις (άρθρο 32 παράγραφος 3 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).

Εάν η κληρονομία περιουσία περιλαμβάνει απαιτήσεις, ο συμβολαιογράφος μπορεί να διορίσει διαχειριστή για να εισπράξει αυτές τις απαιτήσεις, κατ' αίτηση δικαιούχου της κληρονομιάς. Ο εν λόγω διαχειριστής έχει την ευθύνη λήψης των απαραίτητων νομικών μέτρων για την είσπραξη των απαιτήσεων που αποτελούν μέρος της κληρονομιάς περιουσίας.

Δεν διορίζεται διαχειριστής (ακόμα και στις πιο πάνω περιπτώσεις), εάν οι προαναφερθείσες πράξεις εκτελούνται από τον *εκτελεστή της διαθήκης*.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησας του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Στην Ουγγαρία, τα νομικά ζητήματα που συνδέονται με την κληρονομική διαδοχή ρυθμίζονται με μια τυπική νομική διαδικασία (την κληρονομική διαδικασία) που διεκπεραιώνεται από συμβολαιογράφο, ο οποίος εκτελεί καθήκοντα δικαστή κατά την εν λόγω διαδικασία (βλ. σημείο 6).

Ο συμβολαιογράφος διαπιστώνει αυτεπάγγελα εάν υπάρχει καταχώριση στο Εθνικό Μητρώο Διαθηκών σχετικά με τη διάταξη τελευταίας βούλησης του θανόντος και μεριμνά αυτεπάγγελα για να αποκτήσει τη διάταξη τελευταίας βούλησης, εάν υπάρχουν πληροφορίες ότι υφίσταται.

Αντιστοίχως, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, *είναι καθήκον και ευθύνη του συμβολαιογράφου* που έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση της κληρονομικής διαδικασίας να *εκτελέσει τη διάταξη τελευταίας βούλησης*.

Παρόλα αυτά, το ουγγρικό δίκαιο επιτρέπει και στον διαθέτη να ορίσει εκτελεστή της διάταξης τελευταίας βούλησής του (διαθήκης). Πρέπει να τονιστεί, ωστόσο, ότι ο διορισμός εκτελεστή της διαθήκης δεν υποκαθιστά την κληρονομική διαδικασία ο εκτελεστής της διαθήκης δεν μπορεί να «αναλάβει» τα καθήκοντα του συμβολαιογράφου.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του εκτελεστή της διαθήκης διέπονται από τα προβλεπόμενα στη διάταξη τελευταίας βούλησης. Εάν η διάταξη τελευταίας βούλησης δεν περιέχει καμία πρόβλεψη για αυτό το ζήτημα, ο εκτελεστής της διαθήκης έχει τα ακόλουθα δικαιώματα και υποχρεώσεις (άρθρο 99 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής):

- να συνδράμει τις αρχές που εμπλέκονται στη διαδικασία, κατά την απογραφή της κληρονομιάς περιουσίας
- να λαμβάνει μέτρα ασφαλείας για τη διασφάλιση της κληρονομιάς περιουσίας κατά το απαιτούμενο
- να διαχειρίζεται την κληρονομία περιουσία. Στο πλαίσιο αυτού του ρόλου διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων, ο εκτελεστής της διαθήκης έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να:
- απαιτεί από τους κληρονόμους ή κληροδόχους να εφαρμόσουν τις διατάξεις της διαθήκης
- ικανοποιεί τους δανειστές της κληρονομιάς περιουσίας (ενεργώντας στο όνομά του αλλά με χρέωση της περιουσίας)
- ασκεί προσωρινά τα δικαιώματα μέλους που προκύπτουν από μερίδια (συμμετοχή) σε επιχειρηματικές ενώσεις (συνεταιρισμούς) που περιλαμβάνονται στην κληρονομία περιουσία

- εισπράττει απαιτήσεις που ανήκουν στην κληρονομία περιουσία (ενεργώντας στο όνομά του, αλλά με πίστωση της κληρονομιάς περιουσίας).

Ωστόσο, τα δικαιώματα του εκτελεστή της διαθήκης σε σχέση με τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων είναι περιορισμένα: δεν μπορεί να αναλάβει καμία υποχρέωση σε σχέση με την κληρονομία περιουσία και δεν μπορεί να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία, παρά μόνο εάν όλοι οι δικαιούχοι της κληρονομιάς έχουν συναινέσει για αυτές τις πράξεις επίσης, δεν μπορεί να προχωρήσει σε διάθεση σε βάρος της κληρονομιάς περιουσίας χωρίς χρέωση.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαχειριστή που ορίζεται από τον συμβολαιογράφο και του εκτελεστή της διαθήκης, βλ. σημείο 9.1.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. σημείο 6), στην Ουγγαρία, η κληρονομική διαδικασία διεκπεραιώνεται από συμβολαιογράφο. Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, εκδίδεται μια τυπική απόφαση *για την επαγωγή της κληρονομιάς*. Με αυτήν την απόφαση, ο συμβολαιογράφος μεταβιβάζει νομίμως τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς περιουσίας σε κάθε κληρονόμο.

Σημειώνεται ωστόσο ότι η κτήση της κυριότητας από τους κληρονόμους δεν επέρχεται δυνάμει της απόφασης για την επαγωγή της κληρονομιάς. Το ουγγρικό δίκαιο, όπως προαναφέρθηκε, εφαρμόζει την αρχή της *αυτοδίκαιης κτήσης της κληρονομιάς* η κληρονομία περιουσία επάγεται στους κληρονόμους κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη. Υπό αυτήν την έννοια, η απόφαση για την επαγωγή της κληρονομιάς είναι *αναγνωριστική*.

Αφού καταστεί οριστική, η απόφαση για την επαγωγή της κληρονομιάς που εκδίδεται από τον συμβολαιογράφο έχει *νομιμοποιητικό χαρακτήρα*: είναι δημόσιο έγγραφο που πιστοποιεί στους τρίτους την ιδιότητα των προσώπων που κατονομάζονται στην απόφαση ως κληρονόμοι (ή κληροδόχοι), εκτός εάν το δικαστήριο εκδώσει διαφορετική απόφαση στο πλαίσιο νομικής διαδικασίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 20/10/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Μάλτα

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βούλησας (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάθεση περιουσίας λόγω θανάτου μπορεί να λάβει χώρα με τρεις τρόπους: α) με διαθήκη, η οποία μπορεί να συνίσταται σε συνδιαθήκη, την αποκαλούμενη «*unica carta*», μεταξύ των συζύγων· β) με μυστική διαθήκη που κατατίθεται στο δικαστήριο από τον διαθέτη ή τον συμβολαιογράφο, ή όταν δεν καταλείπεται καμία εκ των ως άνω διαθηκών, γ) με διανομή της περιουσίας σύμφωνα με το νόμο (εξ αδιαθέτου *διαδοχή*).

Με τη διαθήκη μπορεί να διατίθεται το σύνολο ή μέρος της περιουσίας. Το μέρος της περιουσίας που δεν καλύπτεται από τη διαθήκη διατίθεται σύμφωνα με τον νόμο. Η διαθήκη μπορεί να περιλαμβάνει διατάξεις καθολικής διάθεσης, οπότε ο διαθέτης εκχωρεί όλη την περιουσία του σε ένα ή περισσότερα άτομα (που αποκαλούνται κληρονόμοι), καθώς και διατάξεις διάθεσης μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων, οπότε τα πρόσωπα που κληρονομούν αποκαλούνται κληροδόχοι.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Εντός δεκαπενθημέρου από την ημερομηνία σύνταξης της διαθήκης, ο συμβολαιογράφος συντάσσει δήλωση μεταγραφής και καταχωρίζει τη διαθήκη στη Διεύθυνση του Δημόσιου Μητρώου. Η μυστική διαθήκη κατατίθεται από τον διαθέτη ενώπιον δικαστή/κατώτερου δικαστή στο Δικαστήριο Εκουσίας Δικαιοδοσίας: επίσης, η μυστική διαθήκη μπορεί να κατατεθεί αυτοπροσώπως σε συμβολαιογράφο, ο οποίος πρέπει εντός τεσσάρων εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης να την καταθέσει με τη σειρά του στο Δικαστήριο Εκουσίας Δικαιοδοσίας προς φύλαξη από τον γραμματέα του δικαστηρίου.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο Αστικός Κώδικας περιέχει διατάξεις για τη νόμιμη μοίρα. Πρόκειται για δικαίωμα κληρονομιάς επί της περιουσίας του θανόντος το οποίο προβλέπεται από τον νόμο για τους κατόντες του θανόντος και τον/τη σύζυγο που επιζεί. Σύμφωνα με το άρθρο 616 του Αστικού Κώδικα, η νόμιμη μοίρα που προβλέπεται για

όλα τα τέκνα, είτε η σύλληψη ή γέννησή τους έχει γίνει εντός ή εκτός γάμου είτε πρόκειται για υιοθετημένα τέκνα, αντιστοιχεί στο ένα τρίτο της αξίας της κληρονομιάς περιουσίας σε περίπτωση που υπάρχουν έως και τέσσερα τέκνα, και στο ήμισυ σε περίπτωση που τα τέκνα είναι πέντε ή περισσότερα.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Όταν δεν υπάρχει διαθήκη ή έγκυρη διαθήκη, όταν οι κληρονόμοι δεν επιθυμούν ή δεν μπορούν να κληρονομήσουν ή όταν δεν υπάρχει δικαίωμα προσαύξησης κληρονομικής μερίδας μεταξύ των κληρονόμων, η κληρονομική διαδοχή γίνεται εξ αδιαθέτου σύμφωνα με τον νόμο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, η κληρονομία επάγεται εκ του νόμου στους κατιόντες, τους ανιόντες, τους συγγενείς πλάγιας γραμμής, τον/τη σύζυγο του θανόντος και το Δημόσιο της Μάλτας. Σε αυτήν την περίπτωση, η κληρονομική διαδοχή λειτουργεί βάσει του πλησιέστερου βαθμού συγγένειας που προσδιορίζεται από τον αριθμό των γενεών. Όταν οι δικαιούχοι κληρονόμοι έχουν προαποβιώσει του θανόντος, η κληρονομία επάγεται στο Δημόσιο της Μάλτας.

Στην εξ αδιαθέτου διαδοχή, η κληρονομία δεν επάγεται σε πρόσωπο που έχει παρεμποδίσει τον θανόντα να συντάξει διαθήκη με τη χρήση δόλου ή βίας, οπότε θεωρείται ανίκανο ή ανάξιο να κληρονομήσει.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Τα δικαστήρια της Μάλτας έχουν γενική δικαιοδοσία για την εκδίκαση διαφορών σε σχέση με την κληρονομική διαδοχή. Το δικαστήριο διανομής κληρονομιών έχει ειδική δικαιοδοσία σε ορισμένες ειδικές περιστάσεις, όταν οι κληρονόμοι δεν συμφωνούν σχετικά με τον τρόπο διανομής της κληρονομίας.

Γενικά, όταν δεν υπάρχουν διαφωνίες ή διαφορές σε σχέση με την κληρονομική διαδοχή, οι υποθέσεις αυτές διεκπεραιώνονται από τους δικηγόρους και τους συμβολαιογράφους.

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί επίσης να προσφύγει στο Δικαστήριο Εκούσιας Δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει την έκδοση απόφασης που θα διατάσσει την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής υπέρ του ίδιου.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Ο γραμματέας του Δικαστηρίου και οι συμβολαιογράφοι.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ο γραμματέας του Δικαστηρίου και οι συμβολαιογράφοι.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Ο γραμματέας του Δικαστηρίου και οι συμβολαιογράφοι.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία της κληρονομικής διαδοχής κινείται όταν ένας ενδιαφερόμενος απευθύνεται σε συμβολαιογράφο ή δικηγόρο ο οποίος στη συνέχεια ερευνά το Δημόσιο Μητρώο, εάν πρόκειται για δημόσια διαθήκη, και το μητρώο του δικαστηρίου, εάν πρόκειται για μυστική διαθήκη. Κατόπιν ξεκινά η διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας: σε αυτό το στάδιο, ο συμβολαιογράφος ή ο δικηγόρος αναγνωρίζει τους κληρονόμους και τους κληροδόχους, εάν υφίστανται, και τους ενημερώνει για τα αποτελέσματα της έρευνας. Στη συνέχεια, η περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τη διαθήκη του θανόντος. Εάν ο θανών δεν άφησε διαθήκη, η περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Τόσο η κινητή όσο και η ακίνητη περιουσία μπορούν να πωληθούν με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κληρονόμων και τα έσοδα να διανεμηθούν μεταξύ τους κατά τις αναλογίες που αναφέρονται στη διαθήκη.

Σε περίπτωση που ανακύπτει κάποια διαφορά, παραδείγματος χάριν σχετικά με τη γνησιότητα της διαθήκης ή τη διανομή της κληρονομίας, ο κληρονόμος που εγείρει το ζήτημα μπορεί να αποταθεί στο Πρώτο Τμήμα του Αστικού Δικαστηρίου ή στο δικαστήριο διανομής κληρονομιών.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Έναρξη της κληρονομικής διαδοχής πραγματοποιείται κατά τον χρόνο του θανάτου ή κατά την ημερομηνία που αποκτά ισχύ δεδικασμένου η δικαστική απόφαση με την οποία το πρόσωπο που κληρονομείται τεκμαίρεται νεκρό λόγω αφάνειας.

Ουδείς υποχρεούται να αποδεχτεί κληρονομία που επάγεται στο πρόσωπό του. Η αποδοχή κληρονομίας είναι είτε ρητή είτε σιωπηρή. Είναι σιωπηρή εάν ο κληρονόμος προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη από την οποία συνάγεται η πρόθεσή του να αποδεχτεί την κληρονομία, ενώ είναι ρητή, εάν αποδέχεται την ιδιότητα του κληρονόμου είτε με δημόσιο είτε με ιδιωτικό έγγραφο. Αντιθέτως, η αποποίηση κληρονομίας δεν μπορεί να είναι σιωπηρή.

Σε περιπτώσεις κληροδοσίας, ο κληροδόχος έχει το δικαίωμα, από την ημερομηνία θανάτου του διαθέτη, να ζητήσει από τον κληρονόμο να περιέλθει στην κατοχή του το περιουσιακό στοιχείο που του κληροδοτήθηκε.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος κατά την αναλογία και κατά τον τρόπο που ορίζεται από τον διαθέτη. Σε περίπτωση που ο διαθέτης αποβιώνει χωρίς διαθήκη ή δεν έχει μεριμνήσει για την κατανομή των χρεών, οι κληρονόμοι εξοφλούν τα χρέη αναλογικά με την αντίστοιχη μερίδα τους επί της κληρονομίας. Κάθε κληρονόμος ενέχεται προσωπικά για τα χρέη της κληρονομίας.

Σε περίπτωση που ένας εκ των κληρονόμων έχει στην κατοχή του περιουσία που είναι υποθηκευμένη προς εξασφάλιση του χρέους, ευθύνεται αναφορικά με την εν λόγω περιουσία για ολόκληρο το χρέος. Σε περίπτωση που ένας κληρονόμος έχει εξοφλήσει το κοινό χρέος κατά μέρος μεγαλύτερο από την κληρονομική μερίδα του λόγω αυτής της υποθήκευσης, έχει δικαίωμα να στραφεί ζητώντας αποζημίωση κατά των λοιπών κληρονόμων μέχρι το ύψος της κληρονομικής μερίδας τους.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Σύμφωνα με το κληρονομικό δίκαιο, η μεταγραφή της κληρονομηθείσας ακίνητης περιουσίας δεν είναι υποχρεωτική για τους κληρονόμους. Ωστόσο, σύμφωνα με τον νόμο περί υποχρέωσης τήρησης του γραπτού τύπου και μεταγραφής, τα πρόσωπα που κληρονομούν ακίνητη περιουσία πρέπει να μεταγράψουν τη δήλωση λόγω θανάτου στο Δημόσιο Μητρώο. Η δήλωση αυτή περιέχει κατά βάση την ημερομηνία, τα στοιχεία του θανόντος και του κληρονόμου/κληροδόχου, την ημερομηνία και τον τόπο θανάτου, περιγραφή της κληρονομηθείσας περιουσίας, τον τίτλο μεταβίβασης, την αξία της ακίνητης περιουσίας, τον τόπο όπου έγινε η δήλωση και τις υπογραφές δηλούντος και συμβολαιογράφου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο κληρονόμος ή ο εκτελεστής που ορίζεται με τη διαθήκη.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής ή ο εκτελεστής που ορίζεται με τη διαθήκη προβαίνει σε απογραφή της κληρονομίας. Ασκεί και προάγει τα δικαιώματα της κληρονομίας αντικρούοντας αξιώσεις που εγείρονται δικαστικώς κατά της κληρονομίας, διαχειρίζεται — έχοντας την υποχρέωση να καταθέτει — τα χρηματικά ποσά που περιλαμβάνονται στην εν λόγω κληρονομία ή εισπράττονται από την πώληση κινητής ή ακίνητης περιουσίας και αποδίδει κατάσταση λογαριασμών στον ενδιαφερόμενο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Γενικά, δεν εκδίδεται κανένα έγγραφο ως αποδεικτικό στοιχείο της ιδιότητας και των δικαιωμάτων του δικαιούχου, διότι η κληρονομική διαδοχή ξεκινά αυτοδικαίως με τον θάνατο του κληρονομούμενου. Ωστόσο, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να απευθυνθεί στο Δικαστήριο Εκούσιας Δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής υπέρ του ιδίου

Τελευταία επικαιροποίηση: 06/03/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Κάτω Χώρες

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUE\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Με εξαίρεση έναν περιορισμένο αριθμό ειδικών περιπτώσεων [άρθρα 4:97-107 του αστικού κώδικα (*Burgerlijk Wetboek*)], η διαθήκη συντάσσεται αποκλειστικά με συμβολαιογραφική πράξη ή με ιδιόχειρο, ιδιωτικό έγγραφο που εγχειρίζεται σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη (άρθρο 4:94 BW). Διαθήκη που συντάσσεται από δύο ή περισσότερους διαθέτες είναι άκυρη (άρθρο 4:93 BW). Συμφωνία για μελλοντική επαγωγή κληρονομίας είναι επίσης άκυρη. Σύμφωνα με το άρθρο 4:4(2) BW, συμφωνίες που αποσκοπούν στη διάθεση, εν όλω ή εν μέρει, μη επαχθείσας κληρονομίας είναι εξ ολοκλήρου άκυρες.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Ο συμβολαιογράφος που έχει συντάξει τη διαθήκη οφείλει να καταχωρίζει τα στοιχεία αυτής την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα στο κεντρικό μητρώο διαθηκών (CTR).

[Βλέπε επίσης:](#) <http://www.centraaltestamentenregister.nl/>. Πληροφορίες για τη φύλαξη, καταχώριση και αναζήτηση διαθηκών διατίθενται επίσης στον δικτυακό τόπο της Ένωσης του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μητρώων Διαθηκών (ENRWA) στην ενότητα «Information sheet» (δελτίο πληροφοριών): <http://www.aret.eu/>

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Μόνο οι κατιόντες του θανόντος (τέκνα ή –εάν τα τέκνα έχουν προαποβιώσει– τα τέκνα αυτών) δικαιούνται νόμιμη μοίρα. Ο/η σύζυγος και οι ανιόντες δεν δικαιούνται νόμιμη μοίρα. Η νόμιμη μοίρα ισούται με το μισό της κληρονομιάς περιουσίας, βλ. άρθρο 4:64 BW. Κατιών που επικαλείται το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα, παύει να θεωρείται κληρονόμος και πλέον λογίζεται κληρονομικός δανειστής.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Ελλείψει διαθήκης, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές στις διάφορες υποθετικές περιπτώσεις:

Εάν ο θανών ήταν άγαμος και άτεκνος, καταρχήν, κληρονομείται ισομερώς από τους γονείς και τα αδέρφια του. Σε κάθε περίπτωση, κάθε γονέας κληρονομεί τουλάχιστον ποσοστό ενός τετάρτου.

Εάν ο θανών ήταν άγαμος με τέκνα, η κληρονομία διανέμεται ισομερώς στα τέκνα.

Εάν ο θανών καταλείπει σύζυγο και είναι άτεκνος, ο τελευταίος επιζών σύζυγος υπεισέρχεται στη συνολική κληρονομία.

Εάν ο θανών καταλείπει σύζυγο και τέκνα, αυτοί λαμβάνουν ίσα κληρονομικά μερίδια, ωστόσο ο επιζών σύζυγος λαμβάνει διά του νόμου τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία. Η κληρονομιαία περιουσία εκκαθαρίζεται για λογαριασμό του συζύγου. Κάθε τέκνο θα έχει, δυνάμει της κληρονομικής ιδιότητας, χρηματική αξίωση έναντι του επιζώντος συζύγου. Η χρηματική αξίωση αναλογεί στο κληρονομικό μερίδιο του τέκνου. Η εν λόγω αξίωση καθίσταται εκτελεστή εάν ο επιζών σύζυγος κηρυχθεί σε πτώχευση ή τεθεί σε διαδικασία αναδιάρθρωσης οφειλών (βλέπε επίσης τον νόμο περί αναδιάρθρωσης οφειλών φυσικών προσώπων (*Wet schuldsanering natuurlijke personen*) ή αποβιώσει (άρθρο 4:13 BW).

Οι έγγαμοι σύζυγοι και οι καταχωρισμένοι σύντροφοι αντιμετωπίζονται με ίσους όρους.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Αρμόδια αρχή των Κάτω Χωρών ως προς το δικαίωμα της κληρονομικής διαδοχής είναι οι συμβολαιογράφοι. Τα μέρη απευθύνονται σε συμβολαιογράφο της επικλής τους, ανεξαρτήτως του τόπου τελευταίας κατοικίας του θανόντος.

Ο κληρονόμος έχει τρεις επιλογές. Εάν επιθυμεί απλώς να αποδεχθεί την κληρονομία, μπορεί να το πράξει, ρητά ή σιωπηρά, χωρίς την τήρηση ειδικών διατυπώσεων. Επακόλουθο της αποδοχής της κληρονομίας είναι η απεριόριστη προσωπική ευθύνη του κληρονόμου για τα χρέη της κληρονομίας. Ωστόσο, ο/η κληρονόμος δύναται να περιορίσει την ευθύνη του/της με ρητή αποδοχή της κληρονομίας με τον όρο ότι το παθητικό της κληρονομίας δεν υπερβαίνει το ενεργητικό. Εάν ο κληρονόμος επιθυμεί να αποποιηθεί την κληρονομία ή την αποδέχεται με τον όρο ότι το παθητικό της κληρονομίας δεν υπερβαίνει το ενεργητικό της, οφείλει να υποβάλει δήλωση στο δικαστήριο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το δικαστήριο θέτει το χρονικό όριο για την αποδοχή της κληρονομίας.

Η αποδοχή ή αποποίηση των κληροδοσιών πραγματοποιείται χωρίς την τήρηση συγκεκριμένων διατυπώσεων. Στη νομοθεσία των Κάτω Χωρών, η μερική αποδοχή των κληροδοσιών είναι άκυρη.

Για την παραίτηση από τη νόμιμη μοίρα, αρκεί ο αναγκαίος κληρονόμος να μην τη διεκδικήσει. Η νομοθεσία δεν προβλέπει ειδικές διατυπώσεις προς τούτο.

Εάν οι αναγκαίοι κληρονόμοι παραιτούνται από τη νόμιμη μοίρα τους, δύνανται να το αναφέρουν σε δήλωσή τους.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, ειδικά εάν υπάρχει συμφωνία συζύγων για τη ρύθμιση των περιουσιακών τους σχέσεων ή διαθήκη, ενδείκνυται η προσφυγή σε συμβολαιογραφική αρχή για την εκκαθάριση της κληρονομίας. Κάθε κληρονόμος ή ο εκτελεστής διαθήκης, εάν υπάρχει, δύναται να απευθυνθεί σε συμβολαιογράφο στις Κάτω Χώρες. Τα μέρη απευθύνονται σε συμβολαιογράφο της επιλογής τους, ανεξάρτητα από τον τόπο της τελευταίας κατοικίας του θανόντος. Ο συμβολαιογράφος θα συνεπικουρήσει τους κληρονόμους στην εκκαθάριση της κληρονομίας. Θα καθορίσει ποιοι είναι οι κληρονόμοι, έπειτα θα διακριβώσει την ύπαρξη διαθήκης και θα συμβουλευθεί τους δικαιούχους ως προς την αναγκαιότητα της αποδοχής της κληρονομίας ή την ενδεχόμενη σκοπιμότητα της αποποίησης αυτής. Συντάσσει επίσης την απογραφή της κληρονομίας και τη διανομή αυτής. Δύνανται επίσης να τους συνεπικουρήσει στη συμμόρφωσή τους με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Σε ελάχιστες μόνον περιπτώσεις το δικαστήριο μετέχει στην εκκαθάριση της κληρονομικής

διαδοχής. Τούτο δύναται να συμβεί σε περίπτωση αμφισβήτησης της κληρονομιάς περιουσίας ή εάν ένας από τους κληρονόμους (επί παραδείγματι εάν είναι ανήλικος) δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει τα συμφέροντά του/της.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Στις Κάτω Χώρες, δεν προβλέπεται η προσφυγή σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου. Ωστόσο, παρέχεται τίτλος, το κληρονομητήριο (*Verklaring van Erfrecht*), βλ. άρθρο 4:188 BW, που εκδίδεται από συμβολαιογραφική αρχή των Κάτω Χωρών (βλ. άρθρο 3:31 BW) για κάθε ενδιαφερόμενο μέρος, ιδίως για τους κληρονόμους. Ο εκτελεστής της διαθήκης μπορεί επίσης να ζητήσει την έκδοση κληρονομητηρίου. Στο κληρονομητήριο, ο συμβολαιογράφος, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, κατονομάζει τα πρόσωπα που έχουν κληρονομικό δικαίωμα, την κληρονομική τους μερίδα και το όνομα του εκτελεστή, εάν υπάρχει. Με το κληρονομητήριο, οι κληρονόμοι/εκτελεστής μπορούν να δηλώσουν την ταυτότητά τους στους δανειστές της κληρονομιάς και θα είναι σε θέση να αποκτήσουν πρόσβαση στους τραπεζικούς λογαριασμούς, κ.ο.κ. Απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη για τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή δικαιώματος σε ακίνητη περιουσία προς κληρονόμο.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Κληρονόμος που έχει αποδεχθεί ανεπιφύλακτα την κληρονομία, υπέχει πλήρη ευθύνη για τα χρέη του θανόντος (άρθρο 4: 182 BW). Σε περίπτωση αποδοχής κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη της κληρονομιάς μόνον έως το ενεργητικό της. Ο/Η κληρονόμος δεν υπέχει προσωπική ευθύνη.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το κληρονομητήριο δύναται να καταχωριστεί στο δημόσιο μητρώο ακίνητης περιουσίας. Για τη μεταβίβαση τίτλου κυριότητας ακινήτου, απαιτείται ξεχωριστή συμβολαιογραφική πράξη.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η νομοθεσία των Κάτω Χωρών δεν προβλέπει τον υποχρεωτικό διορισμό διαχειριστή κληρονομιάς.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Οι διαθέτες μπορούν να ορίσουν εκτελεστή στη διαθήκη τους, ο οποίος μπορεί να εκκαθαρίζει την κληρονομία περιουσία. Σε περίπτωση αποδοχής με το ευεργέτημα της απογραφής, το δικαστήριο δύναται να ορίσει ειδικό διαχειριστή.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο εκτελεστής που κατονομάζεται στη διαθήκη έχει, κατά κανόνα, περιορισμένες εξουσίες σύμφωνα με το άρθρο 4:144 BW. Διαχειρίζεται την κληρονομία περιουσία και διευθετεί τα χρέη αυτής. Οι διαθέτες δύνανται να απονέμουν στον εκτελεστή περισσότερα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα μεταβίβασης κινητών πραγμάτων της κληρονομιάς χωρίς την έγκριση των κληρονόμων. Εάν ο εκτελεστής ορίζεται ως ειδικός εκτελεστής (ο καταπιστευματοδόχος που εκκαθαρίζει την κληρονομία), δύναται να μεταβιβάζει κινητά πράγματα και να λαμβάνει κάθε απόφαση που αφορά τον χωρισμό της κληρονομιάς περιουσίας.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι κληρονόμοι δύνανται να καταρτίσουν έγγραφο διανομής με τον τύπο της συμβολαιογραφικής πράξης. Τούτο είναι αναγκαίο σε περίπτωση νομικής ανικανότητας του κληρονόμου (λόγω ανηλικότητας ή συνδικίας / δικαστικής συμπαράστασης). Για τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή δικαιώματος σε ακίνητη περιουσία στις Κάτω Χώρες απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη, βλ. απάντηση στην ερώτηση 7 ανωτέρω. Σε κάθε άλλη περίπτωση, δεν απαιτείται έγγραφο διανομής κληρονομιάς. Το κληρονομητήριο συνιστά επαρκή τίτλο για τη μεταβίβαση αγαθών, όπως τραπεζικοί λογαριασμοί και λοιπή κινητή περιουσία.

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/09/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [de](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Αυστρία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUE\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κατά τη σύνταξη μιας διαθήκης, πρέπει να τηρούνται ιδιαίτερες τυπικές προϋποθέσεις. Στο αυστριακό δίκαιο, είναι γνωστές μεταξύ άλλων οι εξής μορφές διαθήκης:

Η δημόσια διαθήκη, η οποία συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου,

η ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία πρέπει να συντάσσεται εξ ολοκλήρου με το χέρι και να υπογράφεται από τον διαθέτη, και

η μη ιδιόγραφη διαθήκη (συντάσσεται χειρογράφως ή δακτυλογραφημένα από άλλο πρόσωπο εκτός του διαθέτη), η οποία καταρτίζεται παρουσία τριών μαρτύρων.

Σύμβαση κληρονομικής διαδοχής (1249 κ.ε. Γενικού Αστικού Κώδικα - ABGB) μπορούν να συνάψουν μόνο σύζυγοι ή ζευγάρια υπό τον όρο της σύναψης γάμου, και μάλιστα με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης (άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) του Νόμου περί συμβολαιογραφικών πράξεων), με συμμετοχή δύο μαρτύρων ή ενός περαιτέρω συμβολαιογράφου. Στη σύμβαση κληρονομικής διαδοχής, η οποία πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις εγκυρότητας της τελευταίας βούλησης, μπορούν να διατεθούν το πολύ τα τρία τέταρτα των περιουσιακών στοιχείων. Οι σύντροφοι ληξιαρχικά καταχωρισμένου συμφώνου συμβίωσης εξισώνονται με τους συζύγους και τα ζευγάρια σε αυτό το πλαίσιο (άρθρο 1217 του ABGB).

Η κοινή διαθήκη μπορεί να καταρτιστεί μόνο από συζύγους ή συντρόφους με ληξιαρχικά καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης (άρθρα 583 και 1248 του ABGB). Σημείωση: Ο θεσμός του ληξιαρχικά καταχωρισμένου συμφώνου συμβίωσης είναι διαθέσιμος μόνο για πρόσωπα του ίδιου φύλου.

Η δωρεά αιτία θανάτου διέπεται από το άρθρο 956 του ABGB και μπορεί να διαμορφωθεί ως κληρονομία ή ως σύμβαση που πρέπει να συναφθεί με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Οι διαθήκες, οι συμβάσεις κληρονομικής διαδοχής και οι συμβάσεις παραίτησης από την κληρονομία και τη νόμιμη μοίρα, οι οποίες κατατίθενται σε συμβολαιογράφους, δικαστήρια ή δικηγόρους, μπορούν να καταχωριστούν στο ηλεκτρονικό κεντρικό μητρώο διαθηκών Αυστρίας του Αυστριακού Συμβολαιογραφικού Επιμελητηρίου (άρθρο 140β του Κανονισμού περί συμβολαιογραφικού σώματος). Αυτό το μητρώο είναι το μοναδικό εκ του νόμου

ρυθμιζόμενο μητρώο διαθηκών. Τα δικαστήρια και οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να δηλώνουν αυτά τα έγγραφα στο μητρώο (άρθρο 140γ παράγραφος 2 του Κανονισμού περί συμβολαιογραφικού σώματος). Η καταχώριση χρησιμεύει για τη δυνατότητα εντοπισμού αυτών των εγγράφων κατά τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Η νόμιμη μοίρα που περιορίζει την ελευθερία διάθεσης απία θανάτου ανέρχεται στο ήμισυ της νόμιμης κληρονομικής μερίδας για απογόνους του διαθέτη και, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν απόγονοι, στο ένα τρίτο της νόμιμης κληρονομικής μερίδας για τους ανιόντες συγγενείς. Ο επιζών σύζυγος ή σύντροφος με ληξιαρχικά καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης λαμβάνει ως νόμιμη μοίρα το ήμισυ της νόμιμης κληρονομικής μερίδας του. Αν ο κληρονόμος της νόμιμης μοίρας ουδέποτε βρισκόταν σε στενή οικογενειακή σχέση με τον διαθέτη, υπάρχει η δυνατότητα μείωσης της νόμιμης μοίρας.

Οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας μπορούν, πριν επέλθει η κληρονομική διαδοχή, να παραιτηθούν από τη νόμιμη μοίρα τους μέσω συμβατικής συμφωνίας (συμβολαιογραφική πράξη) με τον μελλοντικό διαθέτη.

Η νόμιμη μοίρα αποτελεί αξίωση σε αναλογικό μερίδιο της αξίας της κληρονομίας σε χρήμα.

Η αξίωση σε νόμιμη μοίρα πρέπει να προβληθεί στο δικαστήριο εντός τριών ετών (άρθρο 1487 ABGB). Η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να υπολογίζεται με την κατάρτιση των πρακτικών ανάληψης, σύμφωνα με το άρθρο 152 του AußStrG.

Η παραίτηση από τη νόμιμη μοίρα μπορεί ήδη να γίνει εν ζωή. Αυτό πρέπει να γίνει με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης ή δικαστικών πρακτικών (άρθρο 551 ABGB).

4 Ελλείπει διάταξη τελευταίας βούλησας, ποιος κληρονομεί και τι;

Αν ο διαθέτης ήταν άγαμος και άτεκνος, οι γονείς του θανόντος κληρονομούν κατ' ίσομοιρίαν. Αν οι γονείς έχουν αποβιώσει, κληρονομούν τα αδέρφια του διαθέτη.

Αν ένας άγαμος διαθέτης αφήσει πίσω τέκνα, τα τέκνα κληρονομούν κατ' ίσομοιρίαν.

Αν ο διαθέτης αφήσει πίσω σύζυγο, όχι όμως τέκνα, ο επιζών σύζυγος εμφανίζεται ως μοναδικός κληρονόμος, εφόσον δεν υπάρχουν γονείς, αδέρφια και παππούδες του διαθέτη.

Αν ο διαθέτης αφήσει πίσω σύζυγο και τέκνα, ο σύζυγος λαμβάνει το ένα τρίτο της κληρονομίας, ενώ το υπόλοιπο κατανέμεται κατ' ίσομοιρίαν μεταξύ των τέκνων.

Οι σύντροφοι με ληξιαρχικά καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης κληρονομούν ως σύζυγοι. Ο σύντροφος χωρίς ληξιαρχικά καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης (σύντροφος ζωής) κληρονομεί μόνο αν υπάρχει αντίστοιχη διάταξη διαθήκης. Ωστόσο, ο επιζών σύντροφος ζωής εξασφαλίζεται μέσω του Νόμου περί μίσθωσης ή του Νόμου περί ιδιοκτησίας κατοικιών. Αν ο διαθέτης και ο σύντροφος ζωής του ήταν ιδιοκτήτες κοινής κατοικίας (συνεταιρική ιδιοκτησία κατοικίας), το μερίδιο ιδιοκτησίας του διαθέτη περιέρχεται στον επιζώντα σύντροφο.

Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν αφήσει πίσω ούτε σύζυγο ούτε τέκνα, το κληρονομικό δικαίωμα περιέρχεται στους γονείς του διαθέτη και στους απογόνους τους (αδέρφια του διαθέτη) (άρθρο 735 του ABGB, άρθρο του 736 ABGB).

Αν ο διαθέτης αφήσει πίσω τέκνα, όχι όμως σύζυγο, τα τέκνα του κληρονομούν κατ' ίσομοιρίαν (άρθρο 732 του ABGB).

Αν ο αποθανών αφήσει πίσω σύζυγο και τέκνα, ο σύζυγος κληρονομεί το ένα τρίτο της κληρονομίας, συν το νόμιμο προκληροδότημα. Τα δύο τρίτα τα κληρονομούν τα τέκνα του κατ' ίσομοιρίαν (άρθρο 757 του ABGB).

Οι σύντροφοι με ληξιαρχικά καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης εξισώνονται με τους συζύγους (άρθρο 537α ABGB). Σημείωση: Ο θεσμός του ληξιαρχικά καταχωρισμένου συμφώνου συμβίωσης είναι διαθέσιμος μόνο για πρόσωπα του ίδιου φύλου.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Περιφερειακό δικαστήριο δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου.

Ουσιαστική και κατά τόπον αρμοδιότητα έχει το περιφερειακό δικαστήριο στη γενική δικαιοδοσία του οποίου υπαγόταν τελευταία ο διαθέτης (κατοικία, συνήθως τόπος διαμονής) (άρθρο 105 του Νόμου για τη δικαστική δικαιοδοσία - JN ή άρθρα 65, 66 του JN). Το περιφερειακό δικαστήριο χρησιμοποιείται για την εκτέλεση της διαδικασίας έναν συμβολαιογράφο ως δικαστικό επίτροπο (άρθρο 1 του Νόμου περί δικαστικού επιτρόπου, GKG).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Περιφερειακό δικαστήριο δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Περιφερειακό δικαστήριο δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Περιφερειακό δικαστήριο δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου

6 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, η αποκαλούμενη διαδικασία διεξαγωγής της κληρονομικής διαδοχής, κινείται αυτεπαγγέλτως μετά τη γνωστοποίηση της κληρονομικής διαδοχής από το περιφερειακό δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ο διαθέτης είχε την τελευταία κατοικία ή συνήθη τόπο διαμονής του. Αυτή διεκπεραιώνεται από συμβολαιογράφο, υπό την ιδιότητα του δικαστικού επιτρόπου, και λήγει με δικαστική απόφαση.

Η διαδικασία διεξαγωγής της κληρονομικής διαδοχής πρέπει να κινείται αυτεπαγγέλτως, μόλις γνωστοποιηθεί ένας θάνατος στο δικαστήριο (άρθρο 143 παράγραφος 1 του Νόμου περί εκούσιας δικαιοδοσίας).

Ο δικαστικός επίτροπος προσδιορίζει τους κληρονόμους στο πλαίσιο της διαδικασίας διεξαγωγής της κληρονομικής διαδοχής (άρθρο 797 του ABGB).

Ο δικαστικός επίτροπος (άρθρο 1 παράγραφος 2 εδάφιο β) και άρθρο 2 παράγραφος 2 του Νόμου περί δικαστικού επιτρόπου, GKG) καταρτίζει τον κατάλογο απογραφής, αν έχει εκδοθεί δήλωση αποδοχής κληρονομίας υπό όρους. Τα πρόσωπα που είναι επιλέξιμα ως δικαιούχοι νόμιμης μοίρας, είναι ανήλικα ή χρειάζονται για άλλους λόγους νόμιμο εκπρόσωπο, για τα οποία εγκρίθηκε ο διαχωρισμός της κληρονομίας από την περιουσία του κληρονόμου, για τα οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη κληρονομικό καταπίστευμα ή ιδρύθηκε ιδιωτικό ίδρυμα με διάταξη τελευταίας βούλησης, η κληρονομία θα μπορούσε να αποδοθεί στο κράτος ως άνευ κληρονόμων ή εφόσον το ζητήσει ένας δικαιούχος ή ο διαχειριστής κληρονομίας (άρθρο 165 του AußStrG).

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κανείς δεν μπορεί να λάβει την κληρονομία αυθαίρετα στην κατοχή του. Πρέπει να πραγματοποιηθεί παράδοση στη νόμιμη κατοχή με την αποκαλούμενη κληρονομική επαγωγή (απόφαση του δικαστηρίου κληρονομιών) (άρθρο 797 του ABGB και άρθρο 177 του AußStrG). Προϋπόθεση για την κληρονομική επαγωγή είναι η ολοκλήρωση της δικαστικής διαδικασίας κληρονομίας και η έκδοση δήλωσης αποδοχής κληρονομίας, στην οποία οι ενδιαφερόμενοι αποδεικνύουν το κληρονομικό δικαίωμά τους. Αλλά και στα ακίνητα η μεταβίβαση της κυριότητας συντελείται ήδη με την κληρονομική επαγωγή, δηλαδή πριν από την καταχώριση στο κτηματολόγιο. Ωστόσο, ο δικαστικός επίτροπος πρέπει να υποβάλει αίτηση εγγραφής στο κτηματολόγιο αντί των κληρονόμων, αν αυτοί δεν το πράξουν οι ίδιοι εντός εύλογης προθεσμίας.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος με όλα τους τα περιουσιακά στοιχεία. Ωστόσο, αν έχει καταρτιστεί κατάλογος απογραφής, ευθύνονται μόνο μέχρι την αξία της κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο τίτλος κτήσης πρέπει να υποβληθεί στο δικαστήριο κτηματολογίου. Ο κληρονόμος πρέπει να υποβάλει την απόφαση για κληρονομική επαγωγή, ο κληροδόχος επίσημη επιβεβαίωση. Επιπλέον, πρέπει ενδεχομένως να υποβληθεί πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας και, ανάλογα με τη νομοθεσία του ομόσπονδου κράτους, επίσης μια άδεια σύμφωνα με το δίκαιο για τις κτηματικές συναλλαγές καθώς και, ενδεχομένως, ένα αποδεικτικό στοιχείο της υπηκοότητας του αποκοινού.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιος είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Δεν χρειάζεται να διοριστεί διαχειριστής

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο κληρονόμος, ο οποίος κατά την ανάληψη της κληρονομίας αποδεικνύει επαρκώς το κληρονομικό δικαίωμά του, έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί και να διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας και να εκπροσωπεί την κληρονομία, εφόσον το δικαστήριο κληρονομιών δεν διατάξει διαφορετικά. Αν αυτό αφορά πολλά πρόσωπα, ασκούν από κοινού αυτό το δικαίωμα, εφόσον δεν συμφωνήσουν διαφορετικά (άρθρο 810, παράγραφος 1 του ABGB).

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Η αυστριακή διαδικασία κληρονομιών αποδίδει δευτερεύουσα μόνο σημασία στον εκτελεστή διαθήκης. Αυτό προκύπτει από τη δικαστική φροντίδα μέριμνας και τη θέση του δικαστικού επιτρόπου, ο οποίος εξασφαλίζει ότι γίνεται γνωστή η βούληση του διαθέτη. Σύμφωνα με το άρθρο 816 του ABGB, ο διαθέτης μπορεί να διορίσει έναν εκτελεστή της τελευταίας βουλήσεώς του με διάταξη τελευταίας βουλήσεως. Το εύρος των καθηκόντων προκύπτει από τη διάταξη τελευταίας βουλήσεως και εκτείνεται από την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των όρων ή της διανομής της κληρονομίας από τον κληρονόμο ή τον κληροδόχο έως τη διαχείριση της κληρονομίας.

Αν κατά τη σύγκληση των πιστωτών της κληρονομίας (άρθρα 813 έως 815 του ABGB) οριστεί προφορική συζήτηση, ο δικαστικός επίτροπος πρέπει να γνωστοποιήσει δημόσια την ημερομηνία της και να καλέσει επίσης τον εκτελεστή της διαθήκης (άρθρο 174 του AuBStG).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Κατόπιν αιτήματος, ο δικαστικός επίτροπος πρέπει να εκδώσει στον δικαιούχο επίσημη επιβεβαίωση του δικαιώματος εκπροσώπησής του (άρθρο 172 του AuBStG).

Όταν καθοριστούν οι κληρονόμοι και τα μερίδιά τους και αποδειχθεί η εκπλήρωση των λοιπών προϋποθέσεων, το δικαστήριο πρέπει να παραδώσει την κληρονομία στους κληρονόμους (άρθρο 177 του AuBStG: απόφαση για κληρονομική επαγωγή). Ένα αντίγραφο της απόφασης για κληρονομική επαγωγή που φέρει επιβεβαίωση της νομικής ισχύος αρκεί για την άρση της δέσμευσης πιστωτικών διαθεσίμων σε τραπεζικά ιδρύματα (άρθρο 179 του AuBStG).

Τελευταία επικαιροποίηση: 01/03/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [pl](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Πολωνία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [ΕΓ](#) Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Σύμφωνα με το δίκαιο της Πολωνίας, η διάθεση περιουσίας αιτία θανάτου επιτρέπεται μόνο με τη μορφή διαθήκης. Ωστόσο, η συνδιαθήκη δεν επιτρέπεται. Νόμιμοι τύποι διαθήκης είναι οι εξής:

η ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία συντάσσεται εξ ολοκλήρου ιδιοχείρως και φέρει ημερομηνία και την υπογραφή του διαθέτη

η συμβολαιογραφική διαθήκη, η οποία συντάσσεται από συμβολαιογράφο υπό τον τύπο συμβολαιογραφικής πράξης

διαθήκη η οποία υπαγορεύεται προφορικά και συντάσσεται παρουσία δύο μαρτύρων ενώπιον της δημοτικής αρχής (*wójt*), ήτοι του δημάρχου (*burmistrz*) ή του επικεφαλής της δημοτικής αρχής (*prezydent miasta*)

προφορική διαθήκη (η οποία συντάσσεται μόνο ενώπιον του επικείμενου θανάτου ενός προσώπου και εφόσον είναι αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερής η σύνταξη διαθήκης με έναν από τους ανωτέρω τρόπους), ενώπιον τριών μαρτύρων.

Όσον αφορά την κληρονομική σύμβαση, νόμιμη είναι μόνο η συμφωνία παραίτησης από την κληρονομία. Η σχετική συμφωνία μπορεί να καταρτιστεί μεταξύ του μελλοντικού διαθέτη και του νομίμου κληρονόμου και είναι έγκυρη εφόσον περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η διαθήκη δεν χρειάζεται να καταχωριστεί για να είναι έγκυρη. Διαθήκη η οποία έχει συνταχθεί υπό τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης ή έχει εγχειρισθεί σε συμβολαιογράφο πρέπει να καταχωριστεί στο Εθνικό Συμβούλιο Συμβολαιογράφων (*Krajowa Rada Notarialna*).

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Το πολωνικό δίκαιο δεν προβλέπει περιορισμούς στο δικαίωμα του διαθέτη να ορίσει κληρονόμο ή κληρονόμους. Το δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα επίσης δεν περιορίζει το δικαίωμα του διαθέτη να διαθέτει την περιουσία του, ωστόσο προστατεύει τα δικαιώματα των εγγύτερων συγγενών και του συζύγου του διαθέτη, οι οποίοι δικαιούνται να λάβουν συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Ελλείπει διαθήκης ισχύουν οι κατωτέρω κανόνες:

Εάν ο θανών ήταν άγαμος και άτεκνος, κληρονομούν οι γονείς του. Σε περίπτωση που ο ένας γονέας έχει αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας, το μερίδιό του περιέρχεται στα αδέρφια του διαθέτη κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που ένα από τα αδέρφια του διαθέτη έχει αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας και έχει κατιόντες, το μερίδιό του περιέρχεται στους κατιόντες του κατ' ισομοιρία. Εάν δεν υπάρχουν αδέρφια ή κατιόντες αυτών, το σύνολο της κληρονομίας διανέμεται στους παππούδες και τις γιαγιάδες του διαθέτη κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που ένας εκ των παππούδων ή γιαγιάδων έχει αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας, το μερίδιό του/της περιέρχεται στους κατιόντες του/της. Σε περίπτωση που ένας εκ των παππούδων ή γιαγιάδων που είχε αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας δεν έχει κατιόντες, το μερίδιό του/της περιέρχεται στους

λοιπούς παππούδες και γιαγιάδες του διαθέτη κατ' ισομοιρία. Εάν δεν υπάρχουν συγγενείς οι οποίοι στοιχειοθετούν νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα, η κληρονομία περιέρχεται στη δημοτική αρχή του τελευταίου τόπου κατοικίας του διαθέτη. Εάν δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί ο τελευταίος τόπος κατοικίας του διαθέτη στην Πολωνία ή εάν ο διαθέτης διέμενε στο εξωτερικό, η κληρονομία περιέρχεται στο Δημόσιο.

Εάν ο θανών ήταν άγαμος αλλά έχει τέκνα, κληρονομούν αποκλειστικά τα τέκνα του.

Εάν ο θανών ήταν έγγαμος κληρονομεί αποκλειστικά ο επιζών σύζυγος, εφόσον δεν υπάρχουν κατιόντες, γονείς, αδελφια ή κατιόντες των αδελφών του θανόντος.

Εάν ο θανών ήταν έγγαμος και είχε τέκνα, η κληρονομία περιέρχεται στον επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα κατ' ισομοιρία. Ωστόσο, ο σύζυγος λαμβάνει μερίδιο τουλάχιστον ίσο προς το ένα τέταρτο της κληρονομίας. Σε περίπτωση που ο θανών και ο επιζών σύζυγος είχαν νόμιμη συγκυριότητα επί περιουσιακού στοιχείου, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το ένα δεύτερο του περιουσιακού στοιχείου με τη λύση της συγκυριότητας, το δε υπόλοιπο ένα δεύτερο περιέρχεται στην κληρονομία του θανόντος.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Ο αιτών πρέπει να απευθυνθεί σε συμβολαιογράφο ή στο δικαστήριο του τελευταίου τόπου κατοικίας του θανόντος.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας υποβάλλεται ενώπιον του δικαστηρίου του τελευταίου τόπου κατοικίας ή διαμονής του προσώπου που υποβάλλει τη δήλωση, ή ενώπιον συμβολαιογράφου. Σε περίπτωση που ο δηλών διαμένει στο εξωτερικό, η δήλωση μπορεί να υποβληθεί στην προξενική αρχή.

Οι αρχές που ορίζονται στην απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Στο πολωνικό δίκαιο δεν προβλέπεται νόμιμη μοίρα. Ωστόσο, κληρονόμος μπορεί να αξιώσει την καταβολή νόμιμης μοίρας, δηλ. ανάλογου χρηματικού ποσού. Δεν υποβάλλεται δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Πρόσωπο το οποίο επιθυμεί την έκδοση εγγράφου το οποίο πιστοποιεί την ιδιότητά του ως κληρονόμου μπορεί είτε να υποβάλει αίτηση για την έκδοση πιστοποιητικού κτήσης κληρονομίας ή να λάβει από συμβολαιογράφο σχετική πράξη διαδοχής. Σε περίπτωση περισσοτέρων κληρονόμων, η κληρονομία μπορεί να διανεμηθεί, κατόπιν αιτήματός τους, μέσω δικαστικής διαδικασίας εκκαθάρισης της κληρονομίας ή από συμβολαιογράφο δυνάμει συμφωνίας εκκαθάρισης της κληρονομίας η οποία περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο αποκτά την ιδιότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου αντίστοιχα κατά την επαγωγή της κληρονομίας σύμφωνα με τον νόμο (με την επιφύλαξη του δικαιώματος αποποίησης της κληρονομίας).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Καταρχήν, οι κληρονόμοι ευθύνονται απεριόριστα για τα χρέη του θανόντος. Κληρονόμος μπορεί να περιορίσει την σχετική ευθύνη του αποδεχόμενος την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής. Σε αυτή την περίπτωση, ο κληρονόμος οφείλει να υποβάλει σχετική δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου ή ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου εντός έξι μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση της κληρονομίας. Οι κληρονόμοι ευθύνονται από κοινού για τα χρέη του θανόντος.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας η οποία αποτελεί μέρος κληρονομίας στα κτηματολογικά μητρώα ο κληρονόμος πρέπει, κατά κανόνα, να προσκομίσει έγγραφα τα οποία πιστοποιούν την ιδιότητά του ως κληρονόμου, δηλ. δικαστική πράξη η οποία πιστοποιεί την κτήση κληρονομίας ή συμβολαιογραφική πράξη διαδοχής.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Καταρχάς, σύμφωνα με το πολωνικό δίκαιο, μπορεί να διοριστεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης διαχειριστής της κληρονομίας, εφόσον για οποιονδήποτε λόγο υπάρχει κίνδυνος μη διανομής της κληρονομίας σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη. Προς τον σκοπό αυτό, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο του τόπου της κληρονομίας προς αναγνώριση της ιδιότητάς του ως κληρονόμου, κληροδόχου ή δικαιούχου νόμιμης μοίρας. Αίτηση μπορεί επίσης να υποβληθεί από τον εκτελεστή διαθήκης, από πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα συγκυριότητας επί περιουσιακού στοιχείου, από πρόσωπο το οποίο έχει δικαιώματα από κοινού με τον διαθέτη, από δανειστή ο οποίος προσκομίζει έγγραφες αποδείξεις της αξιότητάς του κατά του διαθέτη ή από τις φορολογικές αρχές.

Κατά δεύτερον, στην περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας, το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Στη διαθήκη του ο διαθέτης μπορεί να διορίσει διαχειριστή ως εκτελεστή της κληρονομίας, ο οποίος θα διαχειρίζεται αυτή μετά τον θάνατό του.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο εκτελεστής διαθήκης οφείλει να διενεργεί πράξεις διαχείρισης της κληρονομίας, να εξοφλεί τα χρέη της κληρονομίας, ειδικότερα να εκτελεί τυχόν κληροδοσίες και εντολές, και να διανέμει τελικά την κληρονομία στους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη και τη σχετική νομοθεσία, και σε κάθε περίπτωση, αμέσως μετά την εκκαθάριση της κληρονομίας.

Ο εκτελεστής μπορεί να ασκεί αγωγές ή να ενάγεται σε σχέση με ζητήματα που προκύπτουν από την διαχείριση της κληρονομίας, το οργανωμένο μέρος αυτής ή συγκεκριμένα κληρονομιαία στοιχεία. Μπορεί επίσης να ασκεί αγωγές για ζητήματα που σχετίζονται με δικαιώματα που αποτελούν μέρος της κληρονομίας και να ενάγεται για ζητήματα που αφορούν χρέη της κληρονομίας.

Ο εκτελεστής μπορεί επίσης να παραδώσει το αντικείμενο συγκεκριμένης κληροδοσίας στο πρόσωπο προς το οποίο αυτό καταλείπεται.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τα πρόσωπα τα οποία είναι νόμιμοι κληρονόμοι οφείλουν να υποβάλουν αντίγραφα των εγγράφων που αποδεικνύουν τη συγγενική τους σχέση με τον θανόντα (π.χ. πιστοποιητικό γέννησης, πιστοποιητικό γάμου). Ο κληρονόμος ή κληροδόχος οφείλει να υποβάλει τη διαθήκη από την οποία αντλεί δικαιώματα επί της κληρονομίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 20/05/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που

περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Πορτογαλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βούλησης (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης είναι έγκυρη εφόσον έχει μία από τις ακόλουθες δύο μορφές: i) διαθήκη, ii) σύμβαση.

i) Διαθήκη

Η διαθήκη είναι προσωποπαγής πράξη η οποία δεν μπορεί να καταρτιστεί μέσω αντιπροσώπου.

Η συνδιαθήκη, δηλ. η διαθήκη δύο ή περισσότερων προσώπων στο ίδιο έγγραφο, είτε υπέρ τρίτου προσώπου είτε υπέρ αλλήλων, απαγορεύεται.

Η διαθήκη είναι δήλωση βούλησης ενός και μόνο προσώπου, η οποία δεν απαιτείται να απευθυνθεί ούτε να κοινοποιηθεί σε οποιοδήποτε πρόσωπο. Είναι ελεύθερα ανακλητή, τα δε περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται στους κληρονόμους ή κληροδόχους μετά τον θάνατο του διαθέτη.

Υπάρχει ο βασικός τύπος διαθήκης και ειδικές μορφές διαθήκης.

Ο βασικός τύπος διαθήκης περιλαμβάνει: τη δημόσια διαθήκη και τη μυστική διαθήκη.

Η δημόσια διαθήκη καταρτίζεται από συμβολαιογράφο και καταχωρίζεται στο αρχείο του.

Η μυστική διαθήκη καταρτίζεται και υπογράφεται από τον διαθέτη ή άλλο πρόσωπο με αίτημα του διαθέτη, και πρέπει να επικυρωθεί από συμβολαιογράφο.

Μπορεί να τηρείται από τον διαθέτη ή τρίτο πρόσωπο ή να κατατεθεί σε συμβολαιογράφο. Πρόσωπο το οποίο έχει στην κατοχή του μυστική διαθήκη υποχρεούται να την προσκομίσει εντός τριών ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση του θανάτου του διαθέτη, άλλως ευθύνεται για οποιαδήποτε προξενηθείσα ζημία ή βλάβη, ενώ εάν φέρει την ιδιότητα του κληρονόμου, μπορεί να εκπέσει του κληρονομικού του δικαιώματος λόγω αναξιοσύνης.

Ο νόμος προβλέπει τις ακόλουθες μορφές ειδικής διαθήκης: στρατιωτική διαθήκη, διαθήκη επί πλοίου, διαθήκη επί αεροσκάφους, διαθήκη υπό συνθήκες καταστροφής. Διαθήκη συντάσσεται έγκυρα υπό μία από τις ανωτέρω μορφές εφόσον επισυμβούν συγκεκριμένες περιστάσεις που ορίζονται στον νόμο. Η ειδική διαθήκη οποιασδήποτε μορφής καθίσταται άκυρη δύο μήνες μετά την επέλευση του γεγονότος το οποίο ανάγκασε τον διαθέτη να τη συντάξει.

Στην πορτογαλική νομοθεσία προβλέπεται επίσης ειδικός τύπος διαθήκης η οποία συντάσσεται από υπήκοο Πορτογαλίας στο εξωτερικό δυνάμει αλλοδαπής νομοθεσίας. Η διαθήκη αυτή ισχύει στην Πορτογαλία εφόσον συνταχθεί ή επικυρωθεί επισήμως.

ii) Σύμβαση

Στην πορτογαλική έννομη τάξη η συμβατική διαδοχή επιτρέπεται κατ' εξαίρεση. Μπορεί να λάβει χώρα δυνάμει κληρονομικής σύμβασης ή δωρεάς ενόψει γάμου, και ισχύει από τον χρόνο θανάτου του διαθέτη. Για να είναι έγκυρες μετά τον θάνατο του διαθέτη τόσο η κληρονομική σύμβαση ενόψει γάμου όσο και η δωρεά ενόψει γάμου, πρέπει να περιέχονται σε σύμβαση γάμου.

Κατά κανόνα, ωστόσο, η συμβατική διαδοχή απαγορεύεται. Συνεπώς η κληρονομική σύμβαση απαγορεύεται κατ' αρχήν, επί ποινή ακυρότητας. Η δωρεά ενόψει θανάτου επίσης απαγορεύεται, ωστόσο δεν είναι άκυρη αλλά καθίσταται υποχρεωτικά από τον νόμο κληρονομική διάθεση περιουσίας και είναι ελεύθερα ανακλητή.

Υπάρχουν δύο είδη κληρονομικής σύμβασης που αναγνωρίζονται από τον νόμο κατ' εξαίρεση ως έγκυρα: α) ορισμός του ενός συζύγου ως κληρονόμου ή κληροδόχου, εκ μέρους του άλλου συζύγου ή τρίτου προσώπου β) ορισμός τρίτου προσώπου ως κληρονόμου ή κληροδόχου, εκ μέρους οποιουδήποτε συζύγου. Η διάκριση μεταξύ κληρονόμου και κληροδόχου διευκρινίζεται κατωτέρω στην απάντηση της ερώτησης «Πώς και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;»

Έγκυρη κληρονομική σύμβαση τίθεται σε ισχύ μόνο μετά τον θάνατο του διαθέτη. Ωστόσο, η συμφωνία του σημείου α) ανωτέρω δεν ανακαλείται μονομερώς αφότου γίνει αποδεκτή, και ο διαθέτης, ενόσω βρίσκεται εν ζωή, δεν μπορεί να προβεί σε δωρεές υπέρ τρίτων εις βάρος του δικαιούχου. Η κληρονομική σύμβαση του σημείου β) ανωτέρω είναι ελεύθερα ανακλητή εφόσον ο τρίτος δεν συμμετείχε στη σύμβαση γάμου ως αποδεχόμενο μέρος.

Πέραν των δύο αυτών ειδών κληρονομικής σύμβασης, ο νόμος αναγνωρίζει επίσης ως έγκυρη τη δωρεά αιτία θανάτου ενόψει γάμου. Η δωρεά αυτή λαμβάνει χώρα ενόψει γάμου υπέρ του ενός συζύγου από τον άλλο ή από τρίτο. Η δωρεά αιτία θανάτου ενόψει γάμου υπόκειται στους όρους της κληρονομικής σύμβασης και πρέπει να περιέχεται σε σύμβαση γάμου.

Σημ.:

Η πορτογαλική νομοθεσία προβλέπει δύο είδη διαδοχής: Το ένα είδος είναι η εκούσια διαδοχή – δυνάμει διαθήκης ή σύμβασης – που αναφέρεται στην παρούσα απάντηση. Το δεύτερο είδος είναι η νόμιμη διαδοχή – εξ αδιαθέτου ή αναγκαστική – η οποία αναφέρεται στις απαντήσεις των ερωτήσεων «Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);» και « Ελλείψει διάταξης τελευταίας βούλησης, ποιος κληρονομεί και τι;»

Η εκούσια διαδοχή είναι το αποτέλεσμα μιας ελεούσιας πράξης εκ μέρους του διαθέτη, π.χ. διαθήκης ή σύμβασης.

Η νόμιμη διαδοχή ορίζεται από τον νόμο. Είναι γνωστή ως αναγκαστική διαδοχή όταν επέρχεται απευθείας από τον νόμο, και δεν χωρεί παρέκκλιση από αυτή όποια κι αν είναι η βούληση του διαθέτη. Είναι επίσης γνωστή ως εξ αδιαθέτου διαδοχή όταν επέρχεται από τον νόμο, και δεν χωρεί παρέκκλιση από αυτή όποια κι αν είναι η βούληση του διαθέτη..

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πώς;

Κατ' αρχήν, δεν απαιτείται η καταχώριση της διάταξης τελευταίας βούλησης.

Ωστόσο, υπάρχουν εξαιρέσεις που κατοχυρώνονται με διάφορες διατάξεις. Η διάταξη τελευταίας βούλησης πρέπει να καταχωρίζεται, για παράδειγμα, στις ακόλουθες περιπτώσεις: i) προνομιακή διάθεση περιουσίας δυνάμει διαθήκης με εμπράγματη ισχύ ii) σύσταση ή τροποποίηση προνομίου iii) υποχρέωση περιορισμού δωρεάς με υποχρέωση απόδοσης iv) σύμβαση γάμου.

Στις περιπτώσεις των σημείων i), ii) και iii) ανωτέρω, πρέπει να υποβληθεί το σχετικό έγγραφο στο υποθηκοφυλακείο (*Conservatórias do Registo Predial*) από τον αιτούντα ή τον καθ' ού, από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον στην καταχώριση ή από το πρόσωπο το οποίο υποχρεούται να προβεί σε καταχώριση σύμφωνα με το νόμο (επίσημη καταχώριση που επιβάλλεται σε ορισμένες περιπτώσεις από τα δικαστήρια, την Εισαγγελία ή τον υποθηκοφύλακα). Η καταχώριση διενεργείται με την περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων και την καταγραφή των γεγονότων και σχετικών σχολίων καθώς και ορισμένων περιστάσεων.

Στην περίπτωση του σημείου iv), διενεργείται καταχώριση στο ληξιαρχείο (*Conservatórias do Registo Civil*) με την καταχώριση ή καταγραφή δηλώσεων των μερών. Σε αυτή την περίπτωση, τα πρόσωπα με τα οποία σχετίζεται άμεσα το γεγονός ή των οποίων απαιτείται η συναίνεση για την πλήρη ισχύ της καταχώρισης, μπορούν επίσης να συμμετέχουν στην καταχώριση.

Σημ.:

Το προνόμιο αφορά δικαίωμα του επιζώντος συζύγου να διατηρήσει τα κεφάλαια που έχει αφήσει ο θανών.

Η υποχρέωση απόδοσης συνίσταται στην επιστροφή περιουσιακών στοιχείων στο σύνολο των κληρονόμων εκ μέρους των κατιόντων οι οποίοι προσδοκούν να κληρονομήσουν περιουσιακά στοιχεία ή αντικείμενα αξίας από ανιόντα.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι. Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία η νόμιμη μοίρα αποτελεί περιορισμό της ελευθερίας διάθεσης περιουσίας αιτία θανάτου. Η νόμιμη μοίρα είναι το τμήμα της περιουσίας του διαθέτη το οποίο δεν έχει δικαίωμα αυτός να διαθέσει επειδή προορίζεται από τον νόμο για τους αναγκαίους κληρονόμους. Είναι γνωστή ως αναγκαστική διαδοχή, η οποία αποτελεί μορφή διαδοχής από την οποία δεν χωρεί παρέκκλιση όποια και αν είναι η βούληση του διαθέτη. Οι αναγκαίοι κληρονόμοι είναι ο σύζυγος, οι κατιόντες και οι ανιόντες. Ο σύζυγος και οι κατιόντες αποτελούν την πρώτη τάξη διαδοχής. Ελλείψει κατιόντων, κληρονομούν ο σύζυγος και οι ανιόντες.

Οι περιορισμοί στη διάθεση περιουσίας αιτία θανάτου (νόμιμη μοίρα) έχουν ως εξής:

η νόμιμη μοίρα του συζύγου και των τέκνων αντιστοιχεί στα δύο τρίτα της κληρονομιάς

εάν ο διαθέτης δεν έχει κατιόντες ή ανιόντες, η νόμιμη μοίρα του συζύγου αντιστοιχεί στο ένα δεύτερο της κληρονομιάς

εάν δεν υπάρχει σύζυγος αλλά υπάρχουν τέκνα, η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο ένα δεύτερο της κληρονομιάς, εφόσον υπάρχει μόνο ένα τέκνο, ή στα δύο τρίτα της κληρονομιάς εφόσον υπάρχουν δύο ή περισσότερα τέκνα

η νόμιμη μοίρα των κατιόντων στη δεύτερη και τις επόμενες τάξεις διαδοχής αντιστοιχεί στο μερίδιο που θα ελάμβανε ο ανιών τους

εάν δεν υπάρχουν κατιόντες, η νόμιμη μοίρα του συζύγου και των τέκνων αντιστοιχεί στα δύο τρίτα της κληρονομιάς

εάν δεν υπάρχουν κατιόντες ούτε σύζυγος, η νόμιμη μοίρα των γονέων αντιστοιχεί στο ένα δεύτερο της κληρονομιάς σε περίπτωση που ανιόντες της δεύτερης ή απώτερης τάξης διαδοχής ορίζονται ως κληρονόμοι, η νόμιμη μοίρα αυτών αντιστοιχεί στο ένα τρίτο της κληρονομιάς.

Σημ.:

Ο σύζυγος δεν ορίζεται ως κληρονόμος εάν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη έχει εκδοθεί διαζύγιο ή οι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση δυνάμει τελεσίδικης δικαστικής απόφασης ή δικαστικής απόφασης η οποία πρόκειται να τελεσίδικησει. Εάν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη εκκρεμεί διαδικασία έκδοσης διαζυγίου ή νόμιμης διάστασης, οι δικαιούχοι μπορούν να συνεχίσουν τη διαδικασία προκειμένου να καθορισθεί η τύχη της περιουσίας. Σε αυτή την περίπτωση, εφόσον εκδοθεί η απόφαση διαζυγίου ή διάστασης, ο σύζυγος δεν ορίζεται ως κληρονόμος.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βούλησως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που ο θανών δεν έχει συντάξει έγκυρη διάταξη τελευταίας βούλησης σχετικά με τη διάθεση, εν όλω ή εν μέρει, της περιουσίας του μετά από τον θάνατό του, η κληρονομία περιέρχεται στους αναγκαίους κληρονόμους. Αυτή η διαδικασία είναι γνωστή ως εξ αδιαθέτου διαδοχή, και αποτελεί μορφή διαδοχής από την οποία χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη.

Αναγκαίοι κληρονόμοι είναι ο σύζυγος, οι συγγενείς και το Δημόσιο, με την εξής σειρά: α) σύζυγος και κατιόντες β) σύζυγος και ανιόντες γ) αδέρφια και κατιόντες αυτών δ) λοιποί εκ πλάγιου συγγενείς έως και τον τέταρτο βαθμό συγγένειας ε) το Δημόσιο.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

Η αρμοδιότητα επί θεμάτων διαδοχής ορίζεται αναλόγως εάν η διαδοχή αμφισβητείται (αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής) ή όχι (απλή αποδοχή). Αρμόδιοι για θέματα αμφισβητούμενης διαδοχής είναι οι συμβολαιογράφοι. Αρμόδιοι για θέματα μη αμφισβητούμενης διαδοχής είναι οι συμβολαιογράφοι και τα ληξιαρχεία/ υποθηκοφυλακεία. Οι ανωτέρω ορίζουν τους κληρονόμους και διενεργούν αντίστοιχα τη διανομή της κληρονομιάς. Επικυρώνοντας ένα ιδιωτικό έγγραφο, δικηγόρος μπορεί να διανείμει κληρονομία, δεν έχει όμως εξουσία ορισμού των κληρονόμων.

Οι συμβολαιογράφοι και τα ληξιαρχεία ορίζουν τους κληρονόμους ταυτοποιώντας τα αντίστοιχα πρόσωπα, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να απαιτείται η εκτέλεση σύμβασης γάμου που αφορά περιουσία ή διαθήκη.

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Από τις 2 Σεπτεμβρίου 2013, για υποθέσεις αμφισβητούμενης διαδοχής αρμόδιοι είναι οι συμβολαιογράφοι του τόπου επαγωγής της κληρονομιάς, οι οποίοι επισπεύδουν την κληρονομική διαδικασία. Η εν λόγω διαδικασία μεταφέρεται τελικά στα δικαστήρια, τα οποία επικυρώνουν την απόφαση περί διανομής.

Τόπος επαγωγής της κληρονομιάς είναι ο τόπος τελευταίας διαμονής του θανόντος.

Εάν ο τόπος τελευταίας διαμονής του θανόντος βρίσκεται εκτός της Πορτογαλίας και η κληρονομία βρίσκεται στην Πορτογαλία, αρμόδιος είναι ο συμβολαιογράφος του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία ή το μεγαλύτερο μέρος τους. Εάν δεν υπάρχουν πάγια περιουσιακά στοιχεία, αρμόδιος είναι ο συμβολαιογράφος του τόπου όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος των κινητών περιουσιακών στοιχείων.

Εάν ο τόπος τελευταίας διαμονής του θανόντος βρίσκεται εκτός της Πορτογαλίας και δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία του στην Πορτογαλία, αρμόδιος είναι ο συμβολαιογράφος του τόπου κατοικίας του προσώπου το οποίο επισπεύδει τη διαδικασία.

Δεν απαιτείται η επίσπευση κληρονομικής διαδικασίας σε περίπτωση απλής αποδοχής της κληρονομιάς. Σε αυτή την περίπτωση οι κληρονόμοι και κληροδόχοι εκκαθαρίζουν και διανέμουν μεταξύ τους την κληρονομία με κοινή συμφωνία, χωρίς υποχρέωση επίσπευσης διαδικασίας ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου.

Στην περίπτωση σχολάζουσας κληρονομιάς αποδοτέας στο Δημόσιο, διεξάγεται η αντίστοιχη ειδική δικαστική διαδικασία εκκαθάρισης της κληρονομιάς υπέρ του Δημοσίου.

Στην περίπτωση μη αμφισβητούμενης διαδοχής, αρμόδιοι είναι οι συμβολαιογράφοι, τα ληξιαρχεία και τα υποθηκοφυλακεία, χωρίς να ισχύουν περιορισμοί ως προς την κατά τόπον αρμοδιότητα. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν συνεπώς να απευθύνονται στον φορέα της επιλογής τους χωρίς τοπικό περιορισμό.

Αντίστοιχα, όπως ορίζεται ανωτέρω, η διανομή της κληρονομιάς μπορεί να λάβει χώρα ενώπιον δικηγόρου της Πορτογαλίας, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις (που ορίζονται από τα ληξιαρχεία/ υποθηκοφυλακεία. ή τους συμβολαιογράφους).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Ως προς την αρμόδια αρχή προς την οποία υποβάλλεται η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς, δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ κληροδοσίας και κληρονομιάς ή μεταξύ νόμιμης και εκούσιας διαδοχής. Συνεπώς η απάντηση και στις τρεις αυτές ερωτήσεις είναι η ίδια.

Εφόσον έχει γίνει αποδοχή της κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής, η δήλωση αποδοχής γίνεται στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας ενώπιον του αρμόδιου συμβολαιογράφου. Σε αυτή την περίπτωση ο συμβολαιογράφος είναι αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης αποδοχής.

Η αποδοχή της κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής διασφαλίζεται με τη διεξαγωγή απογραφής ή την παρέμβαση σε αυτή.

Άλλο είδος αποδοχής κληρονομιάς είναι η απλή αποδοχή, η οποία λαμβάνει χώρα όταν η κληρονομία γίνεται δεκτή και διανέμεται χωρίς να απαιτείται η επίσπευση της κληρονομικής διαδικασίας.

Οι κανόνες που διέπουν την αποδοχή της κληρονομιάς ισχύουν και για την αποδοχή της κληροδοσίας. Η διαφορά μεταξύ κληροδοσίας και κληρονομιάς ορίζεται στην απάντηση της επόμενης ερώτησης.

Σε περίπτωση επίσπευσης κληρονομικής διαδικασίας, η εκάστοτε δήλωση αποποίησης πρέπει να περιέχεται στον φάκελο. Σε αυτή την περίπτωση ο συμβολαιογράφος είναι αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης αποποίησης.

Η αποποίηση διενεργείται ως εξής: δυνάμει δημοσίου εγγράφου ή ιδιωτικού επικυρωμένου εγγράφου, εφόσον υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία σύμφωνα με τον νόμο μπορούν να διατεθούν μόνο με αυτόν τον τρόπο δυνάμει ιδιωτικού εγγράφου στις λοιπές περιπτώσεις.

Η αποδοχή ή αποποίηση κληρονομίας ή κληροδοσίας είναι μονομερής δικαιοπραξία από την οποία δεν χωρεί υπαναχώρηση, δηλαδή αμφότερες διενεργούνται με τη μορφή δήλωσης του κληρονόμου ή κληροδόχου, η οποία δεν απαιτείται να απευθυνθεί ούτε να κοινοποιηθεί σε οποιοδήποτε πρόσωπο.

Στην περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας, οι ενδιαφερόμενοι ή η Εισαγγελία μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο να ειδοποιήσει τον κληρονόμο να προβεί σε αποδοχή ή αποποίηση της κληρονομίας. Σε αυτή την περίπτωση, αρμόδιο για την παραλαβή της δήλωσης αποδοχής είναι το δικαστήριο. Η κληρονομία θεωρείται σχολάζουσα για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει υπάρξει αποδοχή της και δεν έχει αυτή κηρυχθεί ως αποδοτέα στο Δημόσιο.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία εξαρτάται από το εάν αμφισβητείται ή όχι η διαδοχή.

ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΟΧΗ

Σκοπός της κληρονομικής διαδικασίας είναι: η διανομή της κληρονομίας προκειμένου να λήξει το καθεστώς συγκυριότητας των κληρονόμων η καταγραφή των κληρονομιών στοιχείων όπου δεν απαιτείται διανομή η εκκαθάριση της κληρονομίας, όπου απαιτείται.

Η κληρονομική διαδικασία διεξάγεται σε συμβολαιογραφείο με την ευθύνη του συμβολαιογράφου. Η δικαστική παρέμβαση κατ' αρχήν περιορίζεται στο τελικό στάδιο της διαδικασίας, κατά το οποίο το κατά τόπον αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο επικυρώνει την απόφαση. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να παρέμβει στο αρχικό στάδιο της διαδικασίας διορίζοντας αντιπρόσωπο όταν όλα τα πρόσωπα τα οποία ορίζει ο νόμος για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων έχουν εξαιρέσει τον εαυτό τους ή έχουν παυθεί από τα καθήκοντά τους.

Η νόμιμη εκπροσώπηση είναι υποχρεωτική μόνο όταν εγείρονται και συζητούνται νομικά ζητήματα ή έχει ασκηθεί έφεση.

Η κληρονομική διαδικασία περιλαμβάνει τα εξής στάδια: i) αρχική αίτηση και δηλώσεις του αντιπροσώπου ii) επίδοση εγγράφων iii) ενστάσεις iv) απάντηση του αντιπροσώπου v) χρέη vi) προκαταρκτική συνάντηση vii) συνάντηση των ενδιαφερομένων μερών viii) καθορισμός του διανεμητέου τμήματος της περιουσίας ix) διανομή x) τροποποίηση ή ακύρωση της διανομής.

Τα ανωτέρω στάδια της διαδικασίας περιγράφονται κατωτέρω.

i) Αρχική αίτηση και δηλώσεις του αντιπροσώπου

Η κληρονομική διαδικασία δεν επισπεύδεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο. Τα πρόσωπα που έχουν άμεσο έννομο συμφέρον στην διανομή της κληρονομίας ή οι γονείς, ο κηδεμόνας ανηλίκου ή ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας, κατά περίπτωση, μπορούν να υποβάλουν αίτηση έναρξης της κληρονομικής διαδικασίας, εφόσον το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι ανήλικος ή πρόσωπο που έχει κηρυχθεί δικαιοπρακτικά ανίκανο ή πρόσωπο το οποίο δεν μπορεί να εντοπιστεί.

Το πρόσωπο που επισπεύδει την κληρονομική διαδικασία πρέπει να συμπεριλάβει στον φάκελο το πιστοποιητικό θανάτου του κληρονομούμενου και να υποδείξει το πρόσωπο το οποίο θα εκτελεί τα καθήκοντα του αντιπροσώπου.

Ο συμβολαιογράφος ορίζει τον αντιπρόσωπο και τον καλεί να υποβάλει δηλώσεις στις οποίες πρέπει να επισυνάψει τη διαθήκη, τυχόν κληρονομικές συμβάσεις, συμβάσεις γάμου και πράξεις δωρεάς, εάν υπάρχουν, να ορίσει τους κληρονόμους και/ή κληροδόχους, να υποβάλει κατάλογο περιουσιακών στοιχείων με ένδειξη της αξίας τους και κάθε άλλο έγγραφο που απαιτείται προκειμένου να προσδιοριστεί το νομικό καθεστώς των στοιχείων της κληρονομίας, καθώς και χωριστό κατάλογο των κληρονομικών χρεών.

ii) Επίδοση εγγράφων

Ο συμβολαιογράφος ενημερώνει τα πρόσωπα τα οποία έχουν άμεσο έννομο συμφέρον στη διανομή της κληρονομίας, καθώς και τους δανειστές επί της κληρονομίας. Εάν υπάρχουν αναγκαίοι κληρονόμοι, ενημερώνονται και αυτοί.

iii) Ενστάσεις

Τα πρόσωπα τα οποία έχουν άμεσο έννομο συμφέρον στη διανομή της κληρονομίας, μπορούν να υποβάλουν ενστάσεις, να ασκήσουν ανακοπή ή να εγείρουν αξιώσεις.

iv) Απάντηση του αντιπροσώπου

Τα ζητήματα που ανακύπτουν στα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας επιλύονται αφότου ακουσθούν οι απόψεις του αντιπροσώπου. Οι λοιποί ενδιαφερόμενοι μπορούν επίσης να εισακουσθούν, ενώ ενδέχεται να διαταχθεί η προσκόμιση αποδείξεων. Εάν λόγω της πολυπλοκότητας του ζητήματος προκύψουν καθυστερήσεις στην ικανοποίηση αξιώσεων κατά την κληρονομική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος παραπέμπει την υπόθεση στο δικαστήριο.

v) Χρέη

Η διαδικασία των εδαφίων iii) και iv) εφαρμόζεται όταν κληρονομική αξίωση δεν γίνεται δεκτή από τον φερόμενο ως οφειλέτη.

vi) Προκαταρκτική συνάντηση

Μετά την επίλυση όλων των θεμάτων που επηρεάζουν τη διανομή της κληρονομίας, ο συμβολαιογράφος ορίζει την ημερομηνία της προκαταρκτικής συνάντησης. Σε αυτή τη συνάντηση τα ενδιαφερόμενα μέρη λαμβάνουν αποφάσεις με την πλειοψηφία των δύο τρίτων των μεριδίων. Οι ενδιαφερόμενοι λαμβάνουν επίσης αποφάσεις έγκρισης υποχρεώσεων και αποφάσεις σχετικά με τα μέσα εκτέλεσης των κληροδοσιών ή κάλυψης λοιπών βαρών της κληρονομίας. Η απογραφή της κληρονομίας μπορεί να διεξαχθεί κατά την προκαταρκτική συνάντηση με συμφωνία όλων των μερών.

vii) Συνάντηση των ενδιαφερομένων μερών

Εάν πρόκειται να διενεργηθεί απογραφή, ορίζεται ημερομηνία συνάντησης των ενδιαφερομένων, η οποία λαμβάνει χώρα εντός 20 ημερών από την προκαταρκτική συνάντηση. Σκοπός της συνάντησης είναι η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων κατά τη διαδικασία ανοίγματος σφραγισμένων εγγράφων ή τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

viii) Καθορισμός του διανεμητέου τμήματος της περιουσίας

Εάν υπάρχουν αναγκαίοι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, πρέπει να υποβληθεί αίτηση για την αποτίμηση και τον πλειστηριασμό των στοιχείων της κληρονομίας που πρέπει να χορηγηθούν ως δωρεά ή κληροδοσία, ή για την αποτίμηση λοιπών στοιχείων της κληρονομίας, προκειμένου να να προσδιοριστεί εάν η αξία τους υπερβαίνει την αξία της διανεμητέας περιουσίας.

Σε περίπτωση που οι δωρεές ή κληροδοσίες υπερβαίνουν σε αξία τη διανεμητέα περιουσία, αυτές πρέπει να μειωθούν.

Οι δωρεές ή κληροδοσίες υπερβαίνουν την αξία της διανεμητέας περιουσίας όταν θίγεται η νόμιμη μοίρα των αναγκαίων κληρονόμων.

ix) Διανομή

Αφότου ακουστεί τους δικηγόρους των ενδιαφερομένων ο συμβολαιογράφος εκδίδει ένταλμα όπου ορίζεται πώς θα διανεμηθεί η κληρονομία. Στη συνέχεια συντάσσει πράξη διανομής. Κατόπιν αυτού τα μερίδια των κληρονόμων έχουν οριστικοποιηθεί. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη εάν υπάρχει υπόλοιπο μετά τον πλειστηριασμό των περιουσιακών στοιχείων ή την εκτέλεση των δωρεών και κληροδοσιών ή εάν οι δωρεές και κληροδοσίες υπερβαίνουν την αξία της διανεμητέας περιουσίας. Σε αυτή την περίπτωση οι ενδιαφερόμενοι ειδοποιούνται για να εισπράξουν ό,τι τους αναλογεί από την υπερκάλυψη χρεών ή να

λάβουν το αντίστοιχο μερίδιο σε μετρητά, ή, εάν έχει υπάρξει υπέρβαση της διανεμητέας περιουσίας, να ζητήσουν τη μείωση της δωρεάς ή κληροδοσίας. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εγείρουν αξιώσεις με βάση την πράξη διανομής. Ο συμβολαιογράφος αποφαίνεται επί των αξιώσεων και κανονίζει τη διενέργεια κλήρου όπου απαιτείται.

Τέλος, η διαδικασία παραπέμπεται στο δικαστήριο της έδρας του συμβολαιογράφου ο οποίος διενήργησε την απογραφή. Το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο εκδίδει απόφαση με την οποία επικυρώνεται η διανομή με βάση την πράξη διανομής και τη διαδικασία κλήρου, και επιδικάζονται τα έξοδα στους αντίστοιχους διαδίκους.

Η έκδοση επικύρωσης της διανομής υπόκειται σε έφεση.

χ) Τροποποίηση ή ακύρωση της διανομής

Ακόμη και μετά την τελεσιδικία της απόφασης επικύρωσης της διανομής, η διανομή υπόκειται σε τροποποίηση ή ακύρωση υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Για παράδειγμα, η διανομή μπορεί να τροποποιηθεί με τη συμφωνία όλων των ενδιαφερομένων μερών ή να ακυρωθεί σε περίπτωση που δεν έχει ληφθεί υπόψη κάποιος κληρονόμος.

ΜΗ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΟΧΗ

Πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον μπορεί να απευθυνθεί σε συμβολαιογράφο ή υποθηκοφύλακα μέσω υπηρεσίας μίας στάσης για την επίλυση όλων των ζητημάτων κληρονομικής διαδοχής, από την επικύρωση έως την τελική καταγραφή της κληρονομιάς όπως προέκυψε από τη διανομή.

Η επικύρωση και διανομή μπορούν επομένως να διεξαχθούν ενώπιον οποιουδήποτε των ανωτέρω θεσμικών αρμοδίων.

Αφού επαληθευτεί η ιδιότητά τους ως κληρονόμων από τον συμβολαιογράφο ή υποθηκοφύλακα, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να διανείμουν τα στοιχεία της κληρονομιάς δυνάμει ιδιωτικού εγγράφου που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Οι κληρονόμοι κληρονομούν τον θανόντα εν όλω ή εν μέρει, δηλαδή τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αυτοί κληρονομούν δεν είναι προκαθορισμένα.

Αντιθέτως, οι κληροδοχοί λαμβάνουν συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή αντικείμενα αξίας.

Στη νόμιμη διαδοχή το κληρονομικό δικαίωμα απορρέει από τον νόμο. Στην εκούσια διαδοχή το κληρονομικό δικαίωμα απορρέει από τη δήλωση βούλησης του διαθέτη. Οι δικαιούχοι μπορεί να έχουν την ιδιότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου είτε στη νόμιμη είτε στην εκούσια διαδοχή.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη και λοιπά βάρη της κληρονομιάς μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων της απογραφής, εκτός εάν αποδείξουν οι δανειστές ή κληροδοχοί ότι υπάρχουν και άλλα περιουσιακά στοιχεία. Εφόσον έχει διεξαχθεί απογραφή, το βάρος απόδειξης σχετικά με την ύπαρξη άλλων περιουσιακών στοιχείων φέρουν οι δανειστές ή οι κληροδοχοί.

Σε περίπτωση απλής αποδοχής, οι κληρονόμοι και πάλι ευθύνονται για τα χρέη και λοιπά βάρη της κληρονομιάς έως την αξία των κληρονομιών στοιχείων, ωστόσο πρέπει οι κληρονόμοι ή κληροδοχοί να αποδείξουν ότι η κληρονομία δεν περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία επαρκούς αξίας για την εξόφληση των χρεών ή την εκτέλεση των κληροδοσιών. Σε αυτή την περίπτωση, το βάρος απόδειξης σχετικά με την μη ύπαρξη άλλων περιουσιακών στοιχείων φέρουν οι κληρονόμοι ή οι κληροδοχοί.

Τα κατώτερω έξοδα βαρύνουν την κληρονομία: έξοδα κηδείας του διαθέτη και συναφείς δαπάνες έξοδα εκτελεστή διαθήκης, έξοδα διαχειριστή και εκκαθαριστή της κληρονομιάς εξόφληση των χρεών του θανόντος εκτέλεση κληροδοσιών.

Στην περίπτωση περιουσιακών στοιχείων τα οποία κληρονομούν εξ αδιαίρετου περισσότεροι κληρονόμοι, αυτοί βαρύνονται συλλογικά εις ολόκληρον. Μετά τη διανομή της κληρονομιάς, κάθε κληρονόμος ευθύνεται αναλογικά με βάση το κληρονομικό του μερίδιο.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Στην απάντηση που ακολουθεί αναφέρονται χωριστά τα έγγραφα και οι πληροφορίες που απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας, τα σχετικά έξοδα και η διαδικασία υποβολής της αίτησης καταχώρισης (αυτοπροσώπως, ταχυδρομικά ή μέσω διαδικτύου).

Απαιτούμενα έγγραφα και πληροφορίες

Στην αίτηση καταχώρισης ακίνητης περιουσίας πρέπει να ορίζονται οι αιτών, τα σχετικά στοιχεία και ακίνητα, και να περιέχεται κατάλογος δικαιολογητικών εγγράφων.

Καταχωρίζονται μόνο τα στοιχεία τα οποία περιέχονται στα έγγραφα προς τεκμηρίωση αυτών.

Έγγραφα τα οποία έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα γίνονται δεκτά εφόσον έχουν μεταφρασθεί σύμφωνα με τον νόμο, με εξαίρεση τα έγγραφα στην αγγλική, γαλλική ή ισπανική γλώσσα στις περιπτώσεις όπου ο αρμόδιος υπάλληλος κατέχει την αντίστοιχη γλώσσα.

Στις περιπτώσεις όπου η βασιμότητα της αίτησης πρέπει να αξιολογηθεί με βάση αλλοδαπή νομοθεσία, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αποδείξει το περιεχόμενο της αντίστοιχης νομοθεσίας με οποιοδήποτε κατάλληλο έγγραφο.

Εάν η αίτηση καταχώρισης αφορά κτίριο το οποίο δεν περιγράφεται σε αυτή, πρέπει να επισυνάπτεται πρόσθετη δήλωση στην οποία ορίζονται το όνομα, η κατάσταση και διεύθυνση των προσώπων που έχουν δικαίωμα κυριότητας επί αυτού άμεσα πριν από τον μεταβιβάζοντα, καθώς και το αντίστοιχο απόσπασμα καταχώρισης, εκτός εάν ο αιτών δηλώσει στη σχετική δήλωση τους λόγους για τους οποίους αυτό δεν είναι γνωστό.

Εάν η καταχώριση αφορά μερίδιο επί μη περιγραφόμενου περιουσιακού στοιχείου που τελεί υπό καθεστώς συγκυριότητας, πρέπει να ορίζονται το όνομα, η κατάσταση και η διεύθυνση όλων των συγκυριών.

Τέλη

Το σχετικό τέλος καταβάλλεται κατά την υποβολή της αίτησης ή εσωκλείεται σε αυτή όταν αποστέλλεται ταχυδρομικά. Το τέλος αντιστοιχεί στο πιθανό συνολικό πληρωτέο ποσό. Εάν δεν καταβληθεί κατά την υποβολή της αίτησης καταχώρισης, η αίτηση μπορεί να απορριφθεί άμεσα.

Εάν δεν έχει καταβληθεί το τέλος και η αίτηση δεν έχει απορριφθεί, η αρμόδια υπηρεσία καταχώρισης κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο την προθεσμία καταβολής του πληρωτέου ποσού, εφόσον δεν έχει απορριφθεί η αίτηση καταχώρισης.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται όταν το αρχικά καταβληθέν ποσό δεν επαρκεί και δεν έχει συμπληρωθεί.

Υποβολή αίτησης καταχώρισης αυτοπροσώπως, ταχυδρομικά ή μέσω διαδικτύου

Η αίτηση καταχώρισης ακίνητης περιουσίας μπορεί να υποβληθεί αυτοπροσώπως, ταχυδρομικά ή διαδικτυακά.

Στην περίπτωση της αυτοπρόσωπης ή ταχυδρομικής υποβολής της αίτησης καταχώρισης, αυτή πρέπει να υποβληθεί εγγράφως, με τη μορφή των εντύπων που έχει εγκρίνει το διοικητικό όργανο της υπηρεσίας *Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.* [Υπηρεσία Μητρώων και Συμβολαιογράφων]. Τα έντυπα πρέπει να συνοδεύονται από έγγραφα που τεκμηριώνουν το καταχωριζόμενο γεγονός και από τις ανωτέρω πρόσθετες δηλώσεις, εάν υπάρχουν.

Δεν απαιτείται η χρήση των εντύπων της προηγούμενης παραγράφου σε αιτήσεις καταχώρισης που υποβάλλονται εγγράφως σε δημόσιες υπηρεσίες οι οποίες φέρουν την ιδιότητα του αιτούντος ή καθ' ού, από δικαστήρια, εισαγγελικές αρχές, συνδίκους πτώχευσης ή φορείς αναγκαστικής εκτέλεσης, ανεξαρτήτως εάν αυτές υποβάλλονται αυτοπροσώπως ή ταχυδρομικά.

Αιτήσεις οι οποίες υποβάλλονται από δικαστήρια, εισαγγελικές αρχές, φορείς αναγκαστικής εκτέλεσης ή δικαστικούς επιμελητές οι οποίοι διενεργούν πράξεις φορέων εκτέλεσης ή δικαστικών διαχειριστών, συνιστάται να υποβάλλονται ηλεκτρονικά, και να συνοδεύονται από τα αναγκαία για την καταχώριση δικαιολογητικά και τα αντίστοιχα ποσά.

Οι αιτήσεις καταχώρισης υποβάλλονται και ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <http://www.predialonline.mj.pt/>. Η διαδικασία καταχώρισης μέσω διαδικτύου δεν ισχύει για αιτήσεις που αφορούν τεκμηρίωση, διόρθωση ή αμφισβήτηση των αποφάσεων του μητρώου.

Για την ηλεκτρονική υποβολή αίτησης καταχώρισης περιουσιακών στοιχείων απαιτείται η χρήση ψηφιακού πιστοποιητικού. Υπήκοοι της Πορτογαλίας οι οποίοι έχουν ενεργοποιήσει το ψηφιακό τους πιστοποιητικό, καθώς και δικηγόροι και συμβολαιογράφοι, κατέχουν ήδη τα σχετικά πιστοποιητικά.

Οι διευθυντές και μέλη διοικητικών συμβουλίων εμπορικών εταιρειών ή αστικών εταιρειών εμπορικού τύπου μπορούν να επιβεβαιώσουν ότι τα ηλεκτρονικά έγγραφα που έχουν υποβάλει είναι όμοια με τα αντίστοιχα πρωτότυπα έγγραφα κατά την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων καταχώρισης στις οποίες αιτών είναι η αντίστοιχη εταιρεία.

Σημ.:
Δικαίωμα υποβολής αίτησης καταχώρισης ακίνητης περιουσίας έχουν μόνο τα φυσικά και/ή νομικά πρόσωπα τα οποία θεωρούνται από τον νόμο ως έχοντα αντίστοιχο δικαίωμα. Τα πρόσωπα αυτά ορίζονται στην απάντηση της ερώτησης «Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πώς;», στην ενότητα όπου αναφέρονται τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν στο υποθηκοφυλακείο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή της κληρονομίας είναι υποχρεωτικός όταν επιστεφύεται κληρονομική διαδικασία. Σε αυτή την περίπτωση είναι υποχρεωτικό να υποδειχθεί αντιπρόσωπος ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομίας. Το πρόσωπο που αιτείται την επίτευξη της κληρονομικής διαδικασίας ορίζει το πρόσωπο το οποίο υποχρεούται από τον νόμο να εκτελεί τα καθήκοντα του αντιπροσώπου. Το πρόσωπο αυτό ορίζεται στο έντυπο που υποβάλλεται για την αίτηση επίτευξης της κληρονομικής διαδικασίας.

Στην περίπτωση της σχολάζουσας κληρονομίας, ενδέχεται να μην υπάρχει κάποιο πρόσωπο με νόμιμο δικαίωμα να διαχειρίζεται την κληρονομία. Σε αυτή την περίπτωση οποιοσδήποτε κληρονόμος μπορεί να λάβει μέτρα διαχείρισης της κληρονομίας ακόμη και πριν από την αποδοχή ή αποποίησης της. Εάν υπάρχει κίνδυνος ζημίας ή χηροτέρευσης των περιουσιακών στοιχείων σχολάζουσας κληρονομίας, το δικαστήριο διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας. Αυτό συμβαίνει κατόπιν αιτήματος της Εισαγγελίας ή οποιουδήποτε ενδιαφερομένου. Ορισμός της σχολάζουσας κληρονομίας παρατίθεται ανωτέρω στην απάντηση της ερώτησης «Ποια είναι η αρμόδια αρχή: (...) για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;»

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία; Αντιπρόσωπος

Ο αντιπρόσωπος είναι υπεύθυνος κατ' αρχήν για τη διαχείριση της κληρονομίας μέχρι την εκκαθάριση και διανομή της.

Σύμφωνα με τον νόμο, τα καθήκοντα του αντιπροσώπου ανατίθενται στα κατωτέρω πρόσωπα με την ακόλουθη σειρά:

- α) στον επιζώντα σύζυγο, εφόσον δεν έχει επέλθει νομική διάσταση των συζύγων ή διαχωρισμός της περιουσίας τους, εφόσον είναι κληρονόμος ή δικαιούται συζυγικό μερίδιο στην κοινή συζυγική περιουσία
- β) στον εκτελεστή της διαθήκης, εφόσον δεν ορίζεται άλλως από τον διαθέτη
- γ) σε συγγενείς του θανόντος οι οποίοι είναι νόμιμοι κληρονόμοι
- δ) στους κληροδόχους που ορίζονται στη διαθήκη.

Εάν το σύνολο της κληρονομίας διανέμεται σε κληροδόχους, ο πλέον ευνοημένος κληροδόχος ενεργεί ως αντιπρόσωπος, στη θέση των κληρονόμων. Σε περίπτωση ισότιμων κληροδόχων, προτεραιότητα έχει ο μεγαλύτερος σε ηλικία.

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η διαχείριση της κληρονομίας εν όλω ή εν μέρει ανατίθεται σε εκτελεστή διαθήκης ή εγκατάστατο, όπως ορίζεται κατωτέρω.

Εκτελεστής διαθήκης

Στην περίπτωση που υπάρχει διαθήκη, ο διαθέτης μπορεί να ορίσει ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως υπεύθυνα για την εκτέλεση της διαθήκης εν όλω ή εν μέρει. Αυτό είναι γνωστό ως ορισμός εκτελεστή διαθήκης. Το πρόσωπο που ορίζεται κατά τα ανωτέρω είναι ο εκτελεστής της διαθήκης.

Εγκατάστατος

Ο ορισμός καταπιστευματοδόχου, ή άλλως «καταπίστευμα», είναι η πράξη με την οποία ο διαθέτης αναθέτει σε ορισθέντα κληρονόμο την υποχρέωση να διατηρήσει την κληρονομία προκειμένου αυτή να περιέλθει σε άλλον κληρονόμο μετά τον θάνατό του. Ο κληρονόμος που αναλαμβάνει αυτή την υποχρέωση ονομάζεται εγκατάστατος. Ο δικαιούχος ονομάζεται καταπιστευματοδόχος. Ο εγκατάστατος διαχειρίζεται και επωφελείται από τα περιουσιακά στοιχεία που συνιστούν το καταπίστευμα.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Εξουσίες του αντιπροσώπου

Ο αντιπρόσωπος διαχειρίζεται την περιουσία του θανόντος και, εάν ο τελευταίος ήταν έγγαμος και διέθετε κοινή συζυγική περιουσία, διαχειρίζεται και την κοινή συζυγική περιουσία.

Ο αντιπρόσωπος μπορεί να ζητήσει από τους κληρονόμους ή τρίτους να παραδώσουν στον ίδιο τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχουν και τα οποία αυτός πρέπει να διαχειρίζεται. Μπορεί επίσης να ασκεί αγωγές προστασίας της νομής κατά κληρονόμων ή τρίτων και να εισπράττει τις απαιτήσεις της κληρονομίας στις περιπτώσεις όπου πιθανή καθυστέρηση θα έθετε σε κίνδυνο την ικανοποίησή τους ή στις περιπτώσεις οικειοθελούς εξόφλησης.

Ο αντιπρόσωπος έχει υποχρέωση να εκποιεί καρπούς ή λοιπά αναλώσιμα της κληρονομίας και να διαθέτει το προϊόν της εκποίησης για την κάλυψη των εξόδων κηδείας του θανόντος και συναφών δαπανών καθώς και των εξόδων διαχείρισης.

Μπορεί επίσης να εκποιεί μη αναλώσιμα προϊόντα στον βαθμό που αυτό απαιτείται για την κάλυψη των εξόδων κηδείας του θανόντος και συναφών δαπανών, καθώς και των εξόδων διαχείρισης.

Πέραν των περιπτώσεων που αναφέρονται ανωτέρω, τα κληρονομικά δικαιώματα ασκούνται μόνο από ή κατά όλων των κληρονόμων από κοινού.

Εξουσίες του εκτελεστή διαθήκης

Ο εκτελεστής διαθήκης που έχει οριστεί από τον διαθέτη, έχει τις εξουσίες που ορίζει ο διαθέτης.

Εάν ο διαθέτης δεν έχει ορίσει τις εξουσίες του εκτελεστή της διαθήκης, ο τελευταίος έχει τις εξής υποχρεώσεις: να μεριμνήσει και διενεργήσει τα απαραίτητα για την κηδεία του διαθέτη και να καλύψει τις σχετικές δαπάνες να παρακολουθεί την εκτέλεση της διαθήκης και να υπερασπίζεται την εγκυρότητα των σχετικών πράξεων στο δικαστήριο, εάν χρειαστεί να εκτελεί τα καθήκοντα του αντιπροσώπου.

Ο διαθέτης μπορεί να αναθέσει στον εκτελεστή της διαθήκης την υποχρέωση να εκτελέσει κληροδοσίες και λοιπές υποχρεώσεις ως αντιπρόσωπος, εφόσον δεν απαιτείται απογραφή. Προς τον σκοπό αυτό ο εκτελεστής μπορεί να έχει εξουσιοδοτηθεί από τον διαθέτη να εκποιήσει οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία (κινητά ή ακίνητα) ή εκείνα που ορίζονται στη διαθήκη.

Εξουσίες του εγκατάστατου

Ο εγκατάστατος δεν διαχειρίζεται απλώς αλλά και επωφελείται από τα περιουσιακά στοιχεία που συνιστούν το καταπίστευμα. Σχετικά ισχύουν οι διατάξεις περί επικαρπίας, στο μέτρο που συνάδουν με το καταπίστευμα. Ο εγκατάστατος μπορεί να εκποιήσει ή να συστήσει εμπράγματα βάρη επί του καταπιστεύματος μόνο με δικαστική άδεια.

Κληρονόμοι και κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας

Κατά το χρονικό διάστημα που η κληρονομία σχολάζει, αυτή συνιστά κεφάλαιο με νομική προσωπικότητα. Η κληρονομία μπορεί επομένως να ενάγει και να ενάγεται. Εάν δεν υπάρχει πρόσωπο για να διαχειριστεί την κληρονομία σε αυτή την περίπτωση, εφαρμόζεται μία από τις ακόλουθες λύσεις.

Πριν από την αποδοχή ή αποποίηση της κληρονομίας, ένας κληρονόμος μπορεί να ζητήσει τη λήψη επείγοντων διοικητικών μέτρων ενόσω η κληρονομία σχολάζει. Εάν προβληθούν ενστάσεις, στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, υπερισχύει η βούληση της πλειονότητας.

Κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας μπορεί επίσης να οριστεί από το δικαστήριο. Ο κηδεμόνας οφείλει να επισπεύσει όλες τις απαραίτητες δικαστικές διαδικασίες και να ασκήσει τις αγωγές που πρέπει να ασκηθούν άμεσα, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα της κληρονομίας. Ο ίδιος εκπροσωπεί την κληρονομία σε όλες τις αγωγές που ασκούνται κατά αυτής. Ο κηδεμόνας οφείλει να λάβει δικαστική άδεια προκειμένου να εκποιήσει ή να συστήσει εμπράγματα βάρη επί παγίων περιουσιακών στοιχείων, αντικειμένων αξίας, εμπορικών εγκαταστάσεων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων των οποίων η εκποίηση ή εμπράγματη επιβάρυνση δεν αποτελεί πράξη διαχείρισης. Δικαστική άδεια παρέχεται μόνο όταν η σχετική πράξη δικαιολογείται για την αποτροπή ζημίας ή βλάβης των περιουσιακών στοιχείων, για την εξόφληση των χρεών της κληρονομίας και τη διενέργεια απαραίτητων ή χρήσιμων βελτιώσεων, ή σε άλλες περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης.

Όταν η κληρονομία δεν σχολάζει πλέον, μετά την αποδοχή της και πριν από τη διανομή, ο νόμος επιτρέπει στον κληρονόμο να ζητήσει τη δικαστική αναγνώριση της ιδιότητάς του ως κληρονόμου και την ολική ή μερική απόδοση των κληρονομιαίων στοιχείων από τα πρόσωπα που τα κατέχουν ως κληρονόμοι ή υπό άλλη ιδιότητα ή χωρίς νόμιμο δικαίωμα. Η αγωγή αυτή είναι γνωστή ως αγωγή απόδοσης της νομής. Μπορεί να ασκηθεί από έναν μόνο κληρονόμο χωρίς τη συνδρομή των λοιπών, όμως δεν θίγει το δικαίωμα του αντιπροσώπου να απαιτήσει κατά τα ανωτέρω την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία οφείλει ο ίδιος να διαχειριστεί.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Έγγραφα που αποδεικνύουν την ιδιότητα κληρονόμου ή κληροδόχου

Δικαστικές αποφάσεις.

Συμβολαιογραφικές πράξεις.

Απλουστευμένες πράξεις αναγνώρισης της ιδιότητας κληρονόμου που εκδίδονται από τα ληξιαρχεία.

Τα ανωτέρω αποδεικνύουν την ιδιότητα των κληρονόμων και/ή κληροδόχων οι οποίοι βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

Οι δικαστικές αποφάσεις, συμβολαιογραφικές πράξεις και απλουστευμένες πράξεις αναγνώρισης κληρονόμων συνιστούν έγγραφα με πλήρη αποδεικτική αξία.

Η σχετική ιδιότητα των κληρονόμων και κληροδόχων καταχωρίζεται από το ληξιαρχείο με την επικύρωση του πιστοποιητικού θανάτου του θανόντος.

Έγγραφα που αποδεικνύουν τη διανομή της κληρονομίας

Στην αμφισβητούμενη διαδοχή:

Απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου η οποία επικυρώνει τη διανομή της κληρονομίας κατά την κληρονομική διαδικασία ενώπιον συμβολαιογράφου. Με την απόφαση ορίζονται τα μερίδια των δικαιούχων (δηλαδή τα περιουσιακά στοιχεία που λαμβάνει κάθε κληρονόμος ή κληροδόχος). Η σχετική απόφαση αποτελεί δημόσιο έγγραφο με πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Στη μη αμφισβητούμενη διαδοχή:

Ιδιωτικό επικυρωμένο έγγραφο που συντάσσεται ενώπιον δικηγόρου και ορίζει τα μερίδια των δικαιούχων. Δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο, αλλά ιδιωτικό επικυρωμένο έγγραφο το οποίο σε αυτή την περίπτωση έχει αποδεικτική ισχύ ισότιμη με την πλήρη.

Έγγραφο που αποδεικνύει τη διανομή κατά την απλουστευμένη κληρονομική διαδικασία ενώπιον του μητρώου. Συνιστά δημόσιο έγγραφο με πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Πράξη διανομής που συντάσσεται από τον συμβολαιογράφο. Συνιστά δημόσιο έγγραφο με πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Οποιοδήποτε των ανωτέρω εγγράφων που αποδεικνύει τη διανομή της κληρονομίας, μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την καταχώριση των κληρονομιαίων στοιχείων υπέρ του κληρονόμου ή κληροδόχου, ανεξαρτήτως εάν έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Τελική σημείωση

Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έντυπο είναι γενικής φύσεως, μη εξαντλητικές και δεν δεσμεύουν τον φορέα επαφής, το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, τα δικαστήρια ή οποιονδήποτε παραλήπτη. Δεν απαλλάσσουν τον παραλήπτη από την υποχρέωση να ανατρέξει στην ισχύουσα νομοθεσία.

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/07/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Ρουμανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η κατάρτιση συνδιαθήκης και κληρονομικής σύμβασης απαγορεύονται από το ρουμανικό δίκαιο.

Υπάρχουν δύο είδη διαθήκης: η γνήσια και η ιδιόγραφη διαθήκη.

Η ιδιόγραφη διαθήκη συντάσσεται, χρονολογείται και υπογράφεται από τον διαθέτη, και προτού εκτελεστεί προσκομίζεται σε συμβολαιογράφο προκειμένου να σφραγιστεί και επικυρωθεί νομίμως.

Η γνήσια διαθήκη συντάσσεται από συμβολαιογράφο ή άλλο πρόσωπο το οποίο κατέχει δημόσιο αξίωμα. Ο διαθέτης υπαγορεύει το περιεχόμενο της διαθήκης στον συμβολαιογράφο, ο οποίος το καταγράφει και εν συνεχεία το διαβάζει στον διαθέτη, αναφέροντας τις σχετικές διατυπώσεις. Σε περίπτωση που η διαθήκη έχει ήδη συνταχθεί από τον διαθέτη, αυτή διαβάζεται μεγαλόφωνα από τον συμβολαιογράφο και εν συνεχεία ο διαθέτης επιβεβαιώνει ότι το περιεχόμενο της αντανακλά με ακρίβεια την τελευταία του βούληση. Η διαθήκη εν συνεχεία υπογράφεται από τον διαθέτη, η δε επικύρωση γνησιότητας υπογράφεται από τον συμβολαιογράφο. Κατά την επικύρωση, ο διαθέτης μπορεί να επικουρείται από έναν ή δύο μάρτυρες. **Η έκτακτη διαθήκη** συντάσσεται υπό ειδικές συνθήκες από αρμόδιους υπαλλήλους που επικουρούνται από δύο μάρτυρες, και έχει την αποδεικτική ισχύ δημόσιου εγγράφου.

Σε περίπτωση που κληροδοτούνται χρηματικά ποσά σε εξειδικευμένα ιδρύματα, πρέπει να τηρούνται οι συγκεκριμένοι όροι και οι διατυπώσεις της σχετικής ειδικής νομοθεσίας.

Η διαθήκη **περιέχει** διατάξεις σχετικά με τον καθορισμό άμεσου ή έμμεσου κληροδόχου, την κατάτμηση της κληρονομίας, την αποκλήρωση, τον διορισμό εκτελεστή διαθήκης, τις ευθύνες, την ανάκληση κληροδοσίας κλπ.

Οι διατάξεις που αφορούν τη μεταβίβαση της κληρονομιάς/περιουσιακών στοιχείων του θανόντος ονομάζονται κληροδοσίες. Η κληροδοσία είτε είναι καθολική είτε γίνεται δυνάμει καθολικού/ειδικού τίτλου. Η καθολική κληροδοσία παρέχει δικαιώματα επί του συνόλου της κληρονομιάς, ενώ η κληροδοσία δυνάμει καθολικού τίτλου παρέχει δικαιώματα επί τμήματος της κληρονομιάς.

Βλ. άρθρο 1034 και επ. του Αστικού Κώδικα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Ο συμβολαιογράφος που επικυρώνει τη διαθήκη υποχρεούται να τη μεταγράψει στο Εθνικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο δωρεών και παροχών (Registru^l național notarial de evidentă a liberalităților RNNE^L), όπου καταχωρίζονται επίσης οι δωρεές.

Βλ. άρθρο 1046 του Αστικού Κώδικα, άρθρο 162 του νόμου αριθ. 36/1995 περί συμβολαιογραφικών και συμβολαιογραφικών εργασιών, όπως έχει αναδημοσιευθεί.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Η νόμιμη μοίρα αποτελεί το τμήμα της κληρονομιάς το οποίο δικαιούνται οι αναγκαίοι κληρονόμοι (επιζών σύζυγος, κατιόντες και προνομιούχοι ανιόντες – γονείς του θανόντος), ακόμη και σε περίπτωση που ο θανών έχει εκφράσει διαφορετική βούληση. Η νόμιμη μοίρα την οποία δικαιούται καθένας από τους αναγκαίους κληρονόμους αντιστοιχεί στο 1/2 της εξ αδιαθέτου μερίδας του, εφόσον δεν προβλέπονται κληροδοσίες ή διατάξεις αποκλήρωσης στη διαθήκη. Βλ. άρθρο 1086 και επ. του Αστικού Κώδικα.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Η κληρονομία περιέρχεται στους νόμιμους κληρονόμους, δηλ. στον/στην επιζώντα(-ώσα) σύζυγο και στους συγγενείς του θανόντος, κατά την ακόλουθη σειρά:

κατιόντες – πρώτη τάξη κληρονόμων

ανιόντες και προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς – δεύτερη τάξη κληρονόμων

κοινοί ανιόντες – τρίτη τάξη κληρονόμων

κοινοί εκ πλαγίου συγγενείς – τέταρτη τάξη κληρονόμων

Οι κατιόντες και ανιόντες έχουν κληρονομικό δικαίωμα ανεξαρτήτως του βαθμού συγγένειας με τον θανόντα, ενώ οι εκ πλαγίου συγγενείς κληρονομούν μόνο εφόσον συνδέονται με τον θανόντα με συγγένεια έως τον τέταρτο βαθμό.

Μόνον οι κατιόντες των τέκνων του θανόντος και οι κατιόντες των αδελφών του θανόντος μπορούν να συμμετέχουν στην κληρονομία με δικαίωμα εκπροσώπησης. Στην περίπτωση εκπροσώπησης, η κληρονομία διανέμεται σύμφωνα με τη γονεϊκή ρίζα. Σε περίπτωση που μία ρίζα έχει περισσότερους κλάδους, λαμβάνει χώρα διανομή εντός της ρίζας κατ' ισομοιρία.

Ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος καλείται στην κληρονομία με οποιαδήποτε τάξη νόμιμων κληρονόμων σύμφωνα με τα ακόλουθα μερίδια:

1/4 της κληρονομιάς, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται στους κατιόντες

1/3 της κληρονομιάς, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται στους προνομιούχους ανιόντες και τους προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς του θανόντος

1/2 της κληρονομιάς, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται είτε στους προνομιούχους ανιόντες είτε στους προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς του θανόντος

3/4 της κληρονομιάς, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται είτε στους κοινούς ανιόντες είτε στους κοινούς εκ πλαγίου συγγενείς.

Ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος δικαιούται να παραμείνει στη συζυγική κατοικία, ενώ μπορεί επίσης να κληρονομήσει τα οικιακά έπιπλα και τις κοινές οικιακές συσκευές.

Οι κατιόντες, δηλ. τα τέκνα του θανόντος και οι άμεσοι κατιόντες τους, αποκλείουν κάθε άλλον κληρονόμο και καλούνται στην κληρονομία με βάση τον βαθμό συγγένειας με τον θανόντα. Σε περίπτωση που ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος κληρονομεί, οι κατιόντες κληρονομούν σωρευτικά τα 3/4 της κληρονομιάς.

Οι προνομιούχοι ανιόντες είναι ο πατέρας και η μητέρα του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία.

Οι προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς είναι οι αδελφοί του θανόντος και οι κατιόντες αυτών έως τον τέταρτο βαθμό συγγένειας.

Σε περίπτωση που ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος καλείται στην κληρονομία με προνομιούχους ανιόντες και προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς, οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης κληρονομούν τα 2/3 της κληρονομιάς. Η μερίδα των κληρονόμων της δεύτερης τάξης είναι 1/2 εφόσον υπάρχουν είτε προνομιούχοι ανιόντες είτε προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς, όχι όμως αμφότεροι.

Η κληρονομική μερίδα την οποία δικαιούνται οι προνομιούχοι ανιόντες και οι προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς κατανέμεται σε αυτούς με βάση τον αριθμό των προνομιούχων ανιόντων. Εάν βρίσκεται ένας γονέας εν ζωή, αυτός λαμβάνει μερίδα 1/4 ενώ οι προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς λαμβάνουν τα υπόλοιπα 3/4. Εάν βρίσκονται αμφότεροι οι γονείς εν ζωή, αυτοί λαμβάνουν από κοινού το 1/2, ενώ οι προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς δικαιούνται το υπόλοιπο 1/2.

Η κληρονομική μερίδα των προνομιούχων εκ πλαγίου συγγενών κατανέμεται σε αυτούς κατ' ισομοιρία, ενώ εάν αυτοί καλούνται στην κληρονομία με δικαίωμα εκπροσώπησης, αυτή κατανέμεται μεταξύ των γονεϊκών ριζών. Σε περίπτωση που υπάρχουν διαφορετικές εκ πλαγίου συγγένειας, η κληρονομία κατανέμεται κατ' ισομοιρία μεταξύ της μητρικής και πατρικής ρίζας, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω κανόνων. Οι εκ πλαγίου συγγενείς οι οποίοι συνδέονται με τον θανόντα με διπλή ρίζα δικαιούνται σωρευτικά μερίδια.

Εφόσον δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία είναι σχολάζουσα και περιέρχεται στον δήμο ή την κοινότητα στην οποία βρίσκεται η κληρονομία περιουσία κατά τον χρόνο της επαγωγής.

Βλέπε άρθρα 970–983 και άρθρα 1135–1140 του Αστικού Κώδικα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Η αρμόδια αρχή για τις μη αμφισβητούμενες κληρονομικές διαδικασίες είναι οι συμβολαιογράφοι, ενώ τα πρωτοδικεία («Judecătoria») είναι αρμόδια σε περίπτωση αμφισβητούμενης κληρονομικής διαδοχής.

Κληρονόμος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση στα δικαστήρια, αφού υποβάλει συμβολαιογραφική βεβαίωση ελέγχου του μητρώου κληρονομιών.

Βλ. άρθρο 101 και επ. του νόμου 36/1995, άρθρο 193 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

Βλέπε στοιχείο β).

Κληρονόμος αποδέχεται την κληρονομία εφόσον αναλαμβάνει ρητά τον τίτλο/την ιδιότητα του κληρονόμου. Σιωπηρή αποδοχή της κληρονομιάς επέρχεται με πράξη/ενέργεια στην οποία μπορεί να προβεί μόνο πρόσωπο το οποίο κατέχει την ιδιότητα του κληρονόμου (άρθρο 1108 του Αστικού Κώδικα).

Αποποίηση της κληρονομιάς λαμβάνει χώρα με σχετική δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου ή ενώπιον διπλωματικής αποστολής ή προξενικής αρχής της Ρουμανίας (άρθρο 1120 παράγραφος 2 του Αστικού Κώδικα).

Οι δηλώσεις αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομιάς καταχωρίζονται στο Εθνικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο κληρονομικών δικαιωμάτων (Registru^l național notarial de evidentă a orșaniilor succesoriale RNNEOS)

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Βλέπε στοιχείο β).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Βλέπε στοιχείο β).

Μετά την έναρξη της κληρονομικής διαδικασίας, τα κληρονομικά μερίδια τα οποία υπολείπονται της νόμιμης μοίρας μειώνονται με αίτημα των αναγκαίων κληρονόμων, διαδόχων και μη εξασφαλισμένων πιστωτών των αναγκαίων κληρονόμων. Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι αναγκαίοι κληρονόμοι, η μείωση εφαρμόζεται μόνο εντός των ορίων της νόμιμης μοίρας που αντιστοιχεί στον αιτούντα και αποκλειστικά προς όφελός του. Η μείωση συνεπάγεται την ακυρότητα των κληροδοσιών ή την ακύρωση τυχόν δωρεών.

Βλέπε άρθρα 1092–1097 του Αστικού Κώδικα.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η συμβολαιογραφική διαδικασία κληρονομικής διαδοχής επισπεύδεται κατόπιν σχετικού αιτήματος. Το αίτημα καταχωρείται στο αρχείο διαθηκών του συμβολαιογράφου αφού καταχωριστεί στο μητρώο διαθηκών του συμβολαιογραφικού επιμελητηρίου. Ο αρμόδιος συμβολαιογράφος ελέγχει την κατά τόπο αρμοδιότητά του και διατάσσει την κλήση των προσώπων που έχουν κληρονομικό δικαίωμα, ή, όπου υπάρχει διαθήκη, την κλήση του κληροδόχου, του εκτελεστή διαθήκης, του νομίμου εκπροσώπου νομικά ανίκανων κληρονόμων, του εκπροσώπου της εποπτεύουσας αρχής και του εκπροσώπου της δημόσιας διοίκησης (σε περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας). Ο συμβολαιογράφος ελέγχει την ιδιότητα των κληρονόμων και κληροδόχων, την έκταση των δικαιωμάτων τους και τη σύνθεση της κληρονομιάς περιουσίας.

Ο αριθμός και η ιδιότητα των κληρονόμων και/ή κληροδόχων αποδεικνύονται με ληξιαρχικές πράξεις, με τη διαθήκη, και με μάρτυρες. Τα περιουσιακά στοιχεία αποδεικνύονται με επίσημα έγγραφα/κάθε άλλο αποδεικτικό μέσο το οποίο αναγνωρίζεται από τον νόμο.

Βλ. άρθρα 101–118 του νόμου αριθ. 36/1995, όπως έχει αναδημοσιευθεί.

Κληρονόμος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση απευθείας στο αρμόδιο δικαστήριο, υποβάλλοντας συμβολαιογραφική βεβαίωση ελέγχου του μητρώου διαθηκών. Δικαστική διανομή μπορεί να λάβει χώρα με συμφωνία των μερών, άλλως το δικαστήριο πρέπει να ορίσει τα περιουσιακά στοιχεία, τους κληρονόμους, τα κληρονομικά μερίδια και τις απαιτήσεις, τα χρέη και τις υποχρεώσεις των κληρονόμων. Το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει απόφαση για τον περιορισμό των πλεοναζόντων μεριδίων και την αναφορά δωρεών. Η διανομή των περιουσιακών στοιχείων γίνεται σε είδος, με τη διαμόρφωση μεριδίων ή με την παραχώρηση του περιουσιακού στοιχείου σε έναν από τους κληρονόμους, υπό τον όρο καταβολής των οφειλόμενων χρηματικών ποσών στους λοιπούς κληρονόμους. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την πώληση της περιουσίας, με τη συναίνεση των μερών ή από υπεύθυνο εκτέλεσης με δημοπράτηση. Το δικαστήριο αποφαίνεται με σχετική διάταξη, τα δε ποσά τα οποία έχουν κατατεθεί από έναν κληρονόμο για τους υπόλοιπους και εκείνα που προκύπτουν από την πώληση διανέμονται από το δικαστήριο.

Βλ. άρθρο 108 του νόμου αριθ. 36/1995 και άρθρο 193 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Ο συμβολαιογράφος μπορεί να προβεί σε **εκκαθάριση των κληρονομικών υποχρεώσεων** με την έγκριση όλων των κληρονόμων, καθώς και στην είσπραξη των κληρονομικών απαιτήσεων, σε εξόφληση των χρεών και υποχρεώσεων, σε πώληση ακινήτων i), σε εκτέλεση συγκεκριμένων κληροδοσιών.

Κατά την υποχρεωτική προκαταρκτική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος εκδίδει **πιστοποιητικό εκκαθάρισης της κληρονομίας**, όπου αναφέρονται η κληρονομία περιουσία (ενεργητικό και παθητικό), οι κληρονόμοι και τα αντίστοιχα κληρονομικά μερίδια, καθώς και η συναίνεση των κληρονόμων ως προς τη μέθοδο εκκαθάρισης των υποχρεώσεων, τον διορισμό εκκαθαριστή και την προθεσμία περάτωσης της εκκαθάρισης.

Ο εκκαθαριστής εισπράττει τις κληρονομικές απαιτήσεις, εξοφλεί τα χρέη και πωλεί τα περιουσιακά στοιχεία. Ο ίδιος καταρτίζει έκθεση προς τον συμβολαιογράφο, όπου αναφέρει τις ενέργειες που έχουν λάβει χώρα για την είσπραξη των απαιτήσεων και τη μέθοδο εξόφλησης των χρεών. Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, ο συμβολαιογράφος εκδίδει **πιστοποιητικό κληρονόμων**, το δε καθαρό προϊόν της εκκαθάρισης ορίζεται στην κληρονομιαία περιουσία.

Βλ. άρθρα 119–132 του νόμου αριθ. 36/1995 και άρθρο 1114 του Αστικού Κώδικα.

Η διανομή της κληρονομίας μεταξύ των κληρονόμων λαμβάνει χώρα μετά την έκδοση του πιστοποιητικού κληρονόμων, μετά το πέρας της εκκαθάρισης.

Διανομή της κληρονομιάς περιουσίας μπορεί να λάβει χώρα οικειοθελώς. Η αναφορά δωρεών αποτελεί την υποχρέωση του/της επιζώντος(ώσως) συζύγου και των κατιόντων του θανόντος οι οποίοι έχουν κληρονομικό δικαίωμα να επιστρέψουν στην κληρονομία τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν δωρηθεί χωρίς να έχουν εξαιρεθεί από την έκθεση.

Εξόφληση υποχρεώσεων. Εξαιρέσεις στη νόμιμη διανομή των κληρονομικών υποχρεώσεων

Οι καθολικοί διάδοχοι και οι διάδοχοι με καθολικό τίτλο υποχρεούνται να συνεισφέρουν στην εξόφληση των κληρονομικών χρεών και των κληρονομικών υποχρεώσεων κατά την αναλογία του κληρονομικού τους μεριδίου.

Οι προσωπικοί πιστωτές των κληρονόμων και κάθε πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει τη διανομή της κληρονομίας ή να ασκήσει το δικαίωμα να παρίσταται στην οικειοθελή διανομή ή να παρέμβει στη διανομή. Τα αιτήματα των πιστωτών καταχωρίζονται στο Εθνικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο καταχώρισης φυσικών προσώπων πιστωτών και καταχώρισης ανακοπών κατά της κληρονομικής διανομής (RNNEC – Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuearea partajului succesoral).

Καθολικός διάδοχος/ διάδοχος με καθολικό τίτλο, ο οποίος κατέβαλε πλεονάζον τμήμα των κοινών χρεών έχει δικαίωμα αναγωγής κατά των υπολοίπων, μόνο όμως για το τμήμα των κοινών χρεών που αντιστοιχεί σε κάθε κληρονόμο, ακόμη και εάν είχε υποκατασταθεί στα δικαιώματα των πιστωτών.

Διανομή των περιουσιακών στοιχείων ανιόντων

Οι ανιόντες μπορούν να διανέμουν τα περιουσιακά τους στοιχεία μεταξύ των κατιόντων τους δυνάμει δωρεάς ή διαθήκης. Σε περίπτωση που δεν έχουν συμπεριληφθεί όλα τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας, τα εξαιρεθέντα περιουσιακά στοιχεία διανέμονται σύμφωνα με τον νόμο.

Βλέπε άρθρα 669–686 και άρθρα 1143–1163 του Αστικού Κώδικα.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κληρονομούν τα πρόσωπα τα οποία *βρίσκονται εν ζωή* κατά τον χρόνο έναρξης της κληρονομικής διαδικασίας και/ή έχουν την ικανότητα να λαμβάνουν δωρεές, έχουν κληρονομικό δικαίωμα, δεν έχουν κηρυχθεί ανάξια, δεν έχουν αποκληρωθεί.

Πρόσωπο το οποίο καλείται σε κληρονομία έχει το δικαίωμα να την αποδεχθεί ή να την αποποιηθεί. Κληροδόχος ο οποίος είναι νόμιμος κληρονόμος μπορεί να διατηρήσει οποιαδήποτε από τις δύο ιδιότητες. Σε περίπτωση που, μολονότι δεν έχει παραβιαστεί η νόμιμη μοίρα, από τη διαθήκη προκύπτει ότι πρόθεση του διαθέτη ήταν να μειωθεί το μερίδιο του νόμιμου κληρονόμου, ο τελευταίος μπορεί να ενεργεί μόνο ως κληροδόχος.

Βλέπε άρθρα 957–963, 987, 989, 993, 1074–1076, 1100 και 1102 του Αστικού Κώδικα.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, βλέπε σημείο 6.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το αίτημα μεταγραφής στο υποθηκοφυλακείο συνοδεύεται από το πρωτότυπο έγγραφο/συμβολαιογραφικό αντίγραφο αυτού, ενώ στην περίπτωση δικαστικής απόφασης, από επικυρωμένο αντίγραφο που φέρει την ένδειξη «τελικό». Η μεταγραφή ολοκληρώνεται με την έκδοση πιστοποιητικού από τον υποθηκοφυλακάρχη, εφόσον το έγγραφο πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις: στοιχεία ταυτοποίησης του προσώπου και του ακινήτου συμβολαιογραφικά

επικυρωμένη μετάφραση (στην περίπτωση γνήσιου συμβολαιογραφικού εγγράφου, από συμβολαιογράφο της Ρουμανίας) αποσπάσματα από το μητρώο του υποθηκοφυλακείου απόδειξη καταβολής των σχετικών τελών κλπ. Η πρώτη μεταγραφή του ακινήτου στο ενοποιημένο σύστημα πληροφοριών του κτηματολογίου και υποθηκοφυλακείου μπορεί να διενεργηθεί και με βάση το πιστοποιητικό κληρονόμων και τα κτηματολογικά έγγραφα.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιος είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Οικοθελής διορισμός

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστές της διαθήκης. Ο εκτελεστής διαθήκης διαχειρίζεται την κληρονομιαιά περιουσία για χρονικό διάστημα έως δύο ετών από την έναρξη της κληρονομικής διαδικασίας. Το ανωτέρω χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί με δικαστική απόφαση.

Υποχρεωτικός διορισμός

Σε περίπτωση που ο οφειλέτης αποβιώσει πριν από τον διορισμό υπευθύνου εκτέλεσης, δεν μπορεί να επιστευθεί αναγκαστική εκτέλεση, ενώ εάν αποβιώσει μετά την επίσηυσή της, αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί έως την αποδοχή της κληρονομίας ή τον διορισμό κηδεμόνα ή ειδικού κηδεμόνα. Σε περίπτωση που ο πιστωτής ή ο υπεύθυνος εκτέλεσης λάβει γνώση του θανάτου του οφειλέτη, οφείλει να ζητήσει την καταχώρησή του στο αρμόδιο επιμελητήριο συμβολαιογράφων της περιοχής τελευταίας διαμονής του θανόντος, για την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης και την έκδοση σχετικού πιστοποιητικού. Το σχετικό πιστοποιητικό πρέπει να αναφέρει εάν έχει διανεμηθεί η κληρονομία και, εφόσον έχει διανεμηθεί, να αναφέρει τους κληρονόμους, καθώς και αν έχει διοριστεί κηδεμόνας της κληρονομίας έως την αποδοχή της.

Εφόσον υπάρχει κίνδυνος πώλησης, απώλειας, αντικατάστασης/καταστροφής των περιουσιακών στοιχείων, ο συμβολαιογράφος σφραγίζει τα περιουσιακά στοιχεία ή τα παραδίδει σε θεματοφύλακα.

Έως την αποδοχή της κληρονομίας, ή σε περίπτωση που ο κληρονόμος είναι άγνωστος, ο συμβολαιογράφος μπορεί να διορίσει ειδικό κηδεμόνα της κληρονομίας προκειμένου να προστατεύσει τα δικαιώματα του πιθανού κληρονόμου.

Βλέπε άρθρο 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, άρθρο 1117 παράγραφος 3, άρθρο 1136 και άρθρα 1077–1085 του Αστικού Κώδικα.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο εκτελεστής διαθήκης, ο εκκαθαριστής, νόμιμος κληρονόμος/κληρονόμος δυνάμει διαθήκης, διορισμένος θεματοφύλακας / κηδεμόνας (βλ. στοιχείο α). Ο εκκαθαριστής, ο οποίος εκτελεί τα καθήκοντά του υπό την εποπτεία του συμβολαιογράφου, μπορεί να διοριστεί από τον κληρονομούμενο, τους κληρονόμους ή από το δικαστήριο.

Βλ. άρθρο 124 του νόμου αριθ. 36/1995, άρθρο 1117 παράγραφος 3 και άρθρο 1136 του Αστικού Κώδικα.

9.3 Ποιος εξουσίας έχει ο διαχειριστής;

Βλέπε στοιχείο α).

Ο εκτελεστής της διαθήκης σφραγίζει, διενεργεί απογραφή, αιτείται από το δικαστήριο να εγκρίνει την πώληση των περιουσιακών στοιχείων, εξοφλεί τα χρέη και εισπράττει τις απαιτήσεις της κληρονομίας.

Βλ. άρθρα 1077–1085 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 101–132 του νόμου αριθ. 36/1995.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Ο συμβολαιογράφος καταρτίζει τις ενδιάμεσες αιτιολογημένες αναφορές, ενώ μετά το πέρας της κληρονομικής διαδοχής, καταρτίζει την τελική αναφορά δυνάμει της οποίας εκδίδεται το πιστοποιητικό κληρονόμων/κληροδόχων.

Το πιστοποιητικό κληρονόμων περιλαμβάνει τον τρόπο με τον οποίο ελέγχθηκαν τα δικαιώματα των κληρονόμων και αποδεικνύει την ιδιότητα των κληρονόμων και τα κληρονομικά τους δικαιώματα. Ο συμβολαιογράφος μπορεί να εκδώσει πιστοποιητικό κληρονομικής κατάστασης, όπου ορίζεται ο αριθμός, η ιδιότητα και η έκταση των κληρονομικών δικαιωμάτων, όχι όμως και η κληρονομιαιά περιουσία.

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία θεωρείται σχολάζουσα και εκδίδεται πιστοποιητικό σχολάζουσας κληρονομίας.

Ο συμβολαιογράφος μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία προκειμένου να συμπληρώσει την αναφορά του με περιουσιακά στοιχεία τα οποία είχαν παραλειφθεί, οπότε εκδίδει συμπληρωματική πράξη στο πιστοποιητικό κληρονόμων.

Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο θεωρεί ότι έχει υποστεί ζημία μπορεί να υποβάλει στο δικαστήριο αίτημα ακύρωσης του πιστοποιητικού και αναγνώρισης των δικαιωμάτων του. Σε περίπτωση ακύρωσης, ο συμβολαιογράφος εκδίδει νέο πιστοποιητικό κληρονόμων με βάση την οριστική απόφαση του δικαστηρίου.

Με το αίτημα αναγνώρισης κληρονομικού δικαιώματος, οι καθολικοί διάδοχοι/κληρονόμοι με καθολικό τίτλο μπορούν να ζητήσουν οποτεδήποτε την αναγνώριση της αντίστοιχης ιδιότητάς τους κατά του προσώπου το οποίο κατέχει περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας χωρίς νόμιμο δικαίωμα.

Στο πλαίσιο της αμφισβητούμενης κληρονομικής διαδικασίας, τα δικαστήρια εκδίδουν διατάξεις και αποφάσεις. Η απόφαση διανομής έχει συστατικό χαρακτήρα και είναι εκτελεστή μετά την τελεσιδικία της.

Βλ. άρθρα 1130–1134, 1635–1639 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 111–118 και επ. του νόμου αριθ. 36/1995.

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/10/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε

πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Γενικές πληροφορίες - Σλοβενία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

α) Διαθήκες: Η διαθήκη είναι έγκυρη εφόσον έχει συνταχθεί σε μορφή η οποία προβλέπεται από τον νόμο περί κληρονομίας (εφεξής: ΝΚ) και σύμφωνα με τους όρους που αυτός προβλέπει.

Ο ΝΚ προβλέπει τα εξής είδη διαθήκης: ιδιόγραφη διαθήκη, διαθήκη ενώπιον μαρτύρων, δικαστική διαθήκη, προφορική διαθήκη, διαθήκη στο εξωτερικό, διαθήκη επί σλοβενικού πλοίου, διαθήκη που συντάσσεται σε κατάσταση ανάγκης ή πολέμου, και διεθνής διαθήκη.

Ο ΝΚ προβλέπει τα εξής όσον αφορά τα προαπαιτούμενα που συνδέονται με το είδος της διαθήκης:

Η **ιδιόγραφη διαθήκη** είναι έγκυρη εφόσον έχει συνταχθεί και υπογράφεται από τον διαθέτη ιδιοχείρως (άρθρο 63 παράγραφος 1 του ΝΚ).

Διαθέτης ο οποίος γνωρίζει γραφή και ανάγνωση συντάσσει **διαθήκη ενώπιον μαρτύρων** υπογράφοντας ιδιοχείρως ενώπιον δύο μαρτύρων έγγραφο το οποίο έχει καταρτίσει άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του, δηλώνοντας ενώπιόν τους ότι πρόκειται για τη διαθήκη του. Οι μάρτυρες θέτουν ιδιοχείρως την υπογραφή τους επί της διαθήκης σε υστερόγραφο, αναφέροντας την ιδιότητά τους ως μαρτύρων, ωστόσο η προσθήκη του υστερόγραφου αυτού δεν αποτελεί προϋπόθεση εγκυρότητας της διαθήκης (άρθρο 64 ΝΚ).

Η **δικαστική διαθήκη** συντάσσεται για λογαριασμό και με αίτημα του διαθέτη από τον αρμόδιο δικαστή, ο οποίος αρχικά πιστοποιεί την ταυτότητα του διαθέτη. Ο διαθέτης εν συνεχεία διαβάζει και υπογράφει τη διαθήκη και ο δικαστής πιστοποιεί επί αυτής ότι ο διαθέτης διάβασε και υπέγραψε τη διαθήκη ενώπιόν του. Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν γνωρίζει ανάγνωση ή δεν είναι σε θέση να διαβάσει τη διαθήκη, ο δικαστής τη διαβάζει σε αυτόν ενώπιον δύο μαρτύρων. Ο διαθέτης εν συνεχεία υπογράφει τη διαθήκη ενώπιον των ίδιων μαρτύρων ή θέτει κάποιο χαρακτηριστικό σημείο επί αυτής δηλώνοντας ότι αυτή αποτελεί τη διαθήκη του. Εν συνεχεία η διαθήκη υπογράφεται από τους μάρτυρες (άρθρα 65 και 66 ΝΚ).

Διαθήκη στο εξωτερικό συντάσσεται για λογαριασμό υπηκόου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις διατάξεις περί σύνταξης δικαστικής διαθήκης, από πρόξενο ή εκπρόσωπο του διπλωματικού σώματος της Δημοκρατίας της Σλοβενίας ο οποίος ασκεί προξενικά καθήκοντα (άρθρο 69 ΝΚ).

Διαθήκη επί σλοβενικού πλοίου συντάσσεται από τον πλοίαρχο σύμφωνα με τις διατάξεις περί σύνταξης δικαστικής διαθήκης. Η εν λόγω διαθήκη παύει να ισχύει 30 ημέρες μετά την επιστροφή του διαθέτη στη Σλοβενία (άρθρο 70 ΝΚ).

Διαθήκη που συντάσσεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή πολέμου: σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή πολέμου, ο λοχαγός ή ο επικεφαλής αντίστοιχης ή ανώτερης μονάδας ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ενώπιον λοχαγού μπορεί να συντάξει διαθήκη για λογαριασμό μέλους στρατιωτικής μονάδας σύμφωνα με τις διατάξεις περί σύνταξης δικαστικής διαθήκης. Η εν λόγω διαθήκη παύει να ισχύει 60 ημέρες μετά τη λήξη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή του πολέμου εφόσον η θητεία του διαθέτη λήξει πριν ή μετά από αυτή, ή 30 ημέρες μετά τη λήξη της θητείας του (άρθρο 71 ΝΚ).

Η **διεθνής διαθήκη** συντάσσεται εγγράφως. Δεν απαιτείται να συνταχθεί ιδιοχείρως από τον διαθέτη, και μπορεί να συνταχθεί σε οποιαδήποτε γλώσσα, χειρόγραφα ή άλλως. Ο αρμόδιος δικαστής δύναται να συντάξει διεθνή διαθήκη κατόπιν αιτήματος του διαθέτη. Σε περίπτωση που ο διαθέτης είναι σλοβένος υπήκοος, τα σχετικά καθήκοντα μπορεί να εκτελέσει μέλος του διπλωματικού σώματος ή της προξενικής αρχής του άρθρου 69 ΝΚ (εφεξής:

«εξουσιοδοτημένο πρόσωπο»). Ο διαθέτης πρέπει να δηλώσει ενώπιον δύο μαρτύρων και του εξουσιοδοτημένου προσώπου ότι πρόκειται για τη διαθήκη του και ότι ο ίδιος γνωρίζει το περιεχόμενό της, και να υπογράψει τη διαθήκη ενώπιον των εν λόγω προσώπων ή, εάν την έχει ήδη υπογράψει, να αναγνωρίσει και να επιβεβαιώσει την υπογραφή του. Εάν ο διαθέτης δεν είναι σε θέση να υπογράψει τη διαθήκη, οφείλει να δηλώσει στο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο την αιτία. Το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο καταγράφει τη σχετική δήλωση στη διαθήκη. Ο διαθέτης μπορεί επίσης να ζητήσει την υπογραφή της διαθήκης του από άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του. Οι μάρτυρες και το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο θέτουν την υπογραφή τους ενώπιον του διαθέτη σε υστερόγραφο το οποίο αναφέρει ότι υπογράφουν ως μάρτυρες ή ως εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (άρθρο 71a ΝΚ). Ο νόμος περί κληρονομίας περιέχει επίσης λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία νομιμοποιούνται ως μάρτυρες διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71b), σχετικά με την υπογραφή και χρονολόγηση της διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71c), τη φύλαξη της διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71d), την ακύρωση διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71d), την επικύρωση διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71e), την κήρυξη διεθνούς διαθήκης ως έγκυρης (άρθρο 71f) και την εγκυρότητα ως προς το είδος και τις προϋποθέσεις της υπογραφής (άρθρο 71g).

Προφορική διαθήκη: ο διαθέτης δύναται να συντάξει ενόρκως διαθήκη προφορικά ενώπιον δύο μαρτύρων, μόνον εφόσον δεν είναι σε θέση να συντάξει έγγραφη διαθήκη λόγω έκτακτων περιστάσεων. Η προφορική διαθήκη παύει να ισχύει 30 ημέρες μετά το πέρας των έκτακτων περιστάσεων υπό τις οποίες συντάχθηκε (άρθρο 72 ΝΚ). Ο νόμος περιέχει επιπλέον λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία νομιμοποιούνται ως μάρτυρες προφορικής διαθήκης (άρθρο 73), τα καθήκοντα των μαρτύρων (άρθρο 74), την άκυρη διάθεση δυνάμει προφορικής διαθήκης (άρθρο 75), την προθεσμία προσβολής της διαθήκης (άρθρο 76) και τις αποδείξεις ύπαρξης διαθήκης (άρθρο 77).

Ο νόμος περί συμβολαιογραφών (εφεξής: ΝΣ) προβλέπει επίσης τη **συμβολαιογραφική διαθήκη**, η οποία είτε συντάσσεται από συμβολαιογράφο υπό τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης την οποία υπαγορεύει ο διαθέτης, είτε έχει συνταχθεί εγγράφως από τον διαθέτη ως διάταξη τελευταίας βούλησης και κατατίθεται σε συμβολαιογράφο προς επικύρωση. Η συμβολαιογραφική διαθήκη παράγει τα ίδια αποτελέσματα όπως η δικαστική διαθήκη (άρθρο 46 παράγραφος 1 ΝΣ).

Πέραν των ανωτέρω διατυπώσεων, για την εγκυρότητα της διαθήκης απαιτείται ο διαθέτης να έχει νομική ικανότητα σύνταξης διαθήκης. Σύμφωνα με τον ΝΚ, διαθήκη συντάσσεται εγκύρως από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει ικανότητα διάκρισης και έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του (άρθρο 59 παράγραφος 1 ΝΚ). Σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει συντάξει τη διαθήκη υπό καθεστώς απειλής, εξαναγκασμού ή απάτης, ή από σφάλμα, η διαθήκη δεν είναι έγκυρη καθώς δεν αντανakλά τα δικαιώματα και την αληθή βούληση του διαθέτη (άρθρο 60 παράγραφος 1 ΝΚ).

β) Συνδιαθήκη Ο ΝΚ δεν προβλέπει τη δυνατότητα σύνταξης συνδιαθήκης. Συνεπώς, εφόσον αυτή δεν αποτελεί μία από τις μορφές διαθήκης που προβλέπονται εκ του νόμου, θεωρείται άκυρη σύμφωνα με το άρθρο 62 του ΝΚ. Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομολογία, άκυρη είναι μόνο η διαθήκη στην οποία δύο πρόσωπα, συνήθως σύζυγοι, υποδεικνύουν αλλήλους ως κληρονόμους τους (αυτό πιθανότατα συμβαίνει διότι το συγκεκριμένο είδος διαθήκης προσομοιάζει πολύ στην κληρονομική σύμβαση, η οποία απαγορεύεται σύμφωνα με το άρθρο 103 του ΝΚ), όχι όμως η διαθήκη την οποία συντάσσουν δύο πρόσωπα υπέρ τρίτου προσώπου (βλ. Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (Κληρονομικό Δίκαιο), *Uradni list*, 2009, σ. 127-128).

γ) Κληρονομική σύμβαση Σύμφωνα με τον ΝΚ, κληρονομική σύμβαση με την οποία ένα πρόσωπο καταλείπει την περιουσία του ή μέρος αυτής στον αντισυμβαλλόμενο του ή σε τρίτο πρόσωπο, είναι άκυρη (άρθρο 103). Αντίστοιχα, σύμβαση επί προσδοκώμενης διαδοχής ή κληροδοσίας (άρθρο 104) ή σύμβαση επί του περιεχομένου διαθήκης (άρθρο 105) είναι επίσης άκυρες σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομίας.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Όχι. Στον νόμο περί κληρονομίας δεν προβλέπεται ειδική επικύρωση της διαθήκης.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι. Οι αναγκαίοι κληρονόμοι δικαιούνται να λάβουν τμήμα της κληρονομίας το οποίο δεν έχει δικαίωμα να διαθέσει ο κληρονομούμενος (άρθρο 26 παράγραφος 1 ΝΚ). Το σχετικό τμήμα της κληρονομίας ονομάζεται «νόμιμη μοίρα». Αναγκαίοι κληρονόμοι είναι: οι κατιόντες, τα υιοθετημένα τέκνα του θανόντος και οι δικοί τους κατιόντες, οι γονείς και ο/η σύζυγος του θανόντος. Οι παππούδες, γιαγιάδες, αδελφοί και αδελφές του θανόντος είναι αναγκαίοι κληρονόμοι μόνον εφόσον έχουν μόνιμη ανικανότητα εργασίας και είναι άποροι. Τα ανωτέρω πρόσωπα είναι αναγκαίοι κληρονόμοι εφόσον καλούνται στην κληρονομία για να λάβουν τη νόμιμη μοίρα σύμφωνα με τις τάξεις διαδοχής (άρθρο 25 ΝΚ).

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βούλησας, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε αυτή την περίπτωση η διαδοχή επέρχεται όπως προβλέπει ο νόμος: την περιουσία του διαθέτη κληρονομούν οι κατιόντες, τα υιοθετημένα τέκνα του και οι δικοί τους κατιόντες, ο/η σύζυγος, οι γονείς, οι θετοί γονείς του διαθέτη και οι συγγενείς τους, οι αδελφοί και αδελφές του διαθέτη και οι κατιόντες τους, και οι παππούδες και γιαγιάδες του διαθέτη και οι κατιόντες τους. Άνδρας και γυναίκα που διατηρούν μακρόχρονη σχέση χωρίς να έχουν τελέσει γάμο μπορούν να κληρονομήσουν αλλήλους ως σύζυγοι, αλλά μόνον εφόσον ο γάμος τους δεν θα έπασχε ακυρότητας για οποιονδήποτε λόγο. Τα πρόσωπα αυτά κληρονομούν σύμφωνα με τις τάξεις διαδοχής, κατά τις οποίες οι κληρονόμοι των εγγύτερων τάξεων αποκλείουν τους κληρονόμους των απώτερων τάξεων (άρθρο 10 ΝΚ).

Πρώτη τάξη διαδοχής:

στην πρώτη τάξη καλούνται οι κατιόντες και ο/η σύζυγος του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία και αποκλείουν όλους τους άλλους κληρονόμους (άρθρο 11 NK).

Με βάση τη διανομή κατά ρίζες (*vstopna pravica*), το μερίδιο κατιόντος ο οποίος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη περιέρχεται στα τέκνα του (εγγονούς του θανόντος) κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που εγγονός δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτόν εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη περιέρχεται στα τέκνα του (δισέγγονους του θανόντος) κατ' ισομοιρία. Η διαδικασία αυτή συνεχίζεται έως τον τελευταίο κατιόντα του θανόντος (άρθρο 12 NK).

Σε περίπτωση που ο/η σύζυγος του θανόντος δεν διαθέτει τα απαραίτητα μέσα για τη διαβίωσή του/της και καλείται με άλλους κληρονόμους της πρώτης τάξης, το δικαστήριο δύναται έπειτα από αίτημα του/της συζύγου να διατάξει την περιέλευση σε αυτόν(-ή) μέρους της κληρονομίας το οποίο δικαιούνται κατά τον νόμο οι συγκληρονόμοι του/της. Ο/η σύζυγος μπορεί να ζητήσει αύξηση του κληρονομικού του/της μεριδίου εις βάρος ενός ή όλων των συγκληρονόμων του/της. Το δικαστήριο δύναται να διατάξει την περιέλευση ολόκληρης της κληρονομίας στον/στην σύζυγο, εφόσον η αξία της κληρονομίας είναι τόσο μικρή ώστε ο/η σύζυγος θα είχε πρόβλημα διαβίωσης σε περίπτωση διανομής της (άρθρο 13 παράγραφος 1 NK).

Σε περίπτωση που άλλοι κληρονόμοι της πρώτης τάξης δεν διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για τη διαβίωσή τους και εφόσον καλούνται με τον/την σύζυγο του θανόντος, το δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματός τους, να διατάξει την περιέλευση σε αυτούς μέρους της κληρονομίας το οποίο δικαιούται κατά τον νόμο ο/η σύζυγος. Όλοι ή μεμονωμένοι συγκληρονόμοι δύναται να ζητήσουν την αύξηση του κληρονομικού τους μεριδίου εις βάρος του/της συζύγου του θανόντος (άρθρο 13 παράγραφος 2 NK).

Μεμονωμένοι συγκληρονόμοι οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για τη διαβίωσή τους, μπορούν επίσης να ζητήσουν αύξηση του κληρονομικού τους μεριδίου εις βάρος άλλων συγκληρονόμων (άρθρο 13 παράγραφος 3 NK).

Το δικαστήριο δύναται να διατάξει την περιέλευση ολόκληρης της κληρονομίας σε όλους ή σε μεμονωμένους συγκληρονόμους, εφόσον η αξία της κληρονομίας είναι τόσο μικρή ώστε θα είχαν πρόβλημα διαβίωσης σε περίπτωση διανομής της (άρθρο 13 παράγραφος 4 NK).

Κατά την κρίση του αιτήματος αύξησης ή μείωσης των κληρονομικών μεριδίων το δικαστήριο λαμβάνει δεόντως υπόψη όλες τις παραμέτρους της υπόθεσης, ιδίως την οικονομική κατάσταση των συγκληρονόμων και τη δυνατότητά τους να ασκούν αμειβόμενη απασχόληση, καθώς και την αξία της κληρονομίας (άρθρο 13 παράγραφος 5 NK).

Δεύτερη τάξη διαδοχής:

στη δεύτερη τάξη διαδοχής καλούνται οι γονείς και ο/η σύζυγος του θανόντος, εφόσον δεν υπάρχουν κατιόντες εν ζωή. Οι γονείς του θανόντος κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας, ο/η δε σύζυγος το υπόλοιπο ήμισυ. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει εν ζωή σύζυγος, κληρονομούν οι γονείς του θανόντος κατ' ισομοιρία το σύνολο της κληρονομίας (άρθρο 14 NK).

Εάν ένας γονέας του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτόν εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη με βάση τη διανομή κατά ρίζες περιέρχεται στα τέκνα του (αδελφούς και αδελφές του θανόντος), στους εγγονούς, δισέγγονους και απώτερους κατιόντες του, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή μεταξύ τέκνων και λοιπών κατιόντων (άρθρο 15 παράγραφος 1).

Εάν αμφότεροι οι γονείς του θανόντος δεν βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του, το μερίδιό που θα περιερχόταν σε αυτούς εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος περιέρχεται στους κατιόντες τους: το μερίδιο του πατέρα περιέρχεται στους κατιόντες του και αντίστοιχα το μερίδιο της μητέρας στους δικούς της κατιόντες. Σε κάθε περίπτωση, οι ετεροθαλείς αδελφοί και αδελφές του θανόντος από την πλευρά του πατέρα του κληρονομούν κατ' ισομοιρία το μερίδιο του πατέρα, και αντίστοιχα οι ετεροθαλείς αδελφοί και αδελφές από την πλευρά της μητέρας κληρονομούν κατ' ισομοιρία το μερίδιο της μητέρας, ενώ οι αδελφοί και αδελφές του διαθέτη κληρονομούν το μερίδιο του πατέρα κατ' ισομοιρία με τους ετεροθαλείς αδελφούς και αδελφές από τον πατέρα και τους ετεροθαλείς αδελφούς και αδελφές από τη μητέρα (άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3 NK).

Εάν κάποιος γονέας του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος και εφόσον δεν έχει κατιόντες, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτόν εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος περιέρχεται στον άλλο γονέα. Εάν δεν βρίσκεται εν ζωή ούτε ο άλλος γονέας, οι κατιόντες του κληρονομούν το μερίδιο το οποίο θα κληρονομούσε ο ένας ή ο άλλος γονέας (άρθρο 15 NK). Εάν αμφότεροι οι γονείς έχουν προαποβιώσει του θανόντος και δεν έχουν κατιόντες, ολόκληρη η κληρονομία περιέρχεται στον επιζώντα σύζυγο του θανόντος (άρθρο 16 και 17 NK).

Τρίτη τάξη διαδοχής:

εφόσον δεν υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης ή δεύτερης τάξης, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της τρίτης τάξης.

Στην τρίτη τάξη διαδοχής καλούνται οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, εφόσον δεν βρίσκονται στη ζωή ο/η σύζυγος και οι κατιόντες ή οι γονείς του θανόντος και αυτοί δεν έχουν κατιόντες. Το ήμισυ της κληρονομίας περιέρχεται στον παππού και τη γιαγιά από την πλευρά του πατέρα του θανόντος και το υπόλοιπο ήμισυ στον παππού και τη γιαγιά από την πλευρά της μητέρας (άρθρο 18 NK).

Ο παππούς και η γιαγιά της ίδιας ρίζας κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Εάν οι ανιόντες του θανόντος από τη μία ρίζα δεν βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτούς εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη περιέρχεται στα τέκνα, στους εγγονούς και στους απώτερους κατιόντες τους, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή μεταξύ τέκνων και λοιπών κατιόντων. Ως προς τους λοιπούς κληρονόμους, οι κανόνες που διέπουν τη διαδοχή των γονέων και των κατιόντων των γονέων του θανόντος (άρθρο 19 NK) ισχύουν και για το δικαίωμα διαδοχής του παππού και της γιαγιάς από τη μία ρίζα και των κατιόντων τους.

Εάν ο παππούς και η γιαγιά του θανόντος από τη μία ρίζα δεν βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη και δεν έχουν κατιόντες, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτούς εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος περιέρχεται στον παππού και τη γιαγιά της άλλης ρίζας και στα τέκνα, στους εγγονούς και στους απώτερους κατιόντες τους, σύμφωνα με το άρθρο 19 του NK (άρθρο 20 NK).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Οι κληρονομικές διαφορές δικάζονται από τα δικαστήρια της Δημοκρατίας της Σλοβενίας. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο είναι το τοπικό δικαστήριο (*okrajno sodišče*).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Το δικαστήριο στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Το δικαστήριο στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Το δικαστήριο στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας.

6 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Σε περίπτωση θανάτου ή κήρυξης φυσικού προσώπου ως θανόντος, το αρμόδιο για την καταχώριση του θανάτου ληξιαρχείο διαβιβάζει το πιστοποιητικό θανάτου στο δικαστήριο θεμάτων κληρονομίας εντός 30 ημερών (άρθρο 179 παράγραφος 1 ΝΚ).

Το δικαστήριο επισπεύδει την κληρονομική διαδικασία αυτεπαγγέλτως μετά την παραλαβή του πιστοποιητικού θανάτου.

Εάν, σύμφωνα με το πιστοποιητικό θανάτου, ο κληρονομούμενος δεν διαθέτει περιουσία, το δικαστήριο θεμάτων κληρονομίας δεν επισπεύδει κληρονομική διαδικασία. Το ίδιο ισχύει εάν ο θανών διέθετε μόνο κινητή περιουσία και δεν υποβληθεί αίτημα επίστευσης της κληρονομικής διαδικασίας από κάποιον κληρονόμο (άρθρο 203 παράγραφοι 1 και 2 ΝΚ). Σε κάθε άλλη περίπτωση, το δικαστήριο διατάσσει την επίστευση της κληρονομικής διαδικασίας. Κατά την εν λόγω διαδικασία το δικαστήριο ορίζει τους κληρονόμους του θανόντος, τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν την κληρονομία και τα στοιχεία της κληρονομίας τα οποία δεν μεταβιβάζονται στους κληρονόμους, κληροδόχους ή άλλα πρόσωπα (άρθρο 162 ΝΚ).

Η κληρονομική διαδικασία είναι από τη φύση της εκούσια (όχι κατ' αντιμωλία) διαδικασία. Σε περίπτωση που οποιοδήποτε γεγονός επί του οποίου θεμελιώνονται τα δικαιώματα των κληρονόμων αμφισβητείται μεταξύ των μερών, το δικαστήριο αναστέλλει τη διαδικασία και διατάσσει την έναρξη σχετικής αστικής ή διοικητικής διαδικασίας (άρθρο 210 παράγραφος 1 ΝΚ).

Εφόσον το δικαστήριο ορίσει τα πρόσωπα τα οποία θεμελιώνουν κληρονομικό δικαίωμα, κηρύσσει τα πρόσωπα αυτά κληρονόμους δυνάμει απόφασης επί διαδοχής (άρθρο 214 παράγραφος 1 ΝΚ). Η σχετική απόφαση επιδίδεται σε όλους τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και στα πρόσωπα τα οποία έχουν ασκήσει αξιώσεις κατά της κληρονομίας στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας (άρθρο 215 παράγραφος 1 ΝΚ).

Το δικαστήριο διατάσσει τη διεξαγωγή των αναγκαίων ενεργειών μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο μετά την τελεσίδικια της απόφασης.

Οποιοσδήποτε κληρονόμος δύναται να ζητήσει τη διανομή της κληρονομίας οποτεδήποτε, όχι όμως σε ακατάλληλο χρόνο. Το σχετικό δικαίωμα δεν υπόκειται σε παραγραφή. Συμφωνία με την οποία κληρονόμος παραιτείται του δικαιώματος διανομής της κληρονομίας είναι άκυρη, όπως είναι και οποιαδήποτε διάταξη διαθήκης η οποία αποκλείει ή περιορίζει τη σχετική διανομή (άρθρο 144 ΝΚ). Ο νόμος περί κληρονομίας δεν περιέχει διατάξεις σχετικά με τον τρόπο διανομής της κληρονομίας. Το θέμα αυτό διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Εμπράγματος Δικαίου (ΚΕΔ) που αφορούν τη διανομή της κοινής περιουσίας. Αυτό σημαίνει ότι η κληρονομία αποτελεί κοινή περιουσία των συγκληρονόμων. Οι συγκληρονόμοι μπορούν να ορίσουν με συμφωνία τον τρόπο διανομής της κληρονομίας. Σε περίπτωση που αδυνατούν να συμφωνήσουν, το δικαστήριο ορίζει τον τρόπο διανομής κατά την εκούσια διαδικασία. Εάν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας όλοι οι κληρονόμοι ζητήσουν τη διανομή της κληρονομίας και συμφωνήσουν όσον αφορά τον τρόπο διανομής, το δικαστήριο στην απόφασή του παραπέμπει στη σχετική συμφωνία (άρθρο 214 παράγραφος 3 ΝΚ).

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ο νόμος περί κληρονομίας προβλέπει ότι η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους του θανόντος δυνάμει του ίδιου νόμου (αυτοδικαίως) κατά τον χρόνο του θανάτου (άρθρο 132 ΝΚ). Η απόφαση με την οποία το δικαστήριο ορίζει τους κληρονόμους μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας είναι συνεπώς μόνο αναγνωριστικής φύσης.

Ο κληροδόχος επίσης αποκτά το κληροδόχημα κατά τον χρόνο του θανάτου, εκτός εάν η κληροδοσία υπόκειται σε αιρέσεις ή χρονικούς περιορισμούς. Σε αυτή την περίπτωση, ο κληροδόχος λαμβάνει την κληροδοσία όταν πληρωθεί η αίρεση ή ο χρονικός περιορισμός. Η κτήση του κληροδοτήματος σημαίνει ότι ο κληροδόχος μπορεί να ζητήσει την πλήρωση των όρων της κληροδοσίας. Η περιέλευση της κυριότητας στον κληροδόχο διέπεται από τις γενικές διατάξεις του ΚΕΔ.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι. Ωστόσο, ευθύνονται περιορισμένα. Οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος έως την αξία του κληρονομικού τους μεριδίου. Εφόσον υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτοί ευθύνονται από κοινού και εις ολόκληρο για τα χρέη του θανόντος, δηλ. καθένας έως την αξία του κληρονομικού του μεριδίου, ανεξαρτήτως εάν έχει προηγηθεί η διανομή της κληρονομίας. Όσον αφορά το ποσοστό ευθύνης κάθε κληρονόμου, τα χρέη καλύπτονται κατ' αναλογία προς τα αντίστοιχα μερίδια, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στην διαθήκη (άρθρο 142 ΝΚ).

Κληρονόμος ο οποίος έχει αποποιηθεί το μερίδιό του δεν ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος (άρθρο 142 παράγραφος 2 ΝΚ).

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το δικαστήριο της περιοχής του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου αποφασίζει αν επιτρέπεται η μεταγραφή βάσει εγγράφων που αποδεικνύουν την ύπαρξη νομίμου δικαιώματος κτήσης το οποίο υπόκειται σε μεταγραφή, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου.

Η μεταγραφή κληρονομιαίου ακινήτου διενεργείται βάσει τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί της διαδοχής η οποία εκδίδεται στο πλαίσιο κληρονομικής διαδικασίας (άρθρο 40 παράγραφος 1 σημείο 6 του νόμου περί υποθηκοφυλακείων, ΖΖΚ-1) Το δικαστήριο της περιοχής του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου διατάσσει τη μεταγραφή δικαιώματος κληρονόμου επί ακινήτου αυτεπαγγέλτως και σύμφωνα με την τελεσίδικη απόφαση επί της διαδοχής.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Δεν υπάρχει νόμιμη υποχρέωση διορισμού διαχειριστή της κληρονομίας.

Κατά κανόνα, έως τη διανομή της κληρονομίας, η διαχείριση και οι πράξεις διάθεσης της κληρονομίας ασκούνται από τους κληρονόμους από κοινού. Η διαχείριση της κληρονομίας ανατίθεται σε ειδικό διαχειριστή με τη συναίνεση των κληρονόμων. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη διαχείριση της κληρονομίας, με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου το δικαστήριο ορίζει διαχειριστή για τη διαχείριση της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων ή ορίζει το τμήμα της κληρονομίας το οποίο θα διαχειρίζεται κάθε κληρονόμος (άρθρο 145 ΝΚ).

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει με τη διαθήκη του ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστή(-ές) της διαθήκης (άρθρο 95 παράγραφος 1 ΝΚ). Μεταξύ άλλων, ο εκτελεστής της διαθήκης διαχειρίζεται την κληρονομία (άρθρο 96 παράγραφος 1 ΝΚ).

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει με τη διαθήκη του ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστή(-ές) της διαθήκης (άρθρο 95 παράγραφος 1 ΝΚ). Εφόσον δεν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης, ο εκτελεστής της διαθήκης είναι υπεύθυνος συγκεκριμένα για τη διαχείριση της κληρονομίας, την εξόφληση των χρεών της και την εκτέλεση τυχόν κληροδοσιών και, κυρίως, για την εκτέλεση της διαθήκης σύμφωνα με τις επιθυμίες του διαθέτη (άρθρο 96 παράγραφος 1 ΝΚ). Εάν δεν έχει διοριστεί εκτελεστής της διαθήκης, οι κληρονόμοι οι οποίοι διαχειρίζονται από κοινού την κληρονομία πριν από τη διανομή της μπορούν να αναθέσουν τη διαχείριση σε ειδικό διαχειριστή. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη διαχείριση της κληρονομίας, με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου το δικαστήριο ορίζει διαχειριστή για τη διαχείριση της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων ή ορίζει το τμήμα της κληρονομίας το οποίο θα διαχειρίζεται κάθε κληρονόμος (άρθρο 145 ΝΚ).

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Εφόσον έχει διοριστεί από τον διαθέτη εκτελεστής της διαθήκης, η διαθήκη ορίζει και τα καθήκοντα του τελευταίου.

Εφόσον δεν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης, ισχύουν τα κατωτέρω σύμφωνα με τον νόμο (άρθρο 96 παράγραφος 1 ΝΚ):

ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διαχειρίζεται την κληρονομία με τη δέουσα επιμέλεια. Ιδίως, οφείλει να διευθετεί τυχόν ασφαλιστικά θέματα, θέματα απογραφής και εκτίμησης της κληρονομίας (άρθρο 184 ΝΚ) και θέματα που αφορούν στη διατήρηση συγκεκριμένων κινητών περιουσιακών στοιχείων (άρθρα 190 και 191 ΝΚ).

Ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει να ασκεί τη διαχείριση της κληρονομίας και όταν αυτή περιλαμβάνει τη διάθεση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων. Κατά την περίοδο εκτέλεσης των καθηκόντων του, ο εκτελεστής της διαθήκης αποκλείει τους κληρονόμους από τις πράξεις διαχείρισης και διάθεσης της κληρονομίας.

Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να μεριμνά για την εξόφληση των χρεών του διαθέτη και την εκπλήρωση των όρων και προϋποθέσεων (βαρών) των κληροδοσιών.

Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διασφαλίσει την εκτέλεση της διαθήκης σύμφωνα με τις επιθυμίες του διαθέτη (βλ. Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (Κληρονομικό Δίκαιο), *Uradni list* 2009, σ. 170-171).

Εάν έχουν διοριστεί περισσότεροι εκτελεστές της διαθήκης, αυτοί ασκούν τα καθήκοντά τους από κοινού, εφόσον δεν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης (άρθρο 96 παράγραφος 2 ΝΚ). Ο εκτελεστής της διαθήκης υποβάλλει στο δικαστήριο έκθεση επί των καθηκόντων του και δικαιούται αποζημίωση για τα έξοδα και τις υπηρεσίες του, η οποία καταβάλλεται από το διαθέσιμο τμήμα της κληρονομίας με απόφαση του δικαστηρίου (άρθρο 97 ΝΚ).

Εάν δεν έχει διοριστεί εκτελεστής της διαθήκης, οι κληρονόμοι οι οποίοι διαχειρίζονται από κοινού την κληρονομία μέχρι τη διανομή της μπορούν να αναθέσουν τη διαχείριση σε ειδικό διαχειριστή. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη διαχείριση της κληρονομίας, το δικαστήριο ορίζει διαχειριστή με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου, για τη διαχείριση της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων, ή ορίζει το τμήμα της κληρονομίας το οποίο θα διαχειρίζεται κάθε κληρονόμος (άρθρο 145 ΝΚ).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Το δικαστήριο εκδίδει απόφαση επί της διαδοχής, η οποία αφορά την ουσία της υπόθεσης, κατά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας. Στην απόφασή του ορίζει τα στοιχεία της κληρονομίας, τους κληρονόμους και κληροδόχους και όποια άλλα πρόσωπα δικαιούνται μερίδιο της κληρονομίας. Σύμφωνα με τον ΝΚ, η απόφαση επί της διαδοχής πρέπει να ορίζει ή να περιέχει τα εξής (άρθρο 214 παράγραφος 2):

όνομα και επώνυμο (καθώς και τυχόν προηγούμενα επώνυμα), πατρώνυμο, επάγγελμα, ημερομηνία γέννησης και εθνικότητα του θανόντος, και, σε περίπτωση θανάτου, το πατρικό της επώνυμο

κατάλογο των ακινήτων της κληρονομίας, με τα σχετικά στοιχεία μεταγραφής, και κατάλογο των κινητών περιουσιακών στοιχείων, με παραπομπή στην απογραφή της κληρονομίας

όνομα, επώνυμο, επάγγελμα και διεύθυνση μόνιμης κατοικίας των κληρονόμων, τη σχέση μεταξύ κάθε κληρονόμου και του θανόντος, κατά πόσο επέρχεται διαδοχή εξ αδιαθέτου ή δυνάμει διαθήκης και, σε περίπτωση περισσότερων κληρονόμων, το μερίδιο κάθε κληρονόμου στην κληρονομία

την πληροφορία εάν έχει ανασταλεί η διαδικασία αναγνώρισης κάποιου κληρονόμου

την πληροφορία εάν έχει ανασταλεί το δικαίωμα οποιουδήποτε κληρονόμου λόγω παρέλευσης ή μη παρέλευσης καθορισμένης χρονικής περιόδου ή λόγω μη πλήρωσης κάποιας αίρεσης, ή αν το δικαίωμα κληρονόμου εξαρτάται από διαλυτική αίρεση ή άλλη προϋπόθεση η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως

διαλυτική αίρεση, ή περιορίζεται από δικαίωμα επικαρπίας, και εάν ναι, τον δικαιούχο αυτού του δικαιώματος

όνομα, επώνυμο, επάγγελμα και διεύθυνση μόνιμης κατοικίας τυχόν κληροδόχων, δικαιούχων επικαρπίας ή εχόντων άλλα δικαιώματα τα οποία απορρέουν από την κληρονομία, με ακριβή περιγραφή των δικαιωμάτων αυτών.

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/06/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Σλοβακία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βούλησης (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Το δίκαιο της Σλοβακίας δεν επιτρέπει την κατάρτιση κληρονομικής σύμβασης ούτε τη σύνταξη συνδιαθήκης.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι νόμιμης σύνταξης διαθήκης:

(1) Η ιδιογραφή διαθήκη πρέπει να φέρει την ιδιόχειρη υπογραφή του διαθέτη και ημερομηνία. Διαθήκη η οποία συντάσσεται κατά τα ανωτέρω δεν απαιτείται να φέρει την υπογραφή μαρτύρων.

(2) Διαθήκη η οποία συντάσσεται με διαφορετικό τρόπο (π.χ. μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, γραφομηχανής ή από τρίτο πρόσωπο) πρέπει να υπογράφεται ενώπιον δύο μαρτύρων, οι οποίοι την υπογράφουν και πιστοποιούν ότι αυτή αποτελεί τη διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη. Διαθήκη η οποία συντάσσεται κατά τα ανωτέρω πρέπει να φέρει επίσης την ιδιόχειρη υπογραφή του διαθέτη και ημερομηνία.

(3) Συμβολαιογραφική διαθήκη. Ο συμβολαιογράφος είναι υπεύθυνος για την τήρηση των διατάξεων που διέπουν το περιεχόμενο και τη μορφή αυτού του είδους της διαθήκης. Η συμβολαιογραφική διαθήκη καταχωρίζεται στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών.

(4) Έκτακτη διαθήκη συντάσσεται όταν η κατάσταση της υγείας του διαθέτη δεν είναι καλή ή όταν αυτός δεν βλέπει ή δεν ακούει ή είναι αναλφάβητος. Σε αυτές τις περιπτώσεις η διαθήκη συντάσσεται ενώπιον τριών μαρτύρων. Οι μάρτυρες πιστοποιούν τη διαθήκη υπογράφοντάς την μετά την ακρόαση του περιεχομένου της. Στο έγγραφο προσδιορίζεται το πρόσωπο το οποίο την συνέταξε και εκείνο το οποίο την ανέγνωσε μεγαλοφώνως, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο διαπιστώθηκε ότι αυτή αποτελεί τη διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη.

Ως μάρτυρες νομιμοποιούνται μόνο πρόσωπα τα οποία έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα. Δεν νομιμοποιούνται ως μάρτυρες πρόσωπα τα οποία στερούνται όρασης, ακοής ή ικανότητας ομιλίας ή δεν γνωρίζουν τη γλώσσα στην οποία εκφράζεται ο διαθέτης, καθώς και οι δικαιούχοι της κληρονομίας.

Προκειμένου η διαθήκη να είναι έγκυρη, πρέπει να αναγράφει την ημέρα, μήνα και έτος σύνταξής της. Εύλογα, σημαντικό τμήμα του περιεχομένου της διαθήκης είναι ο ορισμός των προσώπων τα οποία θα λάβουν το σύνολο ή αναλογικά μερίδια της κληρονομίας ή συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία (ποιος θα λάβει τι).

Εφόσον η διαθήκη έχει συνταχθεί ιδιοχείρως από τον διαθέτη, συνιστάται αυτός να ενημερώνει τους οικείους του σχετικά με τον τόπο φύλαξης της διαθήκης. Όροι ή αιρέσεις της διαθήκης δεν έχουν νομική ισχύ.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Οι συμβολαιογράφοι οφείλουν να καταχωρίζουν τις διαθήκες αυτεπαγγέλτως στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών το οποίο τηρείται στο Επιμελητήριο Συμβολαιογράφων. Οι διαθήκες που συντάσσονται σύμφωνα με τα σημεία (1), (2) και (4) ανωτέρω δεν απαιτείται να καταχωρίζονται, όμως με

αίτημα του διαθέτη ή άλλου προσώπου μπορούν να κατατεθούν σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη. Ο συμβολαιογράφος οφείλει επίσης να καταχωρίζει τη φύλαξη της διαθήκης στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, το άρθρο 479 του Αστικού Κώδικα (νόμος αριθ. 40/1964) ορίζει τη νόμιμη μοίρα και τους δικαιούχους αυτής ως εξής: «Οι ανήλικοι κατιόντες λαμβάνουν μερίδιο τουλάχιστον ίσο προς το εξ αδιαθέτου μερίδιό τους, οι δε ενήλικοι κατιόντες μερίδιο τουλάχιστον ίσο με το ήμισυ του εξ αδιαθέτου μεριδίου τους. Σε περίπτωση που η διαθήκη προσκρούει προς την ανωτέρω διάταξη, το σχετικό τμήμα της διαθήκης είναι άκυρο, εκτός εάν οι αντίστοιχοι κληρονόμοι έχουν εξαιρεθεί από την κληρονομία διά της αποκλήρωσης».

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Η διαδοχή επέρχεται δυνάμει του νόμου, διαθήκης ή και με τους δύο αυτούς τρόπους. Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν έχει συντάξει διαθήκη ή υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί στη διαθήκη, επέρχεται εξ αδιαθέτου διαδοχή με βάση τις τάξεις των κληρονόμων.

1η τάξη

Στην πρώτη τάξη καλούνται τα τέκνα και ο/η σύζυγος του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που κάποιο τέκνο δεν κληρονομεί, το μερίδιό του διανέμεται στα τέκνα αυτού κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που ένα ή όλα τα εν λόγω τέκνα δεν κληρονομούν, υποκαθίστανται από τους κατιόντες τους, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία.

Εάν ο κληρονομούμενος δεν είχε κατιόντες ή αυτοί δεν κληρονομούν (π.χ. έχουν όλοι αποποιηθεί την κληρονομία, κανένας δεν έχει κληρονομική ικανότητα, έχουν αποκληρωθεί νομίμως ή δεν λαμβάνονται υπόψη), καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της 2ης τάξης.

2η τάξη

Σε περίπτωση που οι κατιόντες του θανόντος δεν κληρονομούν, καλούνται στη δεύτερη τάξη ο/η σύζυγος, οι γονείς του θανόντος και οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο συνοικούσε μαζί του για τουλάχιστον ένα έτος πριν από τον θάνατό του και το οποίο εκ του λόγου αυτού φρόντιζε την κοινή κατοικία ή ήταν εξαρτημένο από τον θανόντα για τη διατροφή του. Οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης κληρονομούν κατ' ισομοιρία ωστόσο, ο/η σύζυγος λαμβάνει πάντοτε τουλάχιστον το ήμισυ της κληρονομίας.

3η τάξη

Σε περίπτωση που δεν κληρονομεί ούτε ο/η σύζυγος ούτε οι γονείς του θανόντος, καλούνται στην τρίτη τάξη κατ' ισομοιρία οι αδελφοί του θανόντος και οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο συνοικούσε μαζί του για τουλάχιστον ένα έτος πριν από τον θάνατό του και το οποίο εκ του λόγου αυτού φρόντιζε την κοινή κατοικία ή ήταν εξαρτημένο από τον θανόντα για τη διατροφή του. Εάν δεν κληρονομούν οι αδελφοί του θανόντος, αυτοί υποκαθίστανται από τα τέκνα τους, τα οποία κληρονομούν κατ' ισομοιρία.

4η τάξη

Εφόσον δεν υπάρχουν κληρονόμοι της τρίτης τάξης, καλούνται αυτοί της τέταρτης τάξης, δηλαδή οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία, ενώ σε περίπτωση που δεν κληρονομεί κανείς από αυτούς, κληρονομούν τα τέκνα τους κατ' ισομοιρία.

Εφόσον δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία περιουσία περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δημόσιο.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Το πρωτοδικείο της τελευταίας κατοικίας του θανόντος, ή σε περίπτωση που δεν είχε κατοικία ή δεν μπορεί να προσδιοριστεί ο τελευταίος τόπος κατοικίας του, το πρωτοδικείο του τόπου τελευταίας διαμονής του, ή εφόσον δεν υπάρχει πρωτοδικείο σε αυτή την περιοχή, το δικαστήριο της περιοχής όπου βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία του διαθέτη. Το πρωτοδικείο διορίζει έναν συμβολαιογράφο ως αρμόδιο για τη διεξαγωγή της όλης κληρονομικής διαδικασίας. Οι πράξεις του συμβολαιογράφου έχουν την ισχύ πράξεων του δικαστηρίου. Οι αιτήσεις για την παροχή νομικής συνδρομής στο εξωτερικό εξαιρούνται από τις αρμοδιότητες του συμβολαιογράφου.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Οι κληρονόμοι δηλώνουν προφορικά ενώπιον του συμβολαιογράφου ότι αποδέχονται ή αποποιούνται την κληρονομία, ή υποβάλλουν έγγραφη σχετική δήλωση στο δικαστήριο της διαθήκης εντός ενός μηνός από τον χρόνο κοινοποίησης προς τους ίδιους του δικαιώματος αποδοχής/αποποίησης της κληρονομίας και των συνεπειών της σχετικής δήλωσης.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Το δικαιο της Σλοβακίας δεν προβλέπει την κληροδοσία.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν προβλέπεται ειδική δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας. Η διαδικασία είναι ανάλογη με εκείνη της αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας, χωρίς ωστόσο να ισχύει η προθεσμία του ενός μηνός.

6 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Το ληξιαρχείο κοινοποιεί στο αρμόδιο πρωτοδικείο τους θανάτους εντός της περιοχής αρμοδιότητάς του. Το δικαστήριο κινεί τη διαδικασία, ακόμη και χωρίς σχετικό αίτημα, εφόσον λάβει γνώση του θανάτου ή της κήρυξης προσώπου ως θανόντος. Καταρχάς, το δικαστήριο διεξάγει έλεγχο στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών, προκειμένου να διαπιστώσει εάν ο θανών είχε συντάξει διαθήκη, πράξη αποκλήρωσης ή πράξη ανάκλησης οποιασδήποτε εξ αυτών, και εντοπίζει τον συμβολαιογράφο στον οποίο έχει κατατεθεί το σχετικό έγγραφο. Το δικαστήριο διεξάγει προκαταρκτική έρευνα, προκειμένου να εντοπίσει τους κληρονόμους και το ενεργητικό και παθητικό της κληρονομιαίας περιουσίας και λαμβάνει τυχόν επείγοντα μέτρα για τη διασφάλιση της διαδοχής. Δεν απαιτείται η διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας σε σχέση με τη διαδοχή.

Ως αρμόδιος δικαστικός λειτουργός, ο συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής, με τη συναίνεση των κληρονόμων, εφόσον:

η κληρονομία περιουσία περιέρχεται σε έναν μόνο κληρονόμο,

η κληρονομία περιουσία περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δημόσιο,

οι κληρονόμοι έχουν καταρτίσει συμφωνία διανομής της κληρονομίας μεταξύ τους, ή

οι κληρονόμοι και οι δανειστές του θανόντος έχουν καταρτίσει συμφωνία να παραιτηθούν από τις αξιώσεις τους σε περίπτωση που η κληρονομία περιουσία είναι υπερχρεωμένη.

Το τελικό πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής είναι έγγραφο το οποίο παράγει συνέπειες σχετικά με την κτήση της κυριότητας επί της κληρονομίας από τους κληρονόμους.

Σε περίπτωση που η κληρονομική διαδικασία δεν λήγει με την έκδοση πιστοποιητικού κληρονομικής διαδοχής (για παράδειγμα, στην περίπτωση διαφωνίας), ο συμβολαιογράφος καταρτίζει όλα τα απαραίτητα έγγραφα προκειμένου το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση, συμπεριλαμβανομένου ενός σχεδίου της δικαστικής απόφασης, καθώς και τα αποδεικτικά των εξόδων και αμοιβών του.

Σε περίπτωση που η κληρονομία περιουσία είναι υπερχρεωμένη, οι κληρονόμοι και δανειστές του θανόντος αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων για την εξόφληση των χρεών, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας. Με την απόφαση

εκκαθάρισης του δικαστήριου διατάσσει τους δανειστές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους εντός ορισμένης προθεσμίας, άλλως εκπίπτουν από τις εν λόγω αξιώσεις.

Το δικαστήριο (ο συμβολαιογράφος ως αρμόδιος δικαστικός λειτουργός) εκκαθαρίζει την υπερχρεωμένη κληρονομιά περιουσία διαθέτοντας τα στοιχεία ενεργητικού του κληρονομούμενου σε τιμές αντίστοιχες με εκείνες παρόμοιων περιουσιακών στοιχείων. Κατά την πώληση των περιουσιακών στοιχείων ο δικαστικός λειτουργός ενεργεί για λογαριασμό των μερών ιδίως ονόματι, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τυχόν ευνοϊκότερες προτάσεις των μερών σχετικά με την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων. Σε περίπτωση που κάποια περιουσιακά στοιχεία δεν διατεθούν, περιέρχονται στο Δημόσιο από τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Η διαδοχή επέρχεται κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Το πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής ή η δικαστική απόφαση έχει μόνον αναγνωριστική ισχύ όσον αφορά γεγονότα τα οποία συνέβησαν στο παρελθόν. Ωστόσο, η ολική διάθεση της κληρονομιάς περιουσίας επιτρέπεται μόνον εφόσον έχει εκδοθεί τελικό πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής ή σχετική δικαστική απόφαση.

Ο χρόνος θανάτου του κληρονομούμενου πρέπει να αποδεικνύεται με πιστοποιητικό θανάτου, με κοινοποίηση του θανάτου που έχει εκδοθεί από ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών της Σλοβακίας σε περίπτωση θανάτου σλοβάκου πολίτη στο εξωτερικό, ή με δικαστική απόφαση η οποία εκδόθηκε για την κήρυξη φυσικού προσώπου ως θανόντος στην περίπτωση αφάνειας, όπου ο χρόνος θανάτου δηλώνεται από το δικαστήριο. Τα δικαστήρια της Σλοβακίας είναι αποκλειστικά αρμόδια για την κήρυξη σλοβάκων πολιτών ως θανόντων. Τα δικαστήρια της Σλοβακίας μπορούν να κηρύξουν αλλοδαπό υπήκοο ως θανόντα, ωστόσο οι ένομες συνέπειες της σχετικής απόφασης ισχύουν μόνο για τους μόνιμους κατοίκους της Σλοβακίας και μόνο για περιουσιακά στοιχεία τα οποία βρίσκονται στη Σλοβακία.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του θανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος, μόνον όμως έως την αξία του κληρονομικού τους μεριδίου. Η πληρωμή των χρεών του θανόντος δεν βαρύνει την προσωπική περιουσία των κληρονόμων.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Η μεταγραφή διενεργείται στο υποθηκοφυλακείο της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο. Η περιφέρεια διενεργεί τη μεταγραφή αυτεπαγγέλτως ή με αίτημα του κυρίου ή άλλου εξουσιοδοτημένου προσώπου. Η αίτηση μεταγραφής υποβάλλεται εγγράφως και πρέπει να αναγράφει ή συνοδεύεται από τα εξής: α) το όνομα (ή επωνυμία) και τη διεύθυνση μόνιμης κατοικίας (έδρα) του αιτούντος, β) την περιφερειακή αρχή προς την οποία αυτή απευθύνεται, γ) πιστοποιητικό δημόσιας αρχής ή άλλο επίσημο έγγραφο που αποδεικνύει τον τίτλο κυριότητας του αιτούντος επί του ακινήτου και δ) κατάλογο τυχόν συνημμένων.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός. Ωστόσο, εφόσον αυτός καθίσταται απαραίτητος λόγω γενικού ή ανώτερου συμφέροντος των μερών, το δικαστήριο λαμβάνει αυτεπαγγέλτως επείγοντα μέτρα για τη διασφάλιση της κληρονομικής διαδοχής και μπορεί να διορίσει διαχειριστή. Κατά κανόνα διορίζεται διαχειριστής ένας κληρονόμος ή άλλο οικείο πρόσωπο του θανόντος, ή και ένας συμβολαιογράφος – εξαιρουμένου του συμβολαιογράφου που έχει διοριστεί από το δικαστήριο ως αρμόδιος για τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας.

Ο διαχειριστής που διορίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Σλοβακίας διαφέρει από εκείνον που προβλέπεται στο κοινό δίκαιο.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Η εκτέλεση της διαθήκης ανατίθεται στον συμβολαιογράφο ο οποίος διορίζεται ως δικαστικός λειτουργός. Οι κληρονόμοι διαχειρίζονται την περιουσία την οποία έχουν κληρονομήσει, όμως απαιτείται έγκριση του δικαστηρίου για τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας και για λοιπές ενέργειες οι οποίες δεν εμπίπτουν στην καθημερινή διαχείριση της περιουσίας.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Κατά τη διάρκεια της κληρονομικής διαδικασίας ο διαχειριστής προβαίνει σε κάθε ενέργεια η οποία απαιτείται για τη διατήρηση της κληρονομιάς περιουσίας εντός των ορίων που τίθενται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο ορίζει το εύρος της εξουσιοδότησης την οποία παρέχει προκειμένου ο διαχειριστής να διατηρήσει την αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν την κληρονομιά περιουσία. Ο διαχειριστής ευθύνεται για κάθε ζημία την οποία προκαλεί κατά παράβαση των καθηκόντων του, όπως αυτά ορίζονται από τον νόμο ή από το δικαστήριο. Μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας, ο διαχειριστής υποβάλλει τελική έκθεση στους κληρονόμους, το δε δικαστήριο ορίζει την αμοιβή και τα έξοδα που είναι καταβλητέα από τους κληρονόμους στους οποίους περιέρχεται η κληρονομία.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας ο συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής, το οποίο έχει την ισχύ δικαστικής απόφασης. Το εν λόγω πιστοποιητικό αναγράφει τα ονόματα των κληρονόμων και ορίζει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιέρχονται στους κληρονόμους και τα αντίστοιχα μερίδια.

Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε κληρονόμου, ο συμβολαιογράφος μπορεί να εκδώσει πιστοποιητικό ομάδας κληρονόμων κατά την κληρονομική διαδικασία. Το σχετικό έγγραφο πιστοποιεί «γεγονότα τα οποία είναι γνωστά από τον φάκελο» και αποτελεί δημόσιο έγγραφο το οποίο εκδίδεται από τον συμβολαιογράφο που έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση της κληρονομικής διαδικασίας, κυρίως προς απόδειξη της κληρονομικής ιδιότητας ή άλλου δικαιώματος κτήσης δικαιωμάτων του κληρονομούμενου (π.χ. δικαίωμα λήψης ασφαλιστικής αποζημίωσης, δικαιώματα μέλους, δικαίωμα συμμετοχής σε εκκρεμείς δικαστικές διαδικασίες κ.λπ.).

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/01/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Φινλανδία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Τα κληρονομικά ζητήματα διέπονται από τις διατάξεις του Κληρονομικού Κώδικα (40/1965). Ο μόνος τρόπος να προβλεφθεί η τύχη της κληρονομιάς περιουσίας μετά τον θάνατο είναι να καταρτιστεί διαθήκη. Η διαθήκη συντάσσεται εγγράφως ενώπιον δύο μαρτύρων. Ο διαθέτης υπογράφει τη διαθήκη κατά τον χρόνο σύνταξής της ή αναγνωρίζει προηγούμενη υπογραφή του επ' αυτής. Οι μάρτυρες υποχρεούνται να βεβαιώσουν τη σύνταξη διαθήκης θέτοντας την

υπογραφή τους αφότου αυτή υπογραφεί από τον διαθέτη ή αφότου ο διαθέτης αναγνωρίσει την υπογραφή του επ' αυτής. Προφορική διαθήκη είναι επίσης δεσμευτική σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις.

Επιτρέπεται επίσης η σύνταξη αμοιβαίας διαθήκης, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις καταρτίζεται μεταξύ συζύγων για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων κυριότητας μεταξύ τους. Η αμοιβαία διαθήκη υπόκειται στις τυπικές διατυπώσεις που ισχύουν για τους υπόλοιπους τύπους διαθήκης. Οι κανόνες που ισχύουν για την αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων ισχύουν και για την αμοιβαία διαθήκη μεταξύ των συντρόφων που έχουν συνάψει σύμφωνα συμβίωσης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν τηρείται μητρώο διαθηκών από τις αρχές τις Φινλανδίας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Το δικαίωμα κληροδοσίας περιορίζεται προς όφελος των άμεσων κατιόντων και του/της συζύγου του θανόντος. Οι άμεσοι κατιόντες και τα υιοθετημένα τέκνα, καθώς και οι δικοί τους άμεσοι κατιόντες, δικαιούνται τη νόμιμη μοίρα στην κληρονομία. Η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο ήμισυ του μεριδίου της κληρονομιάς περιουσίας που θα περιέρχεται στα πρόσωπα αυτά κατά την εξ αδιαθέτου διαδοχή.

Ο/η σύζυγος επίσης προστατεύεται στη διαθήκη του προαποβιώσαντος συζύγου. Ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος μπορεί να διατηρήσει την αδιαίρετη περιουσία του θανόντος συζύγου, με την επιφύλαξη αίτησης άμεσου κατιόντος για διανομή της κληρονομιάς περιουσίας ή διαθήκης του διαθέτη. Ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος μπορεί, ωστόσο, να διατηρήσει την αδιαίρετη κατοικία την οποία χρησιμοποιούσαν οι σύζυγοι από κοινού, καθώς και την οικοσκευή, εκτός εάν ο /η επιζών(-ώσα) σύζυγος κατέχει ακίνητο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Βασικοί νόμιμοι κληρονόμοι είναι οι άμεσοι κατιόντες, καθένας από τους οποίους κληρονομεί κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που κάποιο τέκνο έχει αποβιώσει, υποκαθίσταται στη διαδοχή από τους δικούς του κατιόντες, ενώ όλες οι ρίζες της οικογένειας κληρονομούν κατ' ισομοιρία.

Σε περίπτωση που ο θανών ήταν έγγαμος αλλά δεν υπάρχουν εν ζωή άμεσοι κατιόντες του κατά τον χρόνο θανάτου του, η κληρονομία περιουσία περιέρχεται καταρχήν στον/στην επιζώντα (-ώσα) σύζυγο. Οι καταχωρισμένοι σύντροφοι έχουν δικαίωμα στην κληρονομία υπό τους ίδιους όρους με τους συζύγους.

Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου δεν υπάρχουν εν ζωή άμεσοι κατιόντες του και ο ίδιος δεν ήταν έγγαμος, κληρονομείται από τον πατέρα και τη μητέρα του κατ' ισομοιρία. Εάν ο πατέρας ή η μητέρα του θανόντος έχει αποβιώσει, το μεριδίό του/της διανέμεται στους αδελφούς και αδελφές του θανόντος. Σε περίπτωση που κάποιος αδελφός ή αδελφή έχει αποβιώσει, υποκαθίσταται στη διαδοχή από τους δικούς του κατιόντες, ενώ όλες οι ρίζες της οικογένειας κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Εάν δεν υπάρχουν αδελφοί ή αδελφές ή κατιόντες αυτών, αλλά βρίσκεται στη ζωή ο πατέρας ή η μητέρα του κληρονομούμενου, αυτός(-ή) λαμβάνει όλη την κληρονομία.

Σε περίπτωση που κανένα από τα ανωτέρω πρόσωπα δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, η κληρονομία περιέρχεται στους γονείς του πατέρα και της μητέρας του κληρονομούμενου. Σε περίπτωση που ο παππούς ή η γιαγιά του κληρονομούμενου από την πλευρά του πατέρα ή της μητέρας του έχει αποβιώσει, το μεριδίό του/της περιέρχεται στα τέκνα του/της. Τα εξαδέλφια δεν έχουν κληρονομικό δικαίωμα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Αρμόδιες για θέματα που αφορούν τη διαχείριση της κληρονομιάς είναι διάφορες αρχές. Η απογραφή της κληρονομιάς (*perukirja*), που συνίσταται σε κατάλογο με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κληρονομιάς, πρέπει να διαβιβάζεται στη φορολογική αρχή της περιοχής όπου διέμενε ο κληρονομούμενος εντός ενός μήνα από την κατάρτισή της. Επίσης, μπορεί να ζητηθεί η επικύρωση του καταλόγου των προσώπων τα οποία δικαιούνται μερίδιο επί της κληρονομιάς από την τοπική υπηρεσία μητρώου. Το Δημόσιο Ταμείο είναι η κεντρική υπηρεσία η οποία είναι αρμόδια για θέματα που αφορούν κτήση περιουσίας από το Δημόσιο. Το περιφερειακό δικαστήριο (*käräjäoikeus*) της περιοχής όπου διέμενε ο κληρονομούμενος είναι αρμόδιο για κάθε υπόθεση που αφορά την κληρονομία.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

Αποδοχή της κληρονομιάς μπορεί να γίνει με ανάληψη της ευθύνης της κληρονομιάς περιουσίας. Οι κληρονόμοι μπορεί επίσης να καταρτίσουν χωριστή δήλωση αποδοχής της κληρονομιάς. Σε περίπτωση που η κληρονομία έχει διαιρεθεί, η δήλωση αποδοχής πρέπει να καταρτίζεται προς τους υπόλοιπους κληρονόμους που έχουν αποδεχθεί την κληρονομία. Σε περίπτωση που η κληρονομία δεν έχει διανεμηθεί, η δήλωση αποδοχής πρέπει να καταρτίζεται προς τον διαχειριστή της κληρονομιάς. Η σχετική δήλωση μπορεί επίσης να προσκομιστεί ενώπιον των δικαστηρίων.

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη μορφή για τη δήλωση αποποίησης της κληρονομιάς, ωστόσο αυτή πρέπει να καταρτίζεται εγγράφως. Η δήλωση αποποίησης καταρτίζεται από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο δικαιούται να λάβει μερίδιο στην κληρονομία, από τον διαχειριστή της κληρονομιάς, τον διανομέα της κληρονομιάς, τον εκτελεστή διαθήκης ή από τους κατιόντες οι οποίοι υποκαθιστούν αποβιώσαντες κληρονόμους. Η δήλωση αποποίησης παράγει αποτελέσματα έναντι της κατάσχεσης από πιστωτές εφόσον ο αποποιούμενος κληρονόμος την κοινοποιήσει ως προς την κληρονομία του θανόντος ή υποβάλει τη δήλωση αποποίησης στο αρμόδιο κατά τόπο γραφείο μητρώου προκειμένου αυτή να καταχωριστεί στα σχετικά μητρώα (κεφ. 4 άρθρο 81 του Κώδικα Εκτέλεσης).

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος τύπος για την κοινοποίηση των προθέσεων των δικαιούχων της διαθήκης. Δήλωση αποδοχής η οποία έχει υποβληθεί στον διαχειριστή ή διανομέα της κληρονομιάς θεωρείται ως δήλωση αποδοχής κληροδοσίας, όπως και κάθε άλλη ενέργεια του δικαιούχου σε σχέση με τα υπόψη περιουσιακά στοιχεία. Η ενημέρωση των κληρονόμων αποτελεί επαρκή ένδειξη ότι ο δικαιούχος προτίθεται να ασκήσει τα δικαιώματά του από τη διαθήκη. Η δήλωση αποποίησης κληροδοσίας πρέπει να καταρτίζεται εγγράφως. Η δήλωση αποποίησης παράγει νόμιμα αποτελέσματα κατά της κατάσχεσης από πιστωτές, εφόσον ο δικαιούχος την κοινοποιήσει γραπτώς στους κληρονόμους ή καταθέσει την δήλωση αποποίησης στην τοπική υπηρεσία μητρώου προκειμένου αυτή να καταχωριστεί στο σχετικό μητρώο (κεφ. 4 άρθρο 81 του Κώδικα Εκτέλεσης).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Οι κληρονόμοι οφείλουν να κοινοποιήσουν στον δικαιούχο ότι διεκδικούν το νόμιμο μερίδιό τους με δικαστικό επιμελητή ή με οποιοδήποτε άλλο επαληθεύσιμο τρόπο, εντός έξι μηνών από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβαν γνώση της κληροδοσίας. Διεκδίκηση του νομίμου μεριδίου συνιστά και η σχετική δημοσίευση σε επίσημη εφημερίδα η οποία εκδίδεται εντός της ανωτέρω περιόδου, εάν η σχετική αξίωση δεν έχει κοινοποιηθεί στον δικαιούχο λόγω του ότι θεωρήθηκε ότι απέφευγε να του επιδοθεί το σχετικό έγγραφο ή σε περίπτωση που αυτός είναι αγνώστου διαμονής.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι φινλανδικές αρχές δεν κινούν κληρονομική διαδικασία αυτεπαγγέλτως. Μετά τον θάνατο ενός προσώπου καταρτίζονται καταρχάς τα κληρονομικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της απογραφής της κληρονομιάς. Η απογραφή της κληρονομιάς είναι έγγραφο με το οποίο αποσαφηνίζεται η κατάσταση της κληρονομιάς περιουσίας. Με άλλα λόγια, πρόκειται για κατάλογο των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της κληρονομιάς. Τα πρόσωπα τα οποία

δικαιούνται μερίδιο επί της περιουσίας του θανόντος αναγράφονται στο έγγραφο της απογραφής, μαζί με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του επιζώντος συζύγου και τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κοινής συζυγικής περιουσίας. Η απογραφή της κληρονομιάς πρέπει να γίνει εντός τριών μηνών από τον θάνατο του κληρονομούμενου, αλλά η σχετική προθεσμία μπορεί να παραταθεί από τις φορολογικές αρχές εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Την υποχρέωση της απογραφής της κληρονομιάς φέρει ο κληρονόμος που έχει αναλάβει την ευθύνη της κληρονομιάς και είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας ή, κατά περίπτωση, ο διαχειριστής της κληρονομιάς ή ο εκτελεστής της διαθήκης. Το πρόσωπο αυτό οφείλει να επιλέξει δύο εντολοδόχους για την απογραφή της κληρονομιάς. Στο έγγραφο της απογραφής πρέπει να επισυνάπτεται και έκθεση επί του οικογενειακού δέντρου του θανόντος. Στη Φινλανδία τηρούνται θρησκευτικά και πολιτικά ληξιαρχικά μητρώα, και επίσημα αποσπάσματα αυτών εκδίδονται είτε από το τοπικό γραφείο μητρώου είτε από την ενορία του θανόντος. Το έγγραφο απογραφής της κληρονομιάς αποστέλλεται στις φινλανδικές φορολογικές αρχές (*Verohallinto*) εντός ενός μήνα από την κατάρτιση των εγγράφων της κληρονομιάς.

Με τον θάνατο του διαθέτη, ο δικαιούχος της διαθήκης την κοινοποιεί στους κληρονόμους προς ενημέρωσή τους, με δικαστικό επιμελητή ή με άλλο επαληθεύσιμο τρόπο, παραδίδοντας σε αυτούς αντίγραφο της διαθήκης. Κληρονόμος ο οποίος επιθυμεί να αμφισβητήσει την διαθήκη οφείλει να υποβάλει σχετική δήλωση εντός έξι μηνών από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβε γνώση της διαθήκης.

Η διανομή της κληρονομιάς περιουσίας μπορεί να αρχίσει μόνον αφότου η κληρονομία έχει εκκαθαριστεί. Η εκκαθάριση της κληρονομιάς συνίσταται στην εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς, στην εξόφληση των χρεών του θανόντος και της κληρονομιάς και στην ικανοποίηση των αξιώσεων των κληρονόμων και/ή κληροδόχων. Για τους σκοπούς εκκαθάρισης της κληρονομιάς, τα πρόσωπα τα οποία δικαιούνται μερίδιο επί της κληρονομιάς αναλαμβάνουν τη συνδιαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς, εκτός εάν υπάρχει ειδική πρόβλεψη για τη διαχείριση της κληρονομιάς. Εναλλακτικά προς την εν λόγω κοινή διαχείριση, τα πρόσωπα τα οποία δικαιούνται μερίδιο επί της κληρονομιάς μπορούν να αιτηθούν ενώπιον των δικαστηρίων τον διορισμό διαχειριστή της κληρονομιάς. Με τον διορισμό του διαχειριστή οι δικαιούχοι δεν έχουν πλέον δικαίωμα να αποφασίζουν για ζητήματα τα οποία αφορούν την κληρονομία. Καθήκον του διαχειριστή της κληρονομιάς είναι να εφαρμόζει όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την εκκαθάριση της κληρονομιάς. Μετά το πέρας της εκκαθάρισης της κληρονομιάς, ο διαχειριστής οφείλει να ενημερώσει σχετικά τους δικαιούχους και να καταρτίσει σχετική έκθεση.

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, κάθε δικαιούχος μπορεί να ζητήσει την διανομή της κληρονομιάς. Εάν ο κληρονομούμενος ήταν έγγαμος ή είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, η περιουσία πρέπει να διαιρεθεί προτού διανεμηθεί στους κληρονόμους. Οι δικαιούχοι μπορούν να συμφωνήσουν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο διανομής της κληρονομιάς. Προς τον σκοπό αυτό καταρτίζεται έκθεση διανομής της κληρονομιάς, η οποία υπογράφεται από τους δικαιούχους και επικυρώνεται ως αληθής και ακριβής από δύο αμερόληπτους μάρτυρες.

Οι δικαιούχοι δύνανται επίσης να αποτανθούν στα δικαστήρια για την έκδοση απόφασης διορισμού διανομέα της κληρονομιάς. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν οι δικαιούχοι αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη διανομή της κληρονομιάς. Ο διαχειριστής της κληρονομιάς ή ο εκτελεστής της διαθήκης εκτελεί καθήκοντα διανομέα της κληρονομιάς, εφόσον δεν διατηρεί κληρονομικό δικαίωμα και εφόσον υπάρξει σχετικό αίτημα των κληρονόμων και δεν έχει οριστεί άλλος διανομέας της κληρονομιάς.

Ο διανομέας της κληρονομιάς ορίζει τον τόπο και χρόνο της διανομής και καλεί, αποδεδειγμένα, τους κληρονόμους να παραστούν σε αυτήν. Ο διανομέας της κληρονομιάς οφείλει να διασφαλίσει ότι οι κληρονόμοι συμφωνούν με τη διανομή. Εφόσον υπάρξει σχετική συμφωνία, η κληρονομία κατανέμεται σύμφωνα με αυτή. Εφόσον δεν υπάρξει συμφωνία, ο διανομέας πρέπει να διανείμει την κληρονομία κατά τρόπο ώστε κάθε δικαιούχος να λάβει μερίδιο από τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία τα οποία απαρτίζουν την κληρονομία. Εάν δεν είναι δυνατή η διανομή της κληρονομιάς με άλλο τρόπο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κατόπιν πρότασης του διανομέα, την πώληση ορισμένων στοιχείων της κληρονομιάς περιουσίας από τον διανομέα εν μέρει ή, εφόσον είναι αναγκαίο, την πώληση ολόκληρης της κληρονομιάς περιουσίας. Ο διανομέας καταρτίζει και υπογράφει έκθεση επί της διανομής (*perinnönjakokirja*). Κάθε κληρονόμος μπορεί να αμφισβητήσει τη διανομή με την κίνηση δικαστικής διαδικασίας κατά των λοιπών κληρονόμων εντός έξι μηνών από τη διανομή.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κληρονόμος (*perillinen*) είναι το πρόσωπο που συνδέεται με οικογενειακή ή συζυγική σχέση ή σχέση υιοθεσίας με τον θανόντα, όπως ορίζεται από τον νόμο. Κληροδόχος (*testamentinsaaja*) μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Κληρονόμος ή κληροδόχος μπορεί να είναι μόνον πρόσωπο εν ζωή κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τέκνα τα οποία έχουν συλληφθεί πριν από τον θάνατο του κληρονομούμενου, εφόσον αυτά έχουν γεννηθεί ζωντανά.

Κληρονόμος ή δικαιούχος ο οποίος επιθυμεί να διεκδικήσει τα δικαιώματά του πρέπει να αποδεχτεί την κληρονομία ή να κοινοποιήσει την αξίωσή του στο πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία έχουν αποδεχτεί την κληρονομία. Σε περίπτωση που η κληρονομία δεν έχει διανεμηθεί, η σχετική αξίωση πρέπει να κοινοποιηθεί στο πρόσωπο το οποίο διαχειρίζεται την κληρονομία ή σε δικαστήριο. Ο κληρονόμος ή κληροδόχος θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί την κληρονομία εφόσον έχει αναλάβει την ευθύνη της κληρονομιάς περιουσίας, είτε ατομικά είτε από κοινού με άλλο πρόσωπο, έχει συμμετάσχει στην κατάρτιση της απογραφής της κληρονομιάς ή στη διανομή της ή έχει προβεί σε οποιοσδήποτε άλλες ενέργειες σε σχέση με την κληρονομία περιουσία.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι δικαιούχοι δεν ευθύνονται προσωπικά για τα χρέη του θανόντος. Δικαιούχος που είναι υπεύθυνος για την απογραφή της κληρονομιάς περιουσίας ευθύνεται προσωπικά για τα χρέη του θανόντος μόνο εφόσον δεν υποβάλει εμπρόθεσμα την απογραφή της κληρονομιάς.

Τα χρέη του θανόντος και της κληρονομιάς περιουσίας εξοφλούνται από το ενεργητικό της κληρονομιάς. Οι δικαιούχοι ευθύνονται, ωστόσο, προσωπικά για τα χρέη που ανέλαβαν εξ ονόματος της κληρονομιάς.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Τα έγγραφα τα οποία απαιτούνται για την μεταγραφή ακίνητης περιουσίας ποικίλλουν ανάλογα με το εάν η σχετική περιουσία αποκτήθηκε με εξ αδιαθέτου διαδοχή ή με διαθήκη. Κατά την αίτηση έκδοσης πιστοποιητικού μεταγραφής λόγω εξ αδιαθέτου διαδοχής, η σχετική αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από το έγγραφο απογραφής της κληρονομιάς, την έκθεση διανομής της κληρονομιάς, το διάγραμμα οικογενειακού δέντρου του θανόντος, τυχόν εκθέσεις διαίρεσης της κληρονομιάς και τυχόν έγγραφα που αφορούν την μεταβίβαση της κληρονομιάς περιουσίας. Ο αιτών πρέπει επίσης να αποδείξει τη νομική ισχύ της διανομής επισυνάπτοντας στην αίτηση είτε έγγραφο αποδοχής υπογεγραμμένο από όλους τους δικαιούχους είτε πιστοποιητικό νομικής ισχύος το οποίο έχει εκδοθεί από το αρμόδιο δικαστήριο του τόπου διαμονής του θανόντος.

Κατά την αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού μεταγραφής δυνάμει διαθήκης, η σχετική αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από το έγγραφο απογραφής της κληρονομιάς, το διάγραμμα οικογενειακού δέντρου του θανόντος, την πρωτότυπη διαθήκη, πιστοποιητικό νομικής ισχύος της διαθήκης, και αποδεικτικά στοιχεία ότι η διαθήκη έχει κοινοποιηθεί σε όλους τους κληρονόμους. Εάν ο κατάλογος των δικαιούχων πρέπει να επικυρωθεί ως αληθής και ακριβής από την τοπική υπηρεσία μητρώου, δεν απαιτείται να επισυναφθεί στην αίτηση διάγραμμα του οικογενειακού δέντρου του θανόντος.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Δεν είναι υποχρεωτική η υποβολή αίτησης διορισμού διαχειριστή της κληρονομιάς. Εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση, το δικαστήριο υποχρεούται να διορίσει διαχειριστή για να αναλάβει τη διαχείριση της κληρονομιάς. Η αίτηση υποβάλλεται από οποιονδήποτε κληρονόμο ή κληροδόχο ή από τον εκτελεστή της διαθήκης. Η κληρονομία περιουσία μπορεί επίσης να μεταβιβασθεί στον διαχειριστή κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε πιστωτή της κληρονομιάς ή του θανόντος, ή προσώπου το οποίο ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Οι δικαιούχοι συνδιαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας, εκτός εάν υπάρχει ειδική πρόβλεψη για τη διαχείριση της κληρονομίας. Οι δικαιούχοι μπορούν επίσης να συμφωνήσουν τη συνδιαχείριση της κληρονομίας και ότι αυτή θα παραμείνει αδιάφετη μέχρι νεωτέρας ή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Η κληρονομία μπορεί να μεταβιβαστεί στον διαχειριστή της κληρονομίας με απόφαση δικαστηρίου. Σε αυτή την περίπτωση, παύει η συνδιαχείριση από μέρους των δικαιούχων και τα πρόσωπα αυτά παύουν να έχουν δικαίωμα λήψης αποφάσεων για θέματα που αφορούν την κληρονομία, ακόμη και αν οι σχετικές αποφάσεις ληφθούν ομόφωνα.

Ο κληρονομούμενος μπορεί να ορίσει συγκεκριμένο άτομο για τη διαχείριση της κληρονομίας ως εκτελεστή της διαθήκης του. Καθήκον του εκτελεστή διαθήκης είναι να διασφαλίσει την εκκαθάριση της κληρονομίας και την εκτέλεση της διαθήκης. Σε αυτή την περίπτωση, ο εκτελεστής μεριμνά για τα θέματα τα οποία, διαφορετικά, θα τελούσαν υπό την ευθύνη των δικαιούχων ή του διαχειριστή της κληρονομίας. Ο διορισμός εκτελεστή της διαθήκης δεν αποκλείει τον διορισμό διαχειριστή. Εφόσον στη διαθήκη υποδεικνύεται εκτελεστής, αυτός διορίζεται ως διαχειριστής, εκτός αν υπάρχει σοβαρός λόγος για τον μη διορισμό του.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Η συνδιαχείριση της κληρονομίας απαιτεί ομοφωνία εκτός από συγκεκριμένες ειδικές περιπτώσεις. Σε περίπτωση συνδιαχείρισης της κληρονομίας, οι δικαιούχοι εκπροσωπούν την κληρονομία σε συναλλαγές με τρίτους, και σε δικαστικές υποθέσεις που αφορούν την κληρονομία. Ωστόσο, σε περίπτωση που επιβάλλεται η λήψη επείγοντος μέτρου, αυτό μπορεί να ληφθεί ακόμη και χωρίς τη συναίνεση όλων των δικαιούχων της κληρονομίας. Επίσης, οι δικαιούχοι της κληρονομίας μπορούν να διορίσουν κάποιον διαχειριστή της κληρονομίας.

Κατά τον διορισμό διαχειριστή της κληρονομίας το δικαστήριο εκδίδει και παραδίδει στον διαχειριστή έγγραφο όπου ορίζεται η κληρονομία για την οποία ισχύει ο διορισμός του. Οι εξουσίες του διαχειριστή ισχύουν μόνο για τη συγκεκριμένη κληρονομία. Μετά την μεταβίβαση της κληρονομίας στην αρμοδιότητα του διαχειριστή, αυτός εκπροσωπεί την κληρονομία σε συναλλαγές με τρίτους και σε δικαστικές υποθέσεις που την αφορούν. Καθήκον του διαχειριστή της κληρονομίας είναι να προβεί σε κάθε ενέργεια η οποία απαιτείται για την εκκαθάριση της κληρονομίας. Ο διαχειριστής της κληρονομίας οφείλει να λάβει τη γνώμη των δικαιούχων της κληρονομίας για κάθε θέμα το οποίο τους αφορά. Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, ωστόσο, η συναίνεση των δικαιούχων της κληρονομίας δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη οποιαδήποτε μέτρου από τον διαχειριστή.

Το εύρος των εξουσιών του εκτελεστή διαθήκης κατά την εκκαθάριση της κληρονομίας εξαρτάται από το περιεχόμενο της διαθήκης. Εφόσον δεν ορίζεται άλλως στη διαθήκη, ο εκτελεστής διαθέτει τις ίδιες εξουσίες με τον διαχειριστή της κληρονομίας.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Η απογραφή της κληρονομίας και η έκθεση διανομής της κληρονομίας είναι τα έγγραφα τα οποία εκδίδονται κατά την περάτωση της κληρονομικής διαδικασίας και αποδεικνύουν την κατάσταση και τα δικαιώματα των δικαιούχων.

Το έγγραφο απογραφής της κληρονομίας πρέπει να ορίζει τους δικαιούχους, τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του θανόντος, τους δικαιούχους και τον/την επιζώντα(-ώσα) σύζυγο (ακόμα και αν αυτός(-ή) δεν δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομίας).

Η έκθεση διανομής αποτελεί τη βάση για τη διανομή της κληρονομίας. Δεν αποτελεί ωστόσο εκτελεστό τίτλο υπό την έννοια ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την κίνηση διαδικασίας μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης ή ως βάση για τη μεταβίβαση της κυριότητας περιουσιακού στοιχείου. Η επιβολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης προϋποθέτει την έκδοση χωριστής οριστικής δικαστικής απόφασης.

Η έννοια της αποδεικτικής ισχύος των εγγράφων δεν αναγνωρίζεται στο φινλανδικό δίκαιο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 02/03/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Γενικές πληροφορίες - Σουηδία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του έχει δικαίωμα να συντάξει διαθήκη. Η διαθήκη είναι άκυρη εάν ο διαθέτης έπαυσε από διανοητική διαταραχή κατά τον χρόνο σύνταξης αυτής. Η διαθήκη είναι έγκυρη εφόσον συντάσσεται εγγράφως και υπογράφεται από τον διαθέτη. Επίσης, η διαθήκη πρέπει να συντάσσεται ενώπιον δύο μαρτύρων και να φέρει την υπογραφή τους. Οι μάρτυρες πρέπει να γνωρίζουν ότι πρόκειται για διαθήκη, όχι όμως απαραίτητα και το περιεχόμενό της.

Οι δύο μάρτυρες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, και να μην έχουν την ιδιότητα συζύγου, συμβιούντος συντρόφου, αδελφού ή άμεσου συγγενούς του διαθέτη ούτε οποιαδήποτε συγγένεια με αυτόν. Δεν μπορεί επίσης να είναι μάρτυρας πρόσωπο το οποίο κληρονομεί δυνάμει της διαθήκης καθώς και ο/η σύζυγος, συμβιών(-ούσα) σύντροφος, οποιοσδήποτε άμεσος συγγενής αυτού ή οποιοσδήποτε έχει στενή σχέση με αυτόν.

Ο διαθέτης μπορεί να συντάξει «έκτακτη διαθήκη» (*nödtestamente*) εφόσον κωλύεται να συντάξει διαθήκη κατά τον τρόπο που αναφέρεται ανωτέρω λόγω ασθένειας ή άλλης έκτακτης ανάγκης. Η διαθήκη μπορεί σε αυτήν την περίπτωση να καταρτιστεί προφορικά ενώπιον δύο μαρτύρων ή να συνταχθεί ιδιοχείρως και να υπογραφεί από τον διαθέτη.

Για την ακύρωση διαθήκης, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει αγωγή ακύρωσης διαθήκης ενώπιον του δικαστηρίου. Η αγωγή υποβάλλεται εντός έξι μηνών από τη λήψη της διαθήκης.

Η διάθεση της κληρονομίας είναι έγκυρη μόνον εφόσον είναι σύμφωνη με τις διατάξεις περί διαθηκών. Κληρονομικές συμβάσεις ή λοιπές συμφωνίες για τη μεταβίβαση της κληρονομίας μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου δεν είναι, επομένως, έγκυρες.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν υπάρχουν κανόνες για την καταχώριση των διαθηκών στη Σουηδία.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη και η εκτέλεση της διαθήκης μετά τον θάνατο του διαθέτη, αυτός πρέπει να κοινοποιήσει σε πρόσωπο της εμπιστοσύνης του πού τηρείται η διαθήκη. Είθισται οι διαθέτες να τηρούνται σε δικηγορικά γραφεία ή τράπεζες. Εφόσον δεν είναι δυνατό να ανευρεθεί διαθήκη μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου, ακολουθείται η προβλεπόμενη από τον νόμο κληρονομική διαδοχή. Αναδιανομή της κληρονομίας μπορεί να λάβει χώρα εφόσον ανευρεθεί διαθήκη σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Ο χρόνος παραγραφής είναι δέκα έτη.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, εάν ένα πρόσωπο είναι έγγαμο και/ή έχει τέκνα, ισχύουν περιορισμοί στο δικαίωμα διάθεσης της κληρονομίας.

Εάν ο διαθέτης ήταν έγγαμος, ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος έχει δικαίωμα να λάβει περιουσιακά στοιχεία τα οποία, μαζί με το μερίδιο που έλαβε ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος κατά τη διαίρεση της κοινής συζυγικής περιουσίας ή της προσωπικής του/της χωριστής περιουσίας, αντιστοιχούν σε τέσσερις τιμές βάσης, σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 άρθρα 6 και 7 του σουηδικού κώδικα κοινωνικής ασφάλισης. (2014: 44 400 σουηδικές κορόνες (SEK) x 4=177 600 SEK) (ο κανόνας ελάχιστου μεριδίου). Το δικαίωμα αυτό ισχύει στο μέτρο που επαρκεί η αξία της κληρονομιάς. Αυτό σημαίνει ότι εάν δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία αντίστοιχης αξίας, ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος κληρονομεί όλη την υπάρχουσα κληρονομία. Διαθήκη η οποία περιορίζει αυτό το δικαίωμα είναι άκυρη ως προς αυτή τη διάταξη.

Τα τέκνα και τα εγγόνια του θανόντος (οι λεγόμενοι *bröstarvingar*, «κληρονόμοι») δικαιούνται ελάχιστη νόμιμη μοίρα επί της κληρονομιάς. Η νόμιμη μοίρα (*laglott*) αντιστοιχεί στο ήμισυ της εξ αδιαθέτου μερίδας που προβλέπεται από τον νόμο για τα τέκνα και τα εγγόνια όταν δεν υφίσταται διαθήκη, την οποία τα τέκνα και τα εγγόνια κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Διαθήκη η οποία περιορίζει τη νόμιμη μοίρα είναι άκυρη ως προς αυτό. Τέκνα και εγγόνια μπορούν να απαιτήσουν τη νόμιμη μοίρα που τους αναλογεί, με τροποποίηση της διαθήκης εντός έξι μηνών από τη λήψη της.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν δεν ορίζεται ειδική διανομή της κληρονομιάς, αυτή διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες κληρονομικής διαδοχής που προβλέπει ο νόμος. Προϋπόθεση για τη θεμελίωση κληρονομικού δικαιώματος είναι ο κληρονόμος να βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος. Κληρονομικό δικαίωμα έχουν ακόμη και πρόσωπα τα οποία γεννήθηκαν μετά τον θάνατό του αλλά είχαν συλληφθεί προ του θανάτου του.

Υπάρχουν τρεις τάξεις κληρονόμων σύμφωνα με τον νόμο. Η πρώτη τάξη κληρονόμων περιλαμβάνει τα τέκνα και εγγόνια του θανόντος. Η δεύτερη τάξη περιλαμβάνει τους γονείς και τα αδέρφια του θανόντος, ενώ η τρίτη τάξη τους παππούδες και γιαγιάδες και τα δικά τους τέκνα, δηλαδή τους αδελφούς των γονέων του θανόντος. Κάθε ρίζα κληρονομεί κατ' ισομοιρία. Οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης αποκλείονται από την κληρονομία εφόσον υπάρχουν εν ζωή κληρονόμοι της πρώτης τάξης. Οι κληρονόμοι της τρίτης τάξης καλούνται στην κληρονομία εφόσον δεν υπάρχουν εν ζωή κληρονόμοι της πρώτης ή της δεύτερης τάξης.

Εάν ο κληρονομούμενος ήταν έγγαμος, η κληρονομία περιέρχεται στον/στην επιζώντα(-ώσα) σύζυγο. Μετά τον θάνατο του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου συγκαληρονομούν τα τέκνα και τα εγγόνια τους. Εφόσον δεν υπάρχουν τέκνα και εγγόνια, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της δεύτερης ή τρίτης τάξης. Οι εν λόγω κληρονόμοι έχουν επομένως δευτερεύον κληρονομικό δικαίωμα (*efterarv*) μετά τον θάνατο του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου.

Σε περίπτωση που υπάρχουν τέκνα του θανόντος τα οποία δεν είναι τέκνα του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου, αυτά δικαιούνται να λάβουν τη νόμιμη μοίρα τους μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου.

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία περιέρχεται στο Ταμείο Κληρονομιών (*den allmänna arvsfonden*).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Η διανομή της κληρονομιάς διενεργείται συνήθως χωρίς την παρέμβαση των αρχών. Πραγματοποιείται, αντιθέτως, από τα πρόσωπα που έχουν κληρονομικό δικαίωμα και τους συγκυρίους των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διανομή της μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου. Τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα είναι ο/η επιζών (-ώσα) σύζυγος ή συμβιών σύντροφος, τα τέκνα (κληρονόμοι) και οι καθολικοί διάδοχοι. Τρεις μήνες μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου υποβάλλεται απογραφή της κληρονομιάς στη φορολογική υπηρεσία (*Skatteverket*). Στο έγγραφο απογραφής κληρονομιάς παρατίθενται τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κληρονομιάς. Αναφέρονται επίσης τα πρόσωπα τα οποία έχουν εξουσία εκπροσώπησης της κληρονομιάς. Η φορολογική υπηρεσία είναι επίσης αρμόδια να εντοπίσει τους κληρονόμους αγνώστου διαμονής αναρτώντας σχετική ανακοίνωση στην επίσημη εφημερίδα της Σουηδίας («Post- och Inrikes Tidningar»).

Με σχετικό αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον διορισμό επίσημου διαχειριστή της κληρονομιάς (*boutredningsman*), καθώς και να διορίσει τέτοιο επίσημο διαχειριστή. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν συμφωνούν στη διανομή της κληρονομιάς, διορίζεται ειδικός διανομέας της κληρονομιάς (*skiftesman*). Το πρόσωπο αυτό μπορεί να προβεί σε αναγκαστική διανομή της κληρονομιάς. Ο διανομέας της κληρονομιάς διορίζεται από το αρμόδιο τακτικό δικαστήριο.

Το ίδιο δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο για τις κληρονομικές διαφορές.

Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους κληρονόμους είναι ανήλικος ή ανίκανος για δικαιοπραξία, διορίζεται επίτροπος. Ο επίτροπος (*god man*) διορίζεται από τον βασικό κηδεμόνα (*överförmyndaren*).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν απαιτείται ειδική αποδοχή του κληρονομικού δικαιώματος εκ μέρους του κληρονόμου. Ωστόσο, ο κληρονόμος οφείλει να κοινοποιήσει την ύπαρξή του και, εφόσον δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομιάς, να συνδράμει στη διαχείρισή της.

Πρόσωπο το οποίο κατονομάζεται ως κληρονόμος σε διαθήκη οφείλει, εφόσον επιθυμεί να ασκήσει το σχετικό δικαίωμα, να κοινοποιήσει τη διαθήκη στους νόμιμους κληρονόμους. Αυτό σημαίνει παράδοση θεωρημένου αντιγράφου της διαθήκης στους κληρονόμους, έναντι βεβαίωσης παραλαβής. Μετά την κοινοποίηση της διαθήκης, τυχόν κληρονόμοι οι οποίοι θεωρούν ότι αυτή πρέπει να κηρυχθεί άκυρη ή επιθυμούν την τροποποίησή της προκειμένου να λάβουν τη νόμιμη μοίρα τους ή ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος που επικαλείται τον κανόνα του ελάχιστου μεριδίου, διαθέτουν περιθώριο έξι μηνών για να καταθέσουν στο δικαστήριο αγωγή ακύρωσης.

Τα τέκνα ή εγγόνια του θανόντος μπορούν να παραιτηθούν από το κληρονομικό τους δικαίωμα υπέρ του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου. Η εν λόγω παραίτηση δεν συνιστά αποποίηση της κληρονομιάς αντιθέτως, ο κληρονόμος απλώς αναβάλλει το κληρονομικό του δικαίωμα. Ο κληρονόμος θα έχει δευτερεύον κληρονομικό δικαίωμα από την κληρονομία του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου, μετά δε τον θάνατο αυτού(-ής), ο κληρονόμος δικαιούται να λάβει το ελάχιστο μερίδιό του επί της κληρονομιάς. Σε περίπτωση που ο κληρονόμος δεν είναι εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου, το μερίδιό του περιέρχεται στους δικούς του κληρονόμους.

Κληρονόμος ή κληροδόχος μπορεί να παραιτηθεί του σχετικού του δικαιώματος με απευθείας δήλωση προς τον διαθέτη, δηλαδή πριν από τον χρόνο θανάτου του τελευταίου. Εφόσον δεν ορίζεται άλλως, η εν λόγω παραίτηση ισχύει για τους κληρονόμους του κληρονόμου. Ωστόσο, τα τέκνα ή εγγόνια ή οι κληρονόμοι αυτών διατηρούν πάντοτε το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα.

Σε περίπτωση που κάποιος κληρονόμος ή κληροδόχος παραιτηθεί ή δεν αναλάβει το μερίδιό του, η σουηδική φορολογική υπηρεσία μπορεί να τον διατάξει να ασκήσει το δικαίωμά του εντός έξι μηνών από τη σχετική εντολή. Εάν ο κληρονόμος ή κληροδόχος δεν ασκήσει το δικαίωμά του, εκπίπτει του σχετικού δικαιώματος επί της κληρονομιάς. Παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα χωρεί έως τον χρόνο διανομής της κληρονομιάς.

6 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Μετά τον θάνατο του διαθέτη, τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα, δηλαδή ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος ή συμβιών(-ούσα) σύντροφος, οι κληρονόμοι και οι καθολικοί κληροδόχοι υποχρεούνται να διαχειρίζονται από κοινού την κληρονομία περιουσία. Τα πρόσωπα αυτά έχουν την υποχρέωση να διενεργήσουν απογραφή της κληρονομιάς (*bouppteckning*) και να υποβάλουν το σχετικό έγγραφο στη φορολογική υπηρεσία. Εφόσον το ενεργητικό της

κληρονομίας υπερβαίνει το παθητικό, το πλεόνασμα διανέμεται σύμφωνα με τον νόμο ή σύμφωνα με τη διαθήκη. Η κληρονομία διαιρείται δυνάμει εγγράφου διανομής κληρονομίας (*arvskifte*), το οποίο καταρτίζεται από τους κληρονόμους και τους καθολικούς διαδόχους. Η σχετική πράξη πρέπει να καταρτίζεται γραπτώς και να φέρει την υπογραφή όλων των κληρονόμων. Εάν οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν για τη διανομή της κληρονομίας, μπορεί να διοριστεί διανομέας της κληρονομίας (*skiftesman*) και να διεξαχθεί αναγκαστική διανομή. Σε περίπτωση στην οποία η διαθήκη ορίζει εκτελεστή της διαθήκης (*testamentsexekutor*), αυτός είναι υπεύθυνος για τη διανομή.

Εάν ο θανών ήταν έγγαμος ή είχε συμβιούντα(-ούσα) σύντροφο, συνήθως διενεργείται διαίρεση της κοινής περιουσίας του ζεύγους. Η διαίρεση της κοινής περιουσίας λαμβάνει χώρα πριν από τη διανομή της κληρονομίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Το κληρονομικό δικαίωμα αποκτάται από τον κληρονόμο (*arvinge*) διά του νόμου. Προϋπόθεση κτήσης του κληρονομικού δικαιώματος είναι ο κληρονόμος να βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη. Εναλλακτικά, ο κληρονόμος πρέπει να έχει συλληφθεί πριν από τον χρόνο θανάτου και να γεννηθεί μετά από αυτόν. Υπάρχουν τρεις τάξεις κληρονόμων: για περισσότερες πληροφορίες βλέπε ερώτηση 4.

Κληροδόχος (*testamentstagare*) είναι το πρόσωπο το οποίο αποκτά περιουσιακά στοιχεία του κληρονομούμενου δυνάμει έγκυρης διαθήκης. Σε περίπτωση που ο κληροδόχος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, υποκαθίσταται από τους συγγενείς του, εφόσον αυτοί έχουν κληρονομικό δικαίωμα σύμφωνα με την κληρονομική διαδοχή που προβλέπεται από τον νόμο.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι, οι κληρονόμοι δεν ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος. Με τον θάνατο ενός προσώπου, τα περιουσιακά του στοιχεία και χρέη συνιστούν την κληρονομία (*dödsbo*). Η κληρονομία έχει δική της νομική προσωπικότητα και συνεπώς φέρει δικαιώματα και υποχρεώσεις. Σε περίπτωση που τα χρέη υπερβαίνουν το ενεργητικό της κληρονομίας, αυτή κηρύσσεται σε πτώχευση και δεν λαμβάνει χώρα διανομή της κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακινήτης περιουσίας;

Κάθε πρόσωπο το οποίο αποκτά δικαιώματα κυριότητας επί ακινήτου υποχρεούται να ζητήσει τη μεταγραφή των ακινήτων στη κτηματολογική υπηρεσία (<http://www.lantmateriet.se/>), συνήθως εντός τριών μηνών από τον χρόνο κτήσης του ακινήτου. Ο αιτών τη μεταγραφή υποχρεούται να υποβάλει τον τίτλο κτήσης του ακινήτου και κάθε άλλο απαραίτητο έγγραφο το οποίο αποδεικνύει τη νόμιμη κτήση του. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι σε περίπτωση κτήσης διά αγοράς, πρέπει να υποβληθεί, μεταξύ άλλων, το σχετικό πωλητήριο συμβόλαιο. Σε περίπτωση κτήσης διά κληρονομικής διαδοχής, αρκεί καταρχήν σε ορισμένες περιπτώσεις (εφόσον υπάρχει μόνον ένας κληρονόμος) η υποβολή του πρωτότυπου εγγράφου απογραφής της κληρονομίας και επικυρωμένου αντιγράφου. Σε άλλες περιπτώσεις, πρέπει να υποβληθεί το πρωτότυπο έγγραφο διανομής της κληρονομίας και επικυρωμένο αντίγραφο. Ενδέχεται να απαιτούνται και άλλα έγγραφα, όπως για παράδειγμα η συναίνεση του βασικού κηδεμόνα εάν υπάρχει κληρονόμος ο οποίος είναι ανήλικος ή ανίκανος για δικαιοπραξία. Σε ορισμένες περιπτώσεις το αίτημα μεταγραφής μπορεί να συνοδεύεται από διαθήκη η οποία έχει αποκτήσει νομική ισχύ στη θέση του εγγράφου διανομής της κληρονομίας.

Το πρόσωπο το οποίο υπέβαλε τελευταίο αίτηση μεταγραφής τεκμαίρεται ως κύριος του ακινήτου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Είναι υποχρεωτικός ο διορισμός επίσημου διαχειριστή της κληρονομίας σε περίπτωση που υπάρξει σχετικό αίτημα από πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα επί της κληρονομίας. Ο κληροδόχος, δηλαδή πρόσωπο το οποίο αποκτά συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο δυνάμει διαθήκης, έχει επίσης δικαίωμα να ζητήσει τον διορισμό επίσημου διαχειριστή της κληρονομίας. Ο διαχειριστής της κληρονομίας διορίζεται από το αρμόδιο δικαστήριο. Ο διαχειριστής πρέπει να διαθέτει τις γνώσεις που απαιτούνται για τη διαχείριση της κληρονομίας.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει στη διαθήκη ότι η διαχείριση της κληρονομίας ανατίθεται σε εκτελεστή διαθήκης αντί των κληρονόμων και καθολικών διαδόχων.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Καταρχάς, είναι τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα, δηλαδή ο/η επιζών (-ύσα) σύζυγος ή συμβιών(-ούσα) σύντροφος, οι κληρονόμοι και οι καθολικοί διάδοχοι. Τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα πρέπει να αναγραφούν στο έγγραφο απογραφής της κληρονομίας. Εφόσον έχει διοριστεί επίσημος διαχειριστής της κληρονομίας ή εκτελεστής διαθήκης, αυτός έχει εξουσία εκπροσώπησης της κληρονομίας αντί των κληρονόμων.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Καθήκον του επίσημου διαχειριστή κληρονομίας είναι η καταγραφή του ενεργητικού και του παθητικού της κληρονομίας και η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που την αποτελούν. Πρέπει επίσης να οριστούν οι κληρονόμοι και κληροδόχοι προκειμένου να λάβει χώρα διανομή της κληρονομίας σύμφωνα με την εξ αδιαθέτου νόμιμη κληρονομική διαδοχή ή τη διαθήκη. Ο διαχειριστής της κληρονομίας έχει επομένως εξουσία να υπογράψει όλα τα νομικά έγγραφα τα οποία απαιτούνται προς τον σκοπό αυτό. Τίθενται κάποιοι περιορισμοί στις εξουσίες του διαχειριστή της κληρονομίας, π.χ. για την πώληση ακινήτων ο διαχειριστής πρέπει να λάβει την έγγραφη συναίνεση όλων των συγγενών των ακινήτων, ειδικά, εφόσον αυτό δεν είναι δυνατό, την άδεια του αρμόδιου πρωτοδικείου.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τα συνηθέστερα έγγραφα είναι το έγγραφο απογραφής της κληρονομίας και το έγγραφο διανομής της κληρονομίας.

Έγγραφο απογραφής κληρονομίας (*bouppteckning*): Μετά τη διαδικασία απογραφής της κληρονομίας, στην οποία πρέπει να καλούνται όλοι οι κληρονόμοι και κληροδόχοι, καταρτίζεται έγγραφο απογραφής κληρονομίας, το οποίο υποβάλλεται στη φορολογική υπηρεσία. Το εν λόγω έγγραφο αναγράφει, μεταξύ άλλων, τους κληρονόμους και κληροδόχους καθώς και τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κληρονομίας. Το πρόσωπο που έχει καλύτερη γνώση της κληρονομίας, ο υπεύθυνος απογραφής, υποχρεούται να δηλώσει υπεύθυνα ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο έγγραφο της απογραφής είναι ακριβείς. Η ακρίβεια του εγγράφου απογραφής πρέπει να πιστοποιείται από δύο πρόσωπα. Στο έγγραφο απογραφής πρέπει να εσκακλείεται η διαθήκη και τυχόν προγαμιαίο συμβόλαιο. Η σουηδική φορολογική υπηρεσία τηρεί σχετικό μητρώο εγγράφων απογραφής κληρονομίας. Το καταχωρημένο στο μητρώο έγγραφο απογραφής κληρονομίας έχει σημαντική αξία στο αστικό δίκαιο. Το έγγραφο αυτό, είτε καθαυτό είτε από κοινού με το έγγραφο διανομής της κληρονομίας, μπορεί να προσκομιστεί από τα πρόσωπα τα οποία έχουν νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα ως απόδειξη δικαιώματος, π.χ. όταν πρέπει να γίνει ανάληψη των χρημάτων από τον τραπεζικό λογαριασμό του θανόντος ή όταν πρέπει να υποβληθεί αίτηση μεταγραφής τίτλου ιδιοκτησίας.

Έγγραφο διανομής της κληρονομίας (*arvsskifte*): Για τη διανομή της κληρονομίας πρέπει να καταρτίζεται σχετικό έγγραφο διανομής της κληρονομίας. Το έγγραφο διανομής της κληρονομίας πρέπει να καταρτίζεται γραπτώς και να φέρει την υπογραφή των κληρονόμων και/ή κληροδόχων. Το εν λόγω έγγραφο έχει σημαντική αξία στο αστικό δίκαιο και μπορεί να προσκομιστεί από τα πρόσωπα τα οποία έχουν νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα ως απόδειξη δικαιώματος. Κατά το σουηδικό δίκαιο, ισχύει η ελεύθερη εκτίμηση των αποδείξεων, δηλαδή δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις περί της αποδεικτικής δύναμης συγκεκριμένου εγγράφου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/10/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που

περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Γενικές πληροφορίες - Αγγλία και Ουαλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Ε⁹ Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUe\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται από τον διαθέτη ή τους διαθέτες. Για τη σύνταξη δεν απαιτείται η παροχή νομικών συμβουλών ούτε η ανάμιξη ασκούντων συναφές προς τη δικαιοσύνη επάγγελμα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν απαιτείται καταχώριση της διαθήκης.

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου, με τη διαθήκη μεταβιβάζεται η κληρονομιά περιουσία στους εκτελεστές (νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους) του, δεν γίνεται όμως διάθεση της κληρονομιάς περιουσίας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Όχι, αλλά ορισμένα μέλη της οικογένειας και πρόσωπα που συντηρούσε ο κληρονομούμενος μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παροχή διατροφής από την κληρονομιά περιουσία σύμφωνα με τον [Ε⁹ Νόμο περί κληρονομιάς \(Πρόβλεψη για την οικογένεια και τα εξαρτώμενα μέλη\) \(Inheritance \(Provision for Family and Dependents\) Act\) του 1975](#).

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ή στον βαθμό που ο κληρονομούμενος δεν άφησε έγκυρη διαθήκη, η κληρονομιά περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής που ορίζονται στον [Ε⁹ Νόμο περί διαχείρισης κληρονομιών περιουσιών \(Administration of Estates Act\) του 1925](#) (όπως έχει τροποποιηθεί).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η περιουσία του κληρονομούμενου μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του. Εκείνοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παραχώρηση εκπροσώπησης (παραχώρηση επικύρωσης διαθήκης σε περίπτωση διαδοχής από διαθήκη και έγγραφα διαχείρισης σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής). Με την παραχώρηση επικυρώνεται η εξουσία τους να διαχειριστούν την κληρονομιά περιουσία σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής, ανάλογα με την περίπτωση. Τυχόν διαφορές σε σχέση με το δικαίωμα διαδοχής ή την παραχώρηση εκπροσώπησης μπορούν να παραπέμπονται στο δικαστήριο. Η δικαστική διαδικασία διέπεται από τους [Ε⁹ Κανόνες εκούσιας δικαιοδοσίας περί επικύρωσης διαθήκης](#) ή τους [Ε⁹ Κανόνες πολιτικής δικονομίας](#).

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι είναι υπεύθυνοι για την ταυτοποίηση και τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων του κληρονομούμενου στην κληρονομιά περιουσία, την εξόφληση των χρεών του κληρονομούμενου (συμπεριλαμβανομένου του [Ε⁹ φόρου κληρονομιάς](#)) και τη διανομή της εναπομείνουσας περιουσίας στους δικαιούχους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη ή με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου ή, σε περίπτωση θανάτου των δικαιούχων κληρονόμων κατά τη διάρκεια διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας, κατά τον θάνατο του προσώπου που είχε μέχρι πρότινος το δικαίωμα διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι. Τα χρέη βαρύνουν την κληρονομιά περιουσία.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Όπως αναφέρθηκε στην απάντηση της ερώτησης 5, η κληρονομιά περιουσία μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του. Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι μεταβιβάζουν την ακίνητη περιουσία στον δικαιούχο κληρονόμο κατά τη διάρκεια της διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας. Ο δικαιούχος κληρονόμος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία της παραχώρησης εκπροσώπησης και της μεταβίβασης στο κτηματολόγιο σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες του κτηματολογίου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι διαχειρίζονται την κληρονομιά περιουσία και διανέμουν τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία. Η μορφή της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το είδος των περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένα αγαθά ενδέχεται να μεταβιβάζονται με παράδοση της κατοχής. Τα χρηματικά ποσά ενδέχεται να καταβάλλονται με επιταγή. Βλέπε ερώτηση 9 σχετικά με τα οικόπεδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/12/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [en](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Βόρεια Ιρλανδία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUE\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται από τον διαθέτη ή τους διαθέτες. Για τη σύνταξη δεν απαιτείται η παροχή νομικών συμβουλών ούτε η ανάμιξη ασκούντων συναφές προς τη δικαιοσύνη επάγγελμα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν απαιτείται καταχώριση της διαθήκης.

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου, με τη διαθήκη μεταβιβάζεται η κληρονομιά περιουσία στους εκτελεστές (νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους) του, δεν γίνεται όμως διάθεση της κληρονομιάς περιουσίας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Η μερίδα θανόντος συγκύριου σε εξ' αδιαιρέτου ιδιοκτησία περιέρχεται αυτόματα στον/στους επιζώντα/-ες συγκύριους βάσει του δικαιώματος επιζώντος.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ή στον βαθμό που ο κληρονομούμενος δεν άφησε έγκυρη διαθήκη, η κληρονομιά περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες της εξ' αδιαθέτου διαδοχής που ορίζονται στον [Νόμο περί διαχείρισης κληρονομιών περιουσιών \(Βόρεια Ιρλανδία\) \[Administration of Estates Act \(Northern Ireland\)\] του 1955](#) (όπως έχει τροποποιηθεί).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η περιουσία του κληρονομούμενου μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του. Εκείνοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παραχώρηση εκπροσώπησης (παραχώρηση επικύρωσης διαθήκης σε περίπτωση διαδοχής από διαθήκη και έγγραφα διαχείρισης σε περίπτωση εξ' αδιαθέτου διαδοχής). Με την παραχώρηση επικυρώνεται η εξουσία τους να διαχειριστούν την κληρονομιά περιουσία σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ' αδιαθέτου διαδοχής, ανάλογα με την περίπτωση. Τυχόν διαφορές σχετικά με το δικαίωμα διαδοχής ή την παραχώρηση εκπροσώπησης μπορούν να παραπέμπονται στο δικαστήριο. Η δικαστική διαδικασία διέπεται από τους [Κανόνες του County Court \(NI\) του 1981](#) και τους [Κανόνες του Court of Judicature \(NI\) του 1980](#).

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι είναι υπεύθυνοι για την ταυτοποίηση και τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων του κληρονομούμενου στην κληρονομιά περιουσία, την εξόφληση των χρεών του κληρονομούμενου (συμπεριλαμβανομένου του [Εθνικού Φόρου Κληρονομιάς](#)) και τη διανομή της εναπομείνουσας περιουσίας στους δικαιούχους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ' αδιαθέτου διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου ή, σε περίπτωση θανάτου των δικαιούχων κληρονόμων κατά τη διάρκεια διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας, κατά τον θάνατο του προσώπου που είχε μέχρι πρότινος το δικαίωμα διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι. Τα χρέη βαρύνουν την κληρονομιά περιουσία.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι μεταβιβάζουν την ακίνητη περιουσία στον δικαιούχο κληρονόμο κατά τη διάρκεια της διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας. Ο δικαιούχος κληρονόμος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία της παραχώρησης εκπροσώπησης και της μεταβίβασης στο κτηματολόγιο ή στο υποθηκοφυλακείο σύμφωνα με τους [Κανόνες του κτηματολογίου \(Βόρεια Ιρλανδία\) του 1994](#) ή τους [Κανονισμούς μεταγραφής πράξεων στο υποθηκοφυλακείο \(Βόρεια Ιρλανδία\) του 1997](#).

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι διαχειρίζονται την κληρονομιά περιουσία και διανέμουν τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία. Η μορφή της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το είδος των περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένα αγαθά ενδέχεται να μεταβιβάζονται με παράδοση της κατοχής. Τα χρηματικά ποσά ενδέχεται να καταβάλλονται με επιταγή. Βλέπε ερώτηση 9 σχετικά με τα οικόπεδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/04/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [en](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε

πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Σκωτία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Ε^ο Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUE\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Ο διαθέτης μπορεί να προσπορίσει περιουσιακή ωφέλεια σε άλλους, λόγω θανάτου, με διαθήκη. Οι απαιτήσεις του [Ε^ο Νόμου περί γραπτού τύπου \(Σκωτία\) \[Writing \(Scotland\) Act\] του 1995](#) επιβάλλουν στις διαθήκες που συντάσσονται μετά την 1η Αυγούστου 1995 τον γραπτό τύπο και την υπογραφή τους από τον διαθέτη.

Επίσης, τα πρόσωπα μπορούν να κατέχουν κινητή και ακίνητη περιουσία με την κυριότητα να ανήκει εξ αδιαίρετου σε αυτά και στον επιζώντα (γνωστό ως ρήτρα κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος).

Τα πρόσωπα μπορούν επίσης να κατέχουν κινητή και ακίνητη περιουσία με τίτλο στο όνομά τους ή ως συγκύριοι με άλλα πρόσωπα, με ρήτρα ειδικής διαδοχής που προβλέπει ότι η ιδιοκτησία ή η εξ αδιαίρετου μερίδα ενός προσώπου περιέρχεται σε άλλο πρόσωπο λόγω θανάτου.

Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει διαθήκη, ρήτρα κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος ή ρήτρα ειδικής διαδοχής, η περιουσία μεταβιβάζεται σύμφωνα με τον [Ε^ο Νόμο περί κληρονομικής διαδοχής \(Σκωτία\) \[Succession \(Scotland\) Act\] του 1964](#).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Στη Σκωτία δεν απαιτείται η καταχώριση διαθήκης.

Ο τίτλος κυριότητας επί ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων με ρήτρα ειδικής διαδοχής ή κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, θα καταχωρείται είτε στο [Ε^ο Μητρώο μεταγραφών πράξεων \(Register of Sasines\)](#) είτε στο [Ε^ο Κτηματολόγιο της Σκωτίας](#).

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο τίτλος κυριότητας επί κινητής περιουσίας, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων που περιέχουν ρήτρα ειδικής διαδοχής ή κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, θα καταχωρίζεται, για παράδειγμα, στο μητρώο μετόχων μιας εταιρείας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Σύμφωνα με το δικαίωμα της Σκωτίας, τέκνο ή επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος είναι δυνατό να εγείρει αξιώσεις νόμιμης μοίρας επί της κληρονομιαίας κινητής περιουσίας κατά τον θάνατο του γονέα/συζύγου/συντρόφου, ακόμα και όταν ο θανών έχει αφήσει διαθήκη. Το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας συνιστά μέτρο προστασίας από την αποκλήρωση. Τα τέκνα έχουν δικαίωμα είτε στο ένα τρίτο της κινητής περιουσίας του κληρονομούμενου (μετρητά, μετοχές κ.α.), εάν υπάρχει επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος είτε στο ήμισυ της κινητής περιουσίας, εάν δεν υπάρχει επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος. Επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος έχει δικαίωμα είτε στο ένα τρίτο της κινητής περιουσίας του κληρονομούμενου (μετρητά, μετοχές κ.α.), εάν υπάρχουν τέκνα, είτε στο ήμισυ της κινητής περιουσίας, εάν δεν υπάρχουν τέκνα.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Η περιουσία θα μεταβιβάζεται σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκωτία) του 1964, με τη σειρά που αναφέρεται ακολούθως.

(α) ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Χρηρέυσαντες σύζυγοι ή επιζώντες καταχωρισμένοι σύντροφοι έχουν προηγούμενα δικαιώματα επί της κληρονομιαίας περιουσίας του θανόντος συζύγου ή καταχωρισμένου συντρόφου.

Σε περίπτωση που ο θανών είχε στην κυριότητα του οικία στην οποία ζούσε ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος, ο επιζών δικαιούται την οικία, την οικοσκευή και την επίπλωση αυτής, με την επιφύλαξη ορισμένων ορίων. Ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος μπορεί να εγείρει αξίωση για: την οικία, εφόσον η αξία της είναι μικρότερη από 473 000 λίρες στερλίνες την οικοσκευή και την επίπλωση αξίας έως 29 000 λίρες στερλίνες.

Εάν ο θανών άφησε τέκνα ή άλλους κατιόντες, ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος δικαιούται τις πρώτες 50 000 λίρες στερλίνες από την κληρονομιαία περιουσία. Εάν ο θανών δεν άφησε τέκνα ή άλλους κατιόντες, ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος δικαιούται τις πρώτες 89 000 λίρες στερλίνες από την κληρονομιαία περιουσία.

(β) ΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ)

Σε περίπτωση εναπομείνουσας κληρονομιαίας περιουσίας μετά την ικανοποίηση των «προγενέστερων δικαιωμάτων», ο επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος και τα τέκνα έχουν ορισμένα «νόμιμα δικαιώματα» (νόμιμη μοίρα) επί της «κληρονομιαίας κινητής περιουσίας» του θανόντος, όπως περιγράφεται στην απάντηση της ερώτησης 3 ανωτέρω.

(γ) ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Μετά την ικανοποίηση των προγενέστερων και των νομικών δικαιωμάτων, η υπόλοιπη αδιάθετη κληρονομιαία περιουσία μεταβιβάζεται σύμφωνα με τους κανόνες δικαίου, με την εξής σειρά:

τα τέκνα

σε περίπτωση επιζώντων γονέων και αδελφών, οι γονείς κληρονομούν το ήμισυ και οι αδελφοί και αδελφές το έτερο ήμισυ

οι αδελφοί και αδελφές, εάν δεν υπάρχουν επιζώντες γονείς

οι γονείς, εάν δεν υπάρχουν επιζώντες αδελφοί και αδελφές

ο επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος

οι θείοι ή οι θείες (από την πλευρά οποιουδήποτε γονέα)

οι παππούδες και οι γιαγιάδες (από την πλευρά οποιουδήποτε γονέα)

οι αδελφοί και οι αδελφές των παππούδων/γιαγιάδων (από την πλευρά οποιουδήποτε γονέα)

άλλοι ανιόντες – πιο μακρινής συγγένειας σε σχέση με τους παππούδες/τις γιαγιάδες

το Στέμμα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Στις περισσότερες κληρονομιαίες περιουσίες, ο εκτελεστής (είτε κατονομάζεται στη διαθήκη του κληρονομούμενου είτε διορίζεται από το τοπικό δικαστήριο (sheriff court)) είναι απαραίτητο να λάβει «επικύρωση» από το τοπικό δικαστήριο. Η παραχώρηση επικύρωσης είναι ο τίτλος που παρέχεται στον εκτελεστή

για να διαχειρίζεται την κληρονομιά περιουσία που αναφέρεται στον κατάλογο απογραφής περιουσίας ο οποίος συνοδεύει την αίτηση επικύρωσης και, επίσης, παρέχει στον εκτελεστή την εξουσία να ασχολείται με όλα τα θέματα της κληρονομικής διαδοχής σε σχέση με την εν λόγω κληρονομιά περιουσία.

6 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Στις περισσότερες κληρονομιαίες περιουσίες είναι απαραίτητο να υπάρχει εκτελεστής για τη διαχείριση της περιουσίας που ορίζεται είτε βάσει διαθήκης είτε από το τοπικό δικαστήριο (εκτελεστής διορισμένος από το δικαστήριο) όταν δεν υπάρχει έγκυρη διαθήκη ή εάν οι εκτελεστές που ορίστηκαν αδυνατούν ή δεν επιθυμούν να αναλάβουν αυτόν τον ρόλο.

Στις περισσότερες κληρονομιαίες περιουσίες, ο/οι εκτελεστής/-ές πρέπει να υποβάλει/-ουν αίτηση στο τοπικό δικαστήριο για επικύρωση.

Ο διορισμένος από το δικαστήριο εκτελεστής υποχρεούται, στις περισσότερες περιπτώσεις, να αποκτήσει ασφαλιστική κάλυψη (bond of caution) πριν από την έναρξη διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας.

Κατά την υποβολή της, η αίτηση επικύρωσης πρέπει να συνοδεύεται από κατάλογο απογραφής που αναφέρει όλα τα στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας και από τη διαθήκη, εάν υφίσταται.

Το δικαστήριο παραχωρεί επικύρωση όσον αφορά τα στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας που αναφέρονται στον κατάλογο και που είναι ευθύνη του εκτελεστή να συγκεντρωθούν.

Μόλις συγκεντρωθεί η κληρονομιαία περιουσία, ο εκτελεστής πρέπει στη συνέχεια να εξοφλήσει τυχόν χρέη και να καταβάλει φόρους που οφείλονται, πριν προβεί στη διανομή της περιουσίας σύμφωνα με τη διαθήκη ή τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκωτία) του 1964.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Σε περίπτωση που υπάρχει διαθήκη, θα κατονομάζει τους δικαιούχους ή την κατηγορία δικαιούχων που πρέπει να κληρονομήσουν μέρος ή το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας, με την επιφύλαξη αξιώσεων νόμιμης μοίρας.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, τα δικαιώματα και η σειρά με την οποία οι δικαιούχοι θα κληρονομήσουν την περιουσία ορίζονται στον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκωτία) του 1964.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, ο επιζών συμβιών μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο, εντός έξι μηνών από τον θάνατο, για τη χορήγηση ποσού από την κληρονομιαία περιουσία βάσει του [§ 1 Νόμου περί οικογενειακού δικαίου \(Σκωτία\) \[Family Law \(Scotland\) Act\] του 2006](#).

«Θεμελίωση δικαιώματος» είναι η χρονική στιγμή κατά την οποία ο δικαιούχος αποκτά «δικαίωμα στην περιουσία» όσον αφορά μια κληροδοσία. Σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκωτία) του 1964, η κληρονομιαία περιουσία μεταβιβάζεται στον εκτελεστή για τους σκοπούς της διαχείρισης. Σε αυτό το σημείο, ο δικαιούχος αποκτά ενοχικό δικαίωμα έναντι του εκτελεστή για την παράδοση του αντικειμένου της κληροδοσίας υπέρ του δικαιούχου. Όταν το αντικείμενο της κληροδοσίας παραδίδεται στον δικαιούχο, εκείνος αποκτά «εμπράγματο δικαίωμα».

Η χρονική στιγμή της θεμελίωσης δικαιώματος άπτεται της πρόθεσης του θανόντος, η οποία προσδιορίζεται με αναφορά στη διαθήκη του.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ο εκτελεστής υποχρεούται να εξοφλήσει όλα τα χρέη που οφείλονται από την κληρονομιαία περιουσία πριν από τη διανομή της στους δικαιούχους. Η κληρονομιαία περιουσία δεν διανέμεται πριν από την παρέλευση έξι μηνών από την ημερομηνία θανάτου, έτσι ώστε να δοθεί χρόνος στους δανειστές να εγείρουν την αξίωσή τους. Εάν ένας δανειστής δεν εγείρει αξίωση εντός έξι μηνών και ο εκτελεστής διανείμει την κληρονομιαία περιουσία, θεωρητικά υπόχρεοι για την εξόφληση οφειλών, στον βαθμό της κληροδοσίας τους, είναι οι δικαιούχοι.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο τίτλος κυριότητας επί ακίνητης περιουσίας μπορεί να μεταβιβαστεί σε δικαιούχο μέσω διάταξης τελευταίας βούλησης που πρέπει να καταχωρείται στο κτηματολόγιο της Σκωτίας ή με την επισύναψη υπογεγραμμένου εγγράφου (έκθεμα) στην επικύρωση (ή στο πιστοποιητικό επικύρωσης).

Σε περίπτωση ρήτρας κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, ο τίτλος κυριότητας επί της περιουσίας περιέρχεται αυτόματα στον κύριο που επιζεί και ένα απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου πρέπει να συνοδεύει τους τίτλους κυριότητας.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η επικύρωση του δικαστηρίου δεν απαιτείται για όλες τις κληρονομιαίες περιουσίες - ορισμένοι διαχειριστές της κληρονομιαίας περιουσίας προχωρούν σε διανομή της χωρίς την ανάγκη επικύρωσης. Εάν απαιτείται επικύρωση, πρέπει να διοριστεί εκτελεστής, είτε βάσει διαθήκης είτε κατόπιν υποβολής αίτησης για εκτελεστή διορισμένο από το δικαστήριο.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησης του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο εκτελεστής που ορίζεται βάσει διαθήκης ή διορίζεται από το δικαστήριο και στον οποίο έχει παραχωρηθεί επικύρωση από το δικαστήριο θα διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διαχειριστές κληρονομιαίας περιουσίας μεταβιβάζουν την περιουσία του κληρονομούμενου χωρίς την ανάγκη επικύρωσης.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Να συγκεντρώνει την κληρονομιαία περιουσία που αναφέρεται στον κατάλογο απογραφής ο οποίος συνοδεύει την αίτηση επικύρωσης.

Να εξοφλεί τα χρέη και να καταβάλει τους φόρους.

Να διανέμει την εναπομείνουσα κληρονομιαία περιουσία στους δικαιούχους βάσει της διαθήκης ή, όπου δεν υπάρχει διαθήκη, σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκωτία) του 1964.

Να επιδιώκει την εξόφληση απαιτήσεων του θανόντα.

Σε περίπτωση που ο θανών υπέστη προσωπικές βλάβες προ του θανάτου, ο εκτελεστής έχει τα ίδια δικαιώματα αποζημίωσης που θα είχε ο θανών.

Ο εκτελεστής έχει το δικαίωμα να συνεχίσει αγωγή αποζημίωσης για προσωπικές βλάβες που κατατέθηκε από τον θανόντα πριν από τον θάνατό του και η εκδίκασή της δεν έχει ολοκληρωθεί.

Σε περίπτωση κατάθεσης αγωγής για δυσφήμιση από τον θανόντα, η εκδίκαση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί κατά τον χρόνο του θανάτου του, το δικαίωμα αποζημίωσης δύναται να μεταβιβαστεί στον εκτελεστή.

Εάν ο θανών είχε δικαίωμα αποζημίωσης λόγω αθέτησης σύμβασης, αυτό μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αγωγής που συνεχίζει ή καταθέτει ο εκτελεστής.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Δεν απαιτείται η έκδοση εγγράφων που αποδεικνύουν την ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων. Τα στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας μεταβιβάζονται στους δικαιούχους από τον εκτελεστή που διαχειρίζεται την περιουσία και για ορισμένους από τους δικαιούχους, αυτό συνεπάγεται επίσημη μεταβίβαση και, πιθανόν, μεταγραφή τίτλου. Όπως προαναφέρθηκε, σε περίπτωση ρήτρας κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, ο τίτλος κυριότητας επί της περιουσίας περιέρχεται αυτόματα στον επιζώντα κύριο, και τους τίτλους κυριότητας πρέπει να συνοδεύει απόσπασμα της ληξιαρχικής πράξης θανάτου. Στο πλαίσιο της διαδικασίας επικύρωσης στη Σκωτία, πρέπει να υποβάλλεται έντυπο φόρου κληρονομίας, ακόμα και όταν δεν οφείλεται φόρος κληρονομίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/05/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [en](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Γενικές πληροφορίες - Γιβραλτάρ

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [ΕΓ](#) Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUJE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται από τον διαθέτη ή τους διαθέτες. Για τη σύνταξη δεν απαιτείται η παροχή νομικών συμβουλών ούτε η ανάμιξη ασκούντων συναφές προς τη δικαιοσύνη επάγγελμα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν απαιτείται καταχώριση της διαθήκης.

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου, με τη διαθήκη μεταβιβάζεται η κληρονομιά περιουσία στους εκτελεστές (νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους) του, δεν γίνεται όμως διάθεση της κληρονομιάς περιουσίας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Όχι.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ή στον βαθμό που ο κληρονομούμενος δεν άφησε έγκυρη διαθήκη, η κληρονομιά περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής που ορίζονται στον [ΕΓ](#) Νόμο περί διαχείρισης κληρονομιάων περιουσιών (Administration of Estates Act) του 1933 (όπως έχει τροποποιηθεί).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή;

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η περιουσία του κληρονομούμενου μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του. Εκείνοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παραχώρηση εκπροσώπησης (παραχώρηση επικύρωσης διαθήκης σε περίπτωση διαδοχής από διαθήκη και έγγραφα διαχείρισης σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής). Με την παραχώρηση επικυρώνεται η εξουσία τους να διαχειριστούν την κληρονομιά περιουσία σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής, ανάλογα με την περίπτωση. Τυχόν διαφορές σχετικά με το δικαίωμα διαδοχής ή την παραχώρηση εκπροσώπησης μπορούν να παραπέμπονται στο δικαστήριο. Η δικαστική διαδικασία διέπεται από τους [ΕΓ](#) Κανόνες εκούσιας δικαιοδοσίας περί επικύρωσης διαθήκης ή τους [ΕΓ](#) Κανόνες Πολιτικής Δικονομίας.

6 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι είναι υπεύθυνοι για την ταυτοποίηση και τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων του κληρονομούμενου στην κληρονομιά περιουσία, την εξόφληση των χρεών του κληρονομούμενου και τη διανομή της εναπομείνουσας περιουσίας στους δικαιούχους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου ή, σε περίπτωση θανάτου των δικαιούχων κληρονόμων κατά τη διάρκεια διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας, κατά τον θάνατο του προσώπου που είχε μέχρι πρότινος το δικαίωμα διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι. Τα χρέη βαρύνουν την κληρονομιά περιουσία του θανόντος.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι μεταβιβάζουν την ακίνητη περιουσία στον δικαιούχο κληρονόμο κατά τη διάρκεια της διαχείρισης της κληρονομιάς περιουσίας. Ο δικαιούχος κληρονόμος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία της παραχώρησης εκπροσώπησης και της μεταβίβασης στο κτηματολόγιο σύμφωνα με τον [ΕΓ](#) Νόμο περί τίτλων κυριότητας γης του Γιβραλτάρ (Gibraltar Land Titles Act) του 2011.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι διαχειρίζονται την κληρονομιά περιουσία και διανέμουν τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία. Η μορφή της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το είδος των περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένα αγαθά ενδέχεται να μεταβιβάζονται με παράδοση της κατοχής. Τα χρηματικά ποσά ενδέχεται να καταβάλλονται με επιταγή. Βλέπε ερώτηση 9 σχετικά με τα οικόπεδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 01/04/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.